

ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
วิทยาลัยนาฏศิลป์ ในเขตภาคตะวันออก
(เล่ม 1)

นางสาวชนพัต ธรรมเจริญพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2550

**Development of Experience-Based Instructional Packages on
the Concept of Visual Arts in the Arts Learning Area
for Mathayom Suksa I Students in the College of
Dramatic Arts in the Eastern Region
(Volume I)**

Miss Thanaphat Thammacharoenphong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ชุติการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้
ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์
ในเขตภาคตะวันออก

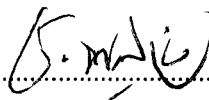
ชื่อและนามสกุล นางสาวชนพัต ธรรมเจริญพงศ์

แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

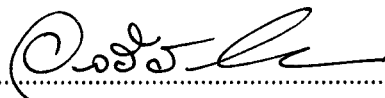
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

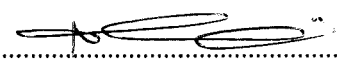
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ วาสนา ทวีกุลทรัพย์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง
3. รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

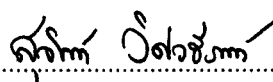
..........ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

..........กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

..........ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

วันที่...2...เดือน.....ตุลาคม.....พ.ศ.....2551...

ชื่อวิทยานิพนธ์ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในเขตภาคตะวันออก

ผู้วิจัย นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถวิทย์ วัฒนแก้วทุ่ง
(3) รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออก ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75 (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่ม สาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้วยชุดการ สอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ จันทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 30 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย คือ (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 หน่วยประสบการณ์ประกอบด้วย หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และหน่วยประสบการณ์ ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์แบบคู่ขนาน และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 การทดสอบค่าที ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์มี ดัชนี 74.80/ 73.87, 75.47/74.67 และ 75.00/77.20 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) นักเรียนมีความ คิดเห็นว่าชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ความรู้ด้านทัศนศิลป์

Thesis title: Development of Experience-Based Instructional Packages on the Concept of Visual Arts in the Arts Learning Area for Mathayom Suksa I Students in the College of Dramatic Arts in the Eastern Region

Researcher : Miss Thanaphat Tammacharoenphong; **Degree :** Master of Education (Educational Technology and Communication); **Thesis advisors :** (1) Wasana Taweekulasap, Associate Professor; (2) Dr. Onchari Na Takuathung, Associate Professor; (3) Somchow Netprasoet, Associate Professor; **Academic year :** 2007

ABSTRACT

The purposes of this study were: (1) to develop experience-based instructional packages on the Concept of Visual Arts in the Arts Learning Area for Mattayom Suksa I students of the College of Dramatic Arts in the Eastern Region to meet the efficiency criterion; (2) to study the learning progress of students who learned from the experience-based packages on the Concept of the Visual Arts in the Arts learning Area; and (3) to study the opinions of students on learning by experience-based packages in the Concept of Visual Arts in the Arts Learning Area.

The employed research sample for efficiency verification of the learning packages consisted of 30 Mattayom Suksa I students of Chanthaburi College of Dramatic Arts in the first semester of the 2007 academic year obtained by purposive sampling. Research instruments comprised: (1) three experience-based packages on the Concept of Visual Arts in the Arts Learning Area, namely, Unit 1: Organizing the Exhibition on the Concept of Visual Arts, Unit 2: Surveying the Visual Arts in Thailand, and Unit 5: Organizing Visual Arts Composition; (2) two parallel forms of an achievement test for pre-testing and post-testing; and (3) a questionnaire to assess students' opinions on the experience-based instructional packages. Statistics for data analysis were the E_1/E_2 index, t-test, mean, and standard deviation .

Research findings showed that (1) the three units of the developed experience-based instructional packages were efficient at 74.80/73.87, 75.47/74.67, and 75.00/77.20 respectively; thus meeting the set efficiency criterion of 75/75; (2) the learning achievement scores of students who learned from the developed experience-based instructional packages were significantly increased at the .05 level; and (3) the students had opinions that the quality of the developed experience-based instructional packages were at the "highly appropriate" level.

Keywords: Experience-based instructional package, Concept of Visual Arts

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นงานวิจัยที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นผลงานในการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์วาสนา ทวีกุลทรัพย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.อรจรรย์ ณ. ตะกั่วทุ่ง และ รองศาสตราจารย์สมเชาว์ เนตรประเสริฐ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และ ตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอำไพ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ศีลรัตนนา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และอาจารย์ วาณี บุญยะไวโรจน์ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กัลยา เพิ่มลาภ อาจารย์ปญญเกษม สระแก้ว อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี และอาจารย์กษมา ประสงค์เจริญ ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะครูอาจารย์วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจ ตลอดจนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประยูร-คุณแม่จันทา ชรรณเจริญพงศ์ ที่ทุ่มเทแรงใจเพื่อผู้วิจัยมาโดยตลอดจนสิ้นอายุขัย รวมถึงญาติพี่น้องและผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่เรียนด้วยกันคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมาผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ธนพัทธ์ ชรรณเจริญพงศ์

พฤศจิกายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
ชุดการสอน	10
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	15
การสอนแบบอิงประสบการณ์	21
สื่อประกอบชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	28
การทดสอบประสิทธิภาพ	38
สาระการเรียนรู้ศิลปะ	39
วิทยาลัยนาฏศิลป์	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	69
การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	69
การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์	74
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	75
บทที่ 5 ดัชนีแบบชิ้นงาน	79
ภาคที่ 1 บทนำ	80
ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์	89
หน่วยประสบการณ์ที่ 1	90
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	175
หน่วยประสบการณ์ที่ 5	266
ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์	356
บทที่ 6 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	450
สรุปการวิจัย	450
อภิปรายผล	453
ข้อเสนอแนะ	459
บรรณานุกรม	461
ภาคผนวก	466
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	467
ข แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	469
ค ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบทดสอบก่อนและ หลังเผชิญประสบการณ์	474
ง ตารางค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ ก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์	478

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

จ ตารางการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์การทดสอบแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม.....	496
ฉ ตารางวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์... 510	510
ช ตารางแสดงความถี่คะแนนความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์.....	518
ซ แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์.....	522
ฅ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์.....	526
ประวัติผู้วิจัย	530

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์.....	70
ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มชุดการสอนเผชิญประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์	72
ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนามชุดการสอนเผชิญประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์.....	74
ตารางที่ 4.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์.....	75
ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์	76

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ โดยคาดหวังเพื่อให้นักเรียน (1) สร้างและนำเสนอผลงานศิลปะ โดยเลือกและประยุกต์ทัศนธาตุ องค์ประกอบคนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ และทักษะพื้นฐานให้ได้ผลตามที่ต้องการ ตลอดจนสื่อสารให้คนอื่นเข้าใจผลงานของตนเองได้ (2) มีความรู้ในด้านการจัดทัศนธาตุ องค์ประกอบคนตรี องค์ประกอบนาฏศิลป์ เพื่อช่วยให้งานศิลปะสามารถสื่อความคิดและความรู้สึกได้ และ อธิบายให้ผู้อื่นเข้าใจในความสวยงาม และความไพเราะของศิลปะได้ (3) สามารถบรรยายและอธิบายศิลปะสาขาต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยเปรียบเทียบผลงานศิลปะจากยุคสมัย วัฒนธรรมต่าง ๆ และให้ความสำคัญในเรื่อง บริบททางวัฒนธรรม (4) นำความรู้ทางศิลปะที่ตนถนัดและสนใจไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ (5) ให้ความสำคัญของการสร้างสรรค์งานศิลปะ เชื่อมมั่น ภาคภูมิใจในการแสดงออก รับผิดชอบมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น และ (6) มีความซาบซึ้งและเห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รักและหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล (กรมวิชาการ 2544: 6)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ได้กำหนดเป็นสาระหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544: 3) โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านทัศนศิลป์ (2) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (3) เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการวาดภาพด้วยการใช้ปากกาและดินสอ สร้างสรรค์งานจิตรกรรม งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

สภาพที่พึงประสงค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ประกอบด้วย (1) ด้านวิธีการเรียนการสอน (2) ด้านรูปแบบการสอน (3) ด้านสื่อการเรียนการสอน และ (4) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน

ประการแรก สภาพที่พึงประสงค์ด้านวิธีการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กำหนดวิธีการเรียนการสอน ดังนี้ (1) วิธีสอนแบบฝึกปฏิบัติการ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงภายใต้สถานการณ์ที่ครูกำหนดไว้ โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยตนเองหรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีโอกาสพบปัญหา และ รู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง (นวลจิตต์ เชาวศิริพิชญ์ 2544: 208-212) และ (2) วิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน และเป็นการส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจและความถนัด (อาภรณ์ ใจเที่ยง 2540: 108)

ประการที่สอง สภาพที่พึงประสงค์ด้านรูปแบบการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ได้แก่ (1) การเรียนกับครู (Teacher Directed Learning - TDL) คือ ครูเป็นผู้วางแผนกิจกรรมการเรียน สื่อประกอบการเรียน แนะนำกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน ดูแลช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้บรรลุวัตถุประสงค์ รับฟังการรายงานและตรวจสอบผลงานของนักเรียน (2) การเรียนกับเพื่อน (Peer Directed Learning - PDL) คือ นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อสร้างชิ้นงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกันเสาะแสวงหาความรู้ ร่วมรับผิดชอบงาน แก้ไขปัญหา และประเมินชิ้นงานที่สร้างเสร็จ และ (3) การเรียนด้วยตนเอง (Self-Directed Learning - SDL) นักเรียนกำกับการเรียนเองด้วยการศึกษาเนื้อหาสาระจากบทเรียน และมัลติมีเดีย เป็นความรู้พื้นฐานที่นำมาวางแผนการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และใช้ทบทวนเมื่อเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ 2545: 30)

ประการที่สาม สภาพที่พึงประสงค์ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ (1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็น สื่อที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่เรียน ช่วยให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเนื้อหาเมื่อต้องการ (ชัยรงค์ พรหมวงศ์ 2540: 40) (2) มัลติมีเดีย เป็น สื่อที่เสนอภาพและเสียงช่วยเสริมการเรียนรู้เสนอสาระเหมือนกับสภาพจริง ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจอย่างรวดเร็ว (กรมวิชาการ 2544: 17) และ (3) ภาพนิ่ง เป็นสื่อที่ช่วยจูงใจให้นักเรียนเกิดความสนใจ ส่งผลต่อการเรียนรู้ ครูแล้วเข้าใจสิ่งที่กำหนดให้ทำ และช่วยประหยัดเวลาในการเรียนรู้ได้อย่างมาก (สมเชาว์ เนตรประเสริฐ 2540: 30-31)

ประการที่สี่ สภาพที่พึงประสงค์ด้านสภาพแวดล้อม องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการเรียน เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่พึงประสงค์ ควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานในการเรียน ได้แก่ ห้องเรียนและ

ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ ประกอบด้วย มุมวิชาการเพื่อเป็นแหล่งความรู้ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมุมผลงาน เพื่อแสดงผลงานของนักเรียน (2) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ โดยคำนึงถึงตัวครู ได้แก่ บุคลิกภาพและอารมณ์ที่ดีของครู การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีการกล่าวคำชมเชยหรือแสดงความยินดีเมื่อนักเรียนทำงานได้สำเร็จหรือตอบคำถามได้ถูก เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในการทำงานหรือการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ นำความภาคภูมิใจให้นักเรียน และเป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ (3) สภาพแวดล้อมทางสังคมภาพ โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม คือ ให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนความรู้ทั้งกับนักเรียนด้วยกันและกับครู (ชัยขงค์ พรหมวงษ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2544: 29)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จากรายงานการวิจัยของ ธนพัศ ชรรณเจริญพงศ์ (2548: 30-35) เรื่อง สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีวัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของครูต่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ (2) เพื่อศึกษาปัญหาการเรียนการสอนของครูต่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 36 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจับสลาก และได้รับแบบสอบถามส่งกลับมา 20 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72 และ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายเปิดแบบมาตราประมาณค่า ปราบกฎผลการวิจัยที่เป็นสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอนของครู มีดังนี้

1.2.1 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูผู้สอนในด้านวิธีการเรียนการสอน

ปัจจุบัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า (1) ครูผู้สอนใช้วิธีการเรียนการสอนแบบบรรยาย มากที่สุดร้อยละ 60 (2) วิธีการเรียนการสอนแบบฝึกปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 30 และ (3) การเรียนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม น้อยที่สุด ร้อยละ 10

1.2.2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูในด้านรูปแบบการเรียนการสอนปัจจุบัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า (1) รูปแบบการเรียนการสอนโดยครูเป็นแหล่งความรู้หลักมากที่สุด ร้อยละ 60 (2) นักเรียนสามารถเรียนด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 35 และ (3) นักเรียนเรียนจากเพื่อนน้อยที่สุด ร้อยละ 5

1.2.3 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูในด้านสื่อการเรียนการสอนปัจจุบัน กลุ่ม

สาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า (1) ครูใช้สื่อสิ่งพิมพ์ มากที่สุด ร้อยละ 79 (2) ใช้ภาพนิ่ง รองลงมา ร้อยละ 13.59 และ (3) ใช้มัลติมีเดีย น้อยที่สุด ร้อยละ 7.41

1.2.4 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

การสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า (1) ครูเป็นผู้วางแผนกิจกรรมการเรียน สื่อประกอบการเรียน และ แนะนำกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน มากที่สุด ร้อยละ 69 (2) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 15 (3) ครูมีการกล่าวคำชมเชยนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 10.25 และ (4) นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน รองลงมา ร้อยละ 5.75

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

จากการวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์ 2548: 30-35) ผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

1.3.1 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านวิธีการเรียนการสอน

พบว่า (1) ครูยังขาดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม มากที่สุด ร้อยละ 75 และ (2) ขาดการสอนแบบฝึกปฏิบัติการ รองลงมา ร้อยละ 25

1.3.2 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านรูปแบบการเรียนการสอน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ พบว่า นักเรียนยังขาดการเรียนจากเพื่อน มากที่สุด ร้อยละ 62 และนักเรียนยังขาดการเรียนด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 38

1.3.4 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน

พบว่า (1) ขาดการใช้วัสดุมีเดียในการเรียนการสอน มากที่สุด ร้อยละ 64.25 และ (2) ขาดการใช้ภาพนิ่งในการเรียนการสอน รองลงมา ร้อยละ 35.75

1.3.5 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ในการเรียนการสอน พบว่า (1) นักเรียนไม่มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน มากที่สุด ร้อยละ 54.55 (2) ครูขาดการกล่าวคำชมเชยแก่นักเรียน รองลงมา ร้อยละ 25 และ (3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 20

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาในการเรียนการสอน สาระทัศนศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยขอกกล่าวถึงใน 2 เรื่อง คือ (1) การแก้ปัญหาในหน่วยงาน และ (2) การแก้ปัญหาในด้านการวิจัย

1.4.1 การแก้ปัญหาในหน่วยงาน ได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครู ดังนี้

- 1) จัดอบรม เรื่อง การเขียนแผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยจัดอบรม ได้ทำการจัดอบรมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผลการอบรมปรากฏว่าไม่สามารถบรรลุประสงค์ในการแก้ปัญหาได้ เนื่องจากครูผู้สอนยังยึดรูปแบบการสอนแบบเดิม ๆ อยู่
- 2) จัดอบรม เรื่อง สื่อการสอนการใช้โปรแกรม Microsoft Office PowerPoint 2007 เป็นการอบรมเพื่อให้ครูมีความรู้ในด้านการสร้างสื่อสำหรับการเรียนการสอน โดยจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2549 แต่การอบรมดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากครูผู้สอนส่วนใหญ่เมื่ออบรมไปแล้วไม่ได้นำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
- 3) จัดอบรม เรื่อง วิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม โดยจัดอบรมในช่วงปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 เพื่อให้ครูมีความรู้ด้านวิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม แต่การอบรมดังกล่าวยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากครูนำวิธีการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมไปใช้แต่ยังยึดติดวิธีการสอนแบบบรรยายอยู่

1.4.2 การแก้ปัญหาในด้านการวิจัย มีงานวิจัยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะใน

ปีพุทธศักราช 2546 – 2548 ดังนี้ ปรินญา พลอาสา (2546) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง องค์ประกอบทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบ TAI พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

ชัยสิทธิ์ มังคะวัฒน์ (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง หลักการเขียนภาพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักการเขียนภาพ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.11 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ในระดับพึงพอใจมาก

ณัฐฐา เชิงสะอาด (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ในระดับพึงพอใจมาก

1.5 แนวทางการแก้ปัญหา

จากความพยายามในการแก้ปัญหาที่มีการแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการพัฒนาลือในรูปของบทเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการพัฒนาการสอนแบบอิงประสบการณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทั้งนี้เพราะลักษณะเนื้อหาของวิชาศิลปะมุ่งเน้นให้นักเรียนทำได้ คุณลักษณะของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เน้นให้นักเรียนทำได้มากกว่าให้ความรู้ ใช้วิธีการเผชิญประสบการณ์หลากหลายวิธี คือ กลุ่มกิจกรรม และฝึกปฏิบัติ มีรูปแบบการเผชิญประสบการณ์ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การเรียนกับครู การเรียนกับเพื่อน และการเรียนด้วยตนเอง และที่สำคัญชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์นี้อยู่ในรูปแบบสื่อประสม นำเสนอด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อภาพและเสียง ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ คือ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยจัดห้องเรียนเป็นกลุ่ม และการเรียนด้วยตนเอง และมุมที่เป็นแหล่งความรู้ต่าง ๆ

ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านกระบวนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อแก้ปัญหาคือการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียง

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75 / 75

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

3.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จำนวน 39 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง

4.3 เนื้อหาสาระที่ใช้ในการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นเนื้อหาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ครอบคลุม หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ (2) แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

4.5 ระยะเวลาที่ดำเนินการทดลอง พฤษภาคม 2550 ถึง สิงหาคม พุทธศักราช 2550

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง การเรียนการสอนที่กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังให้นักเรียน เฝอิจญ์ ผจจญ์ และผ่ดจจ ประสบการณ้ดว้วยการใ้ให้นักเรียนหาความรู้ที่ป็นเนื่อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจและงาน จากแหล่งวิทยาการที่จัดเตรียมไว้เพื่อให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนดให้

5.2 ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้สำหรับกำหนดแนวทางการเฝอิจญ์ประสบการณ้ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบประสบการณ์หลักประสบการณ์รอง ภารกิจ งาน และรายละเอียดขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเฝอิจญ์ประสบการณ้ โดยใช้แหล่งความรู้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดีย จากบริบทที่เตรียมไว้ ได้แก่ มุมวิชาการ มุมวัสดุอุปกรณ์ และมุมผลงาน เพื่อให้การเฝอิจญ์ประสบการณ้ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของการสอนแบบอิงประสบการณ์ประกอบด้วย 3 หน่วยประสบการณ์ ได้แก่ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

5.3 เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 75/75 หมายถึง คุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่ได้จาก “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” มีค่าร้อยละ 75 ค่าร้อยละ 75 ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัด และค่าร้อยละ 75 ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเฝอิจญ์ประสบการณ้ เกณฑ์ประสิทธิภาพที่ยอมรับต้องไม่เกิน ± 2.5 เปอร์เซนต์ของเกณฑ์ที่กำหนด

5.5 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการแบบทดสอบก่อนเฝอิจญ์ประสบการณ้และแบบทดสอบหลังเฝอิจญ์ประสบการณ้ ระดับพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย

5.6 ความคิดเห็นของนักเรียน หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ วิธีการเฝอิจญ์ประสบการณ้สื่อที่ใช้ และประโยชน์ที่ได้จากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

6.2 ได้ต้นแบบในการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ในหน่วยประสบการณ์อื่น ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาสาระสำคัญจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยตามลำดับ หัวข้อต่อไปนี้ คือ (1) ชุดการสอน (2) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (3) การสอนแบบอิงประสบการณ์ (4) สื่อประกอบชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (5) การทดสอบประสิทธิภาพ (6) การเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (7) วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ และ (8) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ชุดการสอน

1.1 ความหมายของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 113) กล่าวว่า ชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมที่ได้จากการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพ

วาสนา ชาวหา (2525: 138) กล่าวถึง ชุดการสอน หมายถึง การวางแผนการสอน โดยใช้สื่อต่าง ๆ ร่วมกัน หรือหมายถึง การใช้สื่อประสมเพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยจัดเป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

บุญเกื้อ ครหาเวช (2530: 67) กล่าวถึง ชุดการสอน เป็น สื่อการสอนมีลักษณะเป็นสื่อประสม ที่นำมาใช้ร่วมกันช่วยเสริมประสบการณ์ โดยการลำดับขั้นเป็นหน่วยการเรียนบรรจุในซองหรือกระเป๋า

สรุป ความหมายของชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมการสอน มีการจัดการเป็นระบบ เพื่อกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับ วิชา หน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ ช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.2 รูปแบบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 114) ได้แบ่งชุดการสอนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.2.1 ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทของครูให้พูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดการสอนแบบบรรยายนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา

1.2.2 ชุดการสอนสำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการสอนแบบกิจกรรมที่ยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วยและหัวเรื่อง

1.2.3 ชุดการสอนตามเอกัตภาพหรือชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความแตกต่างระหว่างบุคคลอาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้นักเรียนมีความก้าวหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของนักเรียน ชุดการสอนรายบุคคลอาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อยหรือ “โมดูล”

1.2.4 ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ครูกับนักเรียนอยู่ต่างที่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน เช่น ชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา

สรุปชุดการสอนแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ (1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย (2) ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม (3) ชุดการสอนรายบุคคล และ (4) ชุดการสอนทางไกล

1.3 คุณค่าของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 117) ได้สรุปคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1.3.1 ช่วยให้ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ที่ยากและมีความเป็นนามธรรมสูง ครูไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี

1.3.2 ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน เพราะชุดการสอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

1.3.3 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง

1.3.4 ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู เพราะชุดการสอนผลิตและเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ มีคู่มือครูช่วยให้ครูเกิดความสะดวกในการนำไปใช้

1.3.5 ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนอิสระจากอารมณ์ของครู ทั้งนี้เพราะชุดการสอนสามารถทำให้นักเรียนเรียนได้ด้วยตนเอง นักเรียนถามครูเฉพาะเนื้อหาบางส่วนที่

พบว่ามีปัญหา เมื่อนำไปปรึกษาครู ครูเพียงแต่ให้คำแนะนำจึงทำให้อารมณ์ของครูเป็นปกติ ไม่หงุดหงิดขณะทำการสอน

1.3.6 ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู ทั้งนี้เพราะชุดการสอนทำหน้าที่ถ่ายทอดเนื้อหาความรู้แทนครู แม้ครูสอนไม่เก่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะชุดการสอนได้ผ่านการทดลองใช้แก้ไขปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพ

1.3.7 ในกรณีที่ครูขาดหรือสามารถทำการสอนไม่ได้ ครูผู้อื่นสามารถนำชุดการสอนมาสอนแทนได้ โดยครูแทนไม่ต้องเตรียมเนื้อหา สื่ออุปกรณ์ การวัดผลเพราะสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในชุดการสอนอย่างครบ

โดยสรุป คุณค่าของชุดการสอนมีดังนี้ (1) ช่วยให้ครูถ่ายทอดเนื้อหาประสบการณ์ที่ยากและมีความเป็นนามธรรมสูง (2) ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียน (3) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น (4) ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ครู (5) ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนอิสระจากอารมณ์ของครู (6) ทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของครู และ (7) ครูผู้อื่นสามารถนำชุดการสอนมาสอนแทนได้

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตชุดการสอน

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2539: 115-116) กล่าวถึงแนวคิดในการผลิตชุดการสอน ดังนี้

1.4.1 การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยยึดหลักความแตกต่าง ด้านความสามารถ สถิติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และความแตกต่างปลีกย่อยอื่น ๆ ดังนั้น การนำหลักการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.4.2 ความพยายามที่เปลี่ยนการเรียนการสอนจากเดิมที่เคยยึด “ครู” เป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อต่าง ๆ

1.4.3 แนวคิดด้านการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดสื่อการสอนในรูปแบบของสื่อประสมให้เป็นชุดการสอนมีผลต่อการใช้ของครู คือ เปลี่ยนจากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” เป็นการใช้สื่อ “เพื่อช่วยนักเรียนเรียน”

1.4.4 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม ได้นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเปิดโอกาสให้ได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์นำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปชุดการสอน

1.4.5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มาใช้จัดสภาพการณ์ในการสอนเป็นการสอนแบบโปรแกรม คือ (1) ได้เข้าร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอนด้วยตนเอง (2) มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนเองถูกหรือผิดอย่างไร (3) มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจ และ (4) ได้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเอง

โดยสรุป แนวคิดการผลิตชุดการสอน ประกอบด้วย (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) การสอนต้องมีการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนค้นคว้าแหล่งความรู้จากสื่อต่าง ๆ (3) การใช้สื่อโสตทัศนวัสดุ (4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม และ (5) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

1.5 องค์ประกอบของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 116) ได้จำแนกองค์ประกอบของชุดการสอน ดังนี้

1.5.1 คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ สำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอนและนักเรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน

1.5.2 คำสั่งหรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน

1.5.3 เนื้อหาสาระ อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล กำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.5.4 การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงาน การค้นคว้า และผลของการเรียนรู้ในรูปแบบของแบบสอบถามต่าง ๆ ส่วนประกอบทั้งหมดอยู่ในกล่องหรือซอง โดยจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกต่อการใช้

โดยสรุป องค์ประกอบของชุดการสอนจำแนกออกเป็น 4 ส่วน คือ (1) คู่มือหรือแบบฝึกหัดปฏิบัติ (2) คำสั่งหรือการมอบงาน (3) เนื้อหาสาระ และ (4) การประเมินผล

1.6 การผลิตชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 119) แบ่งขั้นตอนของการผลิตชุดการสอนมี 10 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาประสบการณ์ เป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ การกำหนดวิชาที่นำมาผลิตชุดการสอนต้องคำนึงถึง ดังนี้ (1) วิชาที่มีเนื้อหาและประสบการณ์ที่มีลักษณะซับซ้อนและมีความเป็นนามธรรม และ (2) วิชาที่ครูไม่มีความชำนาญหรือขาดแคลนครู

ขั้นที่ 2 การกำหนดหน่วยการสอน เป็นการแบ่งเนื้อหาวิชาการสอนออกเป็นหน่วยการสอน การกำหนดหน่วยการสอนจากหลักสูตรหรือแผนการสอนของหลักสูตรมีแนวทางที่ต้องดำเนินการ คือ (1) ศึกษาคำอธิบายวิชาเพื่อดูเค้าโครงและขอบเขตของเนื้อหาสาระ (2) ศึกษาวัตถุประสงค์และเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กับเนื้อหาว่าครอบคลุมเนื้อหาหรือไม่ และ (3) แบ่งเนื้อหาโดยพิจารณาจาก คำอธิบายรายวิชา หรือแผนการสอนของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การกำหนดหัวเรื่อง เป็นการกำหนดหน่วยย่อยของหน่วยการสอน มีแนวทาง ดังนี้ คือ (1) การแบ่งหัวเรื่อง คือ หัวเรื่องแบบง่าย แบบตายตัว แบบยี่ระดับสติปัญญา และแบบบูรณาการ และ (2) จำนวนหัวเรื่อง การผลิตชุดการสอนแบบอิงเนื้อหา มีจำนวนหัวเรื่องตั้งแต่ 4 หัวเรื่องแต่ไม่เกิน 6 หัวเรื่อง

ขั้นที่ 4 การกำหนดมโนทัศน์และหลักการ กำหนดขึ้นต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

ขั้นที่ 5 การกำหนดวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับหัวเรื่องและแนวคิด กำหนดเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อน จึงเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องกำหนดเงื่อนไขหรือสภาวะการณ์ และกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ยอมรับไว้ทุกครั้ง

ขั้นที่ 6 การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นแนวทางการเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ

ขั้นที่ 7 การกำหนดแนวทางการประเมินผล เป็นแนวทางการประเมินมี 2 ระดับ คือ (1) การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง เป็นการประเมินพฤติกรรมย่อยหลายๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” ของนักเรียนจากการประกอบกิจกรรมและงานที่ครูกำหนดไว้ และ (2) การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลลัพธ์ของนักเรียนโดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน

ขั้นที่ 8 การเลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่อง จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพเรียกว่า “ชุดการสอน”

ขั้นที่ 9 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน การประกันว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์ กำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยมีค่าเป็น E_1/E_2

ขั้นที่ 10 การใช้ชุดการสอน ชุดการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไปสอนนักเรียนได้ตามประเภทของชุดการสอนและตามระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน (2) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (3) ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียน (4) ขั้นสรุปบทเรียน และ (5) ขั้นทดสอบหลังเรียน

โดยสรุป ระบบการผลิตชุดการสอนมี 10 ขั้นตอน ดังนี้ (1) การกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาประสบการณ์ (2) การกำหนดหน่วยการสอน (3) การกำหนดหัวเรื่อง (4) การกำหนดมโนทัศน์และหลักการ (5) การกำหนดวัตถุประสงค์ (6) การกำหนดกิจกรรมการเรียน (7) การกำหนดแนวทางการประเมินผล (8) การเลือกและผลิตสื่อการสอน (9) การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน และ (10) การใช้ชุดการสอน

2. ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.1 ความหมายของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2541: 224) ได้กำหนดความหมายของ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง ชุดสื่อประสมที่จัดเตรียมไว้ กำหนดแนวทางการเผชิญประสบการณ์ เพื่อให้ นักเรียนได้ทราบประสบการณ์หลัก รอง ภารกิจ และรายละเอียดขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ข้อมูลจากประมวลสาระและแหล่งความรู้ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้การเผชิญประสบการณ์สำเร็จลุล่วง

2.2 องค์ประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 218) กำหนดองค์ประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ออกเป็น ดังนี้

2.2.1 คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) ส่วนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ รายละเอียดวิชาหลักสูตร การเตรียมตัวของครูและนักเรียน แผนผังการจัดห้องเรียน และบริบท และสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า (2) ส่วนที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์ ประกอบด้วย แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ แผนผลิตสื่อ ชุดประสบการณ์ เครื่องมือประเมินประสบการณ์ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถามความคิดเห็น และภาคผนวก และ (3) ส่วนที่ 3 คู่มือ

เผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วยแบบประเมินก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติ และภาคผนวก

2.2.2 **สื่อการสอน** ประกอบด้วย (1) สื่อหลัก ได้แก่ ประมวลสาระ และ (2) สื่อเสริม ได้แก่ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และ ภาพตัวอย่าง

2.2.3 **คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน)** ประกอบด้วย แบบประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติ/พร้อมเฉลย แบบประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ และ ภาคผนวก

โดยสรุป องค์ประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย (1) คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (2) สื่อการสอน และ (3) คู่มือเผชิญประสบการณ์

2.3 ขั้นตอนการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 217) การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 11 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) เป็นการแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยอย่างน้อย 15 หน่วย 1 หน่วยใช้เวลาในการเรียนเท่ากับ 1 สัปดาห์ สำหรับในภาคการเรียน

ขั้นที่ 2 การกำหนดชุดประสบการณ์ เป็นการกำหนดหน่วยประสบการณ์ 15 หน่วย ในการกำหนดหน่วยประสบการณ์มี ดังนี้

2.1 **วิธีการกำหนดประสบการณ์** มีดังนี้ (1) การอิงหน่วยเนื้อหาโดยการเติมอาการนาม (การ + คำกริยา) หรือบูรณาการประสบการณ์ใหม่ที่มีอาการนำหน้า (2) เมื่อได้หน่วยประสบการณ์แล้วทั้ง 15 หน่วย แยกหน่วยประสบการณ์เป็นหน่วยประสบการณ์หลักอย่างน้อย 2 ประสบการณ์หลัก (3) พิจารณาแต่ประสบการณ์หลักแล้วแยกประสบการณ์รองอย่างน้อย 2 ประสบการณ์รอง และ (4) ใส่รหัสหมายเลขของหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลักและประสบการณ์รอง

2.2 ข้อคำนึงในการกำหนดหน่วยประสบการณ์ ประกอบด้วยดังนี้

(1) ชื่อหน่วยประสบการณ์ อาจซ้ำกับหน่วยเนื้อหาแต่ควรเปลี่ยนเป็นการกระทำ (Action Word)
 (2) ชื่อประสบการณ์หลักและประสบการณ์รองต้องมีคำกริยานำหน้า (3) กำหนดหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รองเป็นคาบ (นาที) (4) ควรใส่รหัสประสบการณ์โดยยึดหมายเลขหน่วยเป็นหลัก และ (5) ชื่อหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง ไม่ควรเป็นชื่อเดียวกัน

ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์และกำหนดภารกิจ/งาน เป็นการนำประสบการณ์รองมาแยกเป็นขั้นตอนย่อย 2 ระดับ ดังนี้

3.1 ภารกิจ (Job) เป็น กิจกรรมหลักที่ต้องทำตามลำดับต้นไปจนจบ การกำหนดภารกิจให้กำหนดภารกิจ 1 2 3 ..... หรือ (1) Job (2) Job (3) Job.....)

3.2 งาน (Task) เป็น กิจกรรมย่อยที่ต้องทำเพื่อให้บรรลุแต่ละภารกิจ การกำหนดงานให้ระบุกิจกรรมที่นักเรียนต้องทำตามลำดับเป็นงาน 1 2 3 ..... หรือ Task (1) Task (2) Task (3).....Task(N) ในการเขียนภารกิจ และงานให้ใช้คำกริยาโดยไม่ต้องมีอาการนามประกอบ

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ สำหรับแต่ละภารกิจ และงานเป็นการจำแนกเนื้อหาเป็นหัวข้อตามภารกิจและงาน

ขั้นที่ 5 การเลือกรูปแบบและวิธีการ ให้ประสบการณ์ เป็นการกำหนดรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับภารกิจและงาน กำหนดรูปแบบการให้ประสบการณ์มี 3 รูปแบบ คือ (1) การเรียนกับครูหรือ TDL (Teacher - Directed Learning) (2) การเรียนกับเพื่อนหรือ PDL (Peer - Directed Learning) และ (3) การเรียนด้วยตนเอง หรือ SDL (Self - Directed Learning)

ขั้นที่ 6 การกำหนดบริบทและสถานการณ์ สำหรับเผชิญประสบการณ์ เป็นการระบุบริบทและสถานการณ์ในหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง

6.1 บริบท (Setting) เป็นเงื่อนไขของผู้ที่เกี่ยวข้อง สิ่งที่ต้องมี สถานที่ เวลา ประสบการณ์ จะต้องเกิดขึ้น (อะไร ใคร ที่ไหน อย่างไร)

6.2 ส่วนสถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์เรื่องย่อที่เกี่ยวข้องหรือนำสู่ประสบการณ์ (การผูกเรื่องต้องสอดคล้องกับความจริง)

ขั้นที่ 7 การเลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ ก่อนเลือกและผลิตสื่อควรจะศึกษาทบทวนภารกิจและงาน และกำหนดเนื้อหาของแต่ละประสบการณ์แล้ว การเลือกและการผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ เป็นการระบุสื่อที่ใช้ในชุดเป็นสื่อประเภทใด และสื่อที่มีอยู่แล้วจะต้องผลิตใหม่ เมื่อกำหนดประเภทสื่อได้แล้วก็จัดทำแผนสื่อผลิตสื่อรายละเอียดเกี่ยวกับแผนผลิตสื่อ

ขั้นที่ 8 การเขียนแผนเผชิญประสบการณ์ แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการสอน รายละเอียดดังนี้

8.1 การเขียนแผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นการเขียนแผน หน่วยประสบการณ์ที่ได้ศึกษาวิเคราะห์แล้วให้อยู่ในรูปสิ่งจัดแนวความคิดล่วงหน้าประกอบด้วยหน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง วัตถุประสงค์ บริบท และสถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ สื่อ และแหล่งประสบการณ์ และการประเมิน

8.2 การเขียนแผนเผชิญประสพการณ์ เป็นการเขียนแผนเผชิญ

ประสพการณ์รื่อง ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ประสพการณ์ และบริบท รายละเอียดของการเผชิญประสพการณ์ ครอบคลุมประสพการณ์รื่อง ภารกิจ งาน ขั้นตอน/วิธีการ เนื้อหา/ข้อมูล บริบท สื่อ / และแหล่งการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกและประเมิน

8.3 การเขียนแผนกำกับประสพการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการสอนอิง

ประสพการณ์ด้วยการใช้ชุดประสพการณ์ประกอบด้วย รายละเอียดกิจกรรม/ภารกิจในการสอน มี 7 ขั้นตอน (1) ประเมินก่อนเผชิญประสพการณ์ (2) ปฐมนิเทศประสพการณ์ (3) เผชิญประสพการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสพการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสพการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสพการณ์ สถานที่ และเวลาที่ใช้แต่ละขั้นตอน

8.4 การเขียนแผนผลิตสื่อการสอน เป็นการระบุรายละเอียดของสื่อการ

สอนที่มีอยู่แล้ว หรือต้องผลิตใหม่ที่ครอบคลุมประเภทสื่อ ชื่อเรื่อง ความยาวของสื่อ วัตถุประสงค์ สรุปเนื้อหา แหล่งที่มาของสื่อ ขั้นตอนการผลิต และทรัพยากรที่ต้องใช้ผลิตสื่อการสอน

ขั้นที่ 9 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เส้นทางการเรียน และการออกแบบสถานที่
เผชิญประสพการณ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.1 สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สิ่งของต่างๆ ที่ใช้ในการทดลองหรือใช้ร่วมกับสื่อ เช่น จอภาพ ปลั๊กไฟ ฯลฯ

9.2 เส้นทางการเรียน เป็นการลำดับขั้นการเรียนที่นักเรียนต้องผ่านเผชิญประสพการณ์ต่างๆ มักเขียนในรูปแบบภูมิ (Flowchart)

9.3 การออกแบบสถานที่เผชิญประสพการณ์ เป็นการกำหนดสถานที่เผชิญประสพการณ์ การเขียนแผนที่เส้นทางการเรียนของอาคารที่เกี่ยวข้อง และการเขียนแผนผังการจัดชั้นเรียน

ขั้นที่ 10 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสพการณ์ เป็นกระบวนการ
การนำชุดการสอนแบบอิงประสพการณ์ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง เพื่อให้ทราบว่าชุดการสอนมีคุณภาพในการทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 11 การปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสพการณ์ เป็นการนำชุดประสพการณ์
ที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงในด้านประสพการณ์รื่อง ภารกิจ/งาน สื่อ ฯลฯ เพื่อให้ชุดประสพการณ์มีคุณภาพสูงขึ้น

โดยสรุป การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสพการณ์มี 11 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การวิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร/วิชา) (2) การกำหนดชุดประสพการณ์ที่คาดหวัง (3) การวิเคราะห์และกำหนดภารกิจ/งาน (4) การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสำหรับแต่ละภารกิจงาน แผนเผชิญ

ประสบการณ์ (5) การเลือกรูปแบบและวิธีการ (6) การกำหนดบริบทและสถานการณ์ (7) การเลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดประสบการณ์ (8) การเขียนแผนกำกับประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการสอน (9) การจัดตั้งอำนวยความสะดวกเส้นทางการเรียน และการออกแบบสถานที่เผชิญประสบการณ์ (10) การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และ (11) การปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.4 การใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540: 3) ได้กล่าวถึงการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ดังนี้

2.4.1 การจัดเตรียมบริบท/สถานการณ์ ในการสอนแบบอิงเนื้อหาโดยการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ต้องจัดบริบท/สถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญ ครูต้องเตรียมสถานที่ เป็นส่วนหนึ่งของบริบท/สถานการณ์ ได้แก่ มุมวิชาการ บริเวณรอบๆ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด เป็นต้น และ เป็นแหล่งให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์

2.4.2 วัตถุประสงค์การใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน จำแนกออกเป็น 3 ประการ คือ (1) เป็นเครื่องมือสำหรับครู ในการจัดประสบการณ์ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และเป็นเครื่องมือที่ครูใช้กำหนดประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รองนำไปสู่ภารกิจ และงานกับนักเรียน (2) เป็นเครื่องมือสำหรับนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์มี 3 ลักษณะ คือ เผชิญ ผจญ เผด็จ และ (3) เป็นเครื่องมือในการประเมินประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

2.4.3 ขั้นตอนการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ การกำหนดวิธีการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (Pre-test) เป็นการศึกษาประสบการณ์เดิมของนักเรียนก่อนที่จะเรียนประสบการณ์นั้นจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (Briefing) เป็นการอธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์ เสนอประสบการณ์ที่คาดหวัง เสนอสถานการณ์/ฉาก อธิบายภารกิจ/งาน ชี้แนะแหล่งความรู้ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกและระบุผลที่คาดหวัง

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์ (Coping) เป็นการเข้าสู่กระบวนการเผชิญประสบการณ์ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนหลักของการเผชิญ (coping) ผจญ (Intact) และเผด็จ (Wrap - up) จนกระทั่งเกิดประสบการณ์สมบูรณ์ขึ้น

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า (Report) เป็นการทำให้ทราบว่าภารกิจที่นักเรียนทำในขั้นเผชิญสถานการณ์ได้ดำเนินการในขั้นตอนใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (Debriefing) เป็นการรายงานผลที่นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ เป็นการสรุปการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (Post-test) เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.4.4 การศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ ในการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีดังนี้

1) คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คือ บทนำ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ รายละเอียดวิชา/หลักสูตร การเตรียมตัวของครู/นักเรียน แผนผังการจัดห้องเรียนและบริบท และสิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า ส่วนที่ 2 คือ รายละเอียดประสบการณ์ ประกอบด้วย แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ แผนผลิตสื่อ ชุดประสบการณ์ เครื่องมือการประเมินประสบการณ์ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถามความคิดเห็น และ ส่วนที่ 3 คือ คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วยแบบประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติพร้อมเฉลย แบบประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ และภาคผนวก (ถ้ามี)

2) *ประมวลสาระ* ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด ส่วนนำ (ความจำเป็นที่ต้องเรียนขอบข่ายสาระ และ วัตถุประสงค์) เนื้อหาตามหัวเรื่องพร้อมภาพประกอบ (ถ้ามี) ส่วนสรุป และภาคผนวก

3) *คู่มือเผชิญประสบการณ์* ประกอบด้วย แบบประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกปฏิบัติ แบบประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ และภาคผนวก (ถ้ามี)

2.4.5 การประเมินชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

การใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ต้องมีการประเมิน คือ การตัดสินคุณภาพและประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ โดยประเมิน 3 ลักษณะ คือ องค์ประกอบในชุดการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

โดยสรุป การใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย (1) การจัดเตรียมบริบทและสถานการณ์ (2) วัตถุประสงค์การใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (3) ขั้นตอนการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (4) การศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ และ (5) การประเมินชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

3. การสอนแบบอิงประสบการณ์

การสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นวิธีการสอนหนึ่งที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้นักเรียนได้เผชิญ ผจญ และ เผชิญประสบการณ์ โดยใช้สื่อหลักและสื่อเสริม วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบอิงประสบการณ์ แบ่งออกได้ดังนี้ (1) ความเป็นมาของการสอนแบบอิงประสบการณ์ (2) ความหมายของการสอนแบบอิงประสบการณ์ (3) หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบอิงประสบการณ์ (4) วิธีการเผชิญประสบการณ์ที่ใช้กับการสอนแบบอิงประสบการณ์ (5) รูปแบบการสอนแบบอิงประสบการณ์ (6) ขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ และ (7) ผลกระทบของการสอนแบบอิงประสบการณ์

3.1 ความเป็นมาของการสอนแบบอิงประสบการณ์

ความเป็นมาของการสอนแบบอิงประสบการณ์ในประเทศไทยเป็นวิธีการสอนที่ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ พัฒนาขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2540 ที่สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นวิธีการสอนเต็มรูปที่ต่อยอดจากวิธีการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เน้นการสอนแบบกลุ่มอย่างเดี่ยว ส่วนการสอนแบบอิงประสบการณ์ใช้รูปแบบการสอนที่ครูกำกับการสอนที่เพื่อนกำกับ และการสอนที่นักเรียนกำกับการเรียนเอง โดยทดลองใช้ครั้งแรกที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย การสอนแบบอิงประสบการณ์เป็นการสอนที่กำหนดประสบการณ์ แทนที่กำหนดชุดเนื้อหาที่คาดหวังให้นักเรียนได้เผชิญ ผจญ เผชิญประสบการณ์ ตามแนวทาง บริบท สถานการณ์ เส้นทางความรู้ ข้อมูลและสื่อ ที่กำหนดให้นักเรียน “ทำได้” มากกว่า “ให้รู้” โดยใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เป็นเครื่องมือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2545: 145)

3.2 ความหมายของการสอนแบบอิงประสบการณ์

การสอนแบบอิงประสบการณ์ หมายถึง วิธีสอนที่กำหนดประสบการณ์ที่คาดหวังให้นักเรียนได้เผชิญ ผจญ และเผชิญประสบการณ์ ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระสำหรับประกอบภารกิจ/งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งวิทยาการที่ชี้แนะหรือจัดเตรียมให้มาใช้ในการเรียน เพื่อให้ได้ประสบการณ์ที่กำหนดไว้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2545: 148)

3.3 หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบอิงประสบการณ์

3.3.1 ปรัชญาสำหรับการสอนแบบอิงประสบการณ์ ยึดปรัชญากลุ่มพิพัฒนาการนิยม และกลุ่มสวาภานิยม โดยมีกลุ่มสารนิยม และจริย-สุนทรียนิยมสนับสนุน (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2545: 148)

1) *ปรัชญากลุ่มพัฒนาการนิยม (Progressivism)* ชีคแนวประสบการณ์นิยม ดังนี้ (1) จัดการศึกษาให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามประสบการณ์ (2) มีการจัดสภาพการณ์ที่เหมาะสมที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เองเพื่อให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหา (3) ไม่เน้นเนื้อหาสาระที่ไม่จำเป็น (4) มุ่งสอนให้นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และ (5) มุ่งให้นักเรียนทำงานและประสบความสำเร็จ โดยยึด “สัมฤทธิ์คดี”

พฤติกรรมของครูตามแนวปรัชญานี้ คือ (1) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือประกอบกิจกรรมด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม (2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสนใจและความพร้อมของนักเรียน (3) ครูไม่เชื่อว่าตนจะสอนนักเรียนได้ทุกอย่าง จึงพยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (4) ครูไม่เน้นเนื้อหาวิชา สอนเฉพาะสิ่งที่นักเรียนนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (5) จัดสื่อในรูปของการสอน โดยเฉพาะชุดการสอน ประเภทกิจกรรมกลุ่มและชุดการสอนรายบุคคล (6) จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีอิสระเปิดโอกาสให้นักเรียนทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ (7) จัดห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียนด้วยการจัดมุมวิชาการและมุมความสนใจต่าง ๆ มีการตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อการเสริมความรู้ของนักเรียน และ (8) ครูเป็นผู้ใจกว้างและเป็นกันเองกับนักเรียนเพราะครูถือว่าโรงเรียนเป็นเวทีจำลองสังคม ครูจึงสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและอบอุ่น เพื่อเตรียมประชาชนที่มีความมั่นคงทางจิตใจและเป็นผู้ใจกว้างในอนาคต

2) *ปรัชญากลุ่มสภาวะนิยม (Existentialism)* ชีคแนวปฏิบัติดังนี้

(1) มนุษย์ควรเป็นผู้บงการชีวิตตนเองจึงควรวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้แนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักตนเอง เพื่อให้การศึกษาเล่าเรียนเป็นไปตามความสามารถ (2) การเรียนการสอนไม่มีหลักสูตรเป็นเนื้อหาและไม่บังคับให้นักเรียนเรียนเหมือนกันหมด ไม่มีตารางสอนตายตัว นักเรียนเลือกเรียนวิชาต่าง ๆ ตามความชอบ ความสนใจ ไม่ต้องเข้าชั้นเรียน และก้าวหน้าไปเรื่อยจึงไม่มีการแบ่งห้องเรียนเป็นลำดับชั้น

พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปรัชญานี้ คือ (1) จัดการสอนตามอัธยาศัยไม่บังคับนักเรียนให้เรียน แต่เตรียมสื่อ การเรียนรายบุคคลให้นักเรียนได้ก้าวไปข้างหน้าด้วยตนเอง (2) ไม่จำกัดการเรียนเพียงแคในห้องเรียนหรือโรงเรียนแต่ถือว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาและสถานที่ (3) ไม่กำหนดชั้นแต่เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนไม่ได้เรื่อย ๆ จนครบเนื้อหาสาระตามหลักสูตร (4) จัดเนื้อหาสาระให้อยู่ในรูป “โมดูล” หรือชุดการสอนหน่วยย่อย เน้นการเรียนด้วยตนเอง โดยครูให้ความช่วยเหลือที่น้อยที่สุด (5) จัดชั้นเรียนให้เป็นแบบเปิด จัดโรงเรียนแบบเปิดโล่ง และจัดศูนย์ การเรียนไว้ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ตามความสนใจของนักเรียนเอง

(6) ครูมีหน้าที่เป็นผู้แนะนำมากกว่าที่บอกแบบกรอกความรู้ให้แก่นักเรียน และ (7) จัดบรรยากาศการเรียนแบบมีอิสระเสรีมากที่สุด ครูเป็นกันเองกับนักเรียนและคอยช่วยเหลือกัน

3) ปรัชญากลุ่มสารนิยม (Essentialism) ยึดถือสิ่งที่เป็นแก่นสารดังนี้

(1) การศึกษาเป็นงานหลักที่นักเรียนต้องเอาจริงเอาจัง ต้องเรียนอย่างมีวินัย ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ซึ่งจะได้ผล (2) ความคิดริเริ่มทางการศึกษาควรมาจากครูมากกว่านักเรียนเพราะครูเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่า และ (3) ยึดครูเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน

พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปรัชญานี้ คือ (1) ครูสอนด้วยการพูดหรือเขียนให้ลอกตามกระดานคำ ครูต้องเป็นผู้รอบรู้ทุกอย่างและครูผิดไม่ได้ ดังนั้น ครูต้องตอบคำถามนักเรียนได้ทุกข้อ (2) ครูมักวางอำนาจเป็นใหญ่ในห้องเรียน นักเรียนถูกบังคับให้นั่งเรียน หันหน้าเข้าหาครูและตั้งใจฟังครู (3) ครูมีสิทธิลงโทษนักเรียนคนใดก็ได้ เพื่อให้นักเรียนกลัว ครูจึงทำหน้าที่เครื่องครัดและพูดเสียงดัง (4) ครูชอบยืนอยู่หน้าชั้นเรียนตลอดเวลาและชอบถือไม้เรียวหรือเครื่องมือการลงโทษในรูปแบบอื่น (5) สื่อการเรียนที่ใช้กันมาก คือ แบบเรียน ซอคล้องกับกระดานคำ (6) ลักษณะสภาพห้องเรียนส่วนใหญ่จำกัดอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมไม่มีการจัดกระดานนิเทศหรือตกแต่งห้องให้น่าอยู่น่าเรียน (7) บรรยากาศทางจิตภาพของห้องเรียนส่วนใหญ่เคร่งครัดเพราะครูไม่ชอบนักเรียนคุยกัน และ (8) การประเมินผลมักเน้นความจำมากกว่าความสามารถในด้านอื่นครูถือว่าคะแนนสอบไล่สำคัญที่สุด

4) ปรัชญากลุ่มจริย - สุนทรียนิยม (Perennials) มุ่งการพัฒนาจิตใจ ดังนี้

(1) มุ่งที่การพัฒนาจิตใจของนักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อที่บรรลุสภาวะสูงสุดตามที่บุคคลปรารถนา (2) มุ่งให้คนแต่ละคนทำความดีเพื่อ ได้มีจิตใจที่ผ่องใสปราศจากความกังวล และหาทางแก้ปัญหาได้โดยง่าย

พฤติกรรมการสอนของครูตามแนวปรัชญา คือ (1) ครูเน้นความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งของห้องเรียนและนักเรียน (2) ครูพยายามสอนให้นักเรียนเป็นคนดีและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาในศาสนาต่าง ๆ (3) ครูพยายามสอนให้นักเรียนชื่นชมในศิลปะดนตรีทุกรูปแบบ และ (4) ครูเชื่อว่าการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรเกิดจากการลงมือปฏิบัติ ใคร่ครวญจนเกิดความรู้เฉพาะตน

สรุป การสอนแบบอิงประสบการณ์ยึดปรัชญาอยู่ 4 กลุ่ม คือ

(1) กลุ่มพิพัฒนาการนิยม มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามประสบการณ์ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเอง (2) กลุ่มสภาพนิยม มุ่งให้นักเรียนวางแผนการเรียนด้วยตนเอง (3) กลุ่มสารนิยม มุ่งเน้นให้นักเรียนจดจำสาระเนื้อหาวิชา และ (4) กลุ่มจริย-สุนทรียนิยม มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม

3.3.2 จิตวิทยาที่ใช้ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ ได้แก่ (1) จิตวิทยากลุ่ม เชื่อมโยงนิยม (SR Theories) คือ ครูต้องจัดตัวเหยในรูปของสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียน ตอบสนองเมื่อมีการตอบสนองก็เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมาโดยมีแรงเสริม ได้แก่ สิ่งที่ นักเรียนพอใจที่ได้รับเป็นตัวกระตุ้นและเสริมแรงพฤติกรรมนั้นให้เกิดขึ้นต่อไป และ (2) จิตวิทยากลุ่ม ประสบการณ์นิยม (Gestalt/Field Theories) หรือ ทฤษฎีสถานการณ์การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อนักเรียนอยู่ใน ปัญหาและเกิดความต้องการแก้ปัญหา เพื่อความอยู่รอดหรือการทำงานให้ลุล่วงด้วยการลงมือกระทำ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหา ดังนั้นครูจำเป็นต้องกระตุ้นให้นักเรียนเห็นปัญหาหรือ ช่วยให้นักเรียนเห็นปัญหาในสิ่งที่เรียนเสียก่อน เมื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากแก้ปัญหาหรือ อยากเรียนแล้วจัดให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2548: 148)

โดยสรุป จิตวิทยาที่ใช้ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มเชื่อมโยงนิยม ที่ถือว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนนั้นควรมีแรง กระตุ้นหรือเสริมแรงเพื่อให้นักเรียนอยากเรียน และ (2) กลุ่มประสบการณ์นิยม ที่ถือหลักว่าการ เรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนอยู่ในปัญหาและต้องการแก้ปัญหาคด้วยการลงมือปฏิบัติกิจกรรมหรือ ภารกิจด้วยตนเอง

3.4 วิธีการเผชิญประสบการณ์ที่ใช้กับการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 30) กล่าวถึง วิธีการเผชิญประสบการณ์ ต้องกำหนดให้ สอดคล้องกับภารกิจและงาน วิธีการเผชิญประสบการณ์มี 3 วิธี คือ (1) การเรียนกับครู หรือ TDL เป็นการเรียนที่ได้รับการสอนจากครู ส่วนมากใช้วิธีการสอนแบบสาธิตหรือการบรรยาย โดยยึดครู เป็นศูนย์กลางในการเรียน หรือครูมีบทบาทในการเรียนการสอน การสอนของครูนั้นอาจใช้สื่อ การเรียนการสอนต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ การเรียนกับครูหรือการ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการพูด บอก เล่า อธิบายสิ่งที่ต้องการสอนแก่นักเรียนให้นักเรียนซักถาม แล้วประเมินการเรียนรู้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง (2) การเรียนกับเพื่อนหรือ PDL เป็นวิธีการสอนที่นักเรียน ร่วมประกอบกิจกรรมอย่างหนึ่งเองเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม นักเรียนช่วยกันเสาะแสวงหาความรู้ และแลกเปลี่ยนความรู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดให้ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน กิจกรรมการเรียนการสอน ที่จัดขึ้นเปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทต่าง ๆ ช่วยให้นักเรียนค้นพบและหาคำตอบด้วยตนเอง โดยครู ทำหน้าที่เป็น ผู้อำนวยความสะดวก และ (3) การเรียนด้วยตนเอง หรือ SDL เป็น การสอนที่มุ่งจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองจากชุดการสอนที่ยึดหลักการสอนแบบปฏิบัติ

ตามเนื้อหาที่ได้วิเคราะห์ แบ่งแยกเป็นหน่วยย่อย ๆ ให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ในเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งมีคู่มือสำหรับ การเรียนรู้ในหน่วยนั้น ๆ โดยมีครูเป็นผู้ประเมินผลการเรียน ให้กำลังใจและชี้แจงข้อบกพร่อง

3.5 วิธีการสอนที่ใช้กับการสอนแบบอิงประสบการณ์

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541: 226) กล่าวถึง การสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นการผสมผสานการสอน จึงมีการสอนหลายวิธี คือ กลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลอง เกม รายการเรียน การสอนแบบโครงการ การสอนแบบอิงปัญหา การฝึกงาน การทดลอง และการปฏิบัติจริง ในการวิจัยครั้งนี้ขอกกล่าวเฉพาะการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม และการสอนแบบฝึกปฏิบัติ ดังนี้

3.5.1 การสอนแบบกลุ่มกิจกรรม

1) การสอนแบบกลุ่มกิจกรรม หมายถึง กระบวนการที่ครูจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่มและให้นักเรียนทำงานร่วมกัน ช่วยกันศึกษาค้นคว้า หรือทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีเพราะได้ลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเอง

2) ความสำคัญของการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม การสอนแบบกลุ่มกิจกรรมมีความสำคัญ คือ เป็นการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนได้มีโอกาสทำงานกลุ่ม นักเรียนมีโอกาสแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสแสดงความคิดเห็น รู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้น เป็นการฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้า ฝึกการทำงานร่วมกัน และเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้

3) ขั้นตอนการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน (1) ขั้นตอนเตรียมการ สิ่งที่ต้องเตรียม มีดังนี้ ครูต้องเตรียมในสิ่งต่อไปนี้ เตรียมเนื้อหาสาระที่ใช้ในกิจกรรมแบ่งแยกเรื่องชัดเจน และเตรียมการสำหรับแบ่งกลุ่มเตรียมวิธีการแบ่งกลุ่มให้เหมาะสม และนักเรียนเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม (2) ขั้นตอนดำเนินการ ครอบคลุม ครูชี้แจงเรื่องที่จะปฏิบัติและวิธีการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทราบ ข. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามที่ตกลงกันไว้ แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขานุการ กลุ่มปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย แต่ละกลุ่มรายงานผลที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมของกลุ่ม และครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุป และ (3) ขั้นตอนประเมินผล ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมดังนี้ ความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม การแสดงความคิดเห็น การให้ความร่วมมือกันภายในกลุ่ม ความรับผิดชอบของแต่ละคนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติกิจกรรม ความสนใจในกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติร่วมกัน และความสามัคคีกันภายในกลุ่ม

โดยสรุป การสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือกันและกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน

3.5.2 การสอนแบบปฏิบัติการ

1) ความหมายของการสอนแบบปฏิบัติการ บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 68) กล่าวถึง ความหมายของการสอนแบบปฏิบัติการ หมายถึง การสอนที่ให้นักเรียนกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลองปฏิบัติ ฝึกการใช้ทฤษฎีโดยผ่านการสังเกต การทดลองภายใต้สภาพที่ควบคุมได้

2) ความสำคัญของการสอนแบบปฏิบัติการ การสอนแบบปฏิบัติการมีความสำคัญ ดังนี้ (1) ครูมีอิสระที่ให้ความช่วยเหลือและการสอนแก่นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ (2) นักเรียนศึกษากิจกรรมวิธีปฏิบัติจากสื่อที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (3) เป็นวิธีการเรียนที่นักเรียนทำการสืบเสาะหาความรู้ และค้นพบความรู้ และ (4) นักเรียนเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีทักษะมากขึ้น(บุญชม ศรีสะอาด 2537: 68)

3) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปฏิบัติการ ได้แก่ (1) แบบบรรยายก่อนการปฏิบัติ เป็นการสอนโดยการอธิบายทฤษฎี หลักการ และวิธีการเกี่ยวกับงานที่จะปฏิบัติโดยสังเขป แล้วจึงให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง (2) แบบสาธิตการทำงานก่อนการปฏิบัติ เป็นการสอนขั้นตอนการทำงาน ให้นักเรียนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ แล้วจึงลงมือปฏิบัติต่อไป (3) แบบปฏิบัติโดยตรง มักจะใช้กับนักเรียนที่มีประสบการณ์และเป็น การปฏิบัติงานที่ต่อเนื่องกับงานเดิมที่ยังทำไม่เสร็จ (4) แบบปฏิบัติแล้วอภิปรายกลุ่ม เป็นการติดตามผลจากนักเรียน แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกถึงข้อดี ข้อเสียของทักษะที่ฝึก รวมทั้งวิจารณ์เสนอแนะในแนวประยุกต์ต่อไปด้วย (5) แบบปฏิบัติแล้วเขียนรายงานเป็นการติดตามผลการปฏิบัติในรูปแบบของลายลักษณ์อักษร สามารถเก็บไว้อ้างอิงต่อไปในภายหลังได้ (6) แบบปฏิบัติตามชุดการสอนสำเร็จรูป เป็นรูปแบบการศึกษาด้วยตนเอง นับวันมีจำนวนและความสำคัญมากยิ่งขึ้น และ (7) แบบปฏิบัติในรูปของโครงการ ในการแก้ปัญหาในเรื่องมาตรฐานฝีมือที่ต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันของช่างอุตสาหกรรม (ปวช.) หรือเพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ ในความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่ได้ปฏิบัติโครงการตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง(บุทรพงษ์ ไกรวรรณ 2540: 65-66)

โดยสรุป การสอนแบบปฏิบัติการ เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงภายใต้สถานการณ์ที่ครูกำหนดไว้ โดยนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยตนเองหรือปฏิบัติเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดความรู้และทักษะในเรื่องที่เรียน

3.6 ขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 151) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นการศึกษาประสบการณ์เดิมของนักเรียนก่อนที่เรียนประสบการณ์นั้นจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ เป็นการอธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์ เสนอประสบการณ์ที่คาดหวัง เสนอสถานการณ์ / ฉาก อธิบายภารกิจ / งาน ชี้แนะแหล่งความรู้ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกและระบุผลที่คาดหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์ เป็นการเข้าสู่กระบวนการเผชิญประสบการณ์ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอนของการเผชิญประสบการณ์ที่ครอบคลุม การวางแผน การเตรียมการ การดำเนินการและการประเมิน จนกระทั่งเกิดประสบการณ์ขึ้น

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า เป็นการรายงานภารกิจของนักเรียนที่ทำในการเผชิญประสบการณ์ได้ดำเนินการตามขั้นตอนใดมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ หลังจากนักเรียนเผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนรายงานผลการปฏิบัติงานและผลงาน

ขั้นที่ 6 สรุปประสบการณ์ เป็นการสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ โดยให้นักเรียนและครูช่วยกันสรุปผลการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นการศึกษาความก้าวหน้าของนักเรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

โดยสรุป ขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

3.7 ผลกระทบของการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 151) ได้กล่าวถึงผลกระทบของการสอนแบบอิงประสบการณ์ ดังนี้

3.7.1 **ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์** ที่สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานโดยมุ่งให้ “ทำได้” มากกว่า “มุ่งให้รู้” แต่ไม่มีเป้าหมายเด่นชัดว่าจะนำความรู้ไปทำอะไร

3.7.2 **เป็นการเลียนแบบธรรมชาติของชีวิตจริง** ที่เมื่อมีปัญหาที่ต้องประสบ นักเรียนจะต้องขวนขวายหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา ทำให้ได้กระบวนการในการทำงานที่สามารถนำคิดตัวไปใช้ได้

3.7.3 **สร้างคุณลักษณะที่สำคัญในการเป็นสมาชิกของสังคมโลก** คือ ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักแสวงหาความรู้ รู้จักตัดสินใจ และการทำงานเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะทำให้คิดและทำอย่าง “มืออาชีพ”

3.7.4 **บทบาทของครูครูและนักเรียนจะเปลี่ยนไป** บทบาทของครูจะทำหน้าที่ถือฤดูแลียนความสะดวกในการเรียน เป็นผู้ประสานงานให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและให้ข้อมูลตามที่นักเรียนร้องขอ และทำหน้าที่ประเมินการเรียนรู้ออกประสบการณ์ที่กำหนดให้นักเรียนเผชิญ และบทบาทของนักเรียนจะต้องมีความรับผิดชอบในการแสวงหาความรู้มาใช้ในการเผชิญประสบการณ์จากผู้รู้ และแหล่งความรู้ต่าง ๆ

3.7.5 **ระบบการสอนแบบอิงประสบการณ์** จะเป็นระบบการเรียนการสอนเป็นสากล และเป็นระบบแห่งอนาคต

โดยสรุป การสอนแบบอิงประสบการณ์มีผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง คือ ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์เป็นการเลียนแบบธรรมชาติของชีวิต สร้างคุณลักษณะที่สำคัญในการเป็นสมาชิกสังคมโลก และบทบาทของครูและนักเรียนจะเปลี่ยนไป

4. สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

สื่อที่ใช้ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ใช้ประมวลสาระและแบบฝึกปฏิบัติ เป็นสื่อหลัก และ ใช้มัลติมีเดีย และภาพเป็นสื่อเสริม ดังนี้

4.1 ประมวลสาระ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เขียนประมวลสาระโดยยึดแนวทางการเขียนของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยงค์ พรหมวงศ์ ที่ได้พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์และตำราทางไกล หรือประมวลสาระของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีเนื้อหา ดังนี้

4.1.1 ความหมายของประมวลสาระ หรือ ตำราทางไกลใช้สำหรับการสอน ระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่ออกแบบให้นักศึกษาเรียน ตามลำพัง ด้วยการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดให้ในส่วนหนึ่งส่วนใดหรือท้ายสุดของ เรื่อง ให้ได้รับแนวตอบที่เป็นผลย้อนกลับทันที ได้รับการเสริมแรงและประสบการณ์ที่เป็นความ ภาคภูมิใจในการศึกษา และให้นักศึกษาได้เรียนรู้ไปทีละน้อยตามลำดับ (ชัยงค์ พรหมวงศ์ และ วาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540: 148)

4.1.2 ความสำคัญของประมวลสาระ ช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและพึ่งพาความช่วยเหลือจากครูน้อยที่สุด ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี และมีระบบการประเมิน ที่ประกันคุณภาพของนักเรียนในแต่ละวิชา (ชัยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ 2540: 148)

4.1.3 ส่วนประกอบของประมวลสาระ จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา พบว่า ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2540) ได้กำหนดส่วนประกอบของประมวลสาระไว้ 2 แบบ คือ (1) ส่วนประกอบของ ตำราทางไกลหรือประมวลสาระ และ (2) ส่วนประกอบของประมวลสาระในชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงส่วนประกอบของประมวลสาระทั้ง 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบประมวลสาระ	ส่วนประกอบ
1 ตำราทางไกล หรือ ประมวลสาระ	ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 221) ได้กำหนดไว้ 3 ส่วน คือ 1. แผนการสอนระดับหน่วย ประกอบด้วย ชื่อชุดวิชาและ ชื่อหน่วย ชื่อตอน แนวคิด วัตถุประสงค์ กิจกรรม สื่อการสอนและ การประเมิน 2. แผนการสอนระดับตอน ประกอบด้วย ชื่อวิชาและหน่วย ตอนที่และหมายเลข 3. เนื้อหาสาระ

รูปแบบประมวลสาระ	ส่วนประกอบ
2 ประมวลสาระในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	<p>ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 220) ได้กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำนำ ประกอบด้วย ที่มาของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ วัตถุประสงค์ของประมวลสาระ และขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ 2. เนื้อหาสาระ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด ส่วนนำ ความจำเป็นที่ต้องเรียน ขอบข่าย สาระและวัตถุประสงค์ เนื้อหาตามหัวข้อเรื่องพร้อมภาพประกอบ และส่วนสรุป

4.1.4 การผลิตประมวลสาระ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540: 128-175) ประกอบด้วยดังนี้

1) การเขียนแผนผังแนวคิด เพื่อช่วยประกันว่านักเรียนสามารถนำเสนอเนื้อหาสาระที่สมดุลและครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่ลืมประเด็นสำคัญ ครอบคลุม ความหมายของแผนผังแนวคิด และวิธีการเขียนแผนผังแนวคิด

(1) ความหมายของแผนผังแนวคิด เป็นแผนผังแสดงความสัมพันธ์ของแนวคิดในระดับตอน หัวเรื่อง และหัวเรื่องย่อย เพื่อแสดงลำดับและความต่อเนื่องของแนวคิด ช่วยในการเสนอเนื้อหาให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องอย่างเหมาะสม

(2) วิธีการเขียนแผนผังแนวคิด โดยการนำเรื่องที่เขียนเป็นหน่วยมาแบ่งเป็นเรื่องย่อย กำหนดให้มีชื่อแทนแนวคิดของเรื่องย่อย เริ่มจากชื่อหน่วย ชื่อตอน หัวเรื่อง หัวเรื่องย่อย และหัวข้อต่างๆ สามารถทำได้ 2 วิธี ได้แก่ การเขียนในรูปแบบจำลอง และการเขียนในรูปแบบโครงสร้างเรียงความ

2) การเขียนแผนการสอน เป็นการกำหนดขั้นตอนการสอน เพื่อให้ครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 2 ประเภท คือ (1) แผนการสอนประจำหน่วย และ (2) แผนการสอนประจำตอน

3) การเขียนเนื้อหาสาระ ครอบคลุม การเกริ่นนำ การเสนอเนื้อหา และการสรุปเนื้อหา

4) การกำหนดภาพประกอบในประมวลสาระ ดังนี้

(1) ความหมายของภาพประกอบ หมายถึง ภาพถ่าย ภาพเขียน หรือภาพถ่ายลายเส้น ในรูปแบบต่าง ๆ ที่ใส่ไว้ในประมวลสาระ โดยมีจุดมุ่งหมายช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจแนวคิดและเนื้อหาสาระชัดเจนยิ่งขึ้น

(2) วัตถุประสงค์ของการใช้ภาพประกอบ มีดังนี้ เพื่อช่วยบรรยายลักษณะของภาพ ในหัวเรื่องนั้นให้ชัดเจน เพื่อสร้างความสนใจ และให้คล้อยตามในสิ่งที่เขียน และเพื่อให้เห็นขั้นตอนกระบวนการภายใน

(3) ขนาดและการให้รายละเอียดของภาพประกอบ โดยทั่วไปจะกำหนดขนาดมาตรฐานของภาพไว้ 4 ขนาด คือ (1) ภาพเต็มหน้า (2) ภาพครึ่งหน้าแนวนอน (3) ภาพ $\frac{1}{3}$ ของหน้าแนวนอน และ (4) ภาพ $\frac{1}{4}$ ของหน้าแนวตั้ง

(4) แนวทางในการกำหนดภาพประกอบ ในการกำหนดภาพประกอบทำได้ 2 แนวทางคือ แนวทางแรก กำหนดภาพพร้อมกับเขียนเรื่องนั้น หมายความว่าเขียนเรื่องและกำหนดภาพประกอบไปพร้อมกัน โดยการเขียนคำอธิบายภาพให้มีคำว่า “ภาพที่” หรือ “รูปที่” ตามด้วยหมายเลขกำหนดภาพ และแนวทางที่สอง เขียนหน่วยเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงกำหนดภาพ โดยอาจอาจขอความช่วยเหลือจากนักเทคโนโลยีการศึกษาในด้านการกำหนดขนาด รายละเอียด และความเหมาะสมของภาพต่าง ๆ

4.2 แบบฝึกปฏิบัติ ชัยขงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2540 : 162-163) ได้กล่าวไว้ดังนี้

4.2.1 ความหมายของแบบฝึกปฏิบัติ หรือ “Work book” คือ เอกสารที่จัดเตรียมให้นักเรียนควบคู่กับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในการเรียนแต่ละหน่วยเพื่อประเมินตนเองก่อนเรียน บันทึกสาระสำคัญของแต่ละหัวเรื่อง ทำให้กิจกรรมที่กำหนดให้ เขียนรายงานผลกิจกรรมภาคปฏิบัติ และทำแบบประเมินตนเองหลังเรียน

4.2.2 ความสำคัญของแบบฝึกปฏิบัติ คือ ช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนใคร่ครวญมีการถามปัญหา และมีช่องทางให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญจากการอ่านเนื้อหาที่ครูกำหนดไว้ ครูสามารถประเมินในส่วนที่เป็นกระบวนการได้ ช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนดำเนินไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.3 ส่วนประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ ได้กำหนดส่วนประกอบของแบบฝึกปฏิบัติ ออกเป็นดังนี้ (1) คำชี้แจงการใช้แบบฝึกปฏิบัติ (2) แบบประเมินตนเองก่อนเรียน (3) กระดาษคำตอบแบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ในแผ่นเดียวกัน (4) การบันทึกสาระสำคัญและกิจกรรมต่าง ๆ โดยเว้นที่ไว้ให้นักเรียนบันทึก ทางซ้ายมือและทำกิจกรรมทางขวามือ (5) แบบประเมินตนเองหลังเรียน และ (6) เฉลยแบบประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

4.2.4 ขั้นตอนการผลิตแบบฝึกปฏิบัติ มีแนวทางการผลิต ดังนี้

1) การเขียนแบบฝึกปฏิบัติ ส่วนประกอบที่ต้องมีในแบบฝึกปฏิบัติได้แก่ คำชี้แจงในแต่ละประสบการณ์ร่อง แผนเผชิญประสบการณ์ บันทึกสาระสำคัญของแต่ละภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ (1) คำชี้แจง เป็นการกำหนดสิ่งที่นักเรียนควรปฏิบัติ (2) แผนการเผชิญประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้ทราบทิศทางเป้าหมายและบทบาทของตนเองในการเรียน (3) บันทึกสาระสำคัญของแต่ละประสบการณ์ร่อง หลังจากนักเรียนศึกษาจากประมวลสาระแล้ว มีที่ว่างให้นักเรียนได้จดประเด็นที่สำคัญไว้ศึกษาต่อไป และ (4) ภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำในแต่ละประสบการณ์ร่อง อาจมีภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำหลายอย่าง เช่น การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การบันทึกการสำรวจ การอภิปราย การลงสีด้วยดินน้ำมัน ฯลฯ และมีการตอบคำถามที่กำหนดไว้ในแต่ละภารกิจและงาน ต้องเตรียมที่ว่างไว้ในแบบฝึกปฏิบัติให้ตรงกับเนื้อหาประมวลสาระ

2) การจัดพิมพ์ ควรทำเป็นเล่มเพื่อจูงใจให้นักเรียนสนใจและรู้สึกว่าเป็นแบบฝึกปฏิบัติเป็นสมบัติส่วนตัวของนักเรียน การจัดพิมพ์ควรจัดพิมพ์ลงในกระดาษ A4

3) การตกแต่งด้วยการเข้าเล่มและทำปก เพื่อให้สวยงามน่าหยิบใช้

โดยสรุป แบบฝึกปฏิบัติ เป็นเอกสารที่จัดเตรียมไว้ให้นักเรียนใช้ควบคู่กับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีความสำคัญช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระฉับกระเฉง โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนได้ใคร่ครวญ และช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนดำเนินต่อไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 มัลติมีเดีย

4.3.1 ความหมายของมัลติมีเดีย

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540: 116) ได้กล่าวถึงความหมายของมัลติมีเดีย คือ การนำเสนอเนื้อหาสาระด้วยสื่อตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปโดยจัดให้อยู่ในรูปของชุด (Packages)

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 4) ได้กำหนดความหมายของมัลติมีเดีย คือ การนำเสนอสื่อหลาย ๆ ประเภทมาใช้ร่วมกันทั้งวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยการใช้สื่อแต่ละอย่างตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา

ศักยภาพความต้องการ และความสะดวกของตน (5) มีโปรแกรมช่วยสร้างบทเรียนที่ง่ายต่อการใช้งาน ทำให้สร้างมัลติมีเดียใช้เองได้ (6) ครูสามารถใช้มัลติมีเดียเพื่อสอนเนื้อหาใหม่ เพื่อการฝึกฝน เพื่อเสนอสถานการณ์จำลอง และเพื่อสอนการคิดแก้ปัญหา (7) ช่วยสนับสนุนให้มีสถานที่เรียนไม่จำกัดอยู่เพียงห้องเรียนเท่านั้น นักเรียนอาจเรียนรู้ที่บ้าน ที่ห้องสมุด หรือภายใต้สภาพแวดล้อมอื่นๆ ตามเวลาที่ตนเองต้องการ และ (8) มัลติมีเดียที่มีคุณภาพ นอกจากจะช่วยให้เกิดความคุ้มค่าในการลงทุนของโรงเรียนหรือหน่วยงานแล้ว ความก้าวหน้าของระบบเครือข่ายยังช่วยเสริมให้การใช้มัลติมีเดียเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาอื่นๆ อีกด้วย (กรมวิชาการ 2544: 17)

4.3.3 ข้อดีและข้อเสียของมัลติมีเดีย ข้อดีและข้อเสียของมัลติมีเดีย ดังนี้ (1) ง่ายต่อการใช้งานตามแต่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อประโยชน์ในกรเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (2) นักเรียนสามารถรับรู้ได้ถึงความรู้สึกจากการสัมผัสกับสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่บนจอภาพได้แก่ รูปภาพ ไอคอน ปุ่ม และตัวอักษรเป็นต้น ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมและเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงตามความต้องการ (3) ส่งเสริมประสบการณ์จากการใช้มัลติมีเดียในแง่มุมที่แตกต่างกัน ทำให้ล่วงรู้ถึงการใช้งานได้เหมาะสม (4) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (5) สามารถที่สื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ให้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น (6) ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนความคุ้มค่าในการลงทุนในระยะเวลาที่เหมาะสม และ (7) นักเรียนได้รับประโยชน์เพิ่มเติมในการเรียนรู้ (ทวิศักดิ์ กาญจนสุวรรณ 2545: 8-12)

4.3.4 องค์ประกอบของมัลติมีเดีย

ปีน ภู่วรรณ (2542: 24-34) ได้จำแนกจำแนกองค์ประกอบได้ 4 ชนิด ดังนี้

1) **ข้อความ** เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาของมัลติมีเดีย เสนอและเป็นหนทางการนำเสนอได้ง่ายที่สุด และมีการพัฒนามาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ ลักษณะของข้อความที่ปรากฏในมัลติมีเดียประกอบด้วย (1) ข้อความที่พิมพ์ เป็นข้อความเอกสารที่พิมพ์ออกมาในรูปแบบกระดาษ เป็นผลงานของงานพิมพ์เอกสารทั่วไป (2) ข้อความสแกน เป็นเอกสารที่ได้รับจากการสแกนและเป็นข้อความที่เก็บในรูปแบบรูปภาพ (3) ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการแทนข้อความให้อยู่ในรูปที่แทนในสื่อที่ใช้ประมวลผลได้ และ (4) ไฮเปอร์เท็กซ์ เป็นข้อความที่เก็บในรูปแบบข้อความอิเล็กทรอนิกส์และมีการเชื่อมโยงกัน สามารถนำมาประมวลผลและแสดงผลในลักษณะเชื่อมโยงกัน

2) **ภาพ** เป็นส่วนของมัลติมีเดียที่ใช้ในการสื่อความหมายได้มีสีสัน และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้กว้างขวาง เพราะดึงดูดความสนใจได้ ภาพประกอบด้วย (1) บิตแมพ เป็นการเก็บรูปภาพเป็นพิกเซล แต่ละพิกเซลคือจุดเล็กๆ ที่แสดงเป็นสี ดังนั้นรูปภาพแต่ละรูปจึงต้องเก็บข้อมูลจำนวนมาก จึงมีเทคนิคการบีบอัดเพื่อให้ข้อมูลเล็กลง (2) คลิปอาร์ต ในการสร้างมัลติมีเดียจำเป็นต้องมีรูปภาพประกอบเพื่อความสวยงามและดึงดูดความสนใจ เพื่อให้การสร้างมัลติมีเดียสำเร็จ

ได้เร็ว จึงมีการเก็บรูปภาพเป็นห้องสมุดภาพ ที่เรียกมาใช้ได้ง่าย (3)ภาพจากอุปกรณ์อื่นพูดต่างๆ เป็นภาพที่ได้จากกล้องถ่ายภาพดิจิทัล จากวีดิทัศน์และการสแกนเนอร์ ฯลฯ และ (4) ไฮเปอร์พิกเจอร์ เป็นภาพที่ปรากฏในมัลติมีเดียที่สามารถเชื่อมโยง หรือกระตุ้นให้เกิดการทำงานบางอย่าง เช่น เมื่อคลิกแล้วกลายเป็นหน้าต่างวีดิโอขึ้นมา

3) เสียง เป็น ส่วนประกอบสำคัญของระบบการนำเสนอของมัลติมีเดีย เสียงทำให้บรรยากาศการรับรู้น่าสนใจ ลักษณะของเสียงประกอบด้วย (1) คลื่นเสียงแบบออดิโอ มีการบันทึกเป็น .wav .au การบันทึกตามคลื่นลูกเสียง โดยมีการแปลงสัญญาณให้เป็นดิจิทัล (2) เสียง CD เป็นรูปแบบบันทึกที่มีคุณภาพ (3) MIDI เป็นเสียงที่ใช้แทนเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ สามารถเก็บข้อมูลและให้วงจรรีเลกทรอนิกส์สร้างเสียงตามตัวโน้ต เสมือนการเล่นของเครื่องดนตรีนั้น ๆ (4) ไฮเปอร์ออดิโอ เป็นการนำสัญญาณเสียงไปกระตุ้นหรือผสมกับการทำงาน เพื่อการนำเสนอที่สลับซับซ้อนขึ้น

4) วีดิโอ เป็นภาพที่มีการเคลื่อนไหวประกอบเสียง วีดิโอเป็นรูปแบบการนำเสนอที่ให้รายละเอียดการเคลื่อนไหวเหมือนจริง ส่วนของวีดิทัศน์ประกอบด้วย (1) ดิจิทัลวีดิโอเป็นการนำสัญญาณวีดิทัศน์ เก็บในรูปแบบการบีบอัดเพื่อให้เก็บได้เล็กลง มีการสร้างมาตรฐาน เช่น mpge .avi, mov และ (2) สัญญาณถ่ายทอดสด เป็นการนำเอาสัญญาณวีดิโอจากการถ่ายทอดรายการจริง เชื่อมโยงการกระจายส่งไปยังปลายทางที่ต้องการ

โดยสรุป องค์ประกอบของมัลติมีเดีย ประกอบด้วย (1) ข้อความ (2) ภาพ (3) เสียง และ (4) วีดิโอ

4.4 ภาพ

4.4.1 ความหมายของภาพ นักการศึกษาได้ให้ความหมายของภาพ หรือรูปภาพไว้หลายท่าน ดังนี้

อิทธิพล ราศีเกรียงไกร (2535: 373) รูปภาพ คือ สื่อทัศนวัสดุ ที่มีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับชั้นเป็นสื่อ 2 มิติ จากลักษณะสัมผัสทางทักษะ แต่กลับให้ความรู้สึกทางภาพลวงตาเป็น 3 มิติได้จากด้วยเทคนิคทางทัศนียภาพ ระบบการถ่ายภาพ ระบบการพิมพ์ และเทคนิคทางแสงเงาหรือมิติของสี

4.4.2 ความสำคัญของภาพ โสภภาพรณ สุวรรณแสง และเกื้อกูล คุปรัตน์ (2520 :81-82) ได้ให้ความสำคัญของภาพในการเรียน ดังนี้ (1) รูปภาพจำลองเอาความจริงมาให้ศึกษารายละเอียดได้ และจะใช้เวลาในการศึกษาอยู่นานเท่าใดก็ได้ (2) รูปภาพอาจได้รับการคัดแปลงบางอย่าง เพื่อให้ตรงจุดประสงค์ของการเรียน (3) รูปภาพนำเอาสิ่งที่นักเรียนไม่เคยพบหรือที่อยู่ห่างไกลเกี่ยวกับดินแดนประชากร และสิ่งต่างๆ เข้ามาสู่ห้องเรียนได้ (4) ช่วยให้เห็นเข้าใจในสิ่งอ่าน

สมบูรณขึ้น (5) เป็นแหล่งสำหรับค้นคว้าหาความรู้ (6) ช่วยในการทำรายงาน เมื่อเราศึกษาค้นคว้า แล้ว หากต้องมีรายงานประกอบ รายงานนั้นก็จะมีคุณค่ามากขึ้นเมื่อมีรูปภาพประกอบ (7) ช่วยเป็นจุดรวม ความสนใจของนักเรียน คือเมื่อใช้ภาพประกอบการสอนแล้วจะทำให้นักเรียนสนใจในการเรียน การสอน มีความเข้าใจบทเรียน และเข้าใจตรงกัน (8) เพื่อแก้ไขรอยประทับใจที่ผิดมาแต่เดิมให้ถูกต้อง (9) ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน และส่งเสริมการอภิปรายร่วมกัน (10) ช่วยในการสรุป บทเรียนหรือหน่วยการเรียน เช่น เมื่อเรียนจบแล้วต้องการจะสรุปเรื่องราวก็ใช้รูปภาพซึ่งมีรายละเอียด เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาแสดง (11) สามารถเร้าอารมณ์หรือเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนได้ และ (12) เปิด โอกาสให้นักเรียนใช้ศึกษาอยู่ได้เรื่อยๆ

โดยสรุป ความสำคัญของภาพช่วยให้นักเรียนสามารถศึกษารายละเอียดความจริงได้นาน ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่อ่านสมบูรณขึ้น ช่วยสรุปบทเรียน สามารถเร้าความสนใจของนักเรียน และ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน

4.4.3 ข้อดีและข้อจำกัดของภาพ วีระ ไทยพานิช (2529: 92-93) ได้กล่าวถึงข้อดี และข้อจำกัดของภาพไว้ดังนี้ (1) ข้อดีของภาพ ได้แก่ กระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต ยิ่งขึ้นรู้จักแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นคำพูด ราคาถูก อาจหาได้ฟรี สามารถใช้ศึกษาได้ทั้ง รายบุคคลหรือกลุ่ม แสดงให้ดูได้นานตามความต้องการซึ่งนักเรียนสามารถทำงานตามศักยภาพ ความสามารถของตน มีความทันสมัยและสามารถนำของจริงเข้ามาสู่ห้องเรียน สามารถใช้เพื่อแนะนำ เสริม และสรุปบทเรียน และช่วยแก้ความเข้าใจผิดๆ ให้กระจ่างขึ้น และ (2) ข้อจำกัดของภาพ ได้แก่ ไม่สามารถเห็นการเคลื่อนไหวได้เหมือนภาพยนตร์ ถ้ารูปภาพไม่มีลักษณะพิเศษ นักเรียนมักไม่ค่อย สนใจ และภาพที่ต้องการบางชนิดหายาก

โดยสรุป ข้อดีของภาพ ช่วยเร้าความสนใจ ราคาถูก สามารถศึกษาได้ทั้ง รายบุคคลหรือกลุ่ม ส่วนข้อจำกัดของภาพ ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ ไม่มีลักษณะพิเศษ และภาพบาง ชนิดหายาก

4.4.4 วิธีการผลิตภาพ วีระ ไทยพานิช (2529: 91-92) ได้กล่าวถึงวิธีการผลิตภาพไว้ ดังนี้ (1) เลือกภาพให้ตรงกับจุดประสงค์ของเรื่องที่สอน สัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนและเหมาะสมกับ วัยของนักเรียน (2) กำหนดภาพให้ชัดเจน มีขนาดใหญ่พอที่นักเรียนสามารถมองเห็นเพื่อดึงดูดความ สนใจ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและมีคุณภาพดี (3) ผลิตภาพที่นำมาแสดงด้วยกาวกับกระดาษแข็งเพื่อทำให้ คงทนยิ่งขึ้น โดยให้กระดาษที่นำภาพไปติดนั้นใหญ่กว่ารูปภาพ 2-3 นิ้ว ใช้กระดาษแข็งสีขาวหรือสี อื่นๆ ก็ได้ และ (4) ติดภาพบนป้ายนิเทศก่อนการเรียน หรืออาจฉายให้นักเรียนดูด้วยเครื่องฉาย ทึบแสง ในกรณีที่ใช้เครื่องฉายภาพทึบแสงแล้วรูปภาพมีขนาดเล็กมาก ต้องขยายภาพให้มีขนาดใหญ่ เพื่อให้นักเรียนมองเห็นได้ทั่วถึงและนักเรียนสามารถเห็นสีสันทันที่แท้จริงของภาพอีกด้วย

โดยสรุป สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ มีดังนี้ (1) ประมวลสาระ ประกอบด้วย การเขียนแผนผังแนวคิด การเขียนแผนการสอน การเขียนเนื้อหาสาระ และการกำหนดภาพประกอบในประมวลสาระ (2) แบบฝึกปฏิบัติ ประกอบด้วย การเขียนแบบฝึกปฏิบัติ การจัดพิมพ์ และการตกแต่งเข้าเล่มและทำปก (3) มัลติมีเดีย ประกอบด้วย ข้อความ ภาพ เสียง และวิดีโอ และ (4) ภาพ ประกอบไปด้วย การเลือกภาพ ให้ตรงกับจุดประสงค์ของเรื่องที่สอน กำหนดภาพให้ชัดเจน ผนังภาพ และติดภาพบนป้ายนิเทศก่อนเรียน

5. การทดสอบประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการประกันประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน ครอบคลุมดังนี้

5.1 ความหมายการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2546: 22) กล่าวถึง การนำชุดสอนอิงประสบการณ์ไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองจริง (Trial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

การทดลองใช้ (Try Out) หมายถึง การนำชุดสอนอิงประสบการณ์ที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละแบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดสอนอิงประสบการณ์ให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองจริง (Trial Run) หมายถึง การนำชุดสอนอิงประสบการณ์ที่ได้ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วทุกหน่วยในแต่ละวิชาไปสอนจริง ในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียนที่แท้จริงเป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาเป็นอย่างน้อย

โดยสรุป การทดสอบประสิทธิภาพ หมายถึง การนำชุดสอนอิงประสบการณ์ไปทดลองกับนักเรียนเพื่อหาความก้าวหน้าทางการเรียนและข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนด้วยชุดสอนอิงประสบการณ์และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขชุดสอนอิงประสบการณ์ในสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองจริง

5.2 ความจำเป็นที่ต้องทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล (2520 : 134 - 135) กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องทดสอบประสิทธิภาพว่า ในการผลิตระบบการดำเนินงานทุกประเภท จำต้องมีการตรวจสอบระบบนั้น เพื่อเป็นการประกันว่ามีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวังด้วยเหตุผล ดังนี้

5.2.1 สำหรับหน่วยงานผลิตชุดการสอน เป็นการประกันคุณภาพของชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่ลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการหาประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว หากผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ดีก็ต้องทำใหม่เป็นการสิ้นเปลืองทั้งเวลาแรงงานและเงินทอง

5.2.2 สำหรับผู้ใช้ชุดการสอน เป็นการสร้างความมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง เป็นการช่วยให้ครูใช้ชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5.2.3 สำหรับผู้ผลิตชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์เหมาะสม ง่ายต่อการเข้าใจ ช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

โดยสรุป การทดสอบประสิทธิภาพมีความจำเป็นสำหรับหน่วยงานที่ผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ผู้ใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์และผู้ผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

5.3 ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ขึ้นเป็นต้นแบบนั้นต้องนำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สีนสกุล 2520: 136-137)

5.3.1 แบบเดี่ยว คือ ทดลองกับนักเรียน 1 คน โดยใช้กับนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงเมื่อไปทดลองแบบกลุ่ม ในขั้นนี้ E_1/E_2 ที่ได้ค่าประมาณ 60/60

5.3.2 แบบกลุ่ม คือ ทดลองกับนักเรียน 6-10 คน (คณะนักเรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง คะแนนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% คือ E_1/E_2 ที่ได้ค่าประมาณ 70/70

5.3.3 แบบภาคสนาม ทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 40-100 คน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วนำมาปรับปรุงผลลัพธ์ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่างจากเกณฑ์ไม่เกิน ± 2.5 ให้อยอมรับ หากแตกต่างกันมากควรต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ใหม่ โดยยึดสภาพความจริงเป็นเกณฑ์สมมติว่า เมื่อทดสอบประสิทธิภาพแล้วได้ 83.5/85.4 แสดงว่าชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์นั้นมีประสิทธิภาพ 83.5/85.4 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้ แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดลองเป็น 83.5/85.4 อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85

โดยสรุป การหาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กำหนดไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ทดลองแบบเดี่ยว ทดลองแบบกลุ่ม และ ทดลองแบบภาคสนาม

5.4 การยอมรับประสิทธิภาพ

เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น สภาพห้องเรียน ความพร้อม ความชำนาญของผู้ใช้ ฯลฯ โดยกำหนดประสิทธิภาพไว้ 3 ระดับ ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สีนสกุล 2520: 142)

“สูงกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5% ขึ้นไป

“เท่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกิน 2.5%

“ต่ำกว่าเกณฑ์” เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่าประสิทธิภาพยอมรับได้

โดยสรุป การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 โดยมีเกณฑ์การยอมรับ 3 ระดับ คือ สูงกว่าเกณฑ์มีค่าไม่เกิน 2.5% ขึ้นไป เท่าเกณฑ์ และต่ำกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5%

5.5 สูตรที่ใช้ทดสอบประสิทธิภาพ

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหาประสิทธิภาพของชุดการสอน ทำได้โดยนำคะแนนแบบฝึกหัดหรือผลงานในขณะประกอบกิจกรรมกลุ่ม/เดี่ยว และคะแนนสอบหลังเรียนมาเข้าตารางและคำนวณหาค่า E_1/E_2 ดังสูตรต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุดา สีนสกุล 2520: 136-137)

สูตรที่ 1 การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

สูตรที่ 1 การหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

สูตรที่ 2 การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum f}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum f$	คือ	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์ครอบคลุม (1) คำอธิบายรายวิชา (2) วัตถุประสงค์ (3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนศิลปะ และ (4) การวัดและประเมินผล

6.1 คำอธิบายรายวิชา

วิชาทัศนศิลป์ ครอบคลุม ความรู้ด้านทัศนศิลป์เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ การสำรวจ การสร้างแผนผังความสัมพันธ์ การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ การจัดองค์ประกอบ การวาดเส้น การเขียนหุ่นภาพนิ่งด้วยดินสอดำ การใช้สี การเขียนภาพตามแบบของจริง การนำเสนอศิลปะ การปะติด การปะติดในภาพเขียน การปั้นหุ่นดินน้ำมัน การแกะสลักเทียนไข การเปรียบเทียบงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้กับเศษวัสดุธรรมชาติ และการประดิษฐ์ของที่ระลึกจากเศษวัสดุธรรมชาติ

6.2 วัตถุประสงค์

- 6.2.1 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์
- 6.2.2 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย
- 6.2.3 เพื่อให้ นักเรียนมีความสามารถในการวาดภาพด้วยการใช้ปากกาและดินสอ
สร้างสรรค์งานจิตรกรรม งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

6.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนศิลปะ

การจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่ ดังนี้
(ชัยขงค์ พรหมวงศ์ 2545: 30)

6.3.1 การเรียนจากครู (Teacher Directed Learning - TDL) ครูเป็นผู้วางแผน
กิจกรรมการเรียน สื่อประกอบการเรียน แนะนำกิจกรรมการเรียนให้กับนักเรียน ดูแลช่วยเหลือ
อำนวยความสะดวกให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มได้บรรลุวัตถุประสงค์ รับฟังการรายงานและ
ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

6.3.2 การเรียนจากเพื่อน (Peer Directed Learning - PDL) นักเรียนได้ทำ
กิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อสร้างชิ้นงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยกัน
เสาะแสวงหาความรู้ ร่วมรับผิดชอบงาน แก้ไขปัญหา และ ประเมินชิ้นงานที่สร้างเสร็จ

6.3.3 การเรียนด้วยตนเอง (Self-Directed Learning - SDL) นักเรียนกำกับการ
เรียนเองด้วยการศึกษาเนื้อหาสาระจากบทเรียน และมัลติมีเดีย เป็นความรู้พื้นฐานที่นำมาวางแผน
การทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน และใช้ทบทวนเมื่อเข้าสู่กิจกรรมกลุ่ม

สรุปในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการเรียนการสอนที่นำมาใช้กับ กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ศิลปะ มีเนื้อหาสาระที่เป็นพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย ได้แก่ (1) การเรียนจากครู
(2) การเรียนจากเพื่อน และ (3) การเรียนด้วยตนเอง

6.4 การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ยึดตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โดยวิทยาลัยได้ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ
2548: 257-259)

6.4.1 การประเมินผลก่อนเรียน เป็นการประเมินความรอบรู้ในเรื่องจะเรียนก่อน
การเรียน เพื่อหาสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียนสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับความ
พร้อม พื้นฐานและความรู้เดิมของนักเรียน

6.4.2 การประเมินผลระหว่างเรียน เป็นการตรวจสอบพัฒนาของนักเรียนได้ บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไป แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องของนักเรียน โดยสามารถที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ และ พัฒนาการตามศักยภาพของการเรียนการสอนอย่างสูงสุด วิธีการประเมินระหว่างเรียนต้องมีความ สอดคล้องกับกิจกรรมหลักให้นักเรียนได้ปฏิบัติ

6.4.3 การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินนักเรียนเพื่อมุ่งตรวจสอบ ความสำเร็จของนักเรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่งหรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชาปลายปี หรือปลายภาค ประกอบด้วย การประเมิน 2 ลักษณะ คือ (1) การประเมินหลังเรียน เป็นการประเมิน นักเรียนในเรื่องที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวัง หรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียน นักเรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงไร และ (2) การประเมินผลการเรียนปลายปีหรือปลายภาค เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ ของนักเรียนในรายวิชา ตามผลการเรียนที่คาดหวังรายภาค รวมทั้งสรุปตัดสินความสำเร็จของ นักเรียนในการเรียนรายภาค และเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงแก้ไข ช่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านการ ประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป

โดยสรุป การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การประเมินผลก่อนเรียน (2) การประเมินผลระหว่างเรียน และ (3) การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน

7. วิทยาลัยนาฏศิลป์

7.1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี

วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ เพื่ออนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริม เผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามคุณลักษณะเฉพาะอัน พึงประสงค์สอดคล้อง กับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และสังคม ด้วยการบริหารจัดการที่มี นโยบายเป้าหมายชัดเจน อย่างเป็นระบบ เพื่อความเป็นเลิศด้านนาฏศิลป์ ดุริยางค์ศิลป์ และ เทคโนโลยีด้านศิลปะ

การจัดตั้งวิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออก เกิดขึ้นจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พุทธศักราช 2525-2529) และจากการที่ประชาชนชาวจังหวัดจันทบุรี นำโดย นายบุญนาค สายสว่าง ผู้ว่าราชการจังหวัดในสมัยนั้น ได้มีความหวังใญ่เยาวชนของจังหวัด จันทบุรีและจังหวัดใกล้เคียงในภาคตะวันออก ที่อาจหลงไหลไปกับวัฒนธรรมตะวันตก เป็น อันตรายต่อสังคมไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ประชาชนในจังหวัดจันทบุรีได้ร่วมแรงร่วมใจ

จัดหาที่ดินที่เหมาะสมจัดตั้งสถานศึกษาเฉพาะทางเพื่อส่งเสริมด้านวัฒนธรรมแก่กุลบุตร กุลธิดา ของชาวจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดใกล้เคียงในภาคตะวันออกให้ได้รับการศึกษา โดยใช้ที่ดิน สาธารณประโยชน์เนื้อที่ 50 ไร่ ใช้เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีในปัจจุบัน

กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้จัดตั้งวิทยาลัยขึ้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม

พุทธศักราช 2526 โดยสังกัดกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมา ปี พุทธศักราช 2545 สำนักนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งลงวันที่ 9 ตุลาคม 2545 เรื่องแต่งตั้งข้าราชการครู ซึ่งสังกัดวิทยาลัยนาฏศิลป์ วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และกรมศิลปากร ไปดำรง ตำแหน่งในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม จนถึงปัจจุบัน (วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี 2547: 1)

7.2 หลักสูตรการเรียนการสอนวิทยาลัยนาฏศิลป์

วิทยาลัยนาฏศิลป์ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2546: 1-14)

7.2.1 **ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน** มีโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนี้ (1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษา และ พลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (2) กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ ประกอบไปด้วย ปฏิบัติเอก ปฏิบัติโท พื้นฐานวิชาชีพ ทฤษฎีเอก และเลือกเสรี และ (3) กิจกรรมพัฒนานักเรียน

7.2.2 **ระดับปริญญาตรี** เปิดสอน 2 สาขาวิชา ประกอบด้วย (1) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา และ (2) สาขาวิชาดนตรีคีตศิลป์ไทยศึกษา

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2544-2548 จำนวน 1 เรื่อง ดังนี้

งานวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเพียง 1 เรื่อง ของ เฌมิกา อัครเศรษฐนันท์ (2548) ได้พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง กระบวนการดำรงชีวิตของพืช สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าชุดที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนงานวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาสาระด้านทัศนศิลป์ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในระหว่างปีพุทธศักราช 2546-2548 จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

ปริญญา พลอาสา (2546) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่ององค์ประกอบทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้เป็นกลุ่มแบบ TAI ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.15/81.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวังไว้คือ 80/80 ช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 66

ชัยสิทธิ์ มังคะวัฒน์ (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักการเขียนภาพ สาระทัศนศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักการเขียนภาพ สาระทัศนศิลป์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.81/84.21 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมีความพึงพอใจ โดยรวมเป็นรายชื่อทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ณัฐรา เริงสะอาด (2548) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง ทัศนศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/85.54 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

สรุปงานวิจัย เกี่ยวกับสาระทัศนศิลป์ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนคอมพิวเตอร์เป็นงานพัฒนาสื่อ เนื้อหาทางสาระทัศนศิลป์ที่ดำเนินการวิจัยแล้ว คือ องค์ประกอบทัศนศิลป์ หลักการเขียนภาพทัศนศิลป์ และทัศนศิลป์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 (2) ศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และ (3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในการดำเนินการวิจัยครอบคลุมหัวข้อดังนี้ (1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) การรวบรวมข้อมูล และ (4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ จำนวน 12 แห่ง จำนวนนักเรียน 1,527 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง มีขั้นตอนดังนี้

1.2.1 เจาะจงเลือกวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี เหตุผลที่เจาะจงเพราะมีความพร้อมในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและได้รับการสนับสนุนในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

1.2.2 สุ่มห้องเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับสลาก ได้ห้องเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 มีนักเรียนจำนวน 39 คน จากจำนวน 3 ห้องเรียน

1.2.3 จำแนกระดับผลการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 จากคะแนนที่ได้จากสถานศึกษาเดิมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จากฝ่ายทะเบียนและวัดผล จำแนกเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง อยู่ในระดับ 4 นักเรียน ที่มีผลการเรียนปานกลาง อยู่ในระดับ 2 - 3 และนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อน

อยู่ในระดับ 1-0 จัดเรียงลำดับคะแนนนักเรียนในแต่ละกลุ่มได้ดังนี้ นักเรียนที่มีระดับผลการเรียน เก่ง จำนวน 8 คน นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนปานกลาง จำนวน 25 คน และนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนอ่อน จำนวน 6 คน

1.2.4 *สื่อนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองแบบเดี่ยวเพื่อทดสอบประสิทธิภาพ* ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจับฉลากจากนักเรียน 39 คน ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 3 คน ในแต่ละกลุ่มได้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่งจำนวน 1 คน ปานกลางจำนวน 1 คน และอ่อนจำนวน 1 คน

1.2.5 *สื่อนักเรียนเข้ากลุ่มทดลองแบบกลุ่มเพื่อทดสอบประสิทธิภาพ* ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จับฉลากนักเรียนที่เหลืออยู่ 36 คน ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 จำนวน 6 คน เป็นนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเก่งจำนวน 2 คน ปานกลางจำนวน 2 คน และอ่อนจำนวน 2 คน

1.2.6 *นักเรียนที่ใช้ทดลองเพื่อทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม* ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้องเรียนที่ 1 ที่เหลือจำนวน 30 คน ที่มีผลการเรียนคละกัน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และ อ่อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ได้แก่ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็น

2.1 *ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์* ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 3 หน่วยประสบการณ์ คือ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ ในการวิจัยครั้งนี้ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นยึดระบบการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เกี่ยวกับการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ เพื่อใช้ในการสร้างประมวลสาระเป็นสื่อหลักในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ผลิตรายการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ผลิตชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ โดยยึดระบบการผลิตชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ มีขั้นตอนการผลิต ดังนี้

2.1 วิเคราะห์เนื้อหา (หลักสูตร / วิชา) โดยผู้วิจัยได้นำคำอธิบายราย
วิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในหลักสูตรขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2544
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชาทัศนศิลป์ ใช้เวลาสอน จำนวน 60 ชั่วโมงต่อ 1 ภาคเรียน
เปิดสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 ใน 1 หน่วย ใช้เวลาเรียน 3 ชั่วโมง เนื้อหาแบ่งออก
เป็น 15 หน่วย ดังนี้

กลุ่มเนื้อหา	หน่วยเนื้อหา	ประเภทของเนื้อหา
1. แนวคิดเกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	① ความหมายและประเภทของงานทัศนศิลป์ ② ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย 3 วัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์ 4 หลักในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ⑤ องค์ประกอบศิลป์	พุทธิพิสัย พุทธิพิสัย พุทธิพิสัย พุทธิพิสัย พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย
2. การสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ ด้านจิตรกรรม	6. การวาดเส้น 7. การเขียนภาพที่มีแสงและเงาด้วยดินสอดำ 8. การใช้สี 9. การเขียนภาพตามแบบหรือเหมือนจริง 10. ศิลปะการประดิษฐ์ 11. การประดิษฐ์ในภาพเขียน	พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย ทักษะพิสัย พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย ทักษะพิสัย ทักษะพิสัย
3.การสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ ด้านประติมากรรม	12. การปั้น 13. การแกะสลัก	พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย
4.การสร้างสรรค์ งาน ทัศนศิลป์ด้านงาน ประติมากรรม	14. ความรู้เกี่ยวกับงานประติมากรรมจากเศษวัสดุ 15. การสร้างงานประติมากรรมจากเศษวัสดุ	พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย พุทธิพิสัย/ทักษะพิสัย

2.2 กำหนดชุดประสบการณ์ โดยการนำหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็น
หน่วยประสบการณ์ โดยการอิงหน่วยเนื้อหาเดิม ดังนี้

รายชื่อหน่วยเนื้อหา	รายชื่อหน่วยประสบการณ์
1. ความหมายและประเภทงานทัศนศิลป์	① การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย	② การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
3. วัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์	3. การสร้างแผนผังความสัมพันธ์ของทัศนศิลป์ กับวัฒนธรรม
4. หลักในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	4. การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
5. องค์ประกอบศิลป์	⑤ การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
6. การวาดเส้น	6. การวาดภาพดอกไม้ด้วยลายเส้นปากกาสี
7. การวาดภาพที่มีแสงและเงาด้วยดินสอดำ	7. การวาดภาพแบบจำลองปูนปลาสเตอร์ รูปทรงเรขาคณิตด้วยดินสอดำ
8. การใช้สี	8. การเขียนภาพการ์ตูนด้วยสีโปสเตอร์
9. การวาดภาพตามแบบหรือเหมือนจริง	9. การวาดภาพหุ่นนิ่งสิ่งของใกล้ตัว
10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสม	10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสมด้วย เทคนิคปะติดเศษวัสดุจากธรรมชาติ
11. การปะติดในภาพเขียน	11. การสร้างงานปะติดด้วยกระดาษสี เป็นภาพเขียนทิวทัศน์
12. การปั้น	12. การปั้นหุ่นนิ่งด้วยดินน้ำมัน
13. การแกะสลัก	13. การแกะสลักเทียนไข
14. ความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	14. การเปรียบเทียบงานประดิษฐ์จากเศษ วัสดุเหลือใช้กับเศษวัสดุธรรมชาติ
15. การสร้างงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	15. การประดิษฐ์ของที่ระลึกจากเศษวัสดุธรรมชาติ

ผู้วิจัยได้เลือกหน่วยประสบการณ์มา 3 หน่วยประสบการณ์โดยการ
เลือกแบบเจาะจงเหตุผลที่เจาะจงเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์
อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ได้กลุ่มเนื้อหา เรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับทัศนศิลป์ มี 3 หน่วย
ประสบการณ์ ดังนี้ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

จากนั้นนำหน่วยประสบการณ์ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์มากำหนดเป็นประสบการณ์หลักและประสบการณ์รอง ดังนี้

1) หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แบ่งเป็นประสบการณ์หลัก และประสบการณ์รอง ดังนี้

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ
	1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ 1.2.2 การนำเสนอผลงานจัดนิทรรศการ

2) หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย แบ่งเป็นประสบการณ์หลักและประสบการณ์รอง ดังนี้

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

3) หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ แบ่งเป็นประสบการณ์หลักและประสบการณ์รอง ดังนี้

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.1 การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์จากผลงาน	5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบศิลป์ 5.1.2 การวิเคราะห์งานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ
	5.2 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพระบายสี 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

2.3 วิเคราะห์และกำหนดภารกิจและงาน ในหนึ่งหน่วยประสบการณ์รอง มีภารกิจอย่างน้อย 2 ถึง 4 ภารกิจ แต่ละภารกิจมีงานอย่างน้อย 2 ถึง 13 งาน ภารกิจและงานที่กำหนดไว้ในภาพรวมทั้ง 3 หน่วย ประสบการณ์มีดังนี้

2.3.1 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1) ภารกิจ ได้แก่ (1) ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ (2) ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์ (3) เตรียมการออกแบบการจัดนิทรรศการ (4) ออกแบบนิทรรศการ (5) จัดหาวัสดุในการจัดนิทรรศการ และ (6) จัดหาอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ

- 2) งาน ได้แก่ (1) อ่านประมวลสาระและบันทึกสาระสำคัญ
(2) กำหนดข้อมูลเนื้อหาและภาพประกอบ (3) ออกแบบด้านสีและตำแหน่งการจัดวาง (4) จัดหาวัสดุ
และ (5) จัดหาอุปกรณ์

2.3.2 หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ใน

ประเทศไทย

- 1) ภารกิจ ได้แก่ (1) ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ทัศนศิลป์
สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย (2) ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย
(3) เตรียมการออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (4) ออกแบบการสำรวจงาน
ทัศนศิลป์ในประเทศไทย (5) สำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและสมัย
ประวัติศาสตร์ชาติไทย และ (6) วิพากษ์งานทัศนศิลป์และรายงานผลการสำรวจ

- 2) งาน ได้แก่ (1) อ่านประมวลสาระและบันทึกสาระสำคัญ
(2) กำหนดหัวข้อและยุคสมัยในการสำรวจ (3) ออกแบบการสำรวจตีตารางและลงข้อมูล (4) เสนอ
ผลการสำรวจ และ (5) สรุปผลการสำรวจ

2.3.3 หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- 1) ภารกิจ ได้แก่ (1) ศึกษาประมวลสาระเรื่อง องค์ประกอบ
ศิลป์ (2) ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานด้านองค์ประกอบ (3) ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานด้านหลักการ
จัดองค์ประกอบ (4) นำเสนอผลงาน (5) เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม
และงานประติมากรรม (6) ออกแบบการจัดองค์ประกอบ และ (7) จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม
ภาพเขียนและประติมากรรมหุ่นต่ำ

- 2) งาน ได้แก่ (1) อ่านประมวลสาระและบันทึกสาระสำคัญ
(2) วิเคราะห์องค์ประกอบด้านต่าง ๆ (3) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านต่าง ๆ
(4) นำเสนอผลงาน (5) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบ (6) ออกแบบองค์ประกอบใน
งานจิตรกรรมและงานประติมากรรม และ (7) จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและจัด
องค์ประกอบในงานประติมากรรมหุ่นต่ำ

2.4 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับแต่ละภารกิจและงาน โดย

กำหนดให้สอดคล้องกับภารกิจและงาน ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละหน่วยประสบการณ์
ดังนี้

2.4.1 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 หัวเรื่อง ดังนี้ (1) ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ และ (2) ประเภทของงานทัศนศิลป์

2.4.2 หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 หัวเรื่อง ดังนี้ (1) ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และ (2) ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.4.3 หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 3 หัวเรื่อง ดังนี้ (1) องค์ประกอบศิลป์ (2) หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ และ (3) การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

2.5 เลือกรูปแบบและวิธีการให้ประสบการณ์ ใช้รูปแบบในการให้ประสบการณ์ 3 รูปแบบ คือ

2.5.1 การเรียนกับครู (TDL) ได้แก่ การให้คำแนะนำ การวิพากษ์ผลงาน การสรุปงานที่ให้ทำ และการตรวจแบบฝึกหัด

2.5.2 การเรียนกับเพื่อน (PDL) ได้แก่ การวางแผนร่วมกัน การปฏิบัติงาน และการเสนอผลงาน

2.5.3 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) ได้แก่ การอ่านประมวลสาระ จดบันทึกสาระสำคัญ การชมมัลติมีเดียประมวลสาระ และ การทำแบบฝึกหัด

หน่วยประสบการณ์	หัวเรื่อง	รูปแบบการให้ประสบการณ์
1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ 2 ประเภทของงานทัศนศิลป์	-การเรียนด้วยตนเอง (SDL) -การเรียนด้วยตนเอง (SDL) และเรียนกับเพื่อน (PDL)
2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1 ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 2 ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย	- การเรียนด้วยตนเอง (SDL) และเรียนกับเพื่อน (PDL) -การเรียนด้วยตนเอง (SDL) และเรียนกับเพื่อน (PDL)

หน่วยประสบการณ์	หัวเรื่อง	รูปแบบการให้ประสบการณ์
3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	1 องค์ประกอบศิลป์	-การเรียนรู้ด้วยตนเอง (SDL)
	2 หลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	-การเรียนรู้กับเพื่อน (PDL) และเรียนรู้กับครู (TDL)
	3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	-การเรียนรู้กับเพื่อน (PDL)

สำหรับวิธีการให้ประสบการณ์ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ได้แก่ การฝึกปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม

2.6 การกำหนดบริบทและสถานการณ์สำหรับเผชิญประสบการณ์

2.6.1 บริบท ได้แก่ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

โดยกำหนดมุมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ดังนี้

1) มุมวิชาการ เป็นแหล่งความรู้ที่อยู่ในรูปแบบสื่อต่าง ๆ ประกอบด้วย ประมวลสาระ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เอกสารตำราและหนังสือเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และสาระทัศนศิลป์

2) มุมวัสดุและอุปกรณ์ เป็นส่วนที่จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สำหรับสร้างชิ้นงาน ได้แก่ กระดาษ A4 ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และกระดาษรองวาด

3) มุมแสดงผลงาน เป็นส่วนที่จัดไว้เพื่อแสดงผลงานนักเรียน ได้แก่ ผลงานการจัดป้ายนิเทศ ผลงานการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และผลงานการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมและงานประติมากรรม

4) มุมสื่อ เป็นส่วนที่จัดเตรียมไว้ในรูปภาพตัวอย่าง ได้แก่ ภาพตัวอย่างงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และภาพตัวอย่างงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.6.2 สถานการณ์ กำหนดให้นักเรียนเป็นนักออกแบบเพื่อดำเนินการออกแบบและจัดทำป้ายนิเทศในการจัดนิทรรศการ เป็นนักโบราณคดีเพื่อออกแบบการสำรวจและดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และเป็นวิทยากรเพื่อเสริมความรู้และทักษะ เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ โดยทำการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์และจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้

2.7 เขียนแผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วย ดังนี้

2.7.1 เขียนแผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

มี 1 แผนต่อ 1 หน่วยประสบการณ์ ประกอบด้วย หน่วยประสบการณ์ ประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง วัตถุประสงค์ สถานการณ์และบริบท ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ สื่อและแหล่งประสบการณ์และการประเมิน

2.7.2 เขียนแผนเผชิญประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 2 แผน

ต่อ 1 หน่วยประสบการณ์ กำหนดรายละเอียดในการเผชิญประสบการณ์หลัก ประสบการณ์รอง กำหนดภารกิจและงาน บริบท สถานการณ์ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน

2.7.3 เขียนแผนกำกับประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี

จำนวน 2 แผนต่อ 1 หน่วยประสบการณ์ เป็นการระบุขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 7 ขั้นตอน คือ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้าการเผชิญประสบการณ์ (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ ในแต่ละขั้นตอนต้องระบุ สื่อ สถานที่ และระยะเวลา

2.7.4 เขียนแผนผลิตสื่อการสอน ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 2 ถึง 3

แผนต่อ 1 หน่วยประสบการณ์ ครอบคลุมประเภท สื่อ ชื่อเรื่อง ความยาวของสื่อ วัตถุประสงค์ สรุปเนื้อหา แหล่งที่มาของสื่อ และทรัพยากรในการผลิตสื่อการสอน

2.7.5 แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์

แผนกำกับประสบการณ์ และแผนผลิตสื่อการสอน มีการจัดทำแผนการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้

หน่วยประสบการณ์	แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์	แผนเผชิญประสบการณ์	แผนกำกับประสบการณ์	แผนผลิตสื่อ
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	-แผนการสอน แบบอิงประสบการณ์ หลักที่ 1	-แผนเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 1.1 -แผนเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 1.2	-แผนกำกับ ประสบการณ์ หลักที่ 1.1 -แผนกำกับ ประสบการณ์ หลักที่ 1.2	-แผนผลิตประมวลสาระ -แผนผลิตมัลติมีเดีย ปฐมนิเทศหน่วย ประสบการณ์ที่ 1 -แผนผลิตมัลติมีเดีย ประกอบ เรื่อง ประเภท ของงานทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์	แผนเผชิญประสบการณ์	แผนกำกับประสบการณ์	แผนผลิตสื่อ
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	-แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์หลักที่ 2	-แผนเผชิญประสบการณ์หลักที่ 2.1 -แผนเผชิญประสบการณ์หลักที่ 2.2	-แผนกำกับประสบการณ์หลักที่ 2.1 -แผนกำกับประสบการณ์หลักที่ 2.2	-แผนผลิตประมวลสาระ -แผนผลิตสื่อมัลติมีเดีย -ปฐมนิเทศหน่วยประสบการณ์ที่ 2 -แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระเรื่อง ทัศนศิลป์ในประเทศไทย
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	-แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์หลักที่ 5	-แผนเผชิญประสบการณ์หลักที่ 5.1 -แผนเผชิญประสบการณ์หลักที่ 5.2	-แผนกำกับประสบการณ์หลักที่ 5.1 -แผนกำกับประสบการณ์หลักที่ 5.2	-แผนผลิตประมวลสาระ -แผนผลิตมัลติมีเดีย -ปฐมนิเทศหน่วยประสบการณ์ที่ 5 -แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระเรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

2.8 เลือกและผลิตสื่อสำหรับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ ดังนี้

- 2.8.1 การผลิตประมวลสาระ ประมวลสาระที่ผลิตขึ้นใช้เป็นสื่อหลัก มีจำนวน 3 เล่ม คือ (1) เล่มที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ สำหรับหน่วยประสบการณ์ที่ 1
(2) เล่มที่ 2 ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย สำหรับหน่วยประสบการณ์ที่ 2 และ
(3) เล่มที่ 3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ สำหรับหน่วยประสบการณ์ที่ 5
ทั้ง 3 เล่มมีขั้นตอนการผลิต ดังนี้ (1) เขียนแผนผังแนวคิด
(2) เขียนแผนการสอนประจำหน่วยและแผนการสอนประจำตอน (3) เขียนเนื้อหาสาระประกอบด้วย
เกริ่นนำ อธิบาย เนื้อหาสาระ และ สรุป (4) ผลิตภาพประกอบโดยจัดทำภาพประกอบและเขียน
คำอธิบายภาพประกอบ (5) ตรวจสอบความถูกต้องของตัวสะกดและวรรค และ (6) จัดพิมพ์และ
เข้าเล่ม

2.8.2 การผลิตมัลติมีเดีย มัลติมีเดียที่ผลิตขึ้นใช้เป็นสื่อเสริม

มี 2 ประเภท คือ (1) มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มีจำนวน 3 เรื่อง ประจำ 3 หน่วยประสบการณ์ คือ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 ความยาว 10 นาที หน่วยประสบการณ์ที่ 2 ความยาว 10 นาที และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 ความยาว 10 นาที และ (2) มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีจำนวน 3 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 ประเภทงานทัศนศิลป์ความยาว 8 นาที เรื่องที่ 2 ทัศนศิลป์ในประเทศไทย ความยาว 13 นาที และ เรื่องที่ 3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ ความยาว 7 นาที

มัลติมีเดียทั้ง 2 ประเภท มีขั้นตอนการผลิตที่เหมือนกัน

ดังนี้ (1) เขียนแผนผังการนำเสนอ (2) เขียนบท (3) บันทึกภาพ (4) สร้างข้อความ (5) บันทึกเสียง (6) ผสมเสียงและภาพโดยใช้โปรแกรมนำเสนอผลงาน (7) ตรวจสอบความชัดเจนของภาพและเสียง และ (8) บันทึกมัลติมีเดียที่ผลิตเสร็จลงแผ่นซีดีรอม

2.9 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก กำหนดเส้นทางการเรียน และออกแบบเรียน รายละเอียดดังนี้

2.9.1 จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์

เครื่องพิมพ์ กระดาน ร่องวาด กระดาษ A4 ดินสอ ไม้บรรทัด และ ยางลบ

2.9.2 กำหนดเส้นทางการเรียน โดยนำขั้นตอนของการสอน

แบบอิงประสบการณ์ มากำหนดเป็นเส้นทางการเรียน ดังนี้ (1) ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

2.9.3 ออกแบบการเรียน ได้แก่ การออกแบบสถานที่เผชิญ

ประสบการณ์ ประกอบด้วย มุมวิชาการ มุมวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการทางศิลปะ และ ห้องเรียน โดยเขียนแผนผังในการจัดสถานที่เผชิญประสบการณ์

2.10 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้

ทดสอบประสิทธิภาพในชั้นทดลองใช้เบื้องต้น โดยขั้นตอนการทดลองใช้เบื้องต้นของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มี 3 ขั้นตอน คือ แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

2.11 ปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการ

การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์และนำมาปรับปรุง

ขั้นที่ 3 ตรวจสอบและปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้
ตรวจสอบและปรับปรุงก่อนการทดสอบประสิทธิภาพ ดังนี้

ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านเนื้อหา จำนวน 1 ท่าน และ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวน 1 ท่าน (รายชื่อ
ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงในภาคผนวก ก) ได้ตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่
ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยแบบประเมินคุณภาพ (แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
แสดงในภาคผนวก ข) ผลการประเมินคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
ทั้ง 3 ท่าน สรุปคุณภาพอยู่ในระดับดี และผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพ
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ดังนี้

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหาให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง
ทั้ง 3 ประสพการณ์ ดังนี้

รายการ	ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่แก้ไข	ปรับปรุง
ประมวลสาระ	<p>หน่วยที่ประสพการณ์ที่ 1</p> <p>1 ควรเพิ่มคำบรรยายใต้ภาพประกอบ</p> <p>2 ควรเพิ่มคำศัพท์ภาษาอังกฤษตรงคำทับศัพท์</p> <p>3 ควรเพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p>	<p>1 กำหนดให้มีคำบรรยายใต้ภาพประกอบ</p> <p>2 เพิ่มคำศัพท์ภาษาอังกฤษกำกับคำทับศัพท์</p> <p>3 เพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p>

รายการ	ข้อเสนอแนะ/สิ่งที่แก้ไข	ปรับปรุง
ประมวลสาระ	<p>หน่วยประสบการณ์ที่ 2</p> <p>1 มีคำพิมพ์ผิดในบางข้อความ</p> <p>2 ควรเพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p> <p>หน่วยประสบการณ์ที่ 5</p> <p>1 เนื้อหาซับซ้อนและยากสำหรับนักเรียน</p> <p>2 ควรเพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p>	<p>1 แก้ไขคำที่พิมพ์ผิดให้ถูกต้อง</p> <p>2 เพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p> <p>1 ปรับภาษาในเนื้อหาให้ง่ายขึ้น</p> <p>2 เพิ่มบรรณานุกรมในประมวลสาระ</p>

3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ ดังนี้

รายการ	ข้อเสนอแนะ / สิ่งที่แก้ไข	ปรับปรุง
มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	<p>1 ภาพเกี่ยวกับการกิจและงานไม่สอดคล้องคำบรรยาย</p> <p>2 ขาดภาพมุมวัสดุอุปกรณ์</p>	<p>1 ปรับภาพให้สอดคล้องกับคำบรรยาย</p> <p>2 เพิ่มภาพมุมวัสดุอุปกรณ์</p>
มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	<p>1 คนตรีประจำรายการมีจังหวะเร็ว</p> <p>2 สีของอักษรและพื้นหลังกลมกลืนกัน</p>	<p>1 เปลี่ยนคนตรีประจำรายการให้มีจังหวะทำนองที่เหมาะสม</p> <p>2 ปรับสีพื้นหลังให้เข้ม และตัวอักษรสีอ่อน</p>

รายการ	ข้อเสนอแนะ / สิ่งที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุง
มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	3 ข้อความบนจอไม่สอดคล้องกับ คำบรรยาย 4 ภาพเขื่อนานควรมีหลายภาพ	3 ปรับข้อความให้สอดคล้อง กับคำบรรยาย 4 เพิ่มภาพให้สอดคล้องกับ คำบรรยาย

3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลการศึกษา ให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุง ดังนี้

รายการ	ข้อเสนอแนะ / สิ่งที่เกี่ยวข้อง	ปรับปรุง
แบบทดสอบ	คำตอบของแบบทดสอบภาคทฤษฎี ไม่สอดคล้องกันในบางข้อในหน่วย ประสบการณ์ที่ 5	แก้ไขคำตอบของแบบทดสอบ ภาคทฤษฎีข้อที่ 3 ในหน่วย ประสบการณ์ที่ 5

ขั้นที่ 4 ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้ทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่ม และการทดลองแบบภาคสนาม ผลการทดสอบประสิทธิภาพแสดงในบทที่ 4

2.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนาน หน่วยละ 10 ข้อ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก การสร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์มี 8 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 สร้างตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย โดยยึดรูปแบบของเบนจามิน บลูม มี 6 ระดับ คือ ความรู้/ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้

การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า สำหรับแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ทั้ง 3 ระดับ คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ (แสดงในภาคผนวก ค) ดังนี้

หน่วยประสบการณ์	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมระดับพุทธิพิสัย						รวม	ทักษะพิสัย
	ความรู้/ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า		
1	6	4	-	-	-	-	10	-
2	7	3	-	-	-	-	10	-
5	7	1	2	-	-	-	10	1
รวม	20	8	2	-	-	-	30	1

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัย เกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบและเนื้อหาสาระที่ใช้สร้างแบบทดสอบ

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 4 ข้อ แบบคู่ขนาน

ขั้นที่ 4 สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์วัดระดับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก แบบคู่ขนาน ในแต่ละหน่วยแบ่งแบบทดสอบเป็น 2 ชุด คือแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์จำนวน 20 ข้อ รวมทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ จำนวน 120 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา ภาษา และความถูกต้องของแบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม จากนั้นนำแบบทดสอบไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 6 ทดสอบประสิทธิภาพของแบบทดสอบ นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบ นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และคัดเลือกข้อทดสอบ โดยมีเกณฑ์ดังนี้ ค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 – 1.00 จากผลการวิเคราะห์เป็นรายชื่อของชุดการสอบแบบอิงประสิทธิภาพ มีดังนี้

หน่วยประสิทธิภาพ	แบบทดสอบก่อนเผชิญประสิทธิภาพ		แบบทดสอบหลังเผชิญประสิทธิภาพ	
	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.35-0.67	0.23-0.72	0.36-0.77	0.27-0.80
2	0.32-0.70	0.27-0.72	0.23-0.80	0.27-0.73
3	0.35-0.77	0.32-0.72	0.36-0.77	0.27-0.74

รายละเอียดของค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกแต่ละหน่วย
ประสิทธิภาพ (แสดงในภาคผนวก ง)

หลังจากวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายชื่อผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบทดสอบตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยพิจารณาความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกที่ใกล้เคียงกัน คำถามในแนวเดียวกันมาเป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน จำนวน 60 ข้อ แบ่งเป็นแบบทดสอบก่อนเผชิญประสิทธิภาพ หน่วยละ 10 ข้อ รวม 3 หน่วยประสิทธิภาพเป็นจำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสิทธิภาพหน่วยละ 10 ข้อ รวม 3 หน่วยประสิทธิภาพเป็นจำนวน 30 ข้อ รวมเป็นแบบทดสอบจำนวน 6 ฉบับ จากนั้นวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับด้วยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ผลการหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้ง 6 ฉบับ มีดังนี้

หน่วยประสิทธิภาพ	ค่าความเที่ยง	
	แบบทดสอบก่อน เผชิญประสิทธิภาพ	แบบทดสอบหลัง เผชิญประสิทธิภาพ
1	0.66	0.73
2	0.67	0.72
5	0.67	0.72

ขั้นที่ 8 จัดทำแบบทดสอบที่สมบูรณ์ โดยพิมพ์แบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์กับกลุ่มตัวอย่าง ในการเรียนโดยใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ของแต่ละหน่วยประสบการณ์

2.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 19 ข้อ เป็นแบบมาตราประมาณค่ามีขั้นตอนการสร้าง 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ประเมิน ครอบคลุม สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ ภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ รูปแบบการเผชิญประสบการณ์ แหล่งความรู้ที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ วิธีการเผชิญประสบการณ์ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารและตำรา เกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ครอบคลุมประเภทและหลักการสร้างแบบสอบถามและเนื้อหาสาระที่สอบถาม

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราประมาณค่า แบบสอบถามปลายปิดจำนวน 19 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ

4.1 แบบสอบถามปลายปิด จำนวน 19 ข้อ จำแนกข้อคำถามได้ดังนี้

- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
จำนวนข้อคำถาม 5 ข้อ
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ
- 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนในชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ จำนวนข้อคำถาม 4 ข้อ
- 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่ใช้ในชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

- 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่ใช้ในชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ
- 5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเผชิญประสบการณ์ในชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ จำนวนข้อคำถาม 2 ข้อ
- 6) ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ จำนวนข้อคำถาม 3 ข้อ

4.2 แบบสอบถามปลายเปิดจำนวน 1 ข้อ คือ ให้นักเรียนแสดงข้อเสนอแนะ
และความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยนำแบบสอบถามความคิดเห็นให้
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลเพื่อตรวจสอบข้อคำถาม ครอบคลุมวัตถุประสงค์สิ่งที่ประเมิน
ความชัดเจนของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้จากแบบประเมิน ผลการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิเห็น
ว่าแบบสอบถามความคิดเห็นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี (แบบประเมินแบบสอบถามแสดงใน
ภาคผนวก ข)

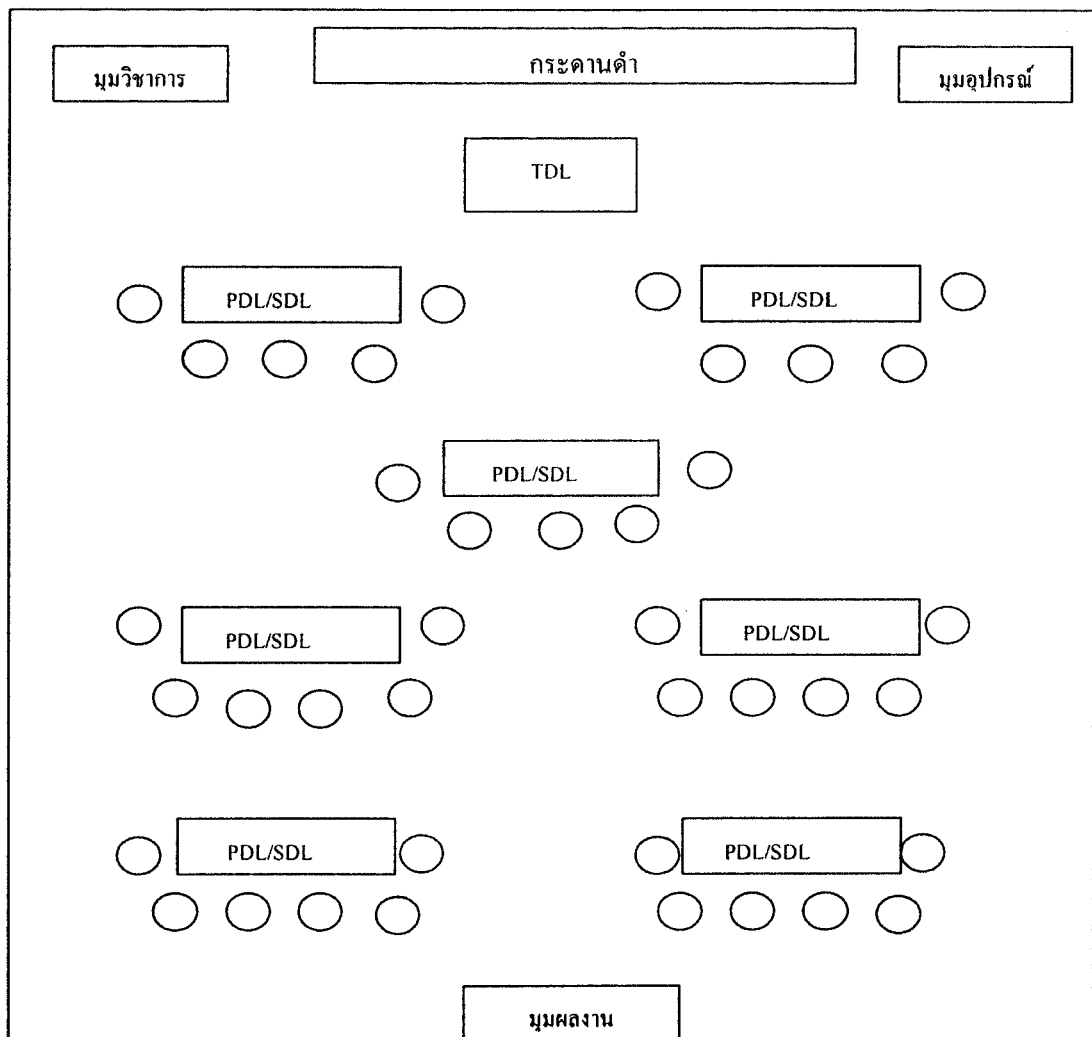
ขั้นที่ 6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำมาสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างใน
ภาคสนาม (แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แสดงในภาคผนวก ซ)

3. การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลในการทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ใน
การทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้นมี 3 ขั้นตอน คือ การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่ม และ
การทดลองแบบภาคสนาม ทั้ง 3 ขั้นตอนมีการรวบรวมข้อมูลเหมือนกัน ดังนี้

3.1 การเตรียมสถานที่ โดยใช้ห้องเรียน วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี เป็นสถานที่ในการ
ทดลองได้จัดเตรียมสถานที่ตามแผนผังการจัดห้องเผชิญประสบการณ์ ดังนี้

แผนผังการจัดห้องเผชิญประสบการณ์

- หมายเหตุ PDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์การเรียนรู้กับเพื่อน
 SDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 TDL หมายถึง การเผชิญประสบการณ์การเรียนรู้กับครู
 □ หมายถึง โต๊ะปฏิบัติงานที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ
 ○ หมายถึง เก้าอี้นั่งปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม

3.2 วันเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพ

การทดสอบประสิทธิภาพ	วัน เดือน ปี	เวลา	จำนวนนักเรียน
การทดลองแบบเดี่ยว	วันอังคารที่ 10 กรกฎาคม 2550	12.00-16.00 น.	3 คน
	วันพุธที่ 11 กรกฎาคม 2550	12.00-16.00 น.	3 คน
	วันพฤหัสบดีที่ 12 กรกฎาคม 2550	12.00-16.00 น.	3 คน
การทดลองแบบกลุ่ม	วันอังคารที่ 7 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	6 คน
	วันพุธที่ 8 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	6 คน
	วันพฤหัสบดีที่ 9 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	6 คน
การทดลองแบบภาคสนาม	วันอังคารที่ 28 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	30 คน
	วันพุธที่ 29 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	30 คน
	วันพฤหัสบดีที่ 30 สิงหาคม 2550	12.00-16.00 น.	30 คน

3.3 ขั้นตอนการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการใช้ชุดการสอน

แบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยได้อธิบายขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ให้แก่ผู้ช่วยวิจัยอย่างละเอียด โดยผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่การสอนแทนผู้วิจัยตามขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ โดยให้ผู้ช่วยวิจัยปฐมนิเทศนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นดำเนินการทดลองใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 7 ขั้นตอน ตามขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนตลอดการทดลอง ตามขั้นตอนดังนี้

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการทดลอง	รายละเอียดของขั้นตอน	การเก็บรวบรวมข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์	นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์	เก็บรวบรวมกระดาษคำตอบจากแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์	การทดสอบค่าที่
2	ปฐมนิเทศ (สื่อที่ใช้มัลติมีเดียปฐมนิเทศ)	2.1 วัตถุประสงค์ของประสบการณ์ 2.2 บริบทและสถานการณ์ 2.3 ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์	-	-

ลำดับ ขั้นตอน	ขั้นตอนการทดลอง	รายละเอียดของขั้นตอน	การเก็บรวบรวมข้อมูล	วิเคราะห์ข้อมูล
2	ปฐมนิเทศ (สื่อที่ใช้ มัลติมีเดียปฐมนิเทศ)	2.4 สื่อที่ใช้ในการเผชิญ ประสบการณ์ 2.5 แนวทางการประเมิน	-	-
3	เผชิญประสบการณ์	นักเรียนเผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานที่กำหนด ไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์	แบบฝึกปฏิบัติ แบบประเมินพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม แบบฝึกหัด	ค่าประสิทธิภาพ E_1
4	รายงานความก้าวหน้า	นักเรียนรายงานความก้าวหน้า แต่ละภารกิจที่ได้เผชิญให้ครู ทราบ	-	-
5	รายงานผลการเผชิญ ประสบการณ์	นักเรียนนำเสนอผลงานจาก การเผชิญประสบการณ์	แบบประเมินชิ้นงาน	-
6	สรุปผลการเผชิญ ประสบการณ์	นักเรียนและครูร่วมกันสรุป ขั้นตอนการเผชิญ ประสบการณ์	-	-
7	ประเมินหลังเผชิญ ประสบการณ์	นักเรียนทำแบบทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์	เก็บรวบรวมกระดาษ คำตอบจากแบบทดสอบ หลังเผชิญประสบการณ์	การทดสอบค่าที่ค่า ประสิทธิภาพ E_2

3.3.1 การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ได้สัมภาษณ์นักเรียน
จำนวน 3 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แล้วนำมาปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

3.3.2 การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ได้สัมภาษณ์นักเรียนจำนวน 6 คน
ด้วยแบบสัมภาษณ์ชุดเดียวกับการสัมภาษณ์นักเรียนแบบเดี่ยวแล้วนำมาปรับปรุงชุดการสอนแบบ
อิงประสบการณ์

3.3.3 การทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม
ความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถาม และเก็บ
แบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น ดังนี้ (1) การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ แบบฝึกหัด และงานที่กำหนดให้ทำ (2) การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ และ (3) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ได้หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด 75 /75 จากสูตร E_1/E_2 (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล 2520: 136-137)

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	คือ	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	คือ	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
	A	คือ	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum f}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	คือ	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum f$	คือ	คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
	B	คือ	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
	N	คือ	จำนวนนักเรียน

4.2 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน โดยการนำคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มาคำนวณความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่ แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้สูตร t-test โดยกำหนดเกณฑ์นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (William Sealy Gosset และ David Wechsler อ้างใน Glass, Gene V. และ Hopkins, Kenneth D., 1984 : 217-220 และ 240-242)

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}} \text{ เมื่อ } df = n - 1$$

เมื่อ t	คือ	อัตราส่วนวิกฤต
D	คือ	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D$	คือ	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
$\sum D^2$	คือ	ผลรวมของ D แต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum D)^2$	คือ	ผลรวมของ D ทั้งหมดยกกำลังสอง
N	คือ	จำนวนคู่ของคะแนน

4.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ด้วยการนำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ แปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.3.1 การหาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (Lafferty, Peter and Rowe, Julain, 1995: 561-562)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของเบสท์ (Best: 1970) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3.2 การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร (Lafferty, Peter and Rowe, Julain, 1995: 561-562)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum fX^2 - (\sum fN)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $N \sum fX^2$ คือ ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
 $(\sum fX)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
 N คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น ดังนี้ (1) การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (2) การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และ (3) การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การทดลองแบบเดี่ยว การทดลองแบบกลุ่ม และ การทดลองแบบภาคสนาม

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ จากการทดลองแบบเดี่ยว ผู้วิจัยนำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 3 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเก่งจำนวน 1 คน ปานกลางจำนวน 1 คน และอ่อนจำนวน 1 คน โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ แบบเดี่ยว (N=3)

หน่วยประสบการณ์ที่	คะแนนระหว่าง	คะแนนหลัง	E_1 / E_2
	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_1)	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_2)	
1	67.33	62.66	67.33/62.66
2	71.33	68.66	71.33/68.66
5	68.00	69.79	68.00/69.79

จากตารางที่ 4.1 พบว่าการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวของชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1, 2 และ 5 มีประสิทธิภาพ 67.33/62.66 ,
71.33/68.66 และ 68.00/69.79 ตามลำดับ

หลังจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียน
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และนำมาปรับปรุง
แก้ไข ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 เนื้อหาในประมวลสาระมีจำนวนมาก	1 ปรับเนื้อหาในประมวลสาระให้มีจำนวน น้อยลง
2 เวลาในการเผชิญประสบการณ์ ใน เรื่อง การตกแต่งป้ายนิเทศไม่เพียงพอ	2 ปรับเวลาในการเผชิญประสบการณ์ให้มาก ขึ้นจากเดิม 2 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง
3 คำบรรยายได้ภาพประกอบในประมวลสาระ ไม่มีลำดับเลขที่ภาพ	3 เพิ่มลำดับเลขที่ภาพในคำบรรยายได้ภาพ ประกอบเพื่อสะดวกในการสืบค้น

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 เนื้อหาในประมวลสาระมีจำนวนมาก	1 ปรับเนื้อหาในประมวลสาระให้มีจำนวนน้อยลง
2 เวลาในการเผชิญประสบการณ์ในเรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และการนำเสนอไม่เพียงพอ	2 ปรับเวลาในการเผชิญประสบการณ์ให้มากขึ้นจากเดิม 1 ชั่วโมงครึ่ง เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง
3 ภาพในประมวลสาระและมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระซ้ำกัน	3 แก้ไขภาพในประมวลสาระและมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระที่ซ้ำ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 เนื้อหาในประมวลสาระมีจำนวนมาก	1 ปรับเนื้อหาในประมวลสาระน้อยลง
2 เวลาในการเผชิญประสบการณ์ในเรื่อง งานทัศนศิลป์ มีจำนวนมาก	2 ปรับเวลาภารกิจและงานในการเผชิญประสบการณ์ เรื่อง งานทัศนศิลป์ให้น้อยลง
3 ขาดสัญลักษณ์เพื่ออธิบายส่วนประกอบภาพในมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3 เพิ่มสัญลักษณ์ในส่วนประกอบในภาพมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

1.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์จากการทดลองแบบกลุ่ม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในการทดลองแบบกลุ่ม ผู้วิจัยนำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 6 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนระดับเก่งจำนวน 2 คน ปานกลางจำนวน 2 คน และอ่อนจำนวน 2 คน ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนเผชิญประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ แบบกลุ่ม (N = 6)

หน่วยประสบการณ์ที่	คะแนนระหว่าง	คะแนนหลัง	E_1/E_2
	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_1)	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_2)	
1	72.00	70.66	72.00/70.66
2	72.00	70.66	72.00/70.66
5	73.33	73.33	73.33/73.33

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มของชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1, 2 และ 5 จากการทดลองแบบกลุ่มมีประสิทธิภาพ
72.00/70.66, 72.00/70.66 และ 73.33/73.33 ตามลำดับ

หลังจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 6 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และนำมาปรับปรุงแก้ไข
ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 คำสั่งในภารกิจและงานไม่ชัดเจน	1 ปรับคำสั่งในภารกิจและงานให้ชัดเจนขึ้น
2 ภาพและเสียงในมัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระไม่ตรงกัน	2 ปรับแก้ไขภาพและเสียงในมัลติมีเดีย ประกอบสาระให้มีความสอดคล้องกัน

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 คำสั่งในแบบสำรวจไม่ชัดเจน	1 ปรับคำสั่งในแบบสำรวจให้มีความชัดเจน
2 การออกแบบแบบสำรวจไม่ครอบคลุมเนื้อหา	2 ปรับข้อมูลในหัวข้อแบบสำรวจให้ครอบคลุมเนื้อหา
3 เสี่ยงบรรยายในมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระเร็ว	3 ปรับแก้เสี่ยงบรรยาย

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
1 การจัดนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ละ 8 คน พบว่าจำนวนสมาชิกมีมาก	1 ลดสมาชิกในกลุ่มลงเหลือ 6 คน
2 ภารกิจและงานมีจำนวนมาก	2 ลดจำนวนภารกิจและงานลง
3 เวลาในการสร้างชิ้นงานน้อย	3 เพิ่มเวลาในการสร้างชิ้นงาน

1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์จากการทดลองแบบภาคสนาม

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในภาคสนาม ผู้วิจัยนำ ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ไปทดลองกับนักเรียนจำนวน 30 คน ประกอบด้วย นักเรียนที่มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง และ อ่อน คละกัน ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ แบบภาคสนาม (N = 30)

หน่วยประสบการณ์ที่	คะแนนระหว่าง	คะแนนหลัง	E_1/E_2
	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_1)	เผชิญประสบการณ์ ร้อยละ (E_2)	
1	74.80	73.86	74.80/73.86
2	75.26	74.67	75.26/74.67
5	75.00	77.20	75.00/77.20

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการทดสอบประสิทธิภาพแบบภาคสนามของ
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1, 2 และ 5 มีประสิทธิภาพ 74.80/73.86,
75.26/74.67 และ 75.00/77.20 ตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วย ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ผลการวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ จากการทดลอง
แบบภาคสนาม ผลปรากฏดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ (N = 30)

หน่วยประสบการณ์ที่	คะแนนก่อน		คะแนนหลัง		t-test
	เฉลี่ยประสบการณ์		เฉลี่ยประสบการณ์		
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1	26.13	4.49	36.93	4.59	29.48 *
2	22.30	4.04	37.33	4.51	27.44*
5	17.53	3.48	38.60	3.85	27.24*

* $p > .05$ $t(.05, df 29) = 1.69$

จากตารางที่ 4.4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบก่อนและหลังเฉลี่ยประสบการณ์
ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1, 2 และ 5 จาก
การทดสอบแบบภาคสนามแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนมีคะแนน
เฉลี่ยหลังเฉลี่ยประสบการณ์สูงกว่าคะแนนก่อนเฉลี่ยประสบการณ์ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์
นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ดังที่แสดงไว้ตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ในแบบภาคสนาม (N=30)

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์			
1.1 ประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา สาระได้ดียิ่งขึ้น	3.60	0.62	เห็นด้วยมาก
1.2 มัลติมีเดียปฐมนิเทศช่วยให้นักเรียนเข้าใจ กระบวนการเผชิญประสบการณ์ดียิ่งขึ้น	4.03	0.66	เห็นด้วยมาก
1.3 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระช่วย ให้นักเรียนมีความรู้ด้านทัศนศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น	4.43	0.57	เห็นด้วยมาก
1.4 คู่มือเผชิญประสบการณ์ช่วยให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามภารกิจและงานที่กำหนดไว้ครบถ้วน	3.63	0.56	เห็นด้วยมาก
1.5 ตัวอย่างภาพช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และแยกแยะ	4.13	0.63	เห็นด้วยมาก
2. ภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์			
2.1 แผนเผชิญประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนทำงานได้	3.53	0.51	เห็นด้วยมาก
2.2 ภารกิจและงานเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้	3.13	0.57	เห็นด้วยปานกลาง
3. รูปแบบของการเรียนจากชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์			
3.1 การเรียนจากครูช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ ทราบผลความก้าวหน้าในผลงานที่ทำ	4.03	0.56	เห็นด้วยมาก
3.2 การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนมีการ แก้ปัญหาในการเผชิญประสบการณ์	4.40	0.50	เห็นด้วยมาก
3.3 การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน	4.67	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
3.4 การเรียนด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ อย่างต่อเนื่อง	4.30	0.67	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
4. แหล่งความรู้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์			
4.1 มุมวิชาการช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม	3.43	0.57	เห็นด้วยปานกลาง
4.2 มุมผลงานช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสนำชิ้นงานมาจัดแสดงให้เกิดความภาคภูมิใจนำมาสู่ความเชื่อมั่นมากขึ้น	4.23	0.68	เห็นด้วยมาก
4.3 มุมวัสดุอุปกรณ์ช่วยให้นักเรียนสร้างงานทัศนศิลป์เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด	4.23	0.57	เห็นด้วยมาก
5. วิธีการเผชิญประสบการณ์ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์			
5.1 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยกิจกรรมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.67	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
5.2 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนสามารถทำได้	4.77	0.43	เห็นด้วยมากที่สุด
6. ประโยชน์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์			
6.1 นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์	4.60	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด
6.2 การเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ตามความสามารถของนักเรียน	4.57	0.50	เห็นด้วยมากที่สุด
6.3 การเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.23	0.63	เห็นด้วยมาก
เฉลี่ยรวม	4.13	0.47	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยเฉลี่ยความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนที่เรียนด้วย
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์
มีความเห็นในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.13$)

ในรายชื่อพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของชุดการสอน
แบบอิงประสบการณ์ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด 5 ข้อ จาก 19 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป
หาน้อย ดังนี้ (1) วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนสามารถทำได้
($\bar{X} = 4.77$) (2) วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยกิจกรรมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือซึ่งกัน
และกัน และ การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน
($\bar{X} = 4.67$) (3) นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.60$) และ
(4) การเรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ตาม
ความสามารถของนักเรียน ($\bar{X} = 4.57$)

นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก 11 ข้อ เป็นไปตามแนวเดียวกัน มีค่าเฉลี่ย
ระหว่าง ($\bar{X} = 3.53 - 4.43$)

นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1 ข้อ จาก 19 ข้อ ดังนี้ การกิจและงาน
เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้ ($\bar{X} = 3.43$)

บทที่ 5

ต้นแบบชิ้นงาน

ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

ภาคที่ 1 บทนำ

- รายละเอียดวิชา/หลักสูตร
- การเตรียมตัวของครู/นักเรียน
- แผนผังการจัดห้องเรียน
- สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า
- ตารางเปรียบเทียบหน่วยเนื้อหาและหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอหน่วยประสบการณ์

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์

- แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
- แบบเสนอภารกิจและงาน
- แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์
- แผนเผชิญประสบการณ์
- แผนกำกับประสบการณ์
- เส้นทางการเรียน
- แผนผลิตสื่อ
- ชุดประสบการณ์ (มัลติมีเดียปฐมนิเทศ ประมวลสาระ มัลติมีเดีย

ประกอบประมวลสาระ)

- เครื่องมือในการประเมิน(แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
แบบประเมินชิ้นงาน และเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน)

ภาคที่ 3 คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วย

- แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
- แผนเผชิญประสบการณ์ (ปรากฏในภาคที่ 2)
- แบบฝึกปฏิบัติ/พร้อมเฉลย
- แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์/
- เฉลยแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์

รายละเอียดชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์จะปรากฏตั้งแต่นำ 79 ถึงหน้า 449

ภาคที่ 1 บทนำ

รายละเอียดวิชา/หลักสูตร**กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ****ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1****วิชาทัศนศิลป์ (รหัสวิชา ศ 311010)****คำอธิบายรายวิชา**

วิชาทัศนศิลป์ ครอบคลุม ประเภทและความหมายของงานทัศนศิลป์ ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์ หลักและองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ การวาดภาพด้วยปากกาและดินสอ คำ การสร้างงานจิตรกรรม การปั้น การแกะสลักและการประดิษฐ์จากเศษวัสดุ

วัตถุประสงค์ของวิชา

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการวาดภาพด้วยการใช้ปากกาและดินสอ สร้างสรรค์งานจิตรกรรม งานปั้น งานแกะสลัก และงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ
3. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของงานทัศนศิลป์

การเตรียมตัวของครูและนักเรียน

การเตรียมตัวของครู

1. ก่อนใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

1.1 ครูควรศึกษาคู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยละเอียด ประกอบด้วย แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์ แผนกำกับประสบการณ์ เส้นทางการเรียน แผนผลิตสื่อ แผนผังการจัดห้องเรียน และคู่มือเผชิญประสบการณ์ รายละเอียดของประมวลสาระ

1.2 ครูจัดห้องเรียนตามแผนผังการจัดห้องเรียน และจัดมุม ได้แก่ มุมวิชาการ มุมวัสดุอุปกรณ์ มุมนิทรรศการ มุมสื่อและ มุมแสดงผลงานที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์

1.3 ครูต้องเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเผชิญประสบการณ์แต่ละประสบการณ์ ได้แก่ ปากกา ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด กระดาษ ตัวอย่างสินค้า และเครื่องคำนวณเลข เพื่อไม่ให้นักเรียนเสียเวลาในการจัดหา

2. ขณะใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.1 ครูควรชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการสอนแบบอิงประสบการณ์

2.2 ครูควรดำเนินการตามขั้นตอนการสอนแบบอิงประสบการณ์มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ประมุขนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

2.3 ครูต้องประเมินผลการเผชิญประสบการณ์เป็นระยะ ตามที่กำหนดไว้ในแผนเผชิญประสบการณ์และช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกับผู้เรียน

3. หลังใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

3.1 ครูตรวจสอบส่วนประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เช่น ประมวลสาระ มัลติมีเดียปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ คู่มือการใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ จัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

3.2 ครูเก็บแบบฝึกปฏิบัติ มาตรวจเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความก้าวหน้าของนักเรียน

บทบาทของครู

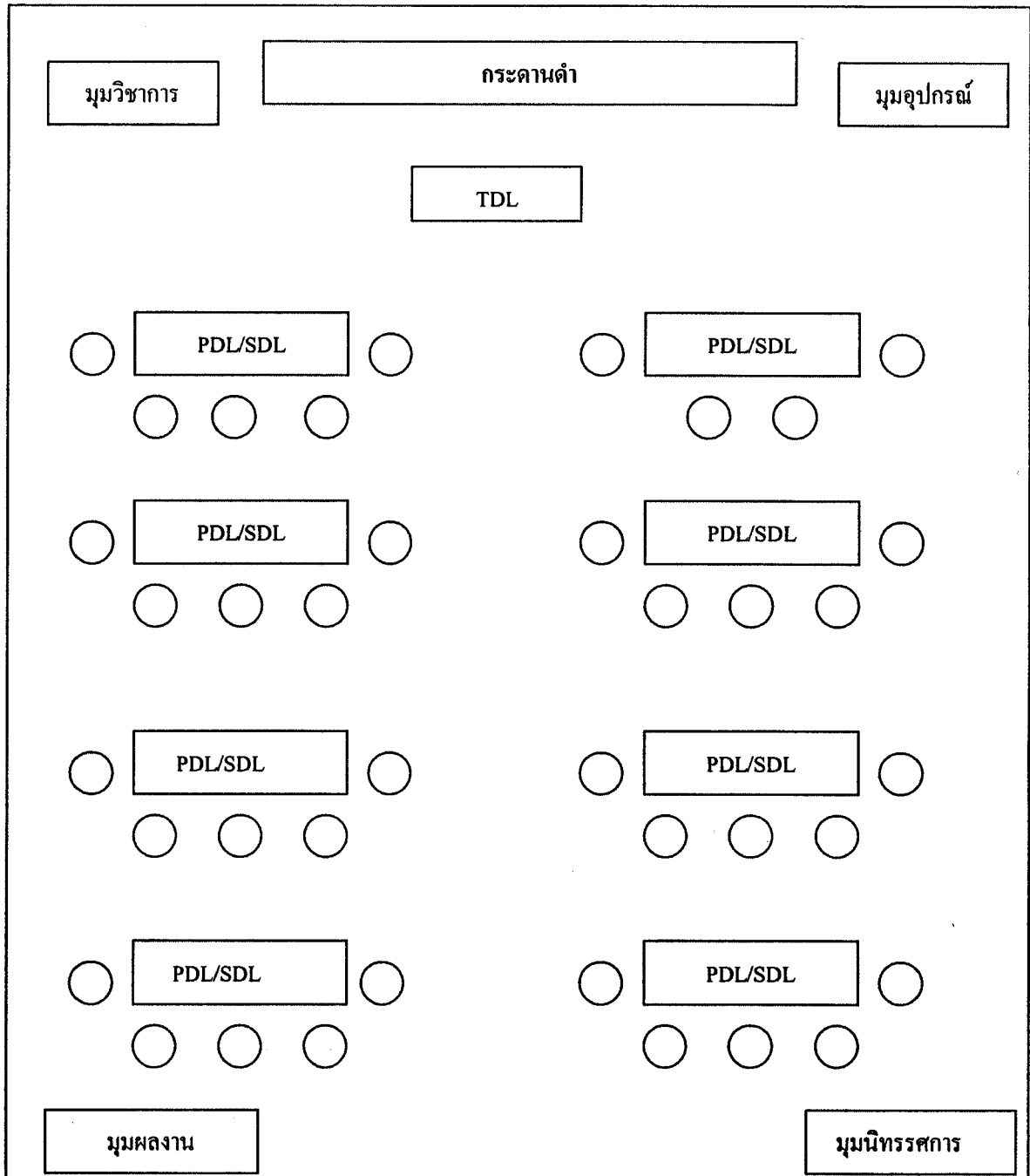
บทบาทของครูในการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีดังนี้

1. เป็นแหล่งความรู้เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการอ่านประมวลสาระด้วยการอธิบายเพิ่มเติม
2. เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อพบปัญหาและอุปสรรคในการเผชิญประสบการณ์
3. เป็นผู้กำกับนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ให้เป็นไปตามลำดับขั้น เช่น ให้อ่านรายงานความก้าวหน้า รายงานผลการเผชิญประสบการณ์
4. ครูต้องจัดเตรียมแหล่งความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับนักเรียน
5. ครูวิพากษ์ผลงานที่นักเรียนนำเสนอประเมินผลงานของนักเรียน
6. ครูบันทึกพฤติกรรมในแบบบันทึกพฤติกรรมกลุ่ม

การเตรียมตัวของนักเรียน

ในการสอนแบบอิงประสบการณ์นักเรียนต้องเตรียมตัวดังนี้

1. นักเรียนต้องศึกษาแผนเผชิญประสบการณ์ ภารกิจ และงานอย่างละเอียด
2. การเผชิญประสบการณ์ในแต่ละภารกิจและงานกำหนดให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม โดยคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม เพื่อทำหน้าที่ดูแลให้ภารกิจและงานของกลุ่มดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สมาชิกในกลุ่มต้องให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันแก้ปัญหา กรณีพบปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ หากแก้ปัญหาไม่ได้จึงขอคำแนะนำจากครู ขอมรับคำแนะนำจากเพื่อนในกลุ่ม และจากครู พร้อมทั้งปรับปรุงงาน ต้องประเมินและวิพากษ์ชิ้นงานของตนเองและกลุ่มเพื่อนด้วย และต้องบันทึกภารกิจและงานลงในแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ จากมุมวัสดุอุปกรณ์ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจและงานแล้วต้องนำไปเก็บที่เดิมให้เรียบร้อย
4. ในการทำภารกิจและงานระหว่างการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ และแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ นักเรียนต้องตั้งใจทำอย่างเต็มความสามารถของตนเอง
5. นักเรียนต้องแสดงความคิดเห็น ช่วยกันแก้ปัญหา รับผิดชอบในงานที่กำหนดให้ทำ และต้องประเมินและวิพากษ์งานของกลุ่มตนเองและกลุ่มอื่นด้วย

แผนผังการจัดห้องประชุมวิชาการ

หมายเหตุ

PDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับเพื่อน
SDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนด้วยตนเอง
TDL	หมายถึง	การเผชิญประสบการณ์แบบเรียนกับครู
	หมายถึง	โต๊ะปฏิบัติงานที่จัดไว้เป็นกลุ่ม ๆ
	หมายถึง	เก้าอี้นั่งปฏิบัติงานของสมาชิกในกลุ่ม

สิ่งที่ต้องเตรียมล่วงหน้า

ในการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผู้เรียนจะต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ล่วงหน้า ดังนี้

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1. กระดาษสี
2. ปากกาเมจิก
3. แผ่นพลาสติก ฟิวเจอร์บอร์ด
4. ดินสอ ยางลบ และไม้บรรทัด
5. ประมวลสาระ
6. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1. ดินสอ ยางลบ และไม้บรรทัด
2. ประมวลสาระ
3. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1. ดินสอ ยางลบ ไม้บรรทัด
2. กระดานรองวาดขนาด 10×12 นิ้ว
3. กระจกใส ขนาด 8×6 นิ้ว
4. ดินน้ำมัน
5. ประมวลสาระ
6. คู่มือเผชิญประสบการณ์และกระดาษคำตอบ

ตารางเปรียบเทียบหน่วยเนื้อหาและหน่วยประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

รายชื่อหน่วยเนื้อหา	รายชื่อหน่วยประสบการณ์
1. ความหมายและประเภทงานทัศนศิลป์	① การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย	② การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
3. วัฒนธรรมกับงานทัศนศิลป์	3. การสร้างแผนผังความสัมพันธ์ของทัศนศิลป์กับวัฒนธรรม
4. หลักในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	4. การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์
5. องค์ประกอบศิลป์	⑤ การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
6. การวาดเส้น	6. การวาดภาพดอกไม้ด้วยลายเส้นปากกาสี
7. การวาดภาพที่มีแสงและเงาด้วยดินสอดำ	7. การวาดภาพแบบจำลองปูนปลาสเตอร์รูปทรงเรขาคณิตด้วยดินสอดำ
8. การใช้สี	8. การเขียนภาพการ์ตูนด้วยสีโปสเตอร์
9. การวาดภาพตามแบบหรือเหมือนจริง	9. การวาดภาพหุ่นนิ่งสิ่งของใกล้ตัว
10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสม	10. การสร้างงานจิตรกรรมสื่อผสมด้วยเทคนิคปะติดเศษวัสดุจากธรรมชาติ
11. การปะติดในภาพเขียน	11. การสร้างงานปะติดด้วยกระดาษสีเป็นภาพเขียนทิวทัศน์
12. การปั้น	12. การปั้นหุ่นนิ่งด้วยดินน้ำมัน
13. การแกะสลัก	13. การแกะสลักเทียนไข
14. ความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	14 การเปรียบเทียบงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุเหลือใช้กับเศษวัสดุธรรมชาติ
15. การสร้างงานประดิษฐ์จากเศษวัสดุ	15. การประดิษฐ์ของที่ระลึกจากเศษวัสดุธรรมชาติ

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1. การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ
	1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดตั้งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
2. การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
5. การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน	5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต้ำ

ภาคที่ 2 รายละเอียดประสบการณ์

หน่วยประสภการณ์ที่ 1
การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
1. การจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1 การเตรียมการจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทางทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดการนิทรรศการ
	1.2 การดำเนินการจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดการนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่องความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. การเตรียมการออกแบบการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 กำหนดข้อมูลเนื้อหาสาระ 1.2 กำหนดกำหนดข้อมูลภาพประกอบ 1.3 จัดบันทึกสาระสำคัญ
	2. การออกแบบนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 ออกแบบสี่พื้นบอร์ด ข้อความและตัวอักษรของบอร์ด 2.2 ออกแบบตำแหน่งของข้อมูลรูปภาพที่จัดบอร์ด 2.3 ออกแบบจัดวางสิ่งของผลงานบน โต๊ะแสดงผลงาน

ประเภทการรื่อง	ภารกิจ	งาน
1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	1. จัดหาวัสดุในการจัดนิทรรศการ	1.7 จัดหาภาวลาเท็กซ์ 1.8 จัดหากระดาษขาว 2 หน้า 1.9 จัดหาคินสอ ยางลบ 1.10 จัดหาผ้าคลุมโต๊ะ, คลุมกล่อง 1.11 ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ
	2. จัดหาอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	2.1 จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน 2.2 จัดหาพู่กันปากแบน 2.3 จัดหากรรไกร 2.4 จัดหาคัตเตอร์เล็ก 2.5 จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ 2.6 จัดหาปลั๊กไฟ 2.7 จัดหาคอมพิวเตอร์ 2.8 จัดหาเครื่องพิมพ์ 2.9 จัดหาค้อนตอกตะปู 2.10 จัดหาบอร์ด 2.11 จัดหาคีมตัดลวด 2.12 จัดหาสื่อจำลอง 2.13 ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสงค์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์รอง	ภารกิจ	งาน
1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1. จัดบอร์ดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้ เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 ตัดกระดาษสีโปสเตอร์กับ พื้นบอร์ด 1.2 จัดพิมพ์ข้อมูลที่จะจัดบอร์ด 1.3 เขียนหัวเรื่องที่จะจัดบอร์ด 1.4 ตัดภาพประกอบบนกระดาษ โปสเตอร์ 1.5 จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด 1.6 ตัดกระดาษโปสเตอร์เป็นรูป ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่จัด บอร์ด
	2. จัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัด นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2.1 วางส่วนประกอบที่ตกแต่ง ภายในบอร์ด 2.2 วางส่วนประกอบที่ตกแต่งขอบ ทั้ง 4 ด้านของบอร์ด 2.3 วางผ้าปูโต๊ะบนโต๊ะหรือกล่อง ที่แสดงผลงาน 2.4 จัดวางสิ่งของผลงานบนโต๊ะ และแสดงผลงาน
1.2.2 การนำเสนอผลงาน การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. จัดแสดงผลงานนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 เสนอนิทรรศการ 1.2 วิทยากรการเสนอนิทรรศการ
	2. รายงานผลการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 สรุปผลการจัดนิทรรศการ 2.2 ประเมินผลการจัดนิทรรศการ 2.3 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ   สาระทัศนศิลป์   ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 1   การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์   เวลา 3 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

ประสบการณ์รอง

1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถจัดบอร์ด จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 2 ชั่วโมง ในการศึกษา เรื่องการเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์และการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ต้องเตรียมสื่อประมวลสาระและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย
นักเรียนต้องเตรียมและดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 1.1 และ
ประสบการณ์หลักที่ 1.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญ
ประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ประเภท
ของทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้ และ
(2) นักเรียนสามารถจัดบอร์ด จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการและนำแสดงผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง
ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการจัด
นิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ
มุมผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 2 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการ
จัดนิทรรศการ

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักออกแบบได้รับการติดต่อให้มาจัดนิทรรศการใน
สถานศึกษาแห่งหนึ่ง

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระเรื่อง
ความหมายและประเภทของงานทัศนศิลป์ การเตรียมการออกแบบและการปฏิบัติการออกแบบ การจัดหาวัสดุ
อุปกรณ์ การจัดบอร์ดนิทรรศการ จัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ การจัดแสดงผลงานนิทรรศการ และ
รายงานผลการจัดนิทรรศการ

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบ
ประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญ
ประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชำนาญงานและการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญใน
ประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการจัดนิทรรศการ

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วยศึกษาประมวลสาระ เรื่องความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ ศึกษาประมวลสาระ เรื่องประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ และการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ และ (2) การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วย การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และการนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ว่าได้ศึกษาประมวลสาระ เตรียมการออกแบบและเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ว่าได้จัดบอร์ดนิทรรศการ จัดวางสิ่งของที่ใช้นิทรรศการ พร้อมทั้งนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว พบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการเตรียมการจัดนิทรรศการ และการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 1.1 และประสบการณ์ หลักที่ 1.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
2. มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	2. มุมแสดงผลงาน
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมสื่อ

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. หลังจากปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสพการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสพการณ์ที่ 1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	
ประสพการณ์หลักที่ 1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย และบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถออกแบบ และนำเสนอผลงานนิทรรศการได้อย่างถูกต้อง
3. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้อย่างถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แล้วสามารถเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ และมุมแสดงผลงาน นักเรียนต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์จากรายขายเครื่องเขียนและจากที่บ้าน สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ โต๊ะ บอร์ด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ปลั๊กไฟ และกาวลาเท็กซ์

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมที่ได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์แบบกลุ่ม ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสารเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ (2) ออกแบบนิทรรศการ และ (3) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

แผนเผชิญภัยประสพการณ์ หน่วยประสพการณ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากร เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
รายละเอียดของการเผชิญภัยประสพการณ์ที่ 1.1 เรื่อง การเตรียมการจัดการทรัพยากร เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	ถึงอำนาจ ความสะดวก	การประเมิน
I.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้ เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของ ศิลปะและทัศนศิลป์	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ความหมายของ ศิลปะและทัศนศิลป์	SDL	- ความหมาย ของศิลปะและ ทัศนศิลป์	- ห้องปฏิบัติ การทางศิลปะ	-ประมวลสาระ เรื่อง ความหมาย ของศิลปะและ ทัศนศิลป์		-ฉบับที่ก สาระสำคัญ
		1.2 จัดบันทึกสาระสำคัญ 1.3 อ่านหนังสือแบบเรียน/ ตำราประกอบ	SDL SDL		- มุมวิชาการ -ห้องเรียน	- ทัศนศิลป์ - คู่มือเผชิญ ประสพการณ์		
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงาน ทัศนศิลป์	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงาน ทัศนศิลป์ 2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL SDL	- ประเภทของ งานทัศนศิลป์	- มุมวิชาการ -ห้องเรียน -ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-ประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของ งานทัศนศิลป์ - คู่มือเผชิญ ประสพการณ์		-ฉบับที่ก สาระสำคัญ

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ ข้อมูล	บริบท	สื่อแหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. การเตรียมการออกแบบการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 กำหนดข้อมูลเนื้อหาสาระ 1.2 กำหนดข้อมูลภาพประกอบ 1.3 จัดบันทึกสาระสำคัญ	PDL PDL SDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มุมสื่อ	-คู่มือเตรียมประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
	2. การออกแบบนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	2.1 กำหนดชื่อเรื่อง 2.2 กำหนดหัวข้อเรื่อง 2.3 เลือกรูปแบบอักษร 2.4 กำหนดขนาดและสีตัวอักษร 2.5 กำหนดขนาดของภาพประกอบ 2.6 จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ	PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ		-กระดาษ A4	-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประเภทการดำเนินงาน	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	1. จัดหาวัสดุในการจัดนิทรรศการ	1.1 จัดหากระดาษสี (ขนาด A4) 1.2 จัดหาโฟม ขนาด 3/4 1.3 จัดหาสีน้ำพลาสติก 1.4 จัดหาสติ๊กเกอร์สีต่าง ๆ 1.5 จัดหาปากกามาเจลลีต่าง ๆ 1.6 จัดหากระดาษสีโปสเตอร์ 1.7 จัดหาภาชนะที่กั้น 1.8 จัดหากระดาษขาว 2 หน้า 1.9 จัดหาดินสอ ยางลบ 1.10 จัดหาไม้ค้ำคานไม้โต๊ะ, คุลมก่ลอง 1.11 ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ	PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		- ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ	- คู่มือเตรียมประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

ประเภทการณ	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา /ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. จัดหาอุปกรณ์ใน การจัดนิทรรศการ	2.1 จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน 2.2 จัดหาตู้กันปากแบน 2.3 จัดหากรรไกร 2.4 จัดหาตัดเตอร์เล็ก 2.5 จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ 2.6 จัดหาปลั๊กไฟ 2.7 จัดหาคอมพิวเตอร์ 2.8 จัดหาเครื่องพิมพ์ 2.9 จัดหาค้อนตอกตะปู 2.10 จัดหาบอร์ด 2.11 จัดหาคีมตัดลวด 2.12 จัดหาสื่อจำลอง 2.13 ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์	PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ สถานการณ์		-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญวงศ์ จำนวนนักเรียน SDL = 30, PDL = 5, TDL = 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	- แบบทดสอบ	- ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	- มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	- ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ศึกษาเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.2 ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.3 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญประสบการณ์ - ตัวอย่างภาพการจัดนิทรรศการ - มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	- ห้องเรียน - ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ - มุมสื่อ	130
4	รายงานความก้าวหน้า	-	- ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	- ผลจากการปฏิบัติงาน	- ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	- ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	- แบบทดสอบ	- ห้องเรียน	

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

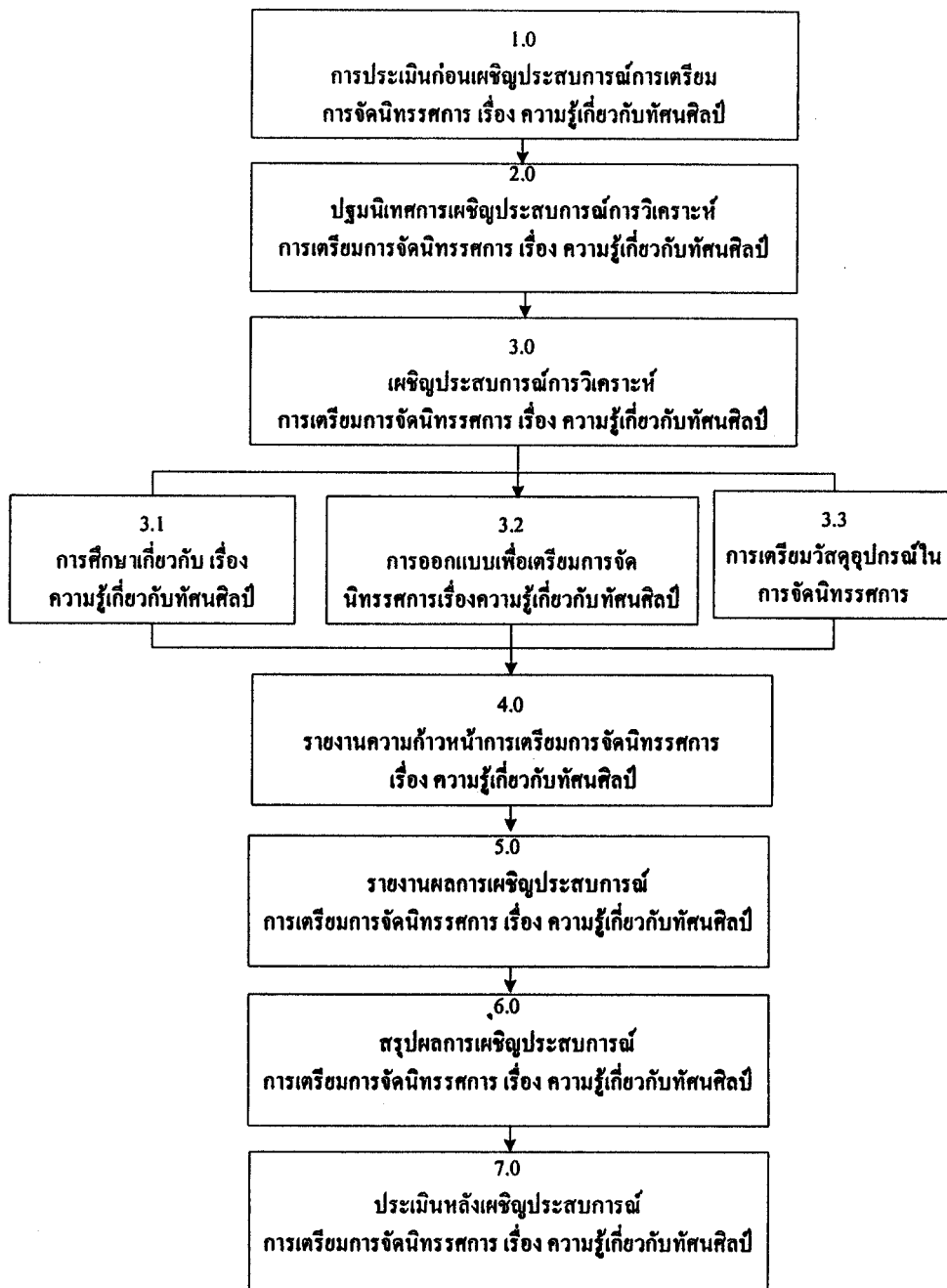
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสงค์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสงค์รองที่ 1.1.1 – 1.1.2 – 1.1.3

เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียปฐมนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียปฐมนิเทศ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศ

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียเรื่อง “ปฐมนิเทศ” แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์
บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ
ทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัด
นิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย
ประเภทของงานทัศนศิลป์ ออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สถานที่ใน
การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การ
ดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดบอร์ด
จัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ และนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ได้ถูกต้อง บริบท ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และ มุมสื่อ สถานการณ์
นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้จัดนิทรรศการในวิทยาลัย นักเรียนต้อง
เตรียมการจัดนิทรรศการและดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ นักเรียนต้องเผชิญ
ประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับ
ปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และ คู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมินจาก
แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

แหล่งที่มาของสื่อ

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียปฐมนิเทศ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุม พฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมนิเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดีย

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย และผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และ กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโต้ชอป และ โปรแกรมเพ้นท์

3. ขั้นดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายประกอบการกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดียปฐมนิเทศ ความชัดเจนของอักษร ขนาดของ ตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้องของภาพและเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง ลีลาของเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์	1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่	1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ ด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติ ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา ประเภทของงานทัศนศิลป์สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

แหล่งที่มาของสื่อ

- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา(2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
- มัย ตะดิยะ (2547) *สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
- สุชาติ เกาทอง และ คณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- คณาจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลปะ (2547) *5 ทศวรรษ มหกรรมศิลปศึกษา - ช่างศิลปะ นิทรรศการงานแสดงศิลปะทุกสาขา ผลงานของศิลปินแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลปะ

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม ดังนี้

1. ขั้นวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับการวาดภาพ
- 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์และเงื่อนไข
- 1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทัศนศิลป์ มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ขั้นเตรียมการ

- 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์
- 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาวติดสันหนังสือ สวดเขียนกระดาษ เครื่องเขียนกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และหมึกสำหรับเครื่องพิมพ์
- 2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด และโปรแกรมโฟโต้ชอป

3. ขั้นดำเนินการ

- 3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแผนภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง
- 3.2 เขียนแผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ
- 3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ
- 3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้
- 3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ขั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

	แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่	1.1	การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถบอกประเภทของงานทัศนศิลป์
ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบโดยวิธีการชูด ชีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมภาพระบายสี (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูงและประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และ สถาปัตยกรรมแบบปิด และ (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะกระบวนการได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์สีวนูน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และ กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา(2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

มัย ตะดิยะ (2547) *สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์

สุชาติ เถาทอง และ คณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

คณาจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลป์ (2547) *5 ทศวรรษ มหกรรมศิลป์ศึกษา - ช่างศิลป์ นิทรรศการงานแสดงศิลปะทุกสาขาผลงานของศิลปินแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลป์

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน (2) ชั้นเตรียมการ (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมิน

1. ชั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับประเภทของงานทัศนศิลป์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ชั้นเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจคเตอร์ กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ชั้นดำเนินการผลิต

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพ สีและการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ กล้องดิจิทัล		

แผนเผชิญประสพการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยประสพการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ แล้ว สามารถดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อและมุมแสดงผลงาน นักเรียนต้องจัดหากระดาษสีโปสเตอร์ ปากกามจิกสีต่างๆ ไม้บรรทัด ดินสอ ลวด ขางลบและสติ๊กเกอร์สีต่างๆ สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4 กรรไกร กาว กระดาษกาว ผ้ายกม้วนโต๊ะ บอร์ด โฟม สีน้ำพลาสติก ขันตอกตะปู คัตเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ โต๊ะ และกิมตัดลวด

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายให้มาจัดนิทรรศการในวิทยาลัย โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

- (1) จัดบอร์ดนิทรรศการ (2) จัดแสดงผลงานนิทรรศการ และ (3) เสนอผลงาน

รายละเอียดของการเผชิญปัญหาประเภทที่ 1.2 เรื่อง การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประเภท	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ให้นักเรียนจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1. จัดบอร์ดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	1.1 ตัดกระดาษสีโปสเตอร์กับพื้นบอร์ด 1.2 จัดพิมพ์ข้อมูลที่จะจัดบอร์ด 1.3 เขียนหัวเรื่องที่จะจัดบอร์ด 1.4 ตัดภาพประกอบบนกระดาษโปสเตอร์ 1.5 จัดวางหัวเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบลงบนบอร์ด	PDL PDL PDL PDL PDL	-	- มุมวิชาการ - มุมแสดงผลงาน - มุมวัสดุอุปกรณ์ - ห้องปฏิบัติการศิลปะ	-	- เครื่องคอมพิวเตอร์ - เครื่องพิมพ์ - กรรไกร - กาว - คัตเตอร์ - กระดาษ A4	- จากการใช้ปฏิบัติงานกลุ่ม

ประเภทการณ	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
1.2.2 การนำเสนอผลงานการจั นิทรรศการ เรื่อง ความรู้ เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2. จัดวางสิ่งของที่ใช้ ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	2.1 ดัดชื่อเรื่องนิทรรศการ หน้างาน	PDL	-	-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์	-โต๊ะ -ผ้าคลุมโต๊ะ -กระดาษขาว 2 หน้า -กาวลาเท็กซ์	-จากผลงาน
		2.2 นำป้ายนิเทศน์กติด กับบอร์ด	PDL		-มุมแสดงผลงาน			
		2.3 จัดวางตำแหน่งบอร์ด ในพื้นที่บริเวณที่จัด	PDL					
		2.4 วางป้ายโต๊ะบนโต๊ะ หรือกล่องที่ แสดงผลงาน	PDL					
		2.5 จัดวางสิ่งของหุ่น จำลองบน โต๊ะแสดงผล ผลงาน	PDL					
1.2.2 การนำเสนอ ผลงานการจั นิทรรศการ เรื่อง ความรู้ เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1. จัดแสดงผลงาน นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์	1.1 ดำเนินการจัด แสดงนิทรรศการ	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-จากผลงาน
		1.2 วิทยากรเสนอ นิทรรศการแต่ละกลุ่ม	TDL/SDL		-มุมแสดงผลงาน			
		2.1 ดำเนินการสรุปผล การจัดนิทรรศการ	TDL/SDL					
		2.2 ทำแบบฝึกหัด	SDL					-ทำแบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ผู้สอน นางสาวธนทัต ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL=30, PDL=5, TDL=1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การจัดบอร์ดและจัดวางสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ 3.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญประสบการณ์ -มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	-ห้องเรียน -มุมแสดงผลงาน	135
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5

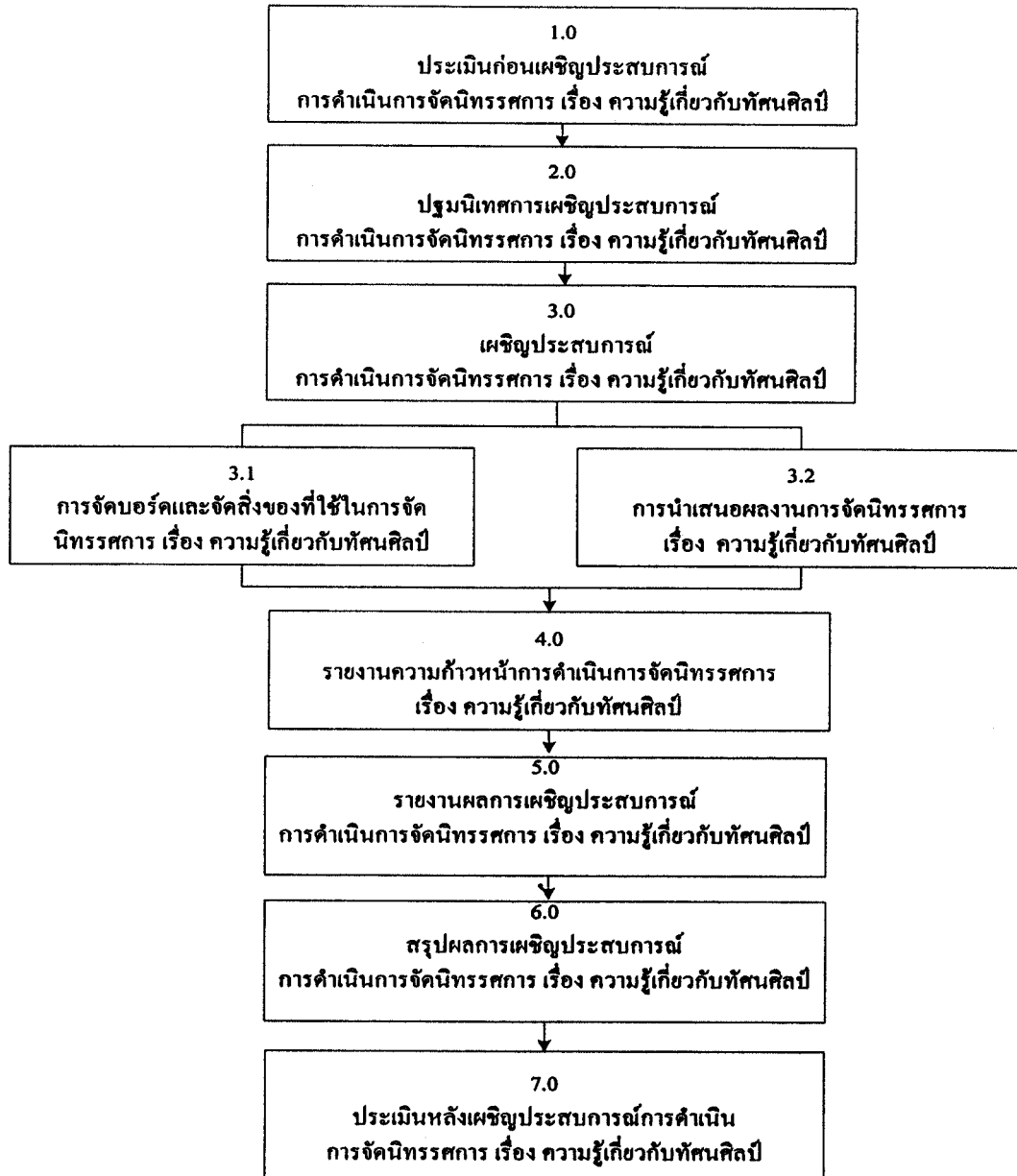
เส้นทางการเรียน

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 – 1.2.2

เวลา 3 ชั่วโมง (180 นาที)

ชุดประสบการณ์หน่วยที่ 1
การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	<p>มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ</p>	<p>FI...คนตรีประจำรายการ</p>
2	<p>หน่วยประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p>	<p>FO....</p>
3	<p>หน่วยประสบการณ์ที่ 1</p> 	<p>บรรยาย... ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การ เผชิญประสบการณ์ในหน่วยที่ 1 มีคำแนะนำ นักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้</p>
4	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p>	<p>ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ มี 2 ประสบการณ์หลัก คือ ประสบการณ์ หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	<div data-bbox="512 443 852 562" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพหลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div> <div data-bbox="507 600 847 719" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพหลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div>	และประสิทธิภาพหลักที่ 1.2 การดำเนินการ จัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
6	<div data-bbox="448 857 890 1043" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 10px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพหลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div>	จากประสิทธิภาพหลักที่ 1.1
7	<div data-bbox="483 1171 863 1279" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพหลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div> <div data-bbox="555 1290 791 1339" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพรอง </div>	แบ่งเป็นประสิทธิภาพรอง 3 ประสิทธิภาพ ได้แก่
8	<div data-bbox="483 1559 863 1666" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 5px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพหลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div> <div data-bbox="555 1677 791 1727" style="border: 1px solid black; border-radius: 10px; padding: 2px; text-align: center;"> ประสิทธิภาพรอง </div> <div data-bbox="403 1738 635 1827" style="border: 1px solid black; border-radius: 50%; padding: 5px; text-align: center;"> 1.1.1 การศึกษา เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ </div>	ประสิทธิภาพรองที่ 1.1.1 การศึกษาเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

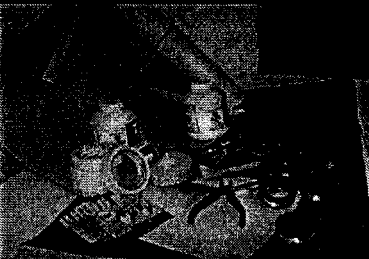
ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>1.1.1 การเลือก เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>1.1.2 การออกแบบ เนื้อหานิทรรศการนิทรรศการ</p>	ประสบการณ์รองที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ
10	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>1.1.1 การเลือก เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>1.1.2 การออกแบบ เนื้อหานิทรรศการนิทรรศการ</p> <p>1.1.3 การเชื่อมโยงข้อมูลโดย บุคลากรนิทรรศการ</p>	ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ
11	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p>	ประสบการณ์หลักที่ 1.2
12	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>ประสบการณ์รอง</p>	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่

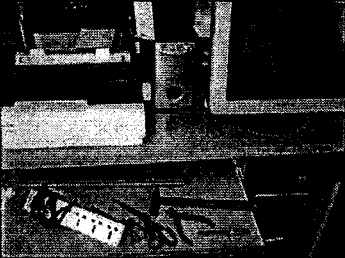
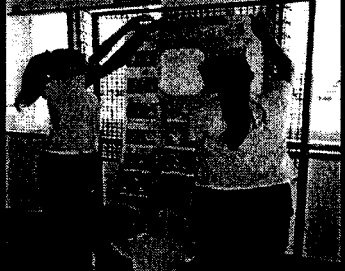

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>1.2.1 การจัดบอร์ด และจัดสิ่งของเข้าอาคาร จัดนิทรรศการ</p>	ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและ สิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ
14	<p>ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>1.2.1 การจัดบอร์ด และจัดสิ่งของเข้าอาคาร จัดนิทรรศการ</p> <p>1.2.2 การออกแบบผลงาน การจัดนิทรรศการ</p>	และประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอ ผลงานการจัดนิทรรศการ
15	<p>วัตถุประสงค์</p> <p>ประสบการณ์หลักที่ 1.1</p>	วัตถุประสงค์ของการเผชิญ ประสบการณ์ ที่ 1.1 มีดังนี้
16	<p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย และบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้</p>	1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและ บอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ 2. นักเรียนสามารถออกแบบและนำเสนอจิตรกรรมได้ 	2. นักเรียนสามารถออกแบบงานนิทรรศการได้ถูกต้อง
18	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและบอกประเภทของงานทัศนศิลป์ได้ 2. นักเรียนสามารถออกแบบและนำเสนอจิตรกรรมได้ 3. นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้ 	3. นักเรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดนิทรรศการได้ถูกต้อง
19	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 1.2</p>	และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 1.2 มีดังนี้
20	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้ 	1. นักเรียนสามารถจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้

ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถจับบอร์ดและจัดโต๊ะของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการได้ 2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการได้ 	2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการได้
22	<p style="text-align: center;">บริบท และ สถานการณ์</p>	บริบทและประสบการณ์
23	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องเรียน</p>	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
24	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ</p>	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

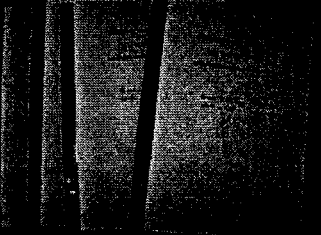
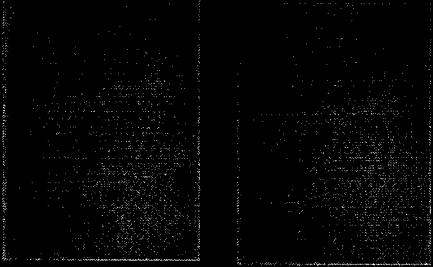

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมมองวิชาการ</p>	มุมมองวิชาการ
26	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมมองอุปกรณ์</p>	มุมมองอุปกรณ์
27	<p style="text-align: center;">สถานการณ์</p> 	สถานการณ์ นักเรียนในฐานะ ตัวแทนชมรมศิลปะได้รับมอบหมายให้ มาจัดนิทรรศการในวิทยาลัย
28	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> 	นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจ และงานที่กำหนดให้ ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของกิจกรรมใหญ่ ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือ ประสบการณ์ ดังนี้</p>
30	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ความหมายของ ศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์</p>
31	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ออกแบบป้ายนิทรรศการ</p>	<p>หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้วให้นักเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดรูปแบบ หัวข้อ และเนื้อหา นิทรรศการ - ออกแบบสีพื้น ตัวอักษร และการ วางตำแหน่งของข้อมูลรูปภาพ และ องค์ประกอบต่างๆ ในป้ายนิเทศ
32	<p style="text-align: center;">ภารกิจงาน</p> <p style="text-align: center;">จัดหาวัสดุ</p>	<p>จัดหาวัสดุต่างๆ ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	<p data-bbox="564 405 730 443">ภารกิจ/งาน</p> <p data-bbox="564 725 751 763">จัดหาอุปกรณ์</p>	และจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ
34	<p data-bbox="564 801 730 840">ภารกิจ/งาน</p> <p data-bbox="528 1144 756 1182">ตกแต่งป้ายนิเทศ</p>	ตกแต่งป้ายนิเทศตามที่ได้ออกแบบไว้
35	<p data-bbox="564 1211 730 1249">ภารกิจ/งาน</p> <p data-bbox="464 1554 831 1592">จัดวางสิ่งของในนิทรรศการ</p>	จัดวางสิ่งของในนิทรรศการให้เหมาะสม
36	<p data-bbox="564 1621 730 1659">ภารกิจ/งาน</p> 	และนำเสนอผลงาน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37		สื่อที่ใช้ ได้แก่
38		ประมวลสาระ
39		มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย
40		มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	<p style="text-align: center;">สื่อ</p> <p style="text-align: center;">คู่มือเผชิญประสบการณ์</p>	และคู่มือเผชิญประสบการณ์
42	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p>	การประเมิน
43	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์</p>	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังการเผชิญประสบการณ์เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ
44	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน

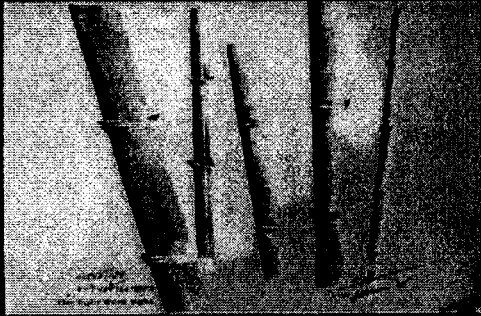
ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	<p>การประเมิน</p> <p>การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	<p>ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น และ แก้ปัญหาาร่วมกัน</p>
46	<p>การประเมิน</p> <p>การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	<p>ประเมินจากชิ้นงาน ได้แก่ ผลงาน การจัดนิทรรศการ ...ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ได้แล้วค่ะ</p>
47	<p>ผลิตโดย</p> <p>นางพัชร์ ธรรมเจริญพงศ์</p>	<p>ดนตรีประจำรายการ</p> <p>FO....</p>

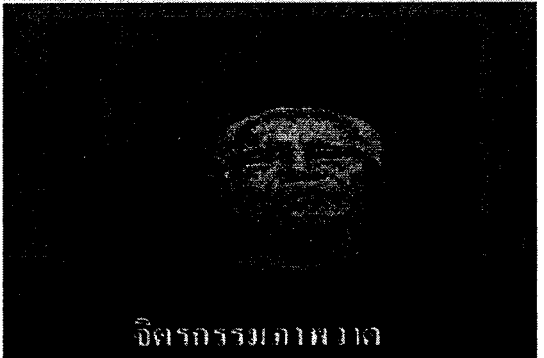
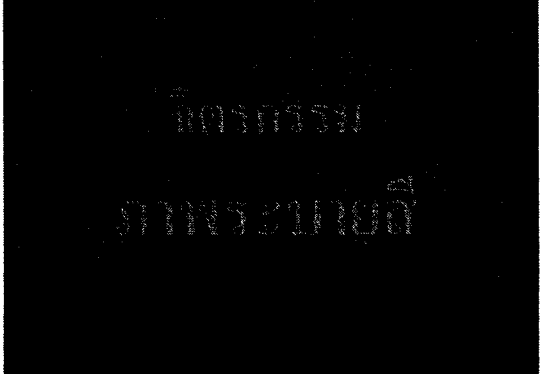

บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
หน่วยประสภารณ์ที่ 1 เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	มัลติมีเดีย ประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	FL...ดนตรีประจำรายการ ↓
2	เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์	FO...
3	ประเภทของงานทัศนศิลป์	บรรยาย... ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถจัดแบ่งได้ 4 ประเภท คือ
4	ประเภทของงานทัศนศิลป์ จิตรกรรม	จิตรกรรม

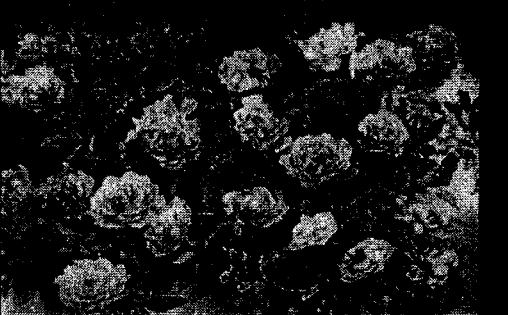

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	<p>ประเภทของงานทัศนศิลป์</p> <p>จิตรกรรม ประติมากรรม</p>	ประติมากรรม
6	<p>ประเภทของงานทัศนศิลป์</p> <p>จิตรกรรม ประติมากรรม</p> <p>สถาปัตยกรรม</p>	สถาปัตยกรรม
7	<p>ประเภทของงานทัศนศิลป์</p> <p>จิตรกรรม ประติมากรรม</p> <p>สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์</p>	และภาพพิมพ์
8	ลักษณะงานจิตรกรรม	จิตรกรรมจำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	<p>ภาพวาด</p> <p>ลักษณะงานจิตรกรรม</p>	จิตรกรรมภาพวาด
10	<p>ภาพวาด</p> <p>ลักษณะงานจิตรกรรม</p> <p>ภาพระบายสี</p>	และจิตรกรรมภาพระบายสี
11	<p>จิตรกรรม</p> <p>ภาพวาด</p>	จิตรกรรมภาพวาด เป็นงานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อย และมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก
12		คือการจับวัสดุที่ใช้เขียน

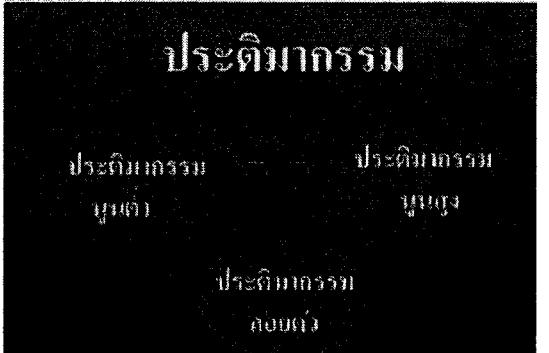
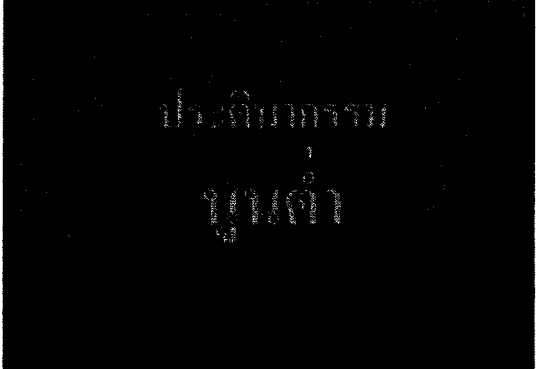

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13		<p>ด้วยการกดน้ำหนักมือให้มี แตกต่างกัน</p> <p>เสียง</p> <p>ความ</p>
14		<p>ซึ่งวัสดุที่ใช้สร้างสรรค์ได้แก่...</p>
15	 <p>จิตรกรรมภาพวาด</p>	<p>ดินสอคำ</p>
16	 <p>จิตรกรรมภาพวาด</p>	<p>ผงถ่านกราไฟต์</p>

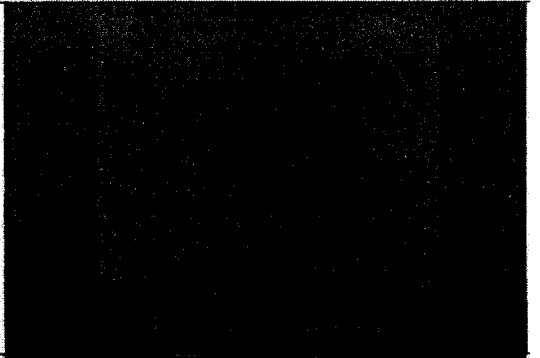
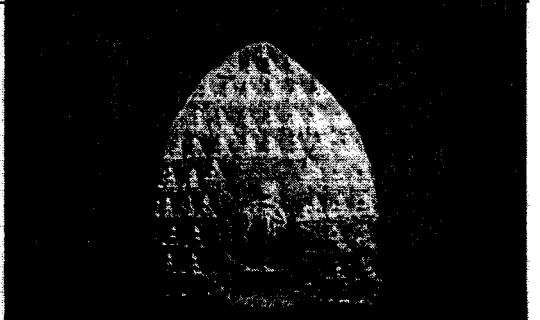

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17		และสี่ชอล์ก
18		ส่วนจิตรกรรมภาพพระบาทย์
19		เกิดจากการสร้างงานบนพื้นระนาบ ด้วยสีหลายสี
20		และนิยมเรียกชื่อจิตรกรรม

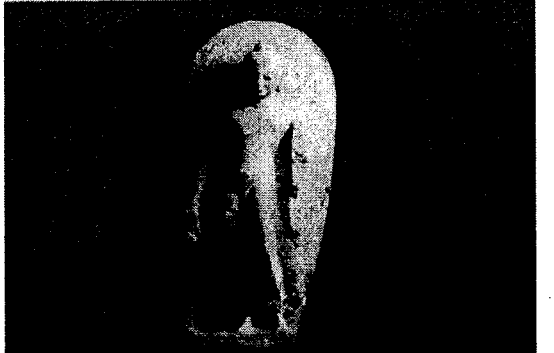
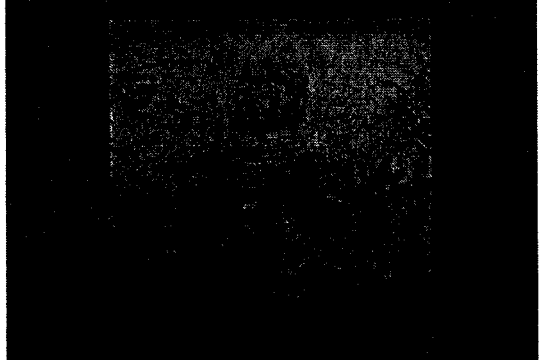

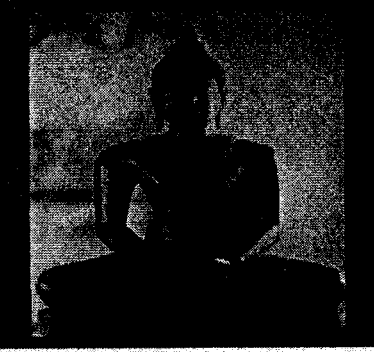
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21		ตามชื่อของวัสดุที่ใช้ในการระบายโดยตรง เช่น
22	 <p data-bbox="475 1086 785 1124">จิตรกรรมภาพพระบายถี</p>	จิตรกรรมภาพพระบายสีน้ำ
23	 <p data-bbox="475 1451 785 1489">จิตรกรรมภาพพระบายถี</p>	จิตรกรรมภาพพระบายสีน้ำมัน
24	 <p data-bbox="475 1832 785 1870">จิตรกรรมภาพพระบายถี</p>	จิตรกรรมภาพพระบายสีเฟสโก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 <p data-bbox="496 701 802 741">จิตรกรรมภาพพระบาทย์</p>	และจิตรกรรมภาพพระบาทย์อะคลีคลิค
26	<p data-bbox="528 768 778 819">ประติมากรรม</p>	ประติมากรรม สามารถจำแนกได้ 3 แบบ คือ
27	<p data-bbox="528 1149 778 1200">ประติมากรรม</p> <p data-bbox="435 1272 579 1350">ประติมากรรม ปูนดำ</p>	ประติมากรรมปูนดำ
28	<p data-bbox="528 1525 778 1576">ประติมากรรม</p> <p data-bbox="435 1648 579 1727">ประติมากรรม ปูนดำ</p> <p data-bbox="722 1648 866 1727">ประติมากรรม ปูนสูง</p>	ประติมากรรมปูนสูง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29		และประติมากรรมลอย
30		ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
31		เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันน้อยมาก
32		สามารถสัมผัสความงามได้เพียงด้านเดียว ได้แก่...

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33		งานเหรียญ
34	 <p data-bbox="518 1086 778 1137">ประติมากรรมนูนต่ำ</p>	งานพระเครื่อง
35	 <p data-bbox="518 1473 778 1525">ประติมากรรมนูนต่ำ</p>	และงานแกะสลักต้นเทียนพรรษา
36	<p data-bbox="534 1592 762 1644">ประติมากรรม</p> <p data-bbox="571 1682 719 1733">นูนสูง</p>	ประติมากรรมนูนสูง

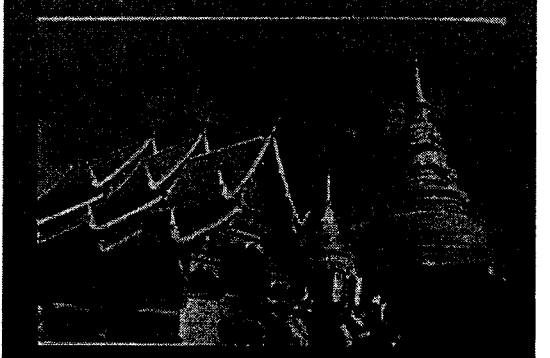

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37		เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันมาก คือ ส่วนรูปจะลอยนูนจากพื้นหลัง
38		จนสามารถสัมผัสความงามได้ทั้งด้านหน้าและด้านข้าง แต่รูปยังผนึกติดกับพื้นหลังอยู่
39		ซึ่งรูปลักษณะนูนสูงดังกล่าว ได้แก่
40	 <p data-bbox="499 1832 770 1877">ประติมากรรมนูนสูง</p>	ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 <p data-bbox="507 719 783 763">ประติมากรรมบุษตุง</p>	และประตูลักไม้ตาม โบสถ์ วิหาร
42		ประติมากรรมแบบลอยตัว
43		เป็นงานที่สามารถมองเห็นและสัมผัสความงามได้รอบด้าน
44		โดยตั้งอยู่บนฐานรองรับที่เหมาะสม ได้แก่

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 <p data-bbox="462 694 798 728">ประติมากรรมแบบลอยตัว</p>	อนุสาวรีย์
46	 <p data-bbox="462 1097 798 1131">ประติมากรรมแบบลอยตัว</p>	พระพุทธรูป
47	 <p data-bbox="462 1478 798 1512">ประติมากรรมแบบลอยตัว</p>	และแจกัน
48	<p data-bbox="534 1691 726 1736">สถาปัตยกรรม</p>	ส่วนสถาปัตยกรรมสามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	<p>สถาปัตยกรรม แบบเปิด</p> <p>สถาปัตยกรรม</p>	สถาปัตยกรรมแบบเปิด
50	<p>สถาปัตยกรรม แบบปิด</p> <p>สถาปัตยกรรม</p> <p>สถาปัตยกรรม แบบปิด</p>	และสถาปัตยกรรมแบบปิด
51	<p>สถาปัตยกรรม แบบเปิด</p>	สถาปัตยกรรมแบบเปิด
52		คือ สถาปัตยกรรม

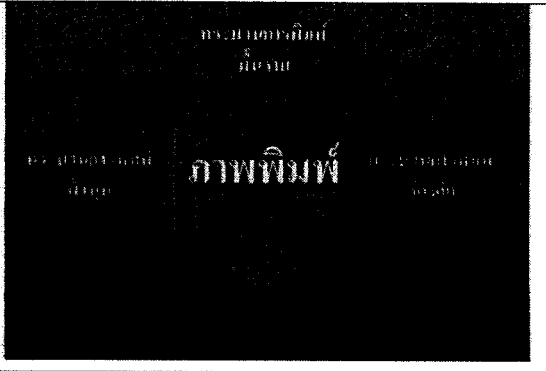
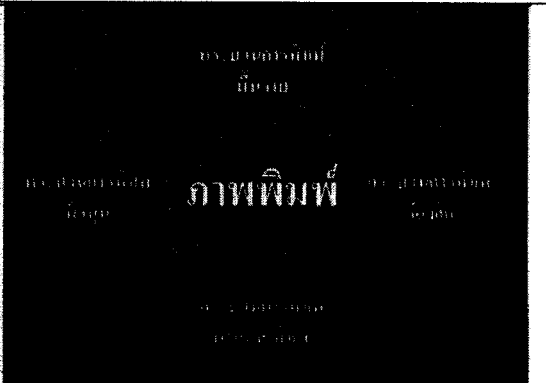

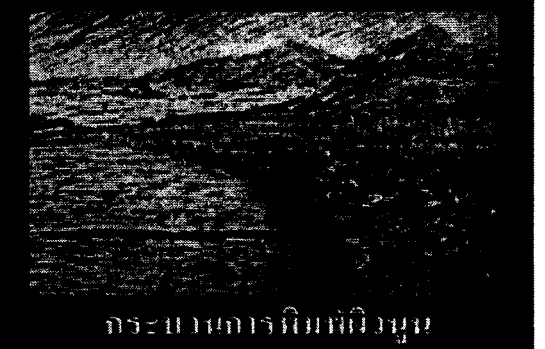

ลำดับ	ภาพ	เสียง
53		ที่มนุษย์สามารถเข้าไปใช้สอยได้ เช่น
54	 <p data-bbox="491 1099 799 1137">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	ที่อยู่อาศัย
55	 <p data-bbox="491 1496 799 1534">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	โรงละคร
56	 <p data-bbox="491 1870 799 1908">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	สนามกีฬา

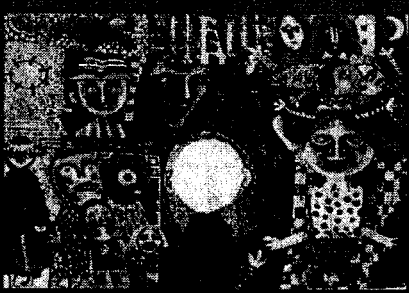

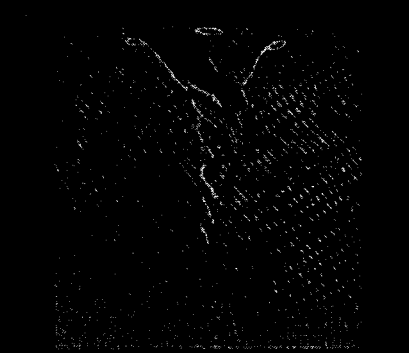
ลำดับ	ภาพ	เสียง
57	 <p data-bbox="485 703 791 748">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	ถนน
58	 <p data-bbox="485 1088 791 1133">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	เรือนาคใหญ่
59	 <p data-bbox="440 1462 823 1507">สถาปัตยกรรมแบบเปิด</p>	และสนามบิน
60	 <p data-bbox="485 1603 791 1760">สถาปัตยกรรม แบบปิด</p>	และสถาปัตยกรรมแบบปิด

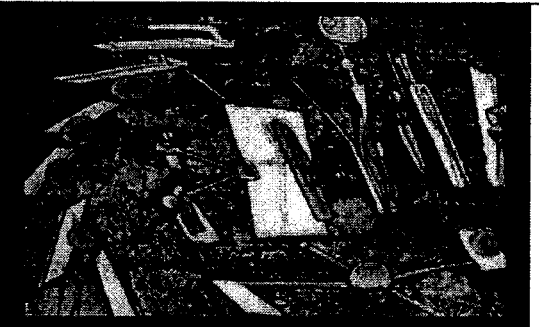
ลำดับ	ภาพ	เสียง
61		คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น
62		เพื่อเก็บบรรจุสิ่งต่าง ๆ และปิดกั้นภายใน แยกขาดจากภายนอก
63		ไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้ ได้แก่
64	 <p data-bbox="486 1825 790 1870">สถาปัตยกรรมแบบปิด</p>	พีระมิด

ลำดับ	ภาพ	เสียง
65	 <p data-bbox="502 705 790 745">สถาปัตยกรรมแบบปิด</p>	และสถาป เจดีย์
66	 <p data-bbox="566 907 726 952">ภาพพิมพ์</p>	ภาพพิมพ์สามารถจำแนกได้ 4 แบบ คือ
67	 <p data-bbox="566 1288 726 1332">ภาพพิมพ์</p>	กระบวนการพิมพ์สีวน
68	 <p data-bbox="566 1657 726 1702">ภาพพิมพ์</p>	กระบวนการพิมพ์ร่องลึก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
69	 <p>อ. มณฑาทิพย์ นันทน ภาพยนตร์</p>	กระบวนการพิมพ์พื้นราบ
70	 <p>อ. มณฑาทิพย์ นันทน ภาพยนตร์</p>	และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์
71	 <p>อ. มณฑาทิพย์ นันทน กระบวนการพิมพ์ ผิวนูน</p>	กระบวนการพิมพ์ผิวนูน เป็นการสร้างแม่พิมพ์ ให้เกิดส่วนลึกและส่วนนูน
72	 <p>อ. มณฑาทิพย์ นันทน ด้วยการแกะ การหล่อ การกด และใช้กรดกัด</p>	ด้วยการแกะ การหล่อ การกด และใช้กรดกัด

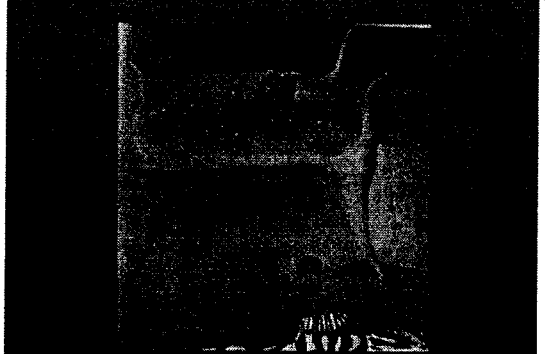

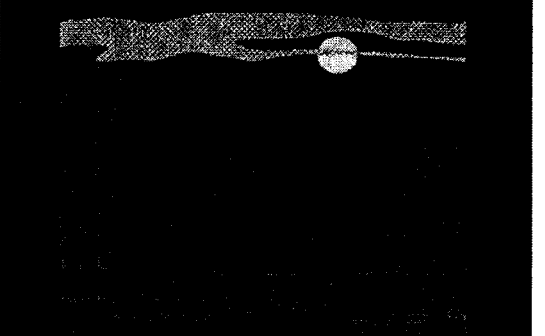
ลำดับ	ภาพ	เสียง
73		หรือวิธีการอื่น ๆ แล้วนำสีไปกลิ้งผ่านบน ส่วนนูน และนำไปกดแนบกับพื้นรองรับ
74		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
75	 <p data-bbox="470 1444 805 1489">กระบวนการพิมพ์ผิวเรียบ</p>	ภาพพิมพ์แกะไม้
76	 <p data-bbox="470 1836 805 1870">กระบวนการพิมพ์ผิวเรียบ</p>	ภาพพิมพ์แกะยาง

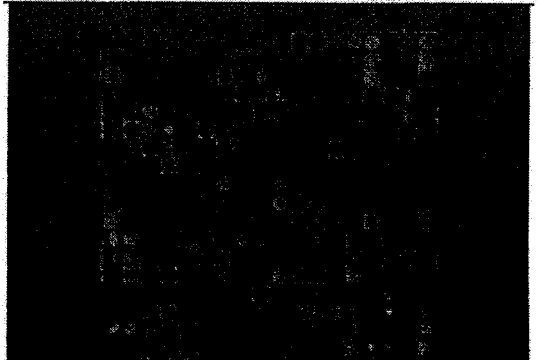

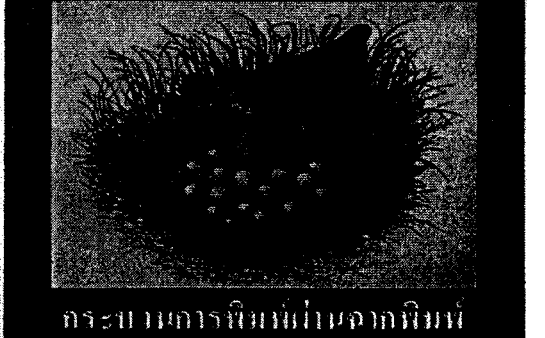

ลำดับ	ภาพ	เสียง
77	 <p data-bbox="470 689 813 728">กระบวนการพิมพ์แก้วบุษ</p>	ภาพพิมพ์แกะโลหะ
78	 <p data-bbox="470 840 813 996">กระบวนการพิมพ์ ร่องลึก</p>	กระบวนการพิมพ์ร่องลึก เป็นการสร้างแม่พิมพ์ให้เกิดร่องรอย แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไปในวันนั้น
79		จากนั้นเช็ดทำความสะอาดผิวหน้า แล้วนำไปพิมพ์ด้วยแรงอัดบนแท่นพิมพ์
80		สีในร่องที่ถูกอัดไว้จะติดกระดาษพิมพ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
81		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
82	 <p data-bbox="467 1093 804 1133">กระบวนการพิมพ์ร่องลึก</p>	ภาพพิมพ์ไคร์พอยท์
83	 <p data-bbox="451 1451 820 1491">กระบวนการพิมพ์ร่องลึก</p>	ภาพพิมพ์แบบเมทโซทิน
84	 <p data-bbox="451 1843 820 1883">กระบวนการพิมพ์ร่องลึก</p>	ภาพพิมพ์แบบเอทซิง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
85	 <p data-bbox="486 689 805 728">กระบวนการเขียนห้องเด็ก</p>	และภาพพิมพ์แบบซอฟต์แวร์
86	<p data-bbox="470 840 805 996">กระบวนการพิมพ์ พื้นราบ</p>	กระบวนการพิมพ์พื้นราบ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยข้อแตกต่างระหว่างไขกับน้ำที่ไม่รวมตัวกัน
87		โดยใช้แผ่นหินเป็นแม่พิมพ์ แล้วตกแต่งผิวหน้าด้วยหมึกหรือเกรยอง ขูดผิวหน้าแม่พิมพ์ให้เปียกน้ำ
88		แล้วกลิ้งสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของเทียนไขลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
89		<p>แล้วกลิ้งสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมของเทียน ไขลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์ ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่</p>
90	 <p>กระบวนการพิมพ์ที่โบราณ</p>	<p>ภาพพิมพ์หิน</p>
91	<p>กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์</p>	<p>กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์</p>
92		<p>เป็นกระบวนการพิมพ์</p>

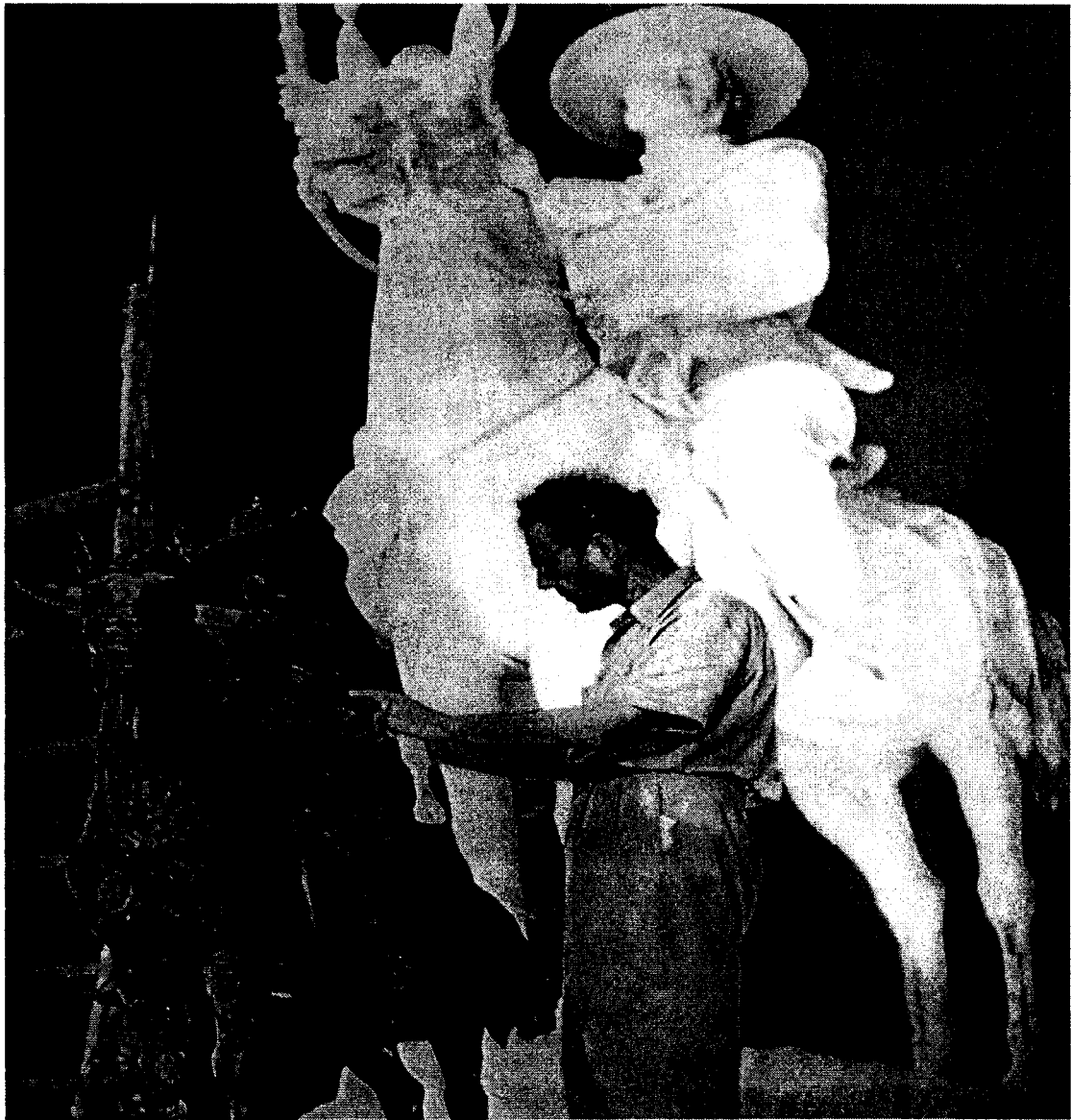
ลำดับ	ภาพ	เสียง
93		ที่ได้ภาพพิมพ์ตรงกับแม่พิมพ์
94		ซึ่งภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ ได้แก่
95	 <p data-bbox="430 1444 845 1489">กระบวนการพิมพ์แม่พิมพ์</p>	ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
96	 <p data-bbox="430 1825 845 1870">กระบวนการพิมพ์แม่พิมพ์</p>	ภาพพิมพ์ตัดกระดาษ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
97	 <p data-bbox="427 712 858 757">กระบวนการพิมพ์ผ่านจอเทป</p>	ภาพพิมพ์ตัดฟิล์ม
98	 <p data-bbox="427 1104 858 1149">กระบวนการพิมพ์ผ่านจอเทป</p>	และภาพพิมพ์ภาพถ่าย
99	<p data-bbox="539 1193 754 1261">ผลิตโดย</p> <p data-bbox="459 1395 826 1440">ชนศักดิ์ ชรรณเจริญพงศ์</p>	<p data-bbox="954 1149 1273 1193">ดนตรีประจำรายการ.....</p> <p data-bbox="954 1261 994 1294">FO</p>

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ผู้เขียน ธนพัต ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 1 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และคำอธิบาย รายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการแสวงหา ความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานในรูปแบบนิทรรศการได้ตามวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภท ของงานทัศนศิลป์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์นี้จะเป็นประโยชน์ด้านการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่อไป

ชนทัต ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์	1
1. ความหมายของศิลปะ	1
2. ความหมายของทัศนศิลป์	2
เรื่องที่ 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์	3
1. จิตรกรรม	3
2. ประติมากรรม	4
3. สถาปัตยกรรม	6
4. ภาพพิมพ์	7
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่ความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆอย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำหรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายได้เงื่อนไขหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

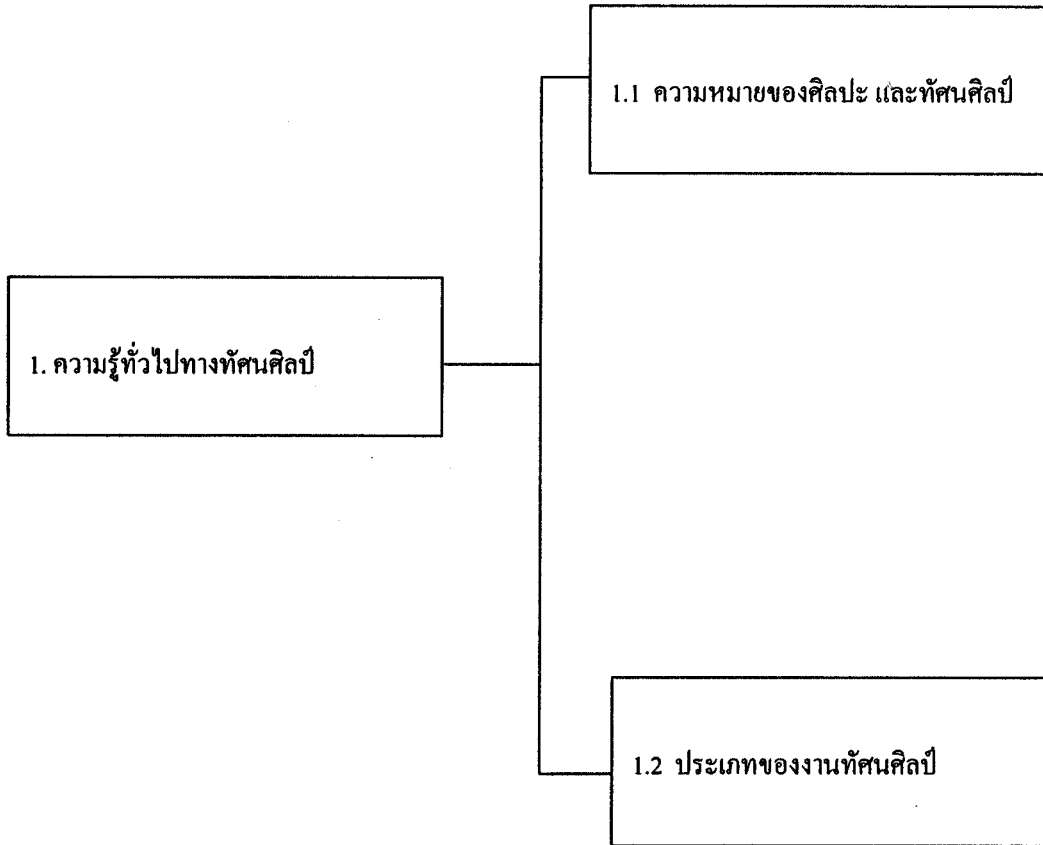
2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจริง โดยมีสื่อประกอบคือ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เรื่อง ประเภทของงานทัศนศิลป์ เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิด หน่วยที่ 1

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

ไปรคอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียดในหัวเรื่องที่ 1.1.1. – 1.1.2

หัวเรื่อง

- 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์
- 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์

แนวคิด

1. ศิลปะ เป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามจากความคิดสร้างสรรค์ด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติ ส่วนทัศนศิลป์ หมายถึง ศิลปะที่สามารถสัมผัสรับรู้ด้วยการมองเห็น ซึ่งสนองตอบต่ออารมณ์และจิตใจของมนุษย์
2. ทัศนศิลป์ สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมายของศิลปะได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายความหมายของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานจิตรกรรมได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานประติมากรรมได้ถูกต้อง
5. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานสถาปัตยกรรมได้ถูกต้อง
6. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานภาพพิมพ์ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 1.1.1 ความหมายของศิลปะและทัศนศิลป์

1. ความหมายของศิลปะ คือ ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อความงามและความพึงพอใจ แต่ภายใต้ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์แต่ละยุคสมัย ได้ให้คำนิยามความหมายของศิลปะแตกต่างกันออกไป ซึ่งพอจะกล่าวอ้างเป็นสังเขป ดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้คำจำกัดความศิลปะว่า “ศิลปะ [ศิลปะ-, ศิล-, ศิลปะ] น. หมายถึง ฝีมือ, ฝีมือทางการช่าง, การทำให้วัตถุวิจิตรพิศดาร, การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะท้อนใจให้ประจักษ์ด้วยสื่อต่างๆ อย่างเช่น เสียง สี วัสดุรูปทรง เป็นต้น ”

นอกจากนี้ยังมีนักปราชญ์ นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความของ “ศิลปะ” ไว้หลายความหมายด้วยกัน ซึ่งพอสรุปได้ว่า (1) ศิลปะ คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประทับใจและสะท้อนใจจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2) ศิลปะ คือ การเลียนแบบธรรมชาติ (3) ศิลปะ คือ การแสดงออกของบุคลิกภาพทางอารมณ์ของมนุษย์ (4) ศิลปะ คือ การสื่อสารอย่างหนึ่งระหว่างมนุษย์ และศิลปะ คือ การแสดงออกของผลงานด้านต่างๆที่สร้างสรรค์ แม้ความหมายของศิลปะจะมีผู้ให้คำจำกัดความไว้อย่างไรก็เป็นที่ยอมรับประการหนึ่งว่า ศิลปะ จะต้องเป็นงานที่มีการสร้างสรรค์เพื่อความงาม ไม่ใช่เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ กล่าวคือจะต้องมีมนุษย์เป็นผู้สร้างงาน

โดยสรุป ศิลปะเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์เพื่อความงามความประทับใจหรือสะท้อนใจจากธรรมชาติ

2. ความหมายของงานทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์ ถือว่าเป็นศาสตร์แห่งการรับรู้ทางสายตา ที่ตอบสนองทางด้านจิตใจและอารมณ์อันเกิดจากการสัมผัสรับรู้ภายนอกร่างกายมนุษย์ โดยการมองเห็นผลงานที่สร้างสรรค์ มีรูปทรงสีสัมผัสที่สวยงาม มีคุณค่ากินพื้นที่และอาจจับต้องได้ในผลงานนั้น ๆ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโดยมนุษย์ที่มีวิวัฒนาการสืบทอดกันมาแต่ละยุคสมัย ทำให้ผลงานทัศนศิลป์มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญาความเชื่อและประสบการณ์ในการรับรู้ของศิลปิน การเรียนรู้จากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บันดาลใจให้ศิลปินแสดงพฤติกรรม ถ่ายทอดความรู้สึกประทับใจหรือสะท้อนใจออกมาเป็นผลงาน เห็นเป็นรูป 2 มิติ และ 3 มิติ มีเนื้อที่ของปริมาตรและเนื้อที่บริเวณว่างตามปริมาณการรับรู้ ประกอบด้วยจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งศิลปินผู้สร้างสรรค์งานทางด้านทัศนศิลป์ คือจิตรกร ประติมากร สถาปนิก และศิลปินภาพพิมพ์ (มัช ตะติยะ.2547:53)

โดยสรุป ทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา

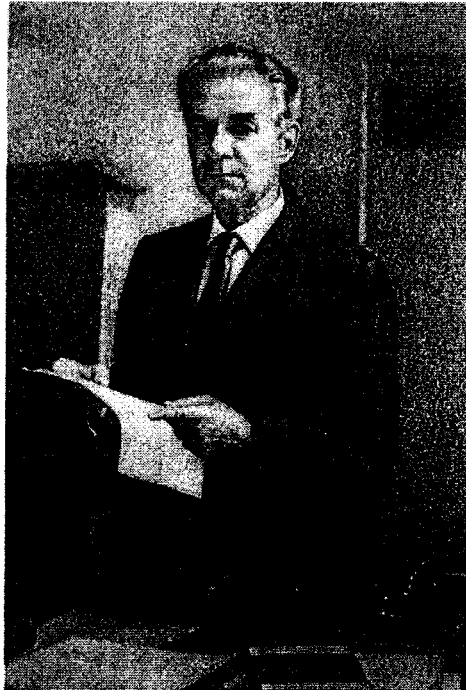
เรื่องที่ 1.1.2 ประเภทของงานทัศนศิลป์

สามารถจัดแบ่งงานทัศนศิลป์ได้ 4 ประเภทคือ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพพิมพ์

1. จิตรกรรม

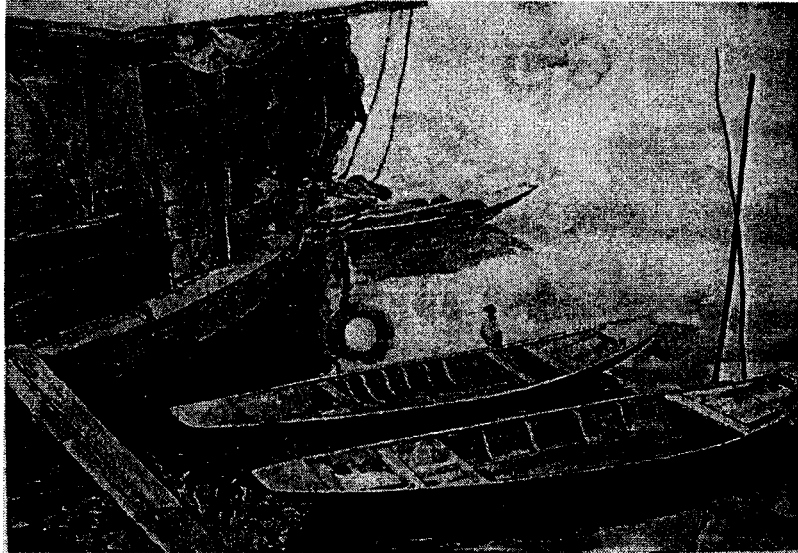
จิตรกรรม เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์บนพื้นระนาบด้วยการลาก ป้าย ขูด ขีดวัสดุลงบนพื้นระนาบรองรับ และเรียกผู้สร้างสรรค์งานลักษณะนี้ว่า จิตรกร สามารถจำแนกตามลักษณะและวัสดุที่ใช้ในการสร้างเป็น 2 ลักษณะคือ จิตรกรรมภาพวาด และจิตรกรรมภาพระบายสี

1.1 จิตรกรรมภาพวาด เป็นงานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อยและมีวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก โดยใช้วัสดุหลักสร้างสรรค์ลงบนพื้นระนาบ ด้วยการจำแนกค่าของสีใดสีหนึ่ง เช่น ดินสอ คาร์บอน พู่กัน ไม้ขีด สีชอล์ค เป็นต้น ซึ่งค่าน้ำหนักดังกล่าวอาจเกิดขึ้นมาจากวิธีการกดน้ำหนักมือ ในการจับวัสดุที่ใช้เขียนด้วยความหนักเบาแตกต่างกันหรือเกิดจากการใช้ความถี่ห่างของการประสานกันของเส้นปากกาก็ได้

ภาพที่ 1.1 ภาพวาดดินสอสี ผลงานโดย ลาวัลย์ คาวราย

1.2 จิตรกรรมภาพพระบายสี เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบด้วยสีหลายสี และ นิยมเรียกชื่อจิตรกรรมตามชื่อของวัสดุที่ใช้ในการระบายโดยตรง เช่น ภาพจิตรกรรมสีน้ำ ภาพจิตรกรรมสีน้ำมัน ภาพจิตรกรรมสีเฟรสโก และภาพจิตรกรรมสีอะคริลิก เป็นต้น

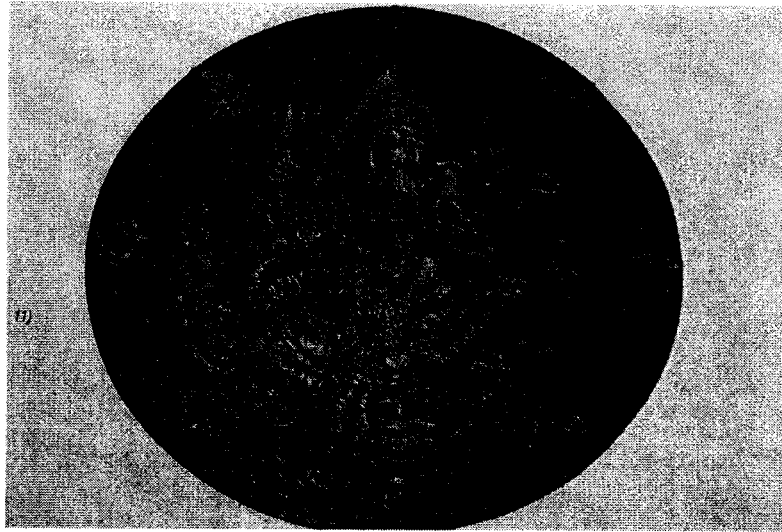
ภาพที่ 1.2 ภาพจิตรกรรมสีน้ำ ผลงานโดย ศิพพร สุนทรสถานติก

2. ประติมากรรม

ประติมากรรม เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์ที่เกิดจากกระบวนการปั้น การแกะสลัก การหล่อ การเชื่อมติดหรือกระบวนการอื่นใดก็ตามที่ทำให้เกิดรูปทรง สามารถสัมผัสได้ในลักษณะ 3 มิติ ซึ่งเรียกศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานลักษณะนี้ว่า ประติมากร

คำว่า ประติมากรรม ในภาษาไทยมีใ้ใช้อยู่ 2 คำ คือ ประติมากรรมและปฏิมากรรม แต่ละคำแตกต่างกันทางความหมาย ดังนี้ คือ ประติมากรรม จะใช้เรียกงานปั้น งานแกะสลัก งานหล่อ ที่มีอยู่ทั่วไป ส่วนปฏิมากรรม ใช้เรียกงานสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาหรือพุทธปฏิมากรรมต่างๆ สามารถจำแนกงานประติมากรรมได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมแบบนูนต่ำ ประติมากรรมแบบนูนสูงและประติมากรรมแบบลอยตัว

2.1 ประติมากรรมแบบนูนต่ำ เป็นงานที่ระดับความสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันน้อยมาก สามารถสัมผัสความงามได้เพียงด้านหน้าด้านเดียว ซึ่งได้แก่งานเหรียญ พระเครื่อง การแกะสลักดินเทียนพรรษา เป็นต้น

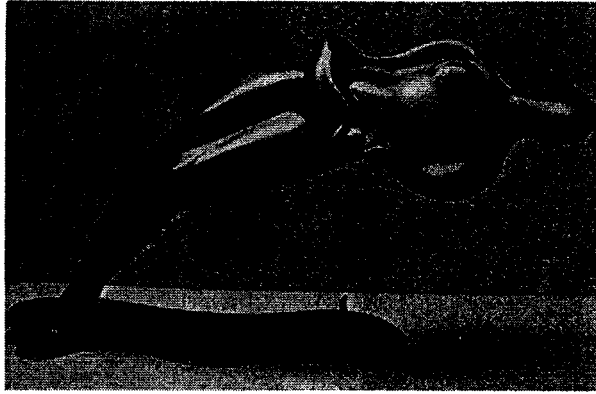
ภาพที่ 1.3 ประติมากรรมนูนต่ำเหรียญพระพิฆเนศ ผลงานโดย มงคล ชมภูทิพย์

2.2 ประติมากรรมแบบนูนสูง เป็นงานที่ระดับสูงต่ำของรูปและพื้นหลังแตกต่างกันมาก คือส่วนรูปจะนูนลอยจากพื้นหลัง จนสามารถสัมผัสความงามได้ทั้งด้านหน้าและด้านข้าง แต่รูปดังกล่าวก็ยังผนึกตัวเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นพื้นหลังภาพอยู่ ได้แก่ ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์ ประตูลักไม้มตามโบสถ์วิหาร เป็นต้น

ภาพที่ 1.4 รูปประติมากรรมนูนสูง (ศิลปินทวาราวดี)

2.3 ประติมากรรมแบบลอยตัว เป็นงานที่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้รอบด้าน โดยตั้งอยู่บนฐานรองรับที่เหมาะสม เช่น อนุสาวรีย์ พระพุทธรูป และแจกัน เป็นต้น

ภาพที่ 1.5 ประติมากรรมลอยตัว ผลงานโดย มานิตย์ อุห์วัฒนศิลป์

3. สถาปัตยกรรม

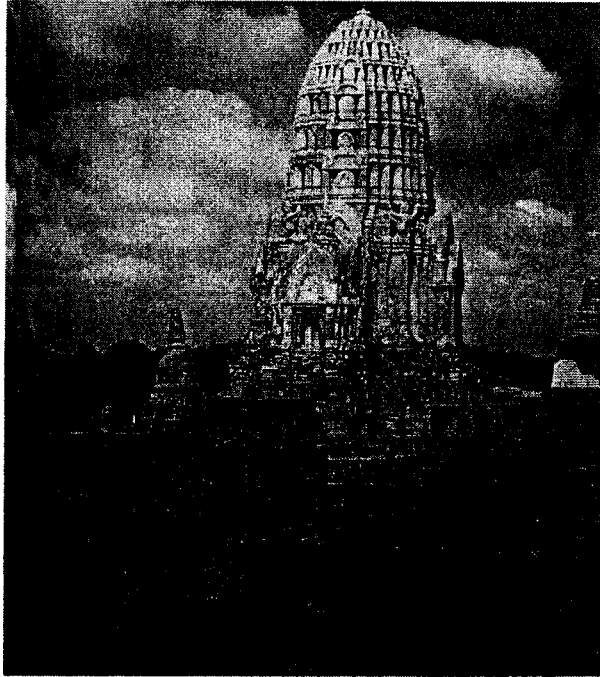
สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ด้านต่างๆ สามารถจำแนกได้ 2 แบบ คือ สถาปัตยกรรมแบบเปิดและสถาปัตยกรรมแบบปิด

3.1 สถาปัตยกรรมแบบเปิด คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สามารถเข้าไปใช้สอยได้ เช่น สถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ที่พักอาศัย อาคารเรียน สนามกีฬา ถนนเรื่องขนาดใหญ่ และสนามบิน เป็นต้น

ภาพที่ 1.6 บ้านเรือนไทย

3.2 สถาปัตยกรรมแบบปิด คือ สถาปัตยกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเก็บบรรจุสิ่งต่าง ๆ แล้วปิดกั้นภายในแยกขาดจากภายนอกไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้ ส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความเชื่อเป็นสำคัญ เช่น พระมิดของชาวอียิปต์ หรือสถูปเจดีย์ เป็นต้น

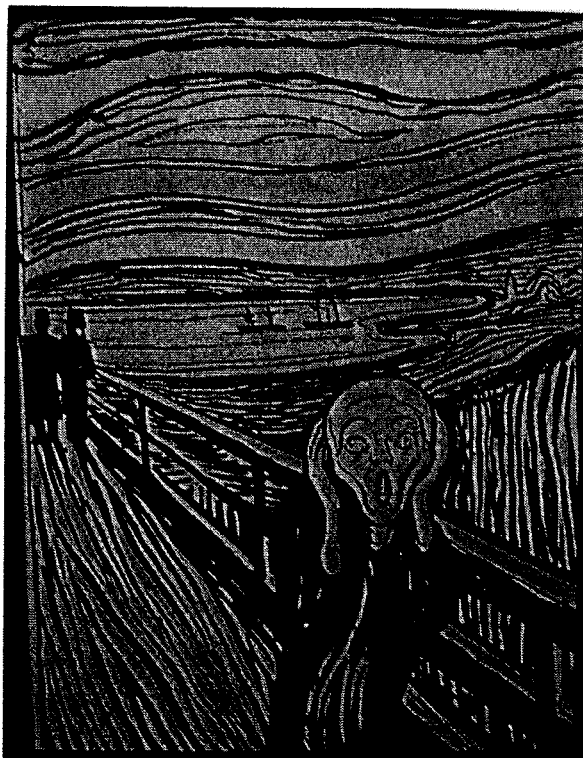
ภาพที่ 1.7 สถูปวัดราชบูรณะ จังหวัดนครศรีอยุธยา

4. ภาพพิมพ์

ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางการพิมพ์ภาพแบบต่างๆ ที่มนุษย์แสวงหาวิธีการที่ทันแรงและทุนทรัพย์ในการทำภาพหรืออักษรที่ได้ได้จำนวนมากๆ โดยการลงทุนทำต้นแบบหรือแม่พิมพ์ เพียงชิ้นแรกขึ้นเดียว ซึ่งมีกลวิธีการที่สร้างงานที่สำคัญ สามารถจำแนกได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิวขุน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

4.1 กระบวนการพิมพ์ผิวขุน เป็นกระบวนการสร้างแม่พิมพ์ให้เกิดส่วนลึกและส่วนนูนหรืออาศัยความแตกต่างของพื้นผิวแม่พิมพ์ โดยการแกะ หล่อ กด กรดกัด หรือวิธีการอื่นๆ แล้วนำสีไปกลิ้งผ่านบนส่วนนูน จึงนำไปกดแนบกับพื้นรองรับที่ต้องการจะพิมพ์ งานศิลปะภาพพิมพ์ตามกระบวนการพิมพ์นี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์แกะยาง ภาพพิมพ์แกะโลหะ เป็นต้น

ภาพที่ 1.8 ภาพพิมพ์แกะไม้ ผลงาน โดย เอ็ดวาร์ด มุงซ์

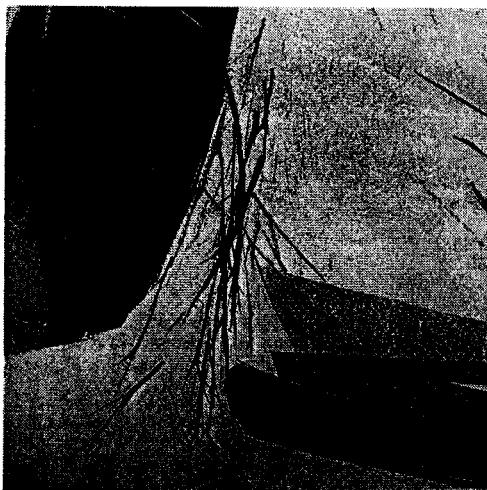
4.2 กระบวนการพิมพ์ร่องลึก เป็นกระบวนการสร้างภาพหรือริ้วรอบลงบนแม่พิมพ์แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไปบนริ้วรอยนั้น แล้วเช็ดทำความสะอาดผิวหน้า แล้วนำไปพิมพ์ด้วยแรงอัดบนแท่นพิมพ์ สีในร่องที่ถูกอัดไว้จะติดกระดาษพิมพ์ ศิลปะภาพพิมพ์ตามกระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์แบบไดรฟ์พอยต์ (Dry point) ภาพพิมพ์แบบเมซโซทินต์ (Mezzotint) ภาพพิมพ์แบบเอทซิง (Etching) และภาพพิมพ์แบบซอฟต์กราวด์ (Soft-ground) เป็นต้น

ภาพที่ 1.9 ภาพพิมพ์เอทซิง

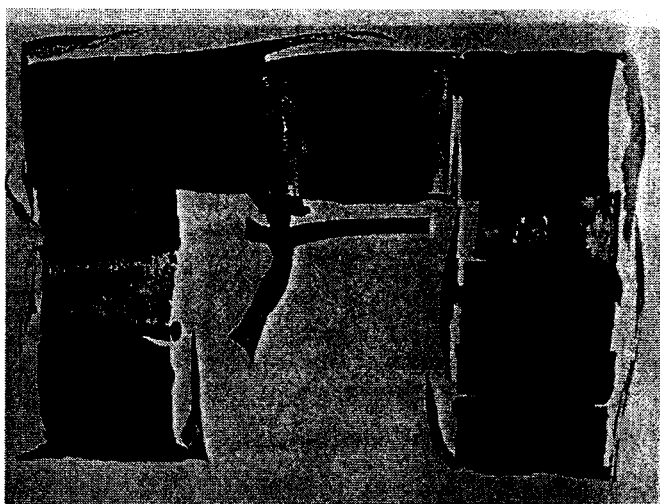
4.3 กระบวนการพิมพ์พื้นราบ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยข้อแตกต่าง และการไม่รวมตัวกันระหว่างไขกับน้ำ มีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “การพิมพ์หิน” ซึ่งมีกระบวนการดังนี้คือ เตรียมแผ่นหินเป็นแม่พิมพ์ เพราะหินมีคุณสมบัติดูดซึมน้ำได้ แต่งแต้มผิวที่ราบเรียบโดยการเขียนภาพด้วยหมึก เกรยอง หรือดินสอ ที่มีส่วนผสมของไข ขูบ

ผิวหนังแม่พิมพ์ให้เปียกน้ำ กลิ้งสีพิมพ์ที่มีส่วนผสมไขลงบนผิวหนังแม่พิมพ์ ไขก็จะติดบนไขแต่จะไม่ติดบริเวณที่มีน้ำเปียกชุ่มอยู่ เมื่อวางกระดาษพิมพ์ทับลงบนแม่พิมพ์ และผ่านเข้าแทนพิมพ์จะได้ภาพพิมพ์หินตามต้องการ

ภาพที่ 1.10 ภาพพิมพ์หิน

4.4 กระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ เป็นกระบวนการพิมพ์ที่ได้ภาพพิมพ์ตรงกับแม่พิมพ์ มีวิธีการคือ ปล่อยให้สีพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ จากด้านบนทะลุลงมาสู่พื้นรองรับ ศิลปะภาพพิมพ์ในกระบวนการนี้ได้แก่ ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (Silk Screen) ภาพพิมพ์ตัดกระดาษ ภาพพิมพ์ตัดฟิล์ม ภาพพิมพ์ภาพถ่าย เป็นต้น

ภาพที่ 1.11 ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

โดยสรุป ประเภทของงานทัศนศิลป์ สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบโดยวิธีการขูด ขีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและ จิตรกรรมภาพระบายสี (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูงและประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และสถาปัตยกรรมแบบปิด (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะ กระบวนการได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิวนูน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

บรรณานุกรม

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 มัช ตะดิยะ (2547) *สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์* กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สุชาติ เถาทอง และ คณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
 คณาจารย์และศิษย์เก่าวิทยาลัยช่างศิลปะ (2547) *5 ทศวรรษ มหกรรมศิลปศึกษา - ช่างศิลปะ นิทรรศการงาน
 แสดงศิลปะทุกสาขา ผลงานของศิลปินแห่งชาติ* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยช่างศิลปะ

แบบประเมินชิ้นงาน

หน่วยประสงค์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบประเมินชิ้นงาน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสงค์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์	

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับผู้สอนใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญประสบการณ์และหลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
2. ผู้สอนจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ชื่อเรื่องในนิทรรศการ		
1.1 มีชื่อเรื่อง และมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	3	คะแนน
1.2 มีชื่อเรื่อง แต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	2	คะแนน
1.3 ไม่มีชื่อเรื่อง	1	คะแนน
2. ชื่อหัวเรื่อง		
2.1 ชื่อหัวเรื่องมีครบ 2 หัวเรื่อง	3	คะแนน
2.2 ชื่อหัวเรื่องมี 1 หัวเรื่อง	2	คะแนน
2.3 ไม่มีชื่อหัวเรื่อง	1	คะแนน
3. เนื้อหาสาระ		
3.1 เนื้อหาสาระให้รายละเอียดและถูกต้อง	3	คะแนน
3.2 เนื้อหาสาระไม่ละเอียดแต่ถูกต้อง	2	คะแนน
3.3 เนื้อหาสาระไม่ให้รายละเอียดและไม่ถูกต้อง	1	คะแนน
4. ข้อความหรือตัวอักษร		
4.1 ข้อความมีขนาดใหญ่และมีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	3	คะแนน
4.2 ข้อความมีขนาดเล็กและมีรูปแบบเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	2	คะแนน
4.3 ข้อความมีขนาดเล็กและมีรูปแบบไม่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ	1	คะแนน

5. ภาพประกอบ

5.1 มีภาพประกอบและสอดคล้องกับเนื้อหา	3	คะแนน
5.2 มีภาพประกอบแต่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	2	คะแนน
5.3 ไม่มีภาพประกอบและไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	1	คะแนน

6. การนำเสนอ

6.1 นำเสนอโดยอธิบายได้ครบถ้วนและน่าสนใจ	3	คะแนน
6.2 นำเสนอโดยอธิบายได้ครบถ้วนแต่ไม่น่าสนใจ	2	คะแนน
6.3 นำเสนอโดยอธิบายไม่ครบถ้วนและไม่น่าสนใจ	1	คะแนน

แบบประเมินผลการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 1.2 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ

ชื่อกลุ่ม	รายการประเมิน						รวม
	ชื่อเรื่อง	ชื่อหัวเรื่อง	เนื้อหาสาระ	ข้อความ(ตัวอักษร)	ภาพประกอบ	การนำเสนอ	
	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	
กลุ่มที่ 1							
กลุ่มที่ 2							
กลุ่มที่ 3							
กลุ่มที่ 4							
กลุ่มที่ 5							
กลุ่มที่ 6							

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดี	13 - 18
พอใช้	7 - 12
ปรับปรุง	1 - 6

ลงชื่อ .....

.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจและเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3 สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน3.3
3.3 สมาชิกไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาพร้อมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้ปัญหาคิดเฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิกไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาคิดที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนนำมาพัฒนางานให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนแต่ไม่นำมาพัฒนางาน	2	คะแนน
5.3 สมาชิกไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนและไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3	1 - 3			

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

หน่วยประสบการณ์ที่ 2
การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
 ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2. การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
	2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสภการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสภการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสภการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย”	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย”	2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 2.2 บันทึกสาระสำคัญ
2.1.2 การออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. การเตรียมการออกแบบการ สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศ ไทย	1.1 กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 1.2 กำหนดสมัย 1.3 กำหนดรายละเอียดของการ สำรวจ 1.4 จัดบันทึกสาระสำคัญ
	2. การออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2.2 ตีตารางตามรูปแบบของ แบบสำรวจ 2.3 เขียนข้อมูลลงในตาราง

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสภการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสภการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสภการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. สำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย	1.1 ไปที่มุมสื่อเพื่อสำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 1.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 30 ภาพ 1.3 อภิปรายร่วมกัน 1.4 บันทึกผลการสำรวจ 1.5 สรุปผลการสำรวจ
	2. สำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย	2.1 ไปที่มุมสื่อเพื่อสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย 2.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย จำนวน 30 ภาพ 2.3 อภิปรายร่วมกัน 2.4 บันทึกผลการสำรวจ 2.5 สรุปผลการสำรวจ
2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. วิพากษ์งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1.1 อภิปรายร่วมกัน 1.2 บันทึกผลการอภิปราย
	2. รายงานผล	2.1 เสนอผลงาน 2.2 วิพากษ์ผลงาน 2.3 สรุปผล 2.4 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	เวลา 3 ชั่วโมง

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงานทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถทำการสำรวจ และนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่าง ตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาเรื่องการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยและ การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ต้องเตรียมสื่อประมวลสาระและสื่อภาพตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง นักเรียนต้องเตรียมและดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ ประสบการณ์หลักที่ 2.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอนการเผชิญ ประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงาน ทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถทำการสำรวจและนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมสื่อ และมุมผลงาน เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม คือ สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ปากกา และยางลบ

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงาน ทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย การเตรียมการออกแบบ การสำรวจ การออกแบบการสำรวจ การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และการนำเสนอผลงาน

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ คู่มือเผชิญประสบการณ์ และภาพตัวอย่างงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญ ประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานและการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญใน ประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การเตรียมการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย การศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทักษะศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (2) การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย การสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย และการนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยว่าได้ศึกษาประมวลสาระเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยและออกแบบการสำรวจไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ว่าได้ทำการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยเรียบร้อยแล้วพบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 2.1 และประสบการณ์หลักที่ 2.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	2. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมผลงาน
5. ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ยุคสมัยต่าง ๆ	5. มุมวัสดุอุปกรณ์

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ แบบบันทึกการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสพการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสพการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสพการณ์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	เวลา 3 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสพการณ์ “การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้ว นักเรียนสามารถออกแบบสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

ประสพการณ์และบริบท

ก. ประสพการณ์ที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยแล้ว นักเรียนสามารถเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ ห้องเรียน มุมวัสดุอุปกรณ์ มุมวิชาการ และมุมผลงาน นักเรียนต้องจัดหาดินสอ ไม้บรรทัด ปากกา ยางลบ และสมุดบันทึก สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ เอ 4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑสถานแห่งหนึ่ง โดยรูปแบบการเผชิญประสพการณ์เป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) อ่านประมวลสาระเรื่อง ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และเรื่องทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย (2) เตรียมการออกแบบการสำรวจ และ (3) ออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

รายละเอียดของการเผชิญประสบการณ์ที่ 2.1 เรื่อง การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง งานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL	-สมัยทวารวดี -สมัยศรีวิชัย -สมัยลพบุรี	-ห้องเรียน -มูลนิธิวิชาการ	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-บันทึก สาระสำคัญ
		2.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย” 2.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL	-สมัยเชียงแสน -สมัยสุโขทัย -สมัยอยุธยา -สมัยรัตนโกสินทร์	-ห้องเรียน -มูลนิธิวิชาการ	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-บันทึก สาระสำคัญ

ประสมการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหาข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. เตรียมการออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1.1 กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 1.2 กำหนดชุดสมัย 1.3 กำหนดรายละเอียดของงาน	PDL PDL SDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเหรียญ ประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
	2. ออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน 2.2 ตีตารางตามรูปแบบของแบบสำรวจ 2.3 เขียนหัวข้อในตาราง 2.4 ตรวจสอบตารางแบบสำรวจ	PDL PDL SDL PDL		-ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

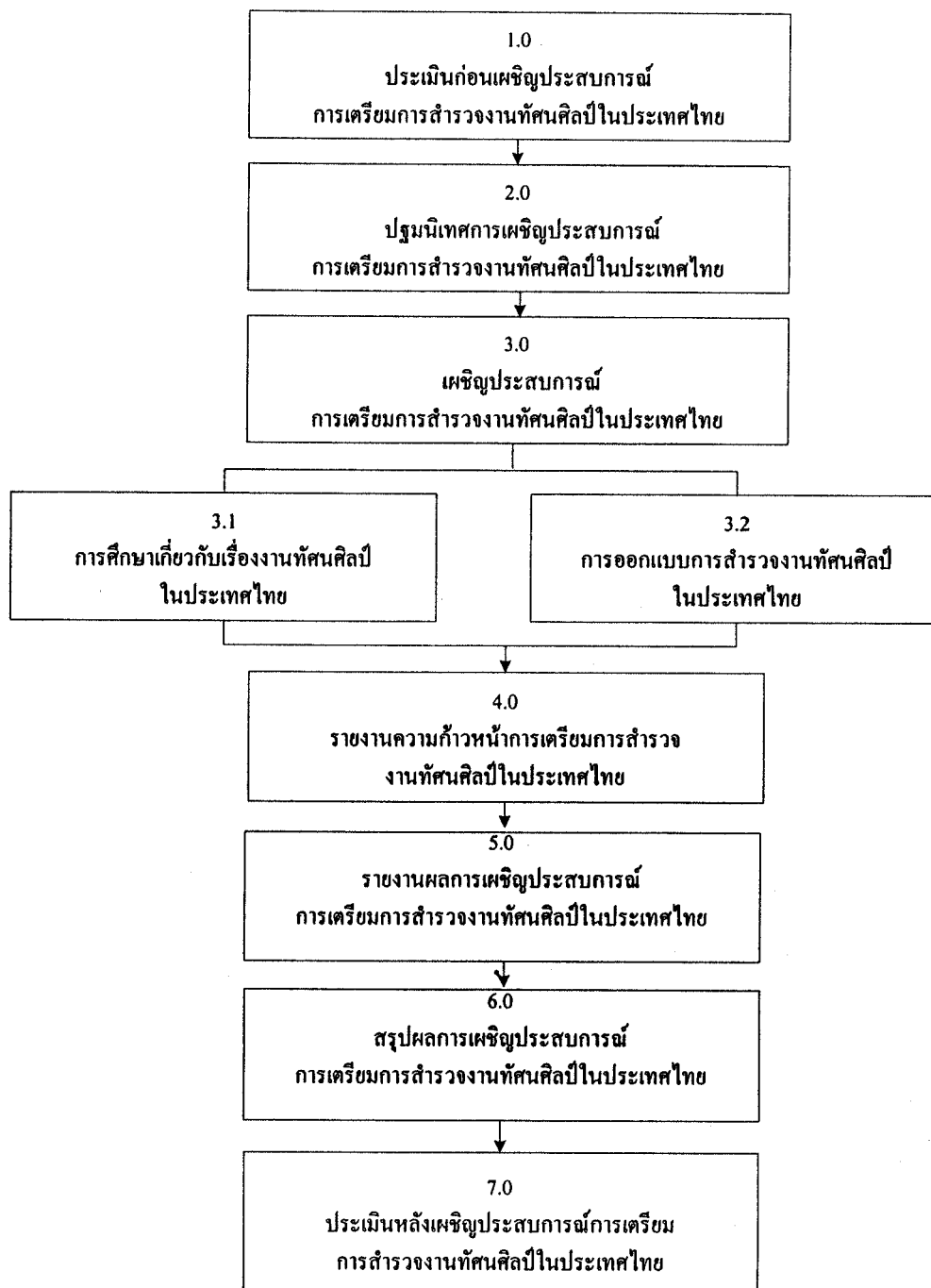
ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ครูนางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL=20,PDL =5, TDL=1 เวลา 1 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	10
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ศึกษาประมวลสาระเรื่องทัศนศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 3.2 ศึกษาประมวลสาระเรื่องทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย 3.3 การเตรียมการออกแบบการสำรวจ 3.4 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญประสบการณ์ - ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ สมัยต่างๆ - มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์ -มุมวิชาการ	20
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	5
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์		-ห้องเรียน	5
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสงค์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสงค์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสงค์รองที่ 2.1.1 – 2.1.2		เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ		
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศเรื่อง “ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2” แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์หลักที่ 2.1 และ 2.2 บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง ลักษณะงานทัศนศิลป์ และออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนสามารถทำการสำรวจ และนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ บริบทได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และมุมสื่อ สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง นักเรียนจะต้องเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์และดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์ตาม

ภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระมัลติมีเดียปฐมเทศ มัลติมีเดีย ประกอบประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมินจากแบบทดสอบก่อนและ หลังเผชิญ ประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

แหล่งที่มาของสื่อ

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียเพาเวอร์พอยท์ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นวางแผน (2) ขั้นเตรียมการ (3) ขั้นดำเนินการ และ (4) ขั้นประเมิน

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุม พฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดียสำหรับปฐมเทศ

2. ขั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย และผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน และกล้อง

ถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโตชอป และโปรแกรมเนโรมีเดีย

3. ขั้นดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายพร้อมทั้งกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- (1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดีย ความชัดเจนของอักษร ขนาดของตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้องของภาพ และเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง ทิศทางเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่		
เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.1	การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้ว นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 3 สมัย คือ ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และทัศนศิลป์สมัยลพบุรี

ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 4 สมัย คือ ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา และทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

แหล่งที่มาของสื่อ

กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิริศเกษ
 กรมศิลปากร (2544) ๕0 ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2545) ๕๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไสสวรรคย์ กรุงเทพมหานคร ศุภสภาลาดพร้าว
 นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร
 อัมรินทร์พรินต์ติ้ง
 มัย ตะดิยะ (2547) ศูนย์วิทยภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา
 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน (2) ชั้นเตรียมการ
 (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมิน

1. ชั้นวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในประเทศไทย
- 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์และเงื่อนไข
- 1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติศาสตร์ทัศนศิลป์ในประเทศไทย มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ชั้นเตรียมการ

- 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์
- 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาวติดสันหนังสือ ลวดเย็บกระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ และหมึกสำหรับเครื่องพิมพ์
- 2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด และโปรแกรมโฟโตซอฟท์

3. ชั้นดำเนินการผลิต

- 3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแผนภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง
- 3.2 เขียนแผนการสอนประจำหน่วย ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ

3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้

3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสบการณ์หลักที่ 2.2	การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถบอกลักษณะและแหล่งที่ตั้งของงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

ผลงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยสามารถแบ่งตามลำดับวิวัฒนาการได้ 2 ยุคสมัย ดังนี้

1. ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 3 ยุคสมัย ได้แก่ ทัศนศิลป์สมัยทวาราวดี ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย และทัศนศิลป์สมัยลพบุรี
2. ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 ยุคสมัย ได้แก่ ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา และทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

แหล่งที่มาของสื่อ

กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

กรมศิลปากร (2544) ๘๐ ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2545) ๘๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์

กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไสยาสน์ กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว

นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร

อัมรินทร์พรินต์ติ้ง

มัช ตะตยะ (2547) สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์

สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา

พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน

(2) ชั้นเตรียมการ (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมิน

1. ชั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ชั้นเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์

กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ขั้นตอนการผลิต

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล CD

4. ขั้นตอนประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพและสี และการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ และ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ กล้องดิจิทัล		

แผนเผชิญประสบการณื

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสการณืที่ 2	การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	
ประสการณืหลักที่ 2.2	การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	เวลา 1.30 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสการณื “การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้ง และลักษณะของงานทัศนศิลป์ในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสการณื “การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย” แล้วนักเรียนสามารถนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ได้ถูกต้อง

ประสการณืและบริบท

ก. ประสการณืที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยแล้วสามารถดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้

ข. บริบทและสถานการณื

บริบท

นักเรียนดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ที่ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมสื่อและมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหาสมุดบันทึก ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ

สถานการณื

นักเรียนในฐานะนักศึกษาโบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงานทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง โดยรูปแบบการเผชิญประสการณืเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) ดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (2) วิพากษ์งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ (3) รายงานผล

รายละเอียดของงานวิจัยประเภทที่ 2.2 เรื่อง การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประเภทการดำเนินงาน	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.2.1 การปฏิบัติการณ์ในงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	1. ดำเนินงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประเทศไทย	1.1 ไปที่มรดกเพื่อสำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประเทศไทย 1.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ 30 ภาพ 1.3 กรอกรายละเอียดประเภทของงาน 1.4 กรอกรายละเอียดการรับอิทธิพล 1.5 กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ 1.6 กรอกรายละเอียดแหล่งที่ ปัจจุบัน 1.7 กรอกรายละเอียดวัสดุ (ชนิด) 1.8 บันทึกการสำรวจ	PDL PDL PDL SDL PDL PDL PDL SDL	- แหล่งที่ตั้งและลักษณะของงาน - ทัศนศิลป์ในยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ประเทศไทย	- ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ - มุมสื่อ	- คู่มือเหรียญ - ประตูปกรณ์		- จากการศึกษาปฏิบัติ งานกลุ่ม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2. ดำรงงานทัศนศิลป์ ยุคสมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	2.1 ใ้ไปมุมมองเพื่อสำรวจงาน ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	2.2 ศึกษาภาพงานทัศนศิลป์ สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย จำนวน 30 ภาพ	PDL	-แหล่งที่ตั้งและ ลักษณะของงาน ทัศนศิลป์ในยุค สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	-ห้องปฏิบัติ การทางศิลปะ -มุมสื่อ	-คู่มือเหรียญ ประสบการณ์		-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม
		1.3 กรอกรายละเอียดประเภท ของงาน	PDL					
		1.4 กรอกรายละเอียดการรับ อิทธิพล	SDL					
		1.5 กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ	PDL					
		1.6 กรอกรายละเอียดแหล่ง ที่ตั้งปัจจุบัน	PDL					
		1.7 กรอกรายละเอียด วัสดุ (ชนิด)	PDL					
		1.8 บันทึกรูปผลการสำรวจ	PDL					

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
2.2.2 การนำเสนอผล การ สำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย	1. วิพากษ์งาน ทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย 2. รายงานผล	1.1 อภิปรายร่วมกัน 1.2 บันทึกผลการอภิปราย อภิปราย 2.1 สรุปผลงาน 2.2 ทำแบบฝึกหัด	PDL SDL PDL SDL		-ห้องเรียน -ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม -จากผลงาน -ทำแบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ครูนางสาวธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL = 30, PDL = 5, TDL = 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ	-ห้องเรียน	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 ปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย 3.2 นำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญประสบการณ์ -ตัวอย่างภาพงานทัศนศิลป์ สมัยต่างๆ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการทาง ศิลปะ -มุมสื่อ -มุมวิชาการ	140
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	10
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 5 10

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสงค์ที่ 2

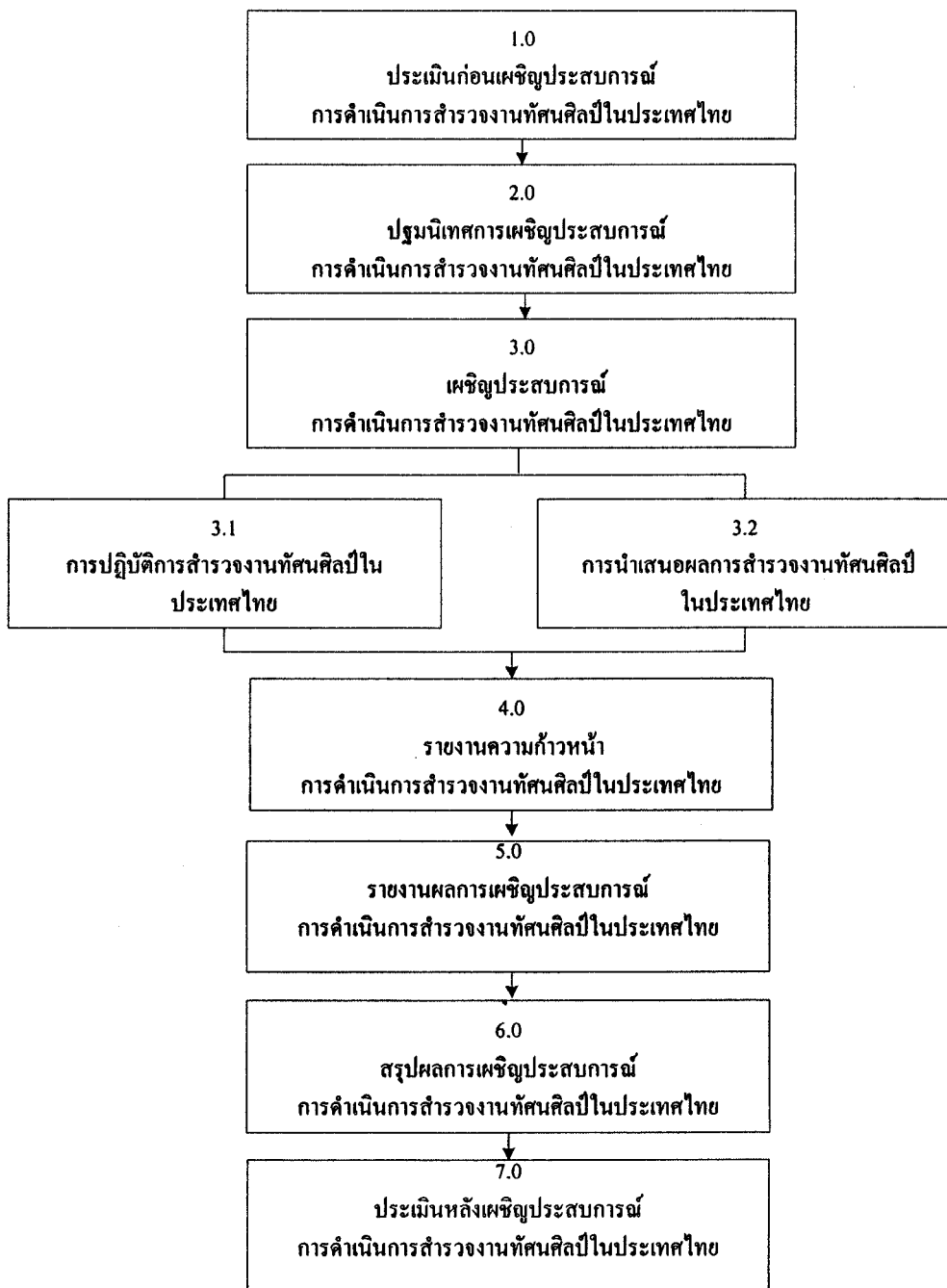
การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสงค์หลักที่ 2.2

การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสงค์รองที่ 2.2.1 – 2.2.2

เวลา 3 ชั่วโมง

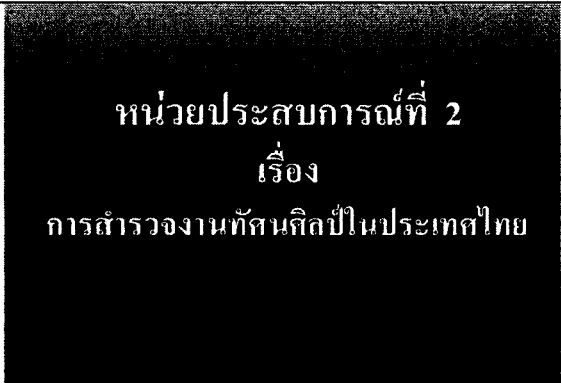

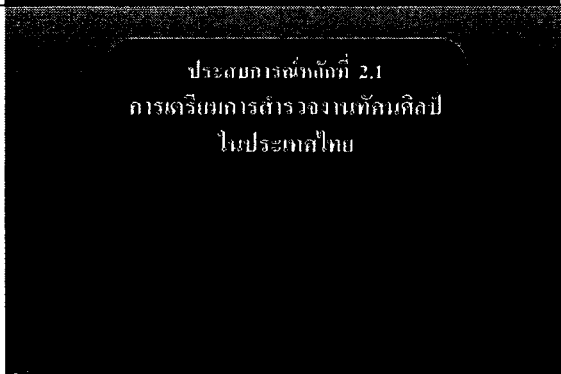

ชุดประสบการณ์
หน่วยที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	 <p>มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ</p>	<p>FI...ดนตรีประจำรายการ</p>
2	 <p>หน่วยประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	
3	 <p>หน่วยประสบการณ์ที่ 2</p>	<p>บรรยาย ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 มี คำแนะนำนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้</p>
4	 <p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p>	<p>ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลักคือ ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย</p>

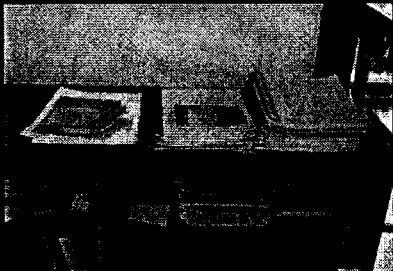

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	<p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p>ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p>	และประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการ สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
6	<p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจ งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	จากประสบการณ์หลักที่ 2.1
7	<p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p>ประสบการณ์รอง</p>	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
8	<p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องงานทัศนศิลป์ ประเทศไทย</p>	ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์รอง</p> <p>2.1.1 การเตรียมความพร้อม ทีมงานก่อนลงพื้นที่ ในประเทศไทย</p> <p>2.1.2 การออกแบบ การสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p>	และประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ใน ประเทศไทย
10	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจ งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	ประสบการณ์หลักที่ 2.2
11	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์รอง</p>	แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่
12	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์รอง</p> <p>2.2.1 การปฏิบัติตาม การสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p>	ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติตาม การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

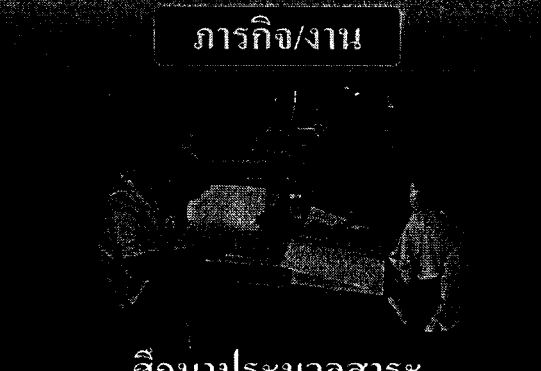

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์รอง</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; font-size: small;"> <div style="text-align: center;">2.2.1 การปฏิบัติ การสำรวจงานทัศนศิลป์ ในประเทศไทย</div> <div style="text-align: center;">2.2.2 การออกแบบ ผลการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย</div> </div>	และประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การนำเสนอ ผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
14	<p>วัตถุประสงค์</p> <p>ประสบการณ์หลักที่ 2.1</p>	วัตถุประสงค์ของการเผชิญ ประสบการณ์หลักที่ 2.1 มีดังนี้
15	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ ถูกต้อง
16	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและบอก ลักษณะงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนสามารถออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	2. นักเรียนสามารถออกแบบการสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 2.2</p>	และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 2.2 มีดังนี้
18	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถตรวจสอบทัศนคติเป็นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง</p>	1. นักเรียนสามารถสำรวจงานทัศนศิลป์ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง
19	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถตรวจสอบทัศนคติเป็นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง</p>	2. นักเรียนสามารถนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยได้ถูกต้อง
20	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">และ</p> <p style="text-align: center;">สถานการณ์</p>	บริบทและสถานการณ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องเรียน</p>	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
22	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ</p>	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
23	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมวิชาการ</p>	มุมวิชาการ
24	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมนักร้อง</p>	มุมนักร้อง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25		<p>มุมมองผลงาน</p>
26	<p>สถานการณ์</p> 	<p>สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักศึกษา โบราณคดีได้รับมอบหมายให้สำรวจงาน ทัศนศิลป์ในพิพิธภัณฑ์ แห่งหนึ่ง</p>
27	<p>ภารกิจ/งาน</p> 	<p>นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจ และงานที่กำหนดให้</p>
28	<p>ภารกิจ/งาน</p> 	<p>ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> 	<p>ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของ กิจกรรมใหญ่ ที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือเผชิญดังนี้</p>
30	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>ศึกษาประมวลสาระเรื่อง ทศศิลป์ สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย</p>
31	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>และเรื่องทศศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติ ไทย</p>
32	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">เตรียมออกแบบการสำรวจ</p>	<p>หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้วให้นักเรียน เตรียมการออกแบบการสำรวจงานทศศิลป์</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ออกแบบการสำรวจ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน 2. กำหนดหัวข้อในการสำรวจ 3. กำหนดยุคสมัย 4. กำหนดรายละเอียดการสำรวจ 5. ตีตารางตามรูปแบบการสำรวจ 6. กรอกข้อมูลลงในตาราง
34	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ตรวจสอบแบบสำรวจ</p>	ตรวจสอบแบบสำรวจ
35	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">สำรวจงานทัศนศิลป์ก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย</p>	ทำการสำรวจงานทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มมสือจำนวนทั้งหมด 30 ภาพ
36	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">บันทึกการสำรวจ</p>	อภิปรายร่วมกันพร้อมบันทึกการสำรวจ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">สำรวจงานทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มสออีกจำนวน</p>	<p>และสำรวจงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยที่มสออีกจำนวน 30 ภาพ</p>
38	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">สรุปผลการสำรวจ</p>	<p>อภิปรายร่วมกัน บันทึกการสำรวจและสรุปผลการสำรวจ</p>
39	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">แบ่งกลุ่มวิพากษ์ผลงาน</p>	<p>แต่ละกลุ่มวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัย</p>
40	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">รายงานผลการสำรวจ</p>	<p>และรายงานผลการสำรวจ</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 <p>สื่อ</p>	สื่อที่ใช้ได้แก่
42	 <p>สื่อ</p> <p>ประมวลสาระ</p>	ประมวลสาระ
43	 <p>สื่อ</p> <p>มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ</p>	มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ
44	 <p>สื่อ</p> <p>มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ</p>	มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	<p data-bbox="526 392 774 481">สื่อ</p> <p data-bbox="526 728 774 784">ภาพตัวอย่าง</p>	ภาพตัวอย่าง
46	<p data-bbox="526 801 774 891">สื่อ</p> <p data-bbox="526 1131 774 1187">คู่มือเผชิญประสบการณ์</p>	และคู่มือเผชิญประสบการณ์
47	<p data-bbox="526 1193 774 1507">การประเมิน</p> 	การประเมิน
48	<p data-bbox="526 1630 774 1720">การประเมิน</p> <p data-bbox="375 1955 917 2000">แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์</p>	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎีจำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	<p>จากการปฏิบัติงานกลุ่มได้แก่ ความ ร่วมมือในการทำงาน</p>
50	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	<p>ความรับผิดชอบแสดงความคิดเห็นและ แก้ปัญหาาร่วมกัน</p>
51	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">ชั้นงาน</p>	<p>ประเมินจากชั้นงาน ได้แก่ บันทึกผลการ สำรวจ และจากการทำแบบฝึกหัด จำนวน 10 ข้อ ...ต่อไปนี้ขอให้นักเรียนเข้าสู่การเผชิญ ประสบการณ์ได้แล้วค่ะ</p>
52	<p style="text-align: center;">ผลิตโดย</p> <p style="text-align: center;">ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์</p>	<p>ดนตรีประจำรายการ</p> <p>FO</p>

บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

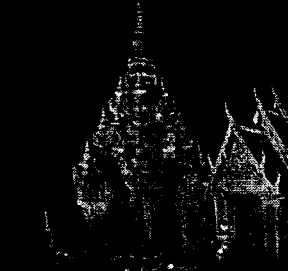

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	<p>มัลติมีเดีย</p> <p>ประกอบการสอน</p> <p>กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ</p>	<p>FI.....ดนตรีประจำรายการ</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>FO...</p>
2	<p>เรื่อง</p> <p>งานทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	
3	<p>ทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	<p>บรรยาย.....ผลงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยสามารถแบ่งตามลำดับวิวัฒนาการได้ 2 ยุคสมัย คือ</p>
4	<p>ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย</p> <p>ทัศนศิลป์ในประเทศไทย</p>	<p>ทัศนศิลป์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5		และทศวรรษยุคประวัติศาสตร์ ชาติไทย
6		ทศวรรษยุคก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย สามารถแบ่งเป็น 3 ยุคสมัย ได้แก่
7		ยุคแรก ทศวรรษสมัยทวารวดี
8		ยุคที่สอง ทศวรรษสมัยศรีวิชัย และยุคที่สาม ทศวรรษสมัยลพบุรี

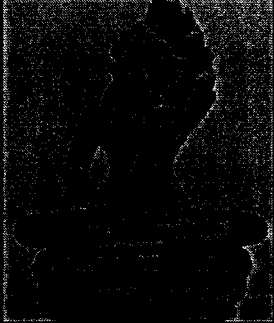

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	 <p>Samyakhwaradi</p> <p>ทัศนศิลป์สมัย ก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย</p> <p>Samyakhwaradi</p> <p>Samyakhwaradi</p>	และยุคที่สาม ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี
10	 <p>ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี</p>	ทัศนศิลป์สมัยทวารวดี พบหลักฐานงานจิตรกรรมได้แก่
11	 <p>จิตรกรรมสมัยทวารวดี</p>	ลวดลายที่ใช้ประดับบนภาชนะ
12	 <p>จิตรกรรมสมัยทวารวดี</p>	และแม่พิมพ์ลวดลายก้านขด

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	 <p data-bbox="470 728 837 761">ประติมากรรมสมัยทวาราวดี</p>	<p data-bbox="949 392 1380 470">งานประติมากรรมได้แก่... พระพุทธรูปสลักหินปูน ปางปฐมเทศนา</p>
14	 <p data-bbox="462 1142 845 1176">ประติมากรรมสมัยทวาราวดี</p>	<p data-bbox="949 784 1165 817">และปูนปั้นนักดนตรี</p>
15	 <p data-bbox="454 1523 845 1556">สถาปัตยกรรมสมัยทวาราวดี</p>	<p data-bbox="949 1198 1220 1276">งานสถาปัตยกรรมได้แก่... พระปฐมเจดีย์</p>
16	 <p data-bbox="462 1926 853 1960">สถาปัตยกรรมสมัยทวาราวดี</p>	<p data-bbox="949 1590 1236 1624">และสถาปัตยกรรมคอกบัวเหลี่ยม</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	<p style="text-align: center;">ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย</p>	ทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัยพบงานจิตรกรรม คือ
18	 <p style="text-align: center;">จิตรกรรมสมัยศรีวิชัย</p>	ภาพเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา
19	 <p style="text-align: center;">ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย</p>	งานประติมากรรม ได้แก่..... พระพุทธรูปปางมารวิชัยมีนาคปรก
20	 <p style="text-align: center;">ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย</p>	พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

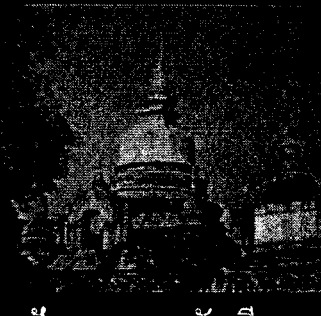

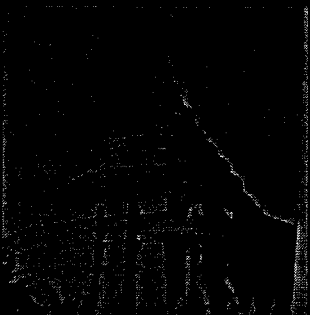
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	 <p data-bbox="475 725 826 770">ประติมากรรมสมัยศรีวิชัย</p>	และพระพิมพ์ดินเผาดินดิบ
22	 <p data-bbox="475 1144 826 1189">สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย</p>	สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัยได้แก่.. stup พระบรมธาตุไชยา
23	 <p data-bbox="475 1559 826 1603">สถาปัตยกรรมสมัยศรีวิชัย</p>	และstup พระบรมมหาธาตุ
24	<p data-bbox="427 1760 874 1827">ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี</p>	ทัศนศิลป์สมัยลพบุรี ไม่พบหลักฐานงานจิตรกรรม

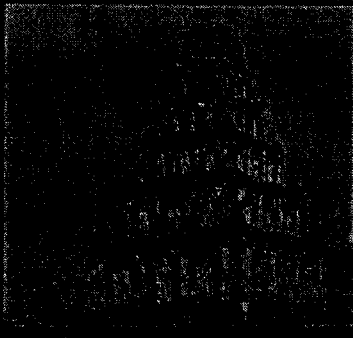

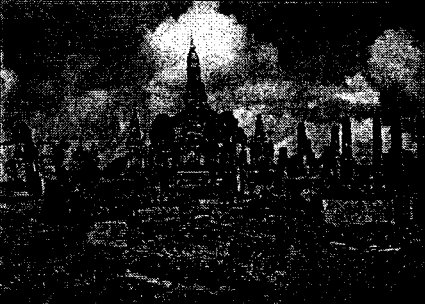
ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 <p data-bbox="443 734 853 788">ประติมากรรมสมัยลพบุรี</p>	งานประติมากรรมที่พบได้แก่ พระพุทธรูปขนาดปรกทรงเครื่องทำด้วยศิลา
26	 <p data-bbox="475 1146 821 1200">ประติมากรรมสมัยลพบุรี</p>	และรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7
27	 <p data-bbox="481 1563 826 1617">สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี</p>	ส่วนสถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์สามยอด
28	 <p data-bbox="481 1948 826 2002">สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี</p>	ปราสาทหินพิมาย

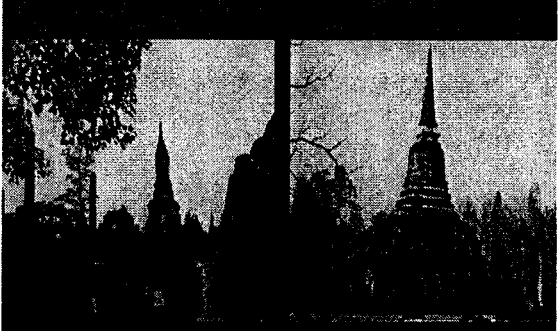

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	 <p data-bbox="485 730 831 779">สถาปัตยกรรมสมัยลพบุรี</p>	และปราสาทเขาพนมรุ้ง
30	 <p data-bbox="564 913 743 1070">ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย</p>	ทัศนศิลป์ประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 สมัยคือ
31	 <p data-bbox="416 1234 579 1301">สมัยเชียงแสน</p> <p data-bbox="564 1328 743 1485">ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย</p>	ทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน
32	 <p data-bbox="416 1644 579 1711">สมัยเชียงแสน</p> <p data-bbox="735 1644 898 1711">สมัยสุโขทัย</p> <p data-bbox="564 1738 743 1895">ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ ชาติไทย</p>	ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย

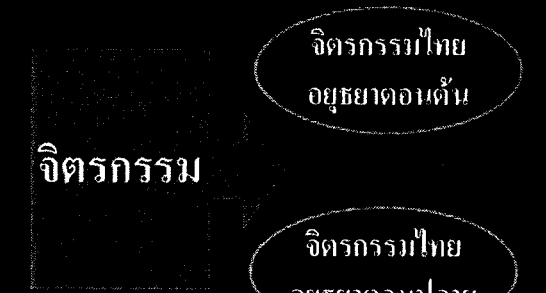
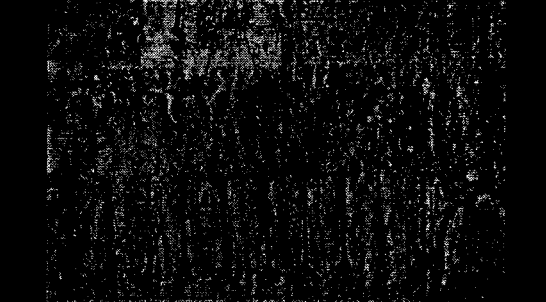
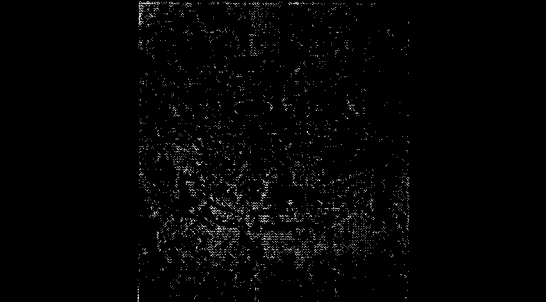
ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	 <p>Samyok Chiang Mai</p> <p>Samyok Sukhothai</p> <p>Tham Silpa Samyok Chulacharya</p> <p>Samyok Chulacharya</p>	Tham Silpa Samyok Chulacharya
34	 <p>Samyok Chiang Mai</p> <p>Samyok Sukhothai</p> <p>Tham Silpa Samyok Ratanakosin</p> <p>Samyok Chulacharya</p> <p>Samyok Ratanakosin</p>	และ Tham Silpa Samyok Ratanakosin โกสินทร์
35	<p>Tham Silpa Samyok Chiang Mai</p>	Tham Silpa Samyok Chiang Mai พบหลักฐานงาน ประติมากรรม ดังตัวอย่าง คือ
36	 <p>ประติมากรรมสมัยเชียงแสน</p>	พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	 <p data-bbox="459 719 847 763">ประติมากรรมสมัยเชียงแสน</p>	และพระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นหลัง
38	 <p data-bbox="459 1106 847 1151">สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน</p>	สถาปัตยกรรมในสมัยเชียงแสนได้แก่.. สถูปวัดสวนดอก
39	 <p data-bbox="451 1518 839 1563">สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน</p>	พระธาตุหริภุญไชย
40	 <p data-bbox="451 1944 839 1989">สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน</p>	พระธาตุลำปางหลวง

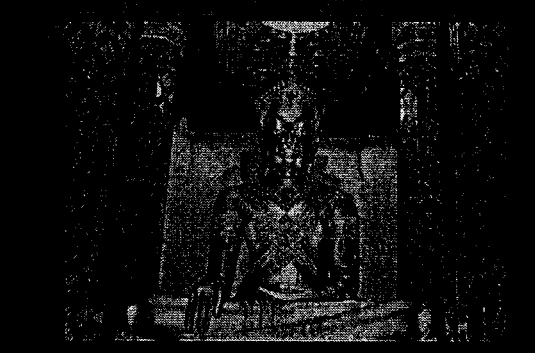
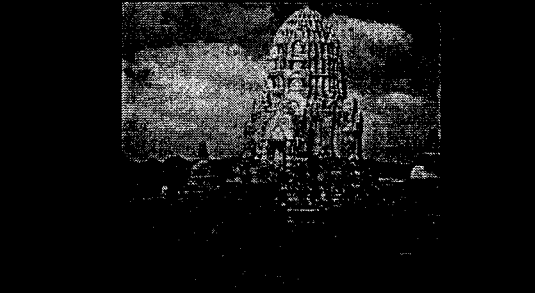
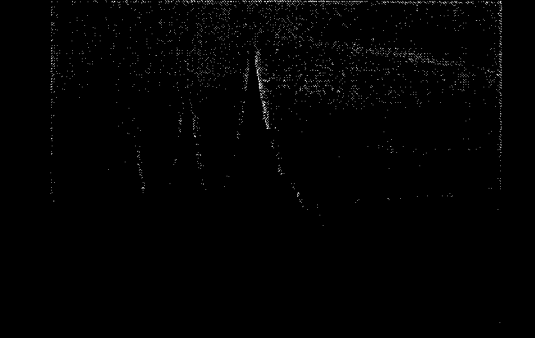
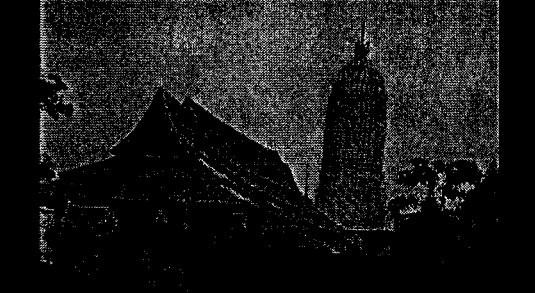
ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 <p data-bbox="454 728 837 772">สถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน</p>	และสถาปนารามเทวี
42	 <p data-bbox="422 929 901 1019">ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย</p>	ทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย พบหลักฐานงานจิตรกรรม คือ
43	 <p data-bbox="502 1534 798 1579">จิตรกรรมสมัยสุโขทัย</p>	ภาพเขียนลายเส้นที่วัดศรีชุม อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
44	 <p data-bbox="462 1937 829 1982">ประติมากรรมสมัยสุโขทัย</p>	ประติมากรรมสมัยสุโขทัย ได้แก่ พระพุทธรูปปาง 4 อริยาบถ คือ พระพุทธรูปปางนอน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 <p data-bbox="472 712 826 761">ประติมากรรมสมัยสุโขทัย</p>	พระพุทธรูปปางเดิน
46	 <p data-bbox="472 1137 826 1187">ประติมากรรมสมัยสุโขทัย</p>	พระพุทธรูปปางปางขึ้นและนั่ง
47	 <p data-bbox="472 1552 826 1601">ประติมากรรมสมัยสุโขทัย</p>	และพระพุทธรูปชินราช
48	 <p data-bbox="472 1944 826 1993">สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย</p>	สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย ได้แก่ พระปรางค์วัดพระศรีมหาธาตุ

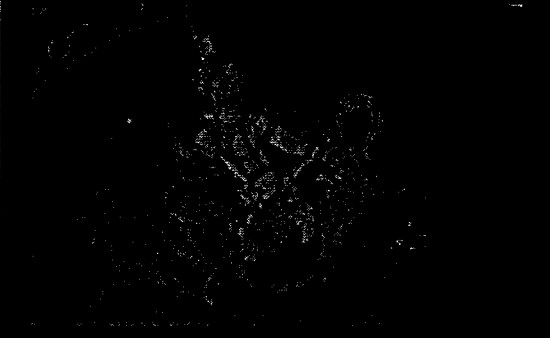

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	 <p data-bbox="469 734 831 786">สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย</p>	<p data-bbox="954 383 1337 427">stup วัดเจดีย์เจ็ดแถว stup วัดช้างล้อม</p>
50	 <p data-bbox="464 1151 826 1200">สถาปัตยกรรมสมัยสุโขทัย</p>	<p data-bbox="954 792 1305 837">และ stup พุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุ</p>
51	<p data-bbox="432 1361 890 1435">ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา</p>	<p data-bbox="954 1211 1337 1301">ทัศนศิลป์สมัยอยุธยา พบหลักฐานงานจิตรกรรม</p>
52	<p data-bbox="405 1794 576 1839">จิตรกรรม</p>	<p data-bbox="954 1630 1225 1675">ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 สมัย คือ</p>

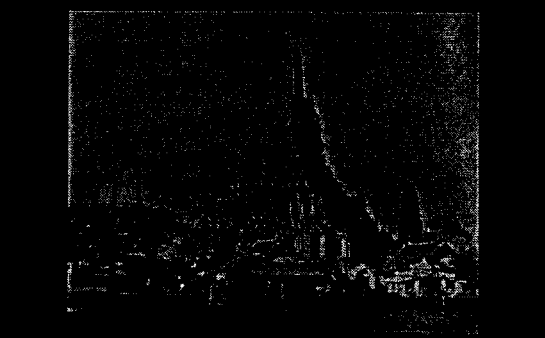
ลำดับ	ภาพ	เสียง
53		จิตรกรรมไทยยุชยาตอนต้น
54		และจิตรกรรมไทยยุชยาตอนปลาย
55		จิตรกรรมไทยยุชยาตอนต้น ส่วนใหญ่ใช้ สีเอกรงค์ คือ ดำ ขาว เหลือง ดินแดง เป็น เรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ได้แก่ ภาพเขียนในกรุพระปรางค์ วัดราชบูรณะ
56		ส่วนจิตรกรรมไทยสมัยยุชยาตอนปลายใช้ สีแบบพหุรงค์ คือ สีเหลือง แดง เขียว ได้แก่ ภาพเขียนสี ตำหนักพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทธไสสวรรค

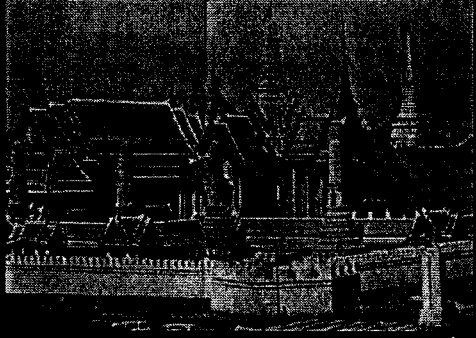

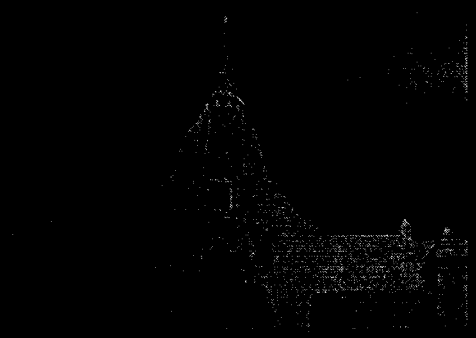

ลำดับ	ภาพ	เสียง
57	 <p data-bbox="480 734 826 786">ประติมากรรมสมัยอยุธยา</p>	<p data-bbox="954 383 1230 472">ด้านประติมากรรม ได้แก่.. พระพุทธรูปทรงเครื่อง</p>
58	 <p data-bbox="480 1144 826 1196">สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา</p>	<p data-bbox="954 801 1390 981">และด้านสถาปัตยกรรมมีลักษณะเด่นคือ พระปรางค์ทรงชะลูดกว่าแบบขอม บนยอด ประดับอศิวรวิษระ ได้แก่ พระปรางค์วัด ราชบูรณะ</p>
59	 <p data-bbox="480 1563 826 1615">สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา</p>	<p data-bbox="954 1211 1369 1346">ส่วนstupามีเจดีย์ล้อมรอบ 4 ทิศ มีทางเข้า มุขด้านหน้า ได้แก่ Stupa วัดพระศรีสรร เพ็ชร</p>
60	 <p data-bbox="480 1951 826 1993">สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา</p>	<p data-bbox="954 1630 1390 1816">ส่วนปราสาทจะมีแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยม ด้านเท่าหรือผืนผ้า หลังคาซ้อนกัน 2-3 ชั้น ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภา หรือ ตกท้องช้าง ได้แก่ ปราสาทวัดพุทธไสยาสน์</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
61		ทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์
62		สามารถจัดแบ่งได้ 2 สมัย คือ
63		จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
64		และจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
65	 <p data-bbox="422 728 885 772">จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น</p>	<p data-bbox="954 392 1380 683">จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นอยู่ในช่วงรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 คล้ายคลึงกับแบบอยุธยาตอนปลาย เป็นแบบเทพชุมนุมเรียงกันเป็นชั้นๆ ภาพมารผจญกับไตรภูมิ หรือเสด็จจากดาวดึงส์ ได้แก่ ภาพเขียนฝาผนังวัดอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี</p>
66	 <p data-bbox="422 1131 885 1176">จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น</p>	<p data-bbox="954 795 1332 884">และ ภาพเขียนฝาผนังวัดสุทัศน์เทพวราราม</p>
67	 <p data-bbox="422 1545 885 1590">จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 1209 1380 1444">ส่วนจิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ นับจากสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ได้รับอิทธิพลจากตะวันตก สัดส่วนเหมือนจริง มีแสงเงาระยะใกล้ไกล ได้แก่ภาพเขียนฝาผนังวัดบรมนิวาส</p>
68	 <p data-bbox="422 1966 885 2011">จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 1630 1173 1720">และจิตรกรรมฝาผนัง วัดบรมนิวาสวิหาร</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
69	 <p data-bbox="438 712 869 757">ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="949 380 1380 470">ประติมากรรมสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงคิดแบบพระพุทธรูปขึ้นใหม่ คือ พระนรินทราย</p>
70	 <p data-bbox="438 1115 869 1160">ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="949 772 1380 963">รัชกาลที่ 6 ศิลปะตะวันตกเริ่มมีบทบาทโดยนายศิลป์ พีระศรี ได้นำประติมากรรมสากลมาเผยแพร่ ได้แก่ประติมากรรมประดับอนุสาวรีย์</p>
71	 <p data-bbox="438 1518 869 1563">ประติมากรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="949 1187 1380 1276">และพระพุทธรูปปางลีลา ต้นแบบ พระประธานพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม</p>
72	 <p data-bbox="438 1921 869 1966">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="949 1579 1380 1814">ส่วนสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ รับอิทธิพลมาจากหลายรูปแบบ เช่น อิทธิพลอยุธยา การสร้างพระปรางค์ทรงชะลูด ยอดประดับอิศวรรว้ชระ เช่นพระปรางค์วัดอรุณราชวราราม</p>

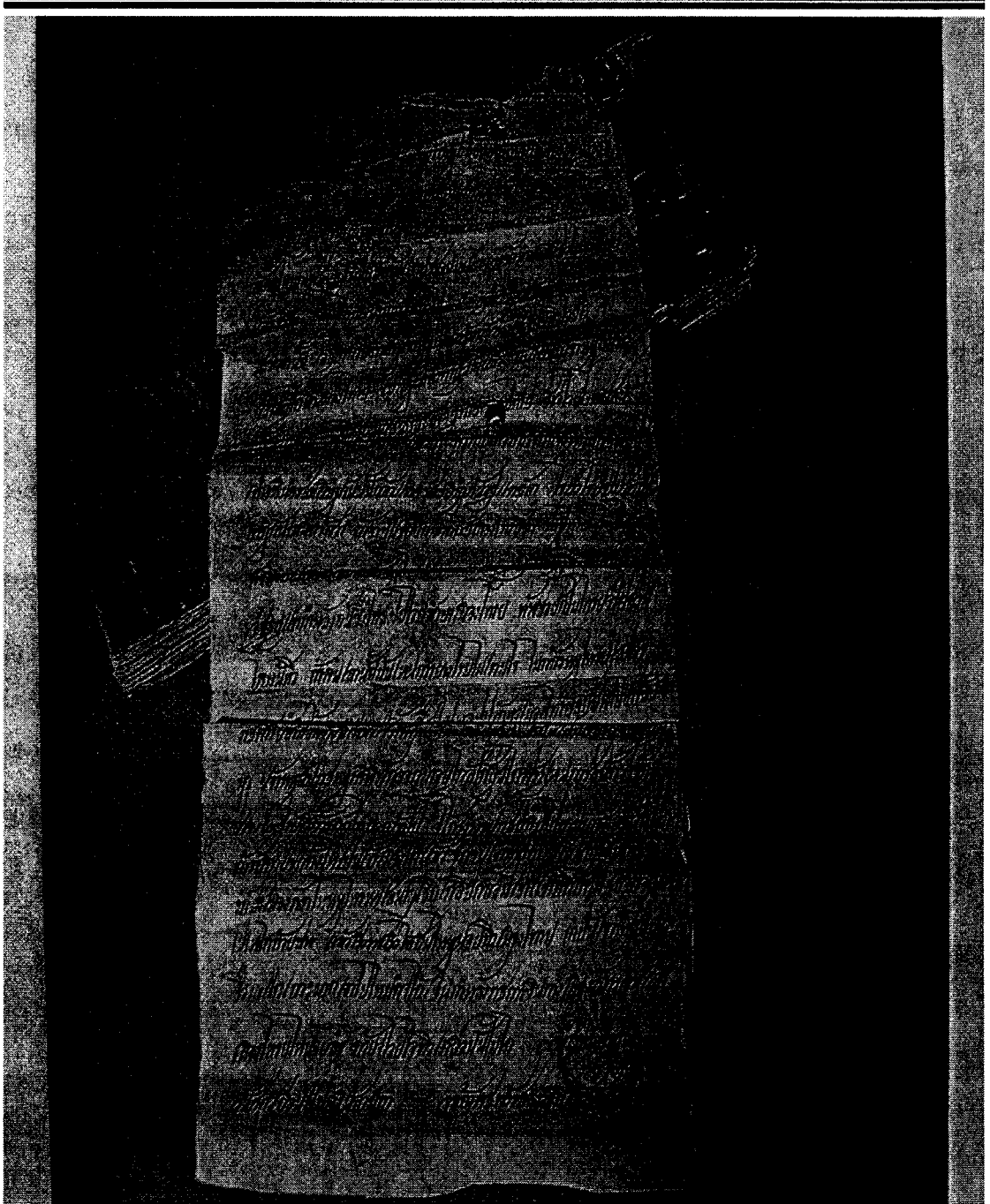
ลำดับ	ภาพ	เสียง
73	 <p data-bbox="432 734 874 779">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 387 1209 472">และพระปรางค์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม</p>
74	 <p data-bbox="432 1144 874 1189">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 797 1273 931">อิทธิพลสุโขทัยได้แก่ พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ จังหวัด สมุทรปราการ</p>
75	 <p data-bbox="432 1554 874 1599">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 1211 1145 1245">และเจดีย์ภูเขาทอง</p>
76	 <p data-bbox="432 1933 874 1977">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="954 1630 1241 1715">อิทธิพลจีน คือ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศ</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
77	 <p data-bbox="432 730 871 775">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="959 383 1358 517">อิทธิพลตะวันตก ซึ่งเป็นแบบผสมผสานของไทย มิได้เลียนแบบโดยตรง ได้แก่ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท</p>
78	 <p data-bbox="432 1144 871 1189">สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์</p>	<p data-bbox="959 797 1382 1032">และพระที่นั่งอนันตสมาคม จากการศึกษางานทัศนศิลป์ในประเทศไทย ชาวชนไทยควรรู้คุณค่า และรู้รักษาสืบทอด เพื่อชนรุ่นหลังได้ภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติไทยสืบต่อไป.....</p>
79	<p data-bbox="552 1267 759 1346">ผลิตโดย</p> <p data-bbox="440 1458 863 1514">ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์</p>	<p data-bbox="959 1256 1238 1290">ดนตรีประจำรายการ.....</p> <p data-bbox="959 1469 991 1503">FO</p>

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 2 ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ผู้เขียน ธนพัต ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 2 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตามโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และคำอธิบายรายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทยนี้จะประโยชน์ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญต่อไป

ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 2.1.1 ทศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย	1
1. สมัยทวาราวดี	1
2. สมัยศรีวิชัย	3
3. สมัยลพบุรี	6
เรื่องที่ 2.1.2 ทศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย	9
1. สมัยเชียงแสน	9
2. สมัยสุโขทัย	11
3. สมัยอยุธยา	13
4. สมัยรัตนโกสินทร์	16
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทย ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอนประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยและทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆอย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำ หรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายใต้งื่อนไขหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

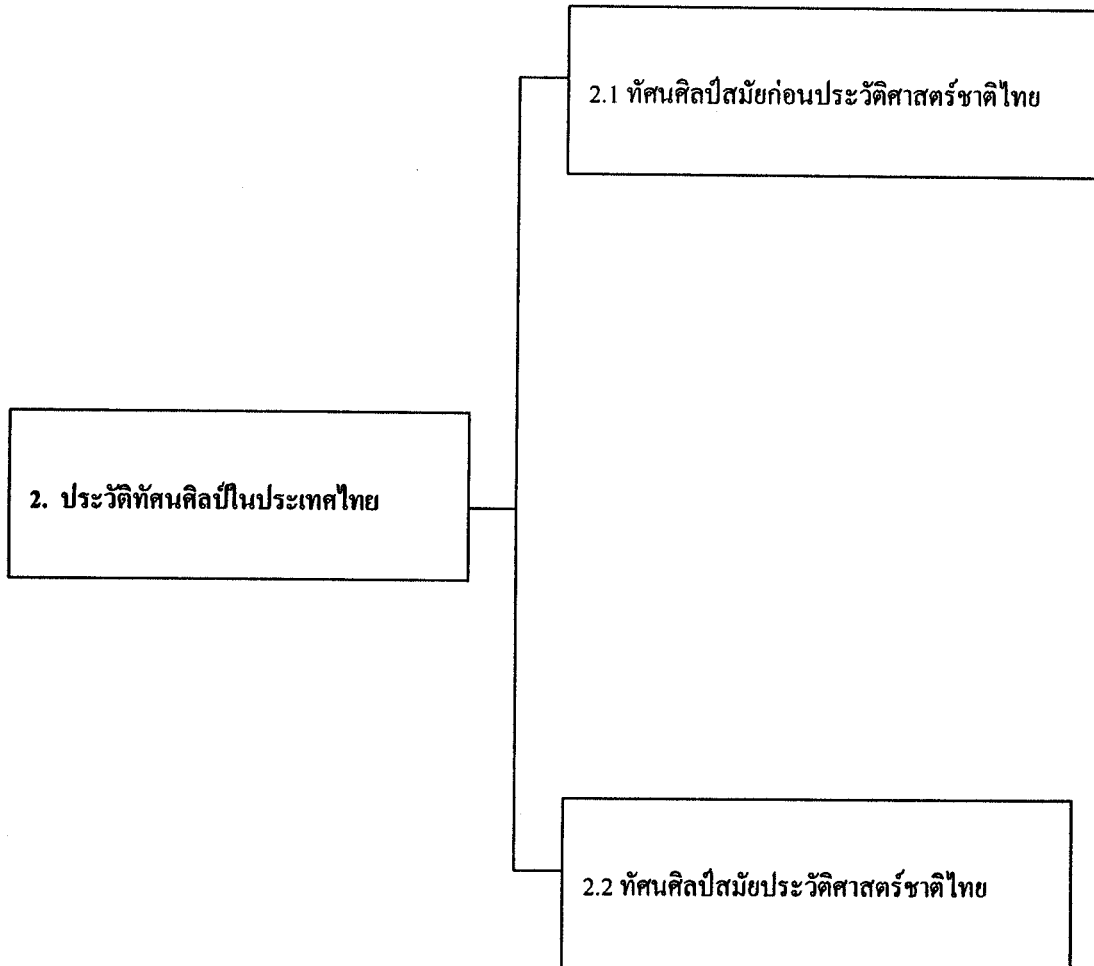
1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้ง จนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับสื่อประกอบคือ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เรื่อง การสำรวจงาน ทัศนศิลป์ในประเทศไทย เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิด หน่วยประสบการณ์ที่ 2

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียด ในหัวเรื่องที่ 2.1.1 – 2.1.2

หัวเรื่อง

2.1.1 ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

2.1.2 ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

แนวคิด

1. ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้แก่ สมัยทวารวดี สมัยศรีวิชัย และสมัยลพบุรี
2. ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย สามารถแบ่งได้ 4 ยุคสมัย คือ สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยทวารวดีได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยศรีวิชัยได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างงานทักษะศิลป์ในสมัยลพบุรีได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทักษะศิลป์ในสมัยเชียงแสนได้ถูกต้อง
5. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทักษะศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทักษะศิลป์ในสมัยสุโขทัยได้ถูกต้อง

6. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง

7. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถบอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ถูกต้อง

8. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างงานทัศนศิลป์ที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะสุโขทัยในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ถูกต้อง

9. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างทัศนศิลป์ไทยที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้ถูกต้อง

10. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย” แล้วนักเรียนสามารถยกตัวอย่างทัศนศิลป์ไทยที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะตะวันตกในสมัยรัตนโกสินทร์ ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 2.1.1 ทศศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทศศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทยเป็นยุคสมัยที่ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดียที่เข้ามาเผยแพร่วิทยาการในดินแดนสุวรรณภูมิ ทำให้งานทศศิลป์ได้พัฒนารูปแบบไปตามยุคสมัยต่าง ๆ แบ่งเป็น 3 ยุคสมัย คือ (1) ทศศิลป์สมัยทวารวดี (2) ทศศิลป์สมัยศรีวิชัย และ (3) ทศศิลป์สมัยลพบุรี

1. ทศศิลป์สมัยทวารวดี

ทศศิลป์สมัยทวารวดีจัดว่าเป็นชุมชนในยุคแรกเริ่มประวัติศาสตร์ชาติไทยมีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-16 รับอิทธิพลจากอินเดียสมัยคุปตะ ศูนย์กลางของอาณาจักรอยู่ที่จังหวัดนครปฐมและพบหลักฐานกระจายอยู่ทั่วไป เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดลำพูน จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดปัตตานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดเพชรบุรี เป็นต้น ซึ่งงานทศศิลป์ที่สำคัญมีดังนี้

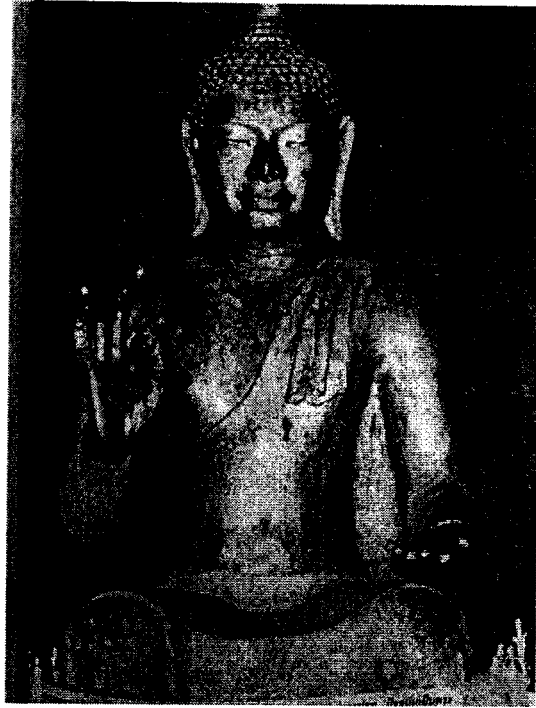
1.1. งานจิตรกรรม พบภาพเขียนสี รูปคน ลวดลายเรขาคณิตกับลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ การเขียนสีบนภาพปูน และการเขียนภาพบนปูนเปียกเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติอุททอง

ภาพที่ 2.1 ลวดลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ

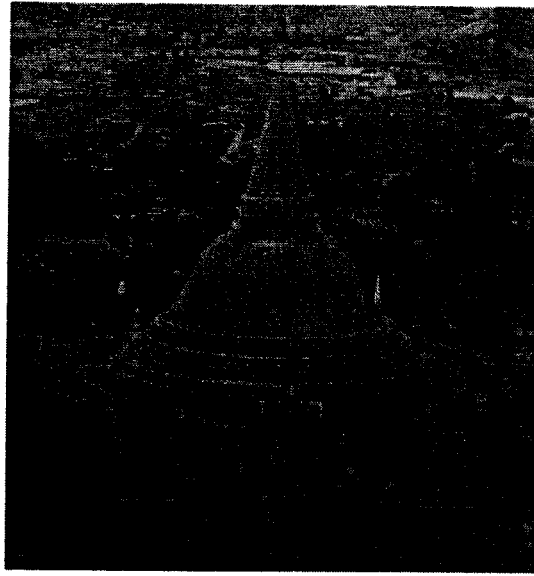
2.1 งานปฏิมากรรม พบพระพุทธรูปที่ทำจากหินขนาดใหญ่ สำริด ปูนปั้น สลักหินปูน ดินเผา และพระพิมพ์ ลักษณะของพระพุทธรูปที่พบในสมัยนี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลมาจากอินเดียสมัยอมราวดีและต่อมาได้จากสมัยคุปตะ มีอายุราวพุทธศตวรรษที่ 11-16 พระพุทธรูปในสมัยทวารวดีมีลักษณะที่เห็นได้ชัด คือ มีจีวรเรียบบางแนบติดพระองค์ และมีส่วนที่แตกต่างบ้าง เช่น พระพักตร์ทำเส้นขนงติดต่อกัน และมีทั้งแบบลอยตัวและนูนสูง อิริยาบถยืนและนั่ง ซึ่งปางปฐมเทศนา ปัจจุบันอยู่ที่พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม

ปางนาคปรกพบที่จังหวัดปราจีนบุรี ปางประทานพรพบที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และปางมารวิชัยพบที่
จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 2.2 พระพุทธรูปปางปฐมเทศนา

1.3 งานสถาปัตยกรรม นิยมวางผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีคันดินและคูน้ำล้อมรอบ อาคารสถานจะก่ออิฐล้วน ทับหลังและธรณีประตูทำด้วยศิลา และประดับโบราณสถานด้วยประติมากรรมปูนปั้นและดินเผาที่เป็นรูปต่างๆ ส่วนพระสถูปเจดีย์องค์ระฆังมีลักษณะคล้ายบาตรคว่ำได้แก่ พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม สถูปทรงดอกบัวเหลี่ยม พบที่จังหวัดนครพนม สถูปจามเทวี จังหวัดลำพูน และซากเทวสถานที่ยังเหลืออยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์

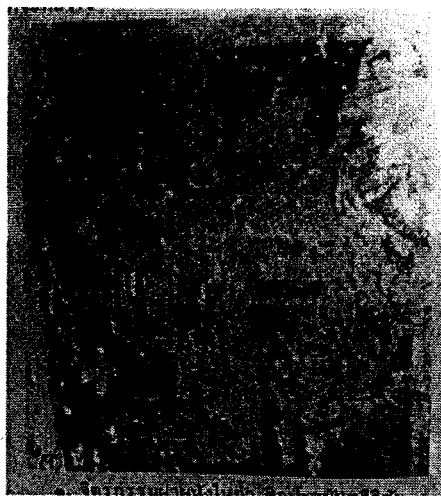

ภาพที่ 2.3 พระปฐมเจดีย์

2. ทักษะศิลปะแบบศรีวิชัย

ทักษะศิลปะสมัยศรีวิชัย มีความเจริญอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 13-18 ศูนย์กลางอาณาจักรอยู่ที่ หมู่เกาะสุมาตรา ชวา บาหลี แหลมมลายู อินโดนีเซีย ตอนใต้ของมาเลเซียรวมถึงภาคใต้ของไทยด้วย เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งงานทักษะศิลปะที่สำคัญมีดังนี้

2.1 งานจิตรกรรม พบงานเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา แสดงเรื่องราวพุทธประวัติ เขียนภาพด้วยวิธีจัดซ้อนเป็นช่วงจังหวะที่เป็นระเบียบแบบแผนตามแนวอน และใช้สีเอกรงค์ คือสีดินเหลือง สีน้ำตาล และสีแดงน้ำตาล โดยรับอิทธิพลมาจากชวา

ภาพที่ 2.4 ภาพเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา

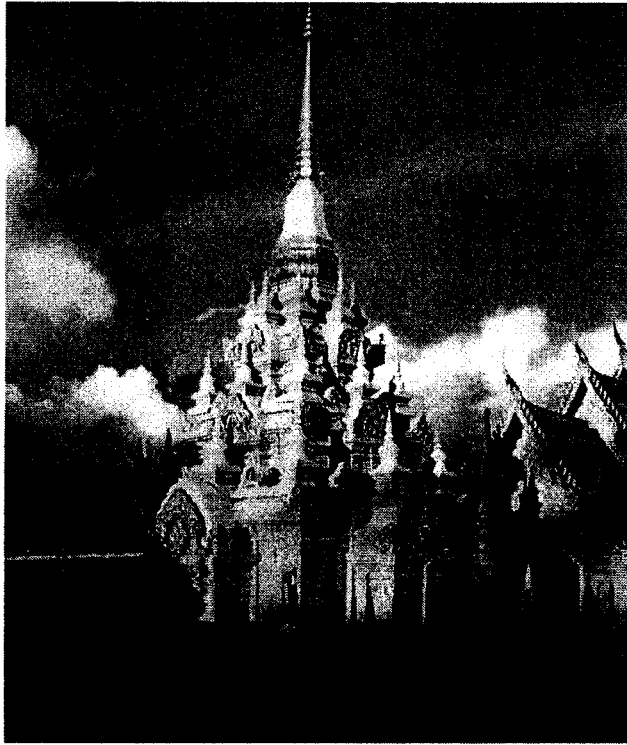

2.2 งานปฏิมากรรม ด้วยอิทธิพลของพุทธศาสนาเถรวาทในสมัยสุโขทัยพบ พระศรีอาริยะเมตไตรยโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร องค์ที่สวยงามที่สุดทรงยืนในท่าตรีภังคะ พบโดยสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังพบอิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ คือรูป พระนารายณ์ พระอิศวร พระพรหม พระพิฆเนศ และพบพระพุทธรูปปางสมาธิ ปางมารวิชัย มีนาคปรก พระพิมพ์ดินเผาดินดิบและพระพิมพ์โลหะ

ภาพที่ 2.5 พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร

2.3 งานสถาปัตยกรรม โบราณสถานที่สำคัญคือ สถูปพระบรมธาตุไชยา จังหวัด สุราษฎร์ธานี และสถูปวัดพระบรมมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น ลักษณะมณฑปเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป ยอดเป็นสถูป องค์เจดีย์เป็นแปดเหลี่ยมย่อมุม มีเจดีย์ทิศตั้งซ้อนอยู่ และก่ออิฐชนิดไม้ถือปูน

ภาพที่ 2.6 พระบรมธาตุไชยา

3. ทศนศิลป์แบบลพบุรี

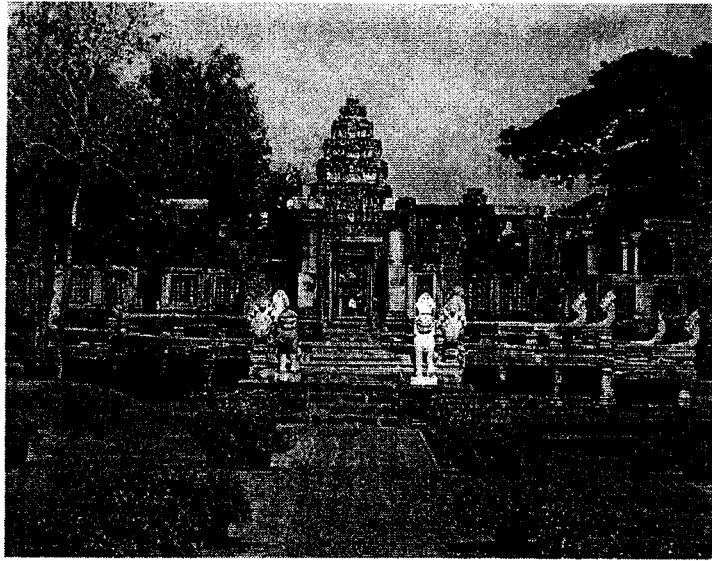
ทศนศิลป์สมัยลพบุรีเป็นอิทธิพลของขอม เมื่อครั้งมีอำนาจปกครองอยู่ในสุวรรณภูมิ ตั้งราชธานีอยู่ที่ลพบุรี แพร่อิทธิพลกระจายทั่วภูมิภาคของไทย แต่ไม่ค้นพบหลักฐานงานจิตรกรรม มีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 16-18

3.1 งานปฏิมากรรม มักทำด้วยหินทราย สลักหินและแบบหล่อสำริด พบพระพุทธรูปนาคปรก ทรงเครื่องทำด้วยศิลา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พระพุทธรูปศิลาพบที่จังหวัดสระแก้ว จังหวัดลพบุรี และ จังหวัดอุทัยธานี พบพระศรีอริยเมตไตรย ที่จังหวัดบุรีรัมย์ รูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ทำด้วยศิลา พบที่ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และพบเทวรูปพระวิศวกรรม พระนารายณ์ พระอิศวรและพระพิฆเนศอีกมากในแถบภาคใต้

ภาพที่ 2.7 พระพุทธรูปปางนาคปรก

3.2 งานสถาปัตยกรรม ได้รับอิทธิพลจากขอมมักสร้างด้วยอิฐ หิน และศิลาแลง แผนผังอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีทับหลังและเสาอิงกรอบประตู ค้นพบปราสาทหรือปราสาทก่อด้วยศิลาแลง ได้แก่พระปราสาทแขก พระปราสาทสามยอด จังหวัดลพบุรี ปราสาทเมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ปราสาทเขาพนมรุ้งและปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทหินบ้านระแงง จังหวัดสุรินทร์ และพระปราสาทวัดจุฬามณี จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 ปราสาทหินพิมาย

โดยสรุป ทักษณศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งได้ 3 สมัย คือ ทักษณศิลป์สมัยทวาราวดี ทักษณศิลป์สมัยศรีวิชัย และทักษณศิลป์สมัยลพบุรี

เรื่องที่ 2.1.2 ทักษณศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

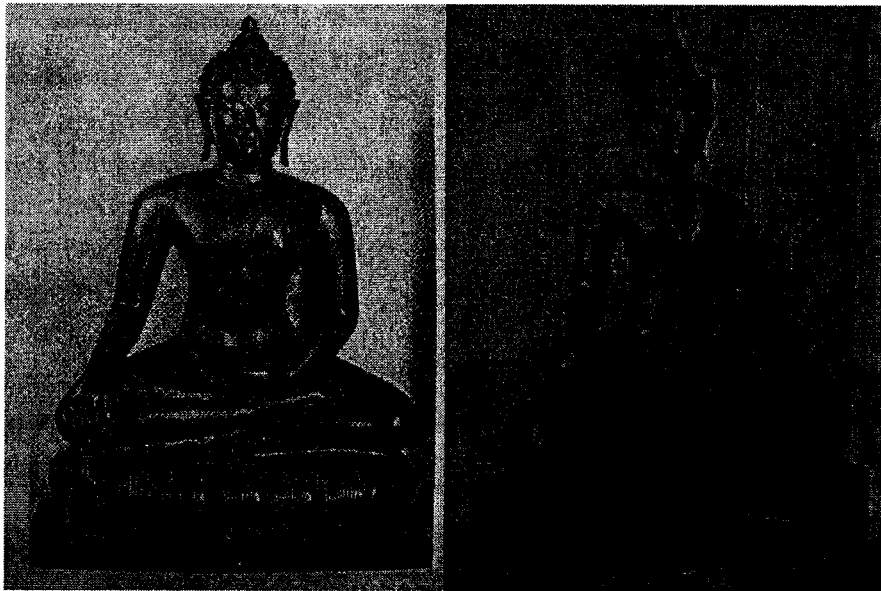
เริ่มต้นที่สมัยเชียงแสน โดยที่พ่อขุนเม็งรายก่อตั้งอาณาจักรขึ้นที่ภาคเหนือของไทย ต่อมาขอมมีอิทธิพลอยู่ทางตอนกลางของประเทศ จนกระทั่งพ่อขุนผาเมืองและพ่อขุนบางกลางหาว รวมกำลังขับไล่ไปและก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัยขึ้น ต่อมาพระเจ้าอู่ทองสร้างราชธานีขึ้นใหม่คือ อาณาจักรอยุธยา ครั้นเมื่อพม่าเข้ายึดครองกรุงศรีอยุธยาได้ไม่นานพระเจ้าตากสินมหาราชได้ก่อกู้เอกราชของชาติไทยคืนมา ครองราชย์อยู่ที่กรุงธนบุรีเป็นระยะอันสั้น พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้ทรงสถาปนาราชวงศ์จักรีและสร้างราชธานีขึ้นใหม่ คือ กรุงรัตนโกสินทร์คราจนปัจจุบัน สามารถกำหนดควัฒนาการได้ 4 สมัย คือ (1) สมัยเชียงแสน (2) สมัยสุโขทัย (3) สมัยอยุธยา (4) สมัยรัตนโกสินทร์

1. ทักษณศิลป์สมัยเชียงแสน

ทักษณศิลป์สมัยเชียงแสน เดิมเรียกว่าศิลปะล้านนา ได้รับอิทธิพลผสมผสานทั้งแบบทวาราวดีตอนปลายกับศิลปะพุกามและศิลปะขอม มีความเจริญอยู่ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 17-19 ควบคู่กันมากับศิลปะสุโขทัยและอยุธยา ศูนย์กลางอยู่ทางทิศเหนือ คือ จังหวัดเชียงราย จัดเป็นจุดเริ่มต้นของศิลปกรรม สมัยประวัติศาสตร์

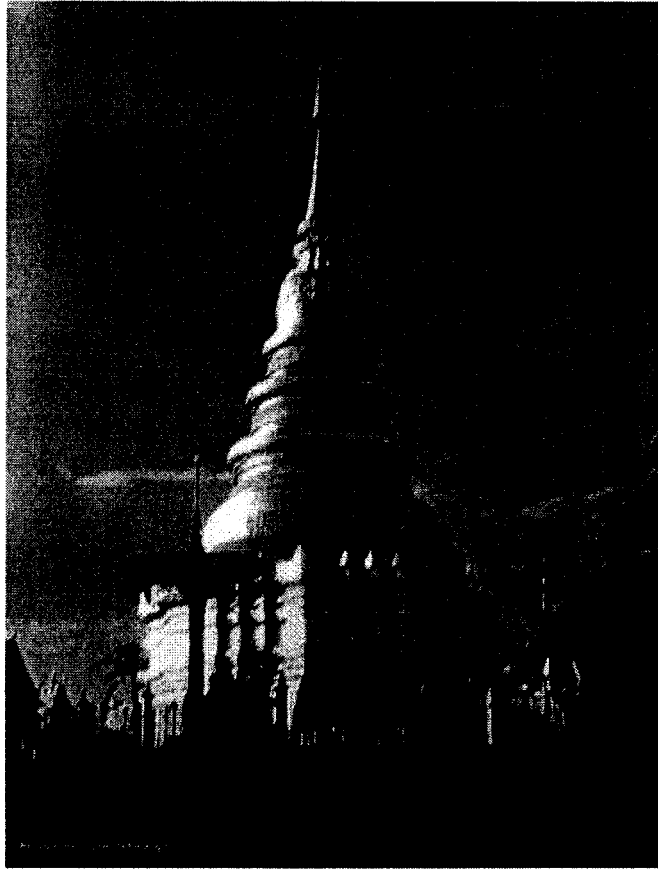
ชาติไทยที่มีลักษณะบ่งบอกลักษณะเชื้อชาติและวิถีชีวิตของไทยอย่างชัดเจน ค้นพบงานทัศนศิลป์ 2 ประเภท ได้แก่ ปฏิมากรรมและสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน

1.1 งานปฏิมากรรมในสมัยเชียงแสน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ยุค คือ เชียงแสนแรกและเชียงแสนรุ่นหลัง (1) ปฏิมากรรมเชียงแสนรุ่นแรกหรือแบบเชียงแสนแท้รับอิทธิพลจากสกุลช่างปาละเสนาของอินเดีย นิยมสร้างพระพุทธรูปปางมารวิชัย พระวรกายอวบอ้วน พระอุระนูน พระพักตร์กลมอมยิ้ม นั่งขัดสมาธิเพชร ฐานรูปบัวคว่ำบัวหงาย และ(2) ปฏิมากรรมเชียงแสนรุ่นหลัง รับอิทธิพลคตินิยมจากสุโขทัย คือสร้างประติมากรรมพุทธรูปแบบปางมารวิชัย พระวรกายไม่อวบอ้วนมาก พระพักตร์มีทั้งรูปกลมและรูปไข่ นั่งขัดสมาธิราบ ฐานเรียบไม่มีลวดลายประกอบ ในสมัยนี้บางครั้งสร้างแบบทรงเครื่อง หรือสร้างด้วยแก้ว หินสีต่าง ๆ แต่ส่วนใหญ่ พระพุทธรูปเชียงแสนทั้ง 2 รุ่นนี้นิยมทำจากปูนปั้นและโลหะ

ภาพที่ 2.9 พระพุทธรูปเชียงแสนรุ่นแรกและเชียงแสนรุ่นหลัง

1.2 งานสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน โบสถ์และวิหารแบบเชียงแสนได้ผสมผสานระหว่างศิลปะพื้นบ้าน ศิลปะพุกามและศิลปะสุโขทัย ใช้อิฐก่อสร้าง เป็นอิฐขัดผิวและใช้ยางพืชเป็นตัวประสานผิวอิฐ หรือหากไม่ใช้อิฐที่ไม่ขัดผิวจะใช้ปูนสอและฉาบปูนหุ้มผิวอิฐ ได้แก่ บันไดทางขึ้นสู่พระธาตุคอกยสุเทพ เป็นตัวพญานาค ตัวสิงห์ นกยูง พญานาคประดับบันไดวัดพระสิงห์ จังหวัดเชียงใหม่ สถูปวัดสวนดอก สถูปวัดอุโมงค์คำ พระธาตุคอกยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ พระธาตุหริภุญไชย จังหวัดลำพูน และพระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง สถูปจามเทวี จังหวัดลำพูน และเจดีย์เหลี่ยม วัดเจดีย์เหลี่ยม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 2.10 พระธาตุหริภุญไชย

2. ทักษะศิลปสมัยสุโขทัย

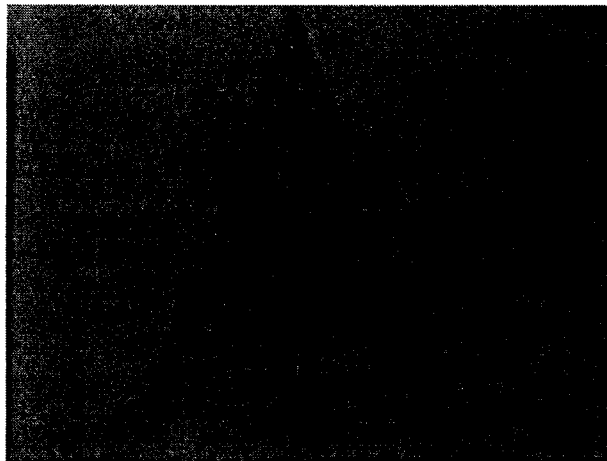
ศูนย์กลางของทักษะศิลปอยู่ในท้องที่ตั้งแต่จังหวัดสุโขทัยถึงจังหวัดกำแพงเพชร ทักษะศิลปแบบสุโขทัยมีความเจริญอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 18-20 จัดได้ว่าเป็นยุคสมัยที่มีศิลปะไทยเป็นลักษณะตามอุดมคติของตนเองมากที่สุด โดยได้รับอิทธิพลของศิลปะลังกาและรับเอาพุทธศาสนาลัทธิเถรวาทนิกายลังกาวงศ์ พระพุทธรูปจึงได้ชื่อว่าเป็นทักษะศิลปแบบคลาสสิก ค้นพบงานทักษะศิลปได้ดังนี้

2.1 งานจิตรกรรม ได้แก่ ภาพชุดลายเบ้าซึ่งขีดบนหินชนวน ในอุโมงค์ วัดศรีชุม จังหวัดสุโขทัย ภาพเขียนที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ภาพเขียนที่ซุ้มประตูวัดมหาธาตุ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น

ภาพที่ 2.11 ภาพเขียนบนผนังวัดเจดีย์เจ็ดแถว

2.2 งานปฏิมากรรม นิยมสร้างพระพุทธรูป 4 อริยาบถ คือนั่ง นอน ยืน เดิน พบทั่วไปใน
ท้องที่ จังหวัดสุโขทัยมีพุทธลักษณะเป็นปางมารวิชัย นั่งขัดสมาธิราบ พระวรกายอ่อนช้อยได้สัดส่วน ได้แก่ พระ
ศรีศากยมุนี ที่วัดสุทัศนเทพวราราม และพระพุทธรูปทองคำที่ วัดไตรมิตร มักสร้างด้วยโลหะและสำริด และ
พระพุทธรูปที่สวยงามที่สุดคือ พระพุทธรชินราช ที่วัดพระศรีมหาธาตุ จังหวัดพิษณุโลก นอกจากพระพุทธรูป
แล้วยังนิยมสร้างเทวรูป เช่น รูปพระอิศวร พระนารายณ์ พระหริหระ เป็นต้น

ภาพที่ 2.12 พระพุทธรชินราช

2.3 งานสถาปัตยกรรม ได้รับอิทธิพลจากลังกา มีการจัดผังและระเบียบของอารามชัดเจนคือ
แบ่งเขตอารามเป็นเป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส ส่วนสถาปัตยกรรมมีหลากหลายอิทธิพล เช่นปรางค์ที่วัดศรีสุว

จังหวัดสุโขทัย ได้รูปแบบมาจากลพบุรี สถูปทรงพุ่มข้าวบิณฑ์เป็นแบบสุโขทัยแท้ เช่น พระมหาธาตุ พระเจดีย์องค์กลางที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว จังหวัดสุโขทัย เจดีย์ทรงกลมหรือทรงลังกาสร้างขึ้นตามลัทธิลังกาวงศ์ เช่น พระเจดีย์ที่ยอดเขาสุวรรณคีรี จังหวัดสุโขทัย เป็นต้น

ภาพที่ 2.13 เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุ

3. ทักษะศิลปสมัยอยุธยา

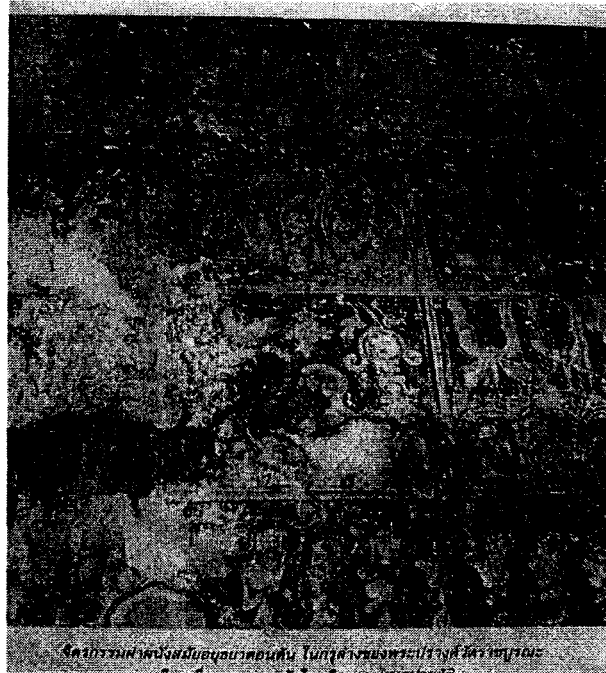
ทักษะศิลปสมัยอยุธยา ศูนย์กลางอยู่ที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งได้รับอิทธิพลด้านทักษะศิลปจากศาสนาพราหมณ์และศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ทำให้มีความหลากหลาย หลักฐานที่ค้นพบมีดังนี้

3.1 งานจิตรกรรม เป็นรูปแบบจิตรกรรมไทยประเพณี ซึ่งแบ่งรูปแบบงานออกเป็น 2 สมัย คือ จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนต้นและจิตรกรรมกรมไทยอยุธยาตอนปลาย

จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนต้น รูปแบบลักษณะตัวภาพขนาดเล็ก ใช้สีเอกรงค์ เช่น ดำ ขาว เหลือง ดินแดงและสัคส่วนอย่างอิสระเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ เรื่องชาดก ได้แก่ ภาพเขียนในสถูปองค์แรก วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพเขียนในพระปรางค์วัดมหาธาตุ จังหวัดราชบุรี จิตรกรรมฝาผนังในกรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จิตรกรรมไทยอยุธยาตอนปลาย ส่วนมากระบายสีแบบพหุรงค์ มีสีเหลือง แดง เขียว โดยได้รับอิทธิพลจากต่างชาติ คือ วาดภาพเหมือนตามแบบตะวันตก เขียนภาพธรรมชาติตลอดจนบ้านเรือนตามแบบจีน ได้แก่ ภาพเขียนสีตำหนักพระพุทโธฆาจารย์ วัดพุทไธสวรรย์และวิหารใหม่ชุมพล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อุโบสถวัดปราสาท จังหวัดฉะเชิงเทรา อุโบสถวัดถนนตรี กรุงเทพฯ เป็นต้น

ภาพที่ 2.14 ภาพเขียนสีบนผนังวัดราชบูรณะ

3.2 งานปฏิมากรรม ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะลพบุรี และศิลปะสุโขทัย และพัฒนาเป็นแบบอยุธยาแท้ นิยมสร้างพระพุทธรูปเป็น 2 แบบคือ แบบทรงเครื่องน้อยและแบบทรงเครื่องใหญ่ เครื่องทรงประกอบไปด้วย ชฎา สร้อยสังวาล สวมกำไล ฉลองพระบาท ทำด้วยทองคำ ประดับด้วยพลอยทับทิม เช่นพระศรีสรรเพ็ชร พระโลกนาถ และพระมงคลบพิตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างในสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

ภาพที่ 2.15 พระทรงเครื่อง

3.3 งานสถาปัตยกรรม ได้แก่ การสร้างพระปรางค์ ซึ่งมีทรงชะลูดกว่าแบบขอม บนยอด
 ประดับเรียกว่า อิศวรวัชรที่พระปรางค์วัดไชยวัฒนาราม วัดราชบูรณะ วัดพุทธไสสวรรคร์ จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา การสร้างสถูปมีฐานสูง มีทางเข้ามุขด้านหน้า มีสถูปล้อมรอบ 4 ทิศ เช่น สถูปวัดพระศรี
 สรรเพ็ชร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา การสร้างปราสาท แผนผังรูปสี่เหลี่ยมด้านเท่า หรือผืนผ้า หลังคาซ้อนกัน
 2-3 ชั้น ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภา (ตกท้องช้าง) เป็นต้น

ภาพที่ 2.16 วัดไชยวัฒนาราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. ทศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์

ทศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ ภายหลังจากการทำสงครามพระเจ้าตากสินได้กู้เอกราชตั้งกรุงธนบุรี
 จนมีฐานะมั่นคง หลังจากนั้นสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระบรมราชจักรีวงศ์ ได้ทรงสถาปนากรุง
 รัตนโกสินทร์เมื่อ พ.ศ. 2325 โดยรวบรวมช่างมาสร้างบ้านแปลงเมืองใหม่โดยเลียนแบบกรุงศรีอยุธยาใน
 ระยะแรก จนถึงสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงนิยมศิลปะแบบจีน ครั้นสมัยรัชกาลที่ 4 อธิพิพลตะวันตกเข้ามามีบทบาท
 ต่อศิลปะไทย สามารถศึกษาลักษณะได้ดังนี้

4.1 งานจิตรกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งลักษณะงานจิตรกรรมได้ 2 ลักษณะ

(1) จิตรกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อยู่ในช่วงรัชกาลที่ 1-3 เป็นงานจิตรกรรมที่คล้ายคลึงตามแบบอย่าง
 อยุธยาตอนปลายคือภาพเทพชุมนุมเรียงกันเป็นชั้นๆ ภาพวรรณกรรม ภาพมารผจญกับไตรภูมิหรือเสด็จจาก
 ดาวดึงส์ สีสันรวมเป็นพวงค์ ประดับด้วยทองคำเปลว พบที่ฝาผนังพระอุโบสถวัดอัมพวัน จังหวัดชลบุรี
 วัดสุวรรณคีรี จังหวัดสงขลา วัดราชสิทธิาราม วัดคูสีดาราม วัดสุวรรณาราม วัดสุทัศนเทพวราราม วัดพระเชตุ
 พลวิมลมังคลาราม พระวิหาร พระพุทธไสยาสน์ วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพฯ เป็นต้น และ (2) จิตรกรรมใน
 สมัยรัตนโกสินทร์ คือ ยุคตั้งแต่รัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา ได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น รูปแบบงาน

จิตรกรรมไทย สืบทอดแบบประเพณีโดยใช้สีเข้ม พื้นหลังมืด สัดส่วนเหมือนจริงมีแสงเงามีระยะใกล้ไกล แบบทัศนียวิทยา จิตรกรรมที่มีชื่อ ได้แก่ จิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถวัดสระเกศ วัดระฆังโฆสิตาราม วัดอรุณราชวราราม วัดอ่างแก้ว วัดบวรนิเวศวิหาร วัดบรมนิวาส และ วัดเบญจมบพิตร เป็นต้น

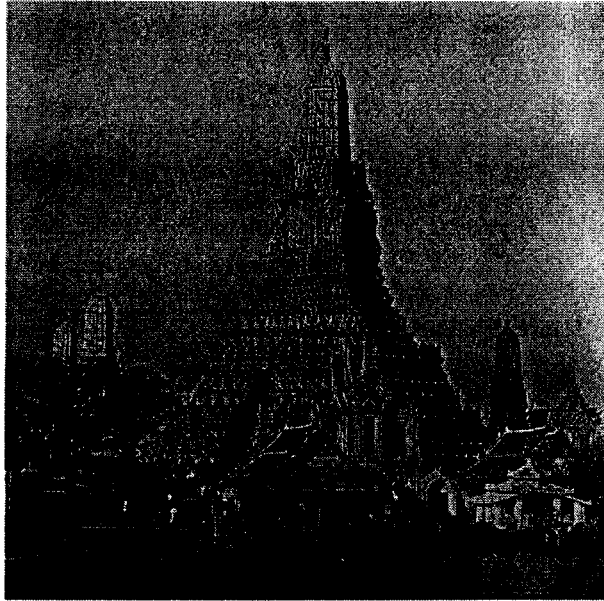
ภาพที่ 2.17 ภาพเขียนพระพุทธรูปเจ้าเสด็จจากดาวดึงส์

4.2 งานปฏิมากรรมแบบรัตนโกสินทร์ การสร้างพระพุทธรูปยังมีไม่มากนัก สมัยรัชกาลที่ 1 โปรดให้รวบรวมพระพุทธรูปสำริดแบบสุโขทัย แบบอยุธยาเข้ามาในกรุงเทพฯ ประดิษฐานเป็นพระประธานตามวัดที่สำคัญ สมัยรัชกาลที่ 2 โปรดให้สร้าง “พระพุทธรธรรมมิตรรราช โลกชาติคิลก” พระประธานวัดอรุณราชวราราม พระประธานวัดราชโอรสและงานแกะสลักบานประตูพระวิหารวัดสุทัศนเทพวราราม ปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงคัดเลือกพุทธรูปยิปซอต่าง ๆ ของพระพุทธรูปนับรวมกับแบบเดิมเป็น 40 ปาง และทรงสร้างพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ในหอราชกรมานุสรณ์และหอราชพงศานุสรณ์หลังอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม สมัยรัชกาลที่ 4 ทรงคิดแบบอย่างพระพุทธรูปขึ้นใหม่ ได้แก่ พระสัมพุทธพรรณี และพระนรินทรราช แต่ไม่เป็นที่นิยมนัก สมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศชาติรุ่งเรืองด้วยศิลปวิทยาการทุกสาขา หันไปนิยมพระพุทธรูปคันธารราชของอินเดีย ขณะเดียวกันก็ให้จำลองแบบพระพุทธรูปที่งดงามที่สุดสมัยสุโขทัยคือ พระพุทธรชินราช จังหวัดพิษณุโลก มาเป็นประธานที่พระอุโบสถ วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ และสมัยรัชกาลที่ 6 มีศิลปินชาวอิตาลีในชื่อไทยคือ นายศิลป์ พีระศรี ได้นำศิลปะสากลมาเผยแพร่ โดยเฉพาะงานประติมากรรมสมัยใหม่ระดับอนุสาวรีย์ ปฏิมากรรมได้รับอิทธิพลตะวันตก เช่นพระพุทธรูปปางลีลาต้นแบบพระประธานพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม นับว่าเป็นแบบพิเศษในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 2.18 พระศรีศากยทศพลญาณ ประชานพุทธมณฑล

4.3 งานสถาปัตยกรรมในสมัยรัตนโกสินทร์ สถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากหลากหลายรูปแบบ เช่น อิทธิพลอยุธยา ได้แก่ การสร้างพระปรางค์ทรงสูงชะลูด งดงามกว่าแบบสมัยอื่น ยอดพระปรางค์เป็นแบบยอดคิصرวัชระ โดยเฉพาะพระปรางค์ วัดอรุณราชวราราม ซึ่งสร้างในสมัยรัชกาลที่ 2 พระปรางค์ที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดราชบูรณะและวัดจักรวรรค์ราชวาส ส่วนสถาปัตยกรรมรับอิทธิพลสุโขทัย ซึ่งรัชกาลที่ 4 โปรดให้ถ่ายแบบมาจากแบบสุโขทัย เช่น พระสมุทรเจดีย์กลางน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ เจดีย์ภูเขาทอง เจดีย์ราชบพิธ เจดีย์วัดโสมนัส เจดีย์วัดบวรนิเวศ เป็นต้น ด้านสถาปัตยกรรมอิทธิพลจีน ได้แก่ สถาปัตยกรรมเจดีย์และโบสถ์วิหารที่ใช้กระเบื้องเคลือบตกแต่ง ศาลาและโบสถ์วิหารที่มีลักษณะแบบกังฉิน ได้แก่ พระอุโบสถวัดบวรนิเวศ วัดเทพธิดาราม วัดกัลยาณมิตร พระที่นั่งเวหาศจำรูญบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น สถาปัตยกรรมอิทธิพลแบบตะวันตก เป็นแบบผสมผสานของไทยปะปน มิได้เลียนแบบตะวันตกโดยตรง เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พระที่นั่งปฐมพิมาน พระราชวังบนยอดเขามไหศวรรค์ เขาวัง จังหวัดเพชรบุรี และสถาปัตยกรรมแบบรัตนโกสินทร์แท้ ได้แก่ ชุมประตู่วัดเชตุพน ชุมประตู่มณฑล วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปราสาทเทพบิดร เป็นต้น

ภาพที่ 2.19 วัดอรุณราชวราราม

โดยสรุป ทักษะศิลปะสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยแบ่งได้ 4 สมัย คือ ทักษะศิลปะสมัยเชียงแสน ทักษะศิลปะสมัยสุโขทัย ทักษะศิลปะสมัยอยุธยา และทักษะศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร (2543) ๘๕ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร พิริศเกล
 กรมศิลปากร (2544) ๘๐ ปี กรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2545) ๘๑ ปี แห่งการสถาปนากรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร รุ่งศิลป์การพิมพ์
 กรมศิลปากร (2546) วัดพุทธไสสวรรคย์ กรุงเทพมหานคร อรุณกลาตพริ้ว
 นิทรรศการภาพถ่ายการบันทึกหลักฐานทางสถาปัตยกรรมไทย (2534) กรุงเทพมหานคร
 อัมรินทร์พรินตัง
 มัช ตะติยะ (2547) สุนทรียภาพทางทัศนศิลป์ กรุงเทพมหานคร วาดศิลป์
 สันติ เล็กสุขุม (2546) ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ] การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา
 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 THE FINE ARTS DEPARTMENT. .Bangkok A.P.Graphic Design & Printing,

แบบประเมินชิ้นงาน
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับครูใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญ ประสบการณ์และหลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ

2. ครูประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ประเภทของงาน

1.1 ระบุลักษณะของงานได้ถูกต้อง	2	คะแนน
1.2 ระบุลักษณะของงานได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

2. การรับอิทธิพล

2.1 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ถูกต้อง	2	คะแนน
2.2 ระบุแหล่งการรับอิทธิพลได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

3. แหล่งที่ค้นพบ

3.1 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ถูกต้อง	2	คะแนน
3.2 ระบุแหล่งที่ค้นพบได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

4. แหล่งที่ตั้ง

4.1 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ถูกต้อง	2	คะแนน
4.2 ระบุแหล่งที่ตั้งได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

5. วัสดุ(ชนิด)

5.1 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
5.2 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

แบบประเมินผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

เกณฑ์การประเมิน	ยุคก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย																		รวมคะแนนทั้งหมด	
	ทวาราวดี						ศรีวิชัย						ลพบุรี							
	ประเภท	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)	รวม	ลักษณะงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)	รวม	ลักษณะงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)	รวม		
1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	30	
ชื่อกลุ่ม																				
กลุ่มที่ 1																				
กลุ่มที่ 2																				
กลุ่มที่ 3																				
กลุ่มที่ 4																				
กลุ่มที่ 5																				
กลุ่มที่ 6																				

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดี	21 - 30
พอใช้	11 - 20
ปรับปรุง	1 - 10

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับครูใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญ ประสบการณ์ และหลังการเผชิญประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติ
2. ครูจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ประเภทของงาน

1.1 ระบุลักษณะของงาน ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
1.2 ระบุลักษณะของงาน ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

2. การรับอิทธิพล

2.1 ระบุแหล่งการรับอิทธิพล ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
2.2 ระบุแหล่งการรับอิทธิพล ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

3. แหล่งที่ค้นพบ

3.1 ระบุแหล่งที่ค้นพบ ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
3.2 ระบุแหล่งที่ค้นพบ ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

4. แหล่งที่ตั้ง

4.1 ระบุแหล่งที่ตั้ง ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
4.2 ระบุแหล่งที่ตั้ง ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

5. วัสดุ(ชนิด)

5.1 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ ได้ถูกต้อง	2	คะแนน
5.2 ระบุชนิดของวัสดุงานทัศนศิลป์ ได้ไม่ถูกต้อง	1	คะแนน

แบบประเมินผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

เกณฑ์ การ ประเมิน	ยุคประวัติศาสตร์ชาติไทย																				รวมคะแนนทั้งหมด
	เชียงใหม่					สุโขทัย					อยุธยา					รัตนโกสินทร์					
	ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัดดู(ชนิด)	รวม	ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัดดู(ชนิด)	รวม	ประเภท	การรับ	แหล่งที่	แหล่งที่ตั้ง	วัดดู(ชนิด)	รวม	รวม		
	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	10	40	
ชื่อกลุ่ม																					
กลุ่มที่ 1																					
กลุ่มที่ 2																					
กลุ่มที่ 3																					
กลุ่มที่ 4																					
กลุ่มที่ 5																					
กลุ่มที่ 6																					

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดี	21 - 30
พอใช้	11 - 20
ปรับปรุง	1 - 10

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสังเกตการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจ และเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3 สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของ สมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น ของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
3.3 สมาชิก ไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาาร่วมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้แก้ปัญหาได้เฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิก ไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุแต่ไม่นำมาพัฒนา	2	คะแนน
5.3 สมาชิก ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครุและ ไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
 หน่วยประสภารณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
 สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3			

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

หน่วยประสบการณ์ที่ 5
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบเสนอหน่วยประสบการณ์
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์	ประสบการณ์หลัก	ประสบการณ์รอง
5. การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน	5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนต้ำ

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 3 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง จุด เส้นและสี 2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง ลักษณะพื้นผิวและค่าน้ำหนัก 2.5 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง รูปร่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง 2.6 เขียนสรุปสาระสำคัญ
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 1 ชิ้นงาน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์ 2.3 วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ

ประสบการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัด องค์ประกอบศิลป์	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัด องค์ประกอบศิลป์	2.4 วิเคราะห์หลักการจัด องค์ประกอบด้านความเป็น เอกภาพและการเน้นให้เกิด จุดเด่น 2.5 เขียนสรุปสาระสำคัญ
	3. นำเสนอผลงาน	3.1 รายงานผล / อภิปราย 3.2 นำผลงานที่วิเคราะห์ไป จัดแสดงที่มุมแสดงผลงาน

แบบเสนอภารกิจและงาน

เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

หน่วยประสภการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสภการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสภการณ์รอง	ภารกิจ	งาน
5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม	1.1 จัดหากระดาษสีขนาด 4"x6" 1 แผ่น 1.2 จัดหากระดาษรองวาดเขียน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหาไม้บรรทัด 1.6 จัดหากระดาษ A4 1.7 จัดหาปากกาเคมี 1.8 จัดหาทินเนอร์น้ำมันศิลปะ
	2. ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรม	2.1 ตั้งชื่องาน 2.2 เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ 2.3 กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในภาพเขียน 2.4 ร่างแบบ / ออกแบบ
	3. จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	3.1 เขียนโครงร่างบนกระดาษ 3.2 ทดคินน้ำมันบนกระดาษ 3.3 ไล่น้ำหนักสีคินน้ำมัน 3.4 ตกแต่งพื้นผิว

ประเภทการรื่อง	ภารกิจ	งาน
5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ	1.1 จัดหาดินน้ำมัน 1.2 จัดหาแผ่นกระดาน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหาเครื่องมือปั้นดิน
	2. ออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ	2.1 ตั้งชื่องาน 2.2 เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ 2.3 กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในงานประติมากรรมนูนต่ำ 2.4 ร่างแบบ 2.5 กำหนดระยะของรูป
	3. จัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ	3.1 วาดโครงร่างลงแผ่นกระดานไม้อัด 3.2 ขึ้นรูปด้วยดินน้ำมัน 3.3 ส่วนที่เป็นร่องลึกให้แกะออก 3.4 ส่วนที่นูนให้เสริมด้วยดินน้ำมัน
	4. เสนอผลงาน	4.1 รายงานผลงาน 4.2 วิพากษ์ 4.4 สรุป 4.5 ทำแบบฝึกหัด

แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่ 5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	

ประสบการณ์

ประสบการณ์หลัก

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รอง

5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ

5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน” แล้ว นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบและหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณ์ “การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

บริบทและสถานการณ์

บริบท

การเผชิญประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ นักเรียนประกอบกิจกรรม 2 อย่างตามลำดับก่อนหลัง คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ใช้เวลาประกอบกิจกรรม 3 ชั่วโมง ในการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินและ การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ต้องเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายภาพ จอภาพ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม สถานที่เผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางศิลปะ

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายจากชมรมให้มาจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน

ขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์

ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ในประสบการณ์หลักที่ 5.1 และประสบการณ์หลักที่ 5.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

ขั้นที่ 2 ประเมินเหตุการณ์เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นชี้แจงวัตถุประสงค์ ประสบการณ์ บริบท/สถานการณ์ ขั้นตอน การเผชิญประสบการณ์ (ภารกิจ/งาน) สื่อ เครื่องมือการประเมิน

- วัตถุประสงค์ในการเรียน มีดังนี้ (1) นักเรียนสามารถวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์และประเมินผลงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง และ (2) นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

- ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

- บริบทในการเผชิญประสบการณ์ คือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ มุมผลงานและมุมวัสดุอุปกรณ์ เวลาที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์ 3 ชั่วโมง

สิ่งที่นักเรียนต้องเตรียม ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ ปากกา สมุดบันทึก กระดานรองวาดเขียน กระดาษ 100 ปอนด์ สีชอล์กเทียน ดินน้ำมัน และเครื่องปั้นดินเผา

- สถานการณ์ นักเรียนในฐานะนักออกแบบอิสระ ได้รับเชิญจากสถานศึกษาให้มาเป็นวิทยากรพิเศษ ในรายวิชา ทัศนศิลป์ เพื่อเสริมความรู้และทักษะเรื่ององค์ประกอบศิลป์แก่นักเรียน

- ภารกิจ/งาน ในการเผชิญประสบการณ์ ครอบคลุม ศึกษาประมวลสาระเรื่ององค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ การประเมินผลงานทัศนศิลป์ และการดำเนินการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำ

- สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระ มัลติมีเดียสำหรับปฐมวัย มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ คู่มือเผชิญประสบการณ์

- การประเมิน จากการทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงาน และการทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 3 เผชิญประสบการณ์

เป็นขั้นที่นักเรียนเผชิญประสบการณ์ เพื่อแสวงหาความรู้และความชำนาญในประสบการณ์นี้ นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ 2 ประสบการณ์ คือ (1) การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงาน ประกอบด้วย ศึกษาประมวลสาระเรื่อง การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์ การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ด้วยการวิพากษ์และการประเมิน และ (2) การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ประกอบด้วย การเตรียมวัสดุอุปกรณ์การออกแบบ เพื่อดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและประติมากรรมนูนต่ำ

ขั้นที่ 4 รายงานความก้าวหน้า

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ ตามภารกิจและงานในระยหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องรายงานความก้าวหน้าการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน ว่าได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพื่อปฏิบัติการวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ และประเมินผลงานทัศนศิลป์ไว้เรียบร้อยแล้ว และการดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ ว่าได้เตรียมวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการออกแบบและจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียนและประติมากรรมนูนต่ำไว้เรียบร้อยแล้ว พบปัญหาและอุปสรรคหรือไม่ และได้แก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 5 รายงานผลการเผชิญประสบการณ์

เมื่อนักเรียนได้เผชิญประสบการณ์แล้ว นักเรียนต้องรายงานผลการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินและการดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ขั้นที่ 6 สรุปผลการเผชิญประสบการณ์

สรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ และดำเนินการชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 5.1 และประสบการณ์หลักที่ 5.2 เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ จำนวน 1 ข้อ

สื่อและแหล่งประสบการณ์

สื่อเผชิญประสบการณ์	แหล่งประสบการณ์
1. ประมวลสาระ	1. ห้องเรียน
2. มัลติมีเดียปฐมนิเทศ	2. ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ	3. มุมวิชาการ
4. คู่มือเผชิญประสบการณ์	4. มุมวัสดุอุปกรณ์
	5. มุมผลงาน

การประเมิน

1. จากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์
2. หลังจากปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ ความร่วมมือในการทำงาน ความรับผิดชอบ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา และการยอมรับคำแนะนำและการปรับปรุง
3. จากชิ้นงาน ได้แก่ ผลงานการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมนูนต่ำ แบบประเมินผลงานด้านทัศนศิลป์
4. จากการทำแบบฝึกหัด

แผนเผชิญประสบการณื

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณืที่	5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณืหลักที่	5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณื “การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ” แล้ว นักเรียนสามารถวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณื “การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถประเมินผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง

ประสบการณืและบริบท

ก. ประสบการณืที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน แล้วสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินที่ห้องเรียนและมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหา ปากกา สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ สิ่งจัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมได้รับมอบหมายจากชมรมให้มาจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณืแบบกลุ่ม ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ (1) อ่านประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (2) ดำเนินการวิพากษ์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ และ (3) เสนอผลงานทางทัศนศิลป์

รายละเอียดของการเผชิญประสพการณ์ที่ 5.1 เรื่อง การวิเคราะห์ห้องที่ประกอบคิดได้จากผลงาน

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.1 การวิเคราะห์ผล งานที่ค้นคิดปี ด้านองค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวล สาระ เรื่อง “องค์ประกอบคิดปี”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบ ของที่ค้นคิดปี” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL		- ห้องเรียน - นุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสพการณ์		- บันทึกสาระสำคัญ
	2. ดำเนินการ วิเคราะห์ผลงาน ที่ค้นคิดปี	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานที่ค้นคิดปี กลุ่มละ 3 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์องค์ประกอบ ของที่ค้นคิดปี เรื่อง จุด เด่น และสี	PDL PDL PDL		- ห้องเรียน - นุมวิชาการ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญ ประสพการณ์		- สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ผลงานที่ตนคิดปี	2.4 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เรื่อง ลักษณะของพื้นผิว และค่าน้ำหนัก 2.5 วิเคราะห์องค์ประกอบของทัศนศิลป์เรื่อง รูปทรง และพื้นที่ว่าง 2.6 เขียนสรุปสาระสำคัญ	PDL PDL SDL		-ห้องเรียน -มูลนิธิการ	-ประมวลสาระ -คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		- สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.2 การวิเคราะห์ผล งานทัศนศิลป์ ด้านหลักการจัด องค์ประกอบ	1. ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง หลักการจัด องค์ประกอบศิลป์”	1.1 อ่านประมวลสาระ เรื่อง “หลักการจัด องค์ประกอบของ ทัศนศิลป์” 1.2 บันทึกสาระสำคัญ	SDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม
	2. ดำเนินการวิเคราะห์ ผลงานทัศนศิลป์ด้าน หลักการจัดองค์ ประกอบศิลป์	2.1 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5 คน 2.2 เลือกผลงานทัศนศิลป์ กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน 2.3 วิเคราะห์ หลักการ องค์ประกอบด้าน ความสมดุลและความ เป็นเอกภาพ	TDL/PDL TDL/PDL PDL		-ห้องเรียน			-จากการปฏิบัติ งานกลุ่ม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ ข้อมูล	บริบท	สื่อ/ แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานที่ค้นคิดในด้านหลักการจัดองค์ประกอบ		2.4 วิเคราะห์หลักการองค์ประกอบด้านความเป็นเอกภาพและการเน้นให้เกิดจุดเด่น	PDL		-ห้องเรียน	-คู่มือเตรียมประสบการณ์		-จากการปฏิบัติงานกลุ่ม
		2.5 เขียนสรุปสาระสำคัญ	SDL					
	3. นำเสนองาน	3.1 นำผลงานที่วิเคราะห์ไปจัดแสดงที่มุมแสดงผลงาน 3.2 สรุปงานที่ทำ	TDL/PDL TDL/PDL		-ห้องเรียน			-จากการนำเสนอผลงาน

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL 30 ,PDL 5,TDL 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ		- ห้องเรียน	(15) 10 5
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้นำแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	- มัลติมีเดียสำหรับ ปฐมนิเทศ	- ห้องเรียน	5
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบ 3.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ	- ประมวลสาระ - คู่มือเผชิญประสบการณ์ - มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	- ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ - มุมวัสดุอุปกรณ์ - มุมวิชาการ	130
4	รายงานความก้าวหน้า	-	- ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	- ผลจากการปฏิบัติงาน	- ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	- ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	- แบบทดสอบ	- ห้องเรียน	-

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่

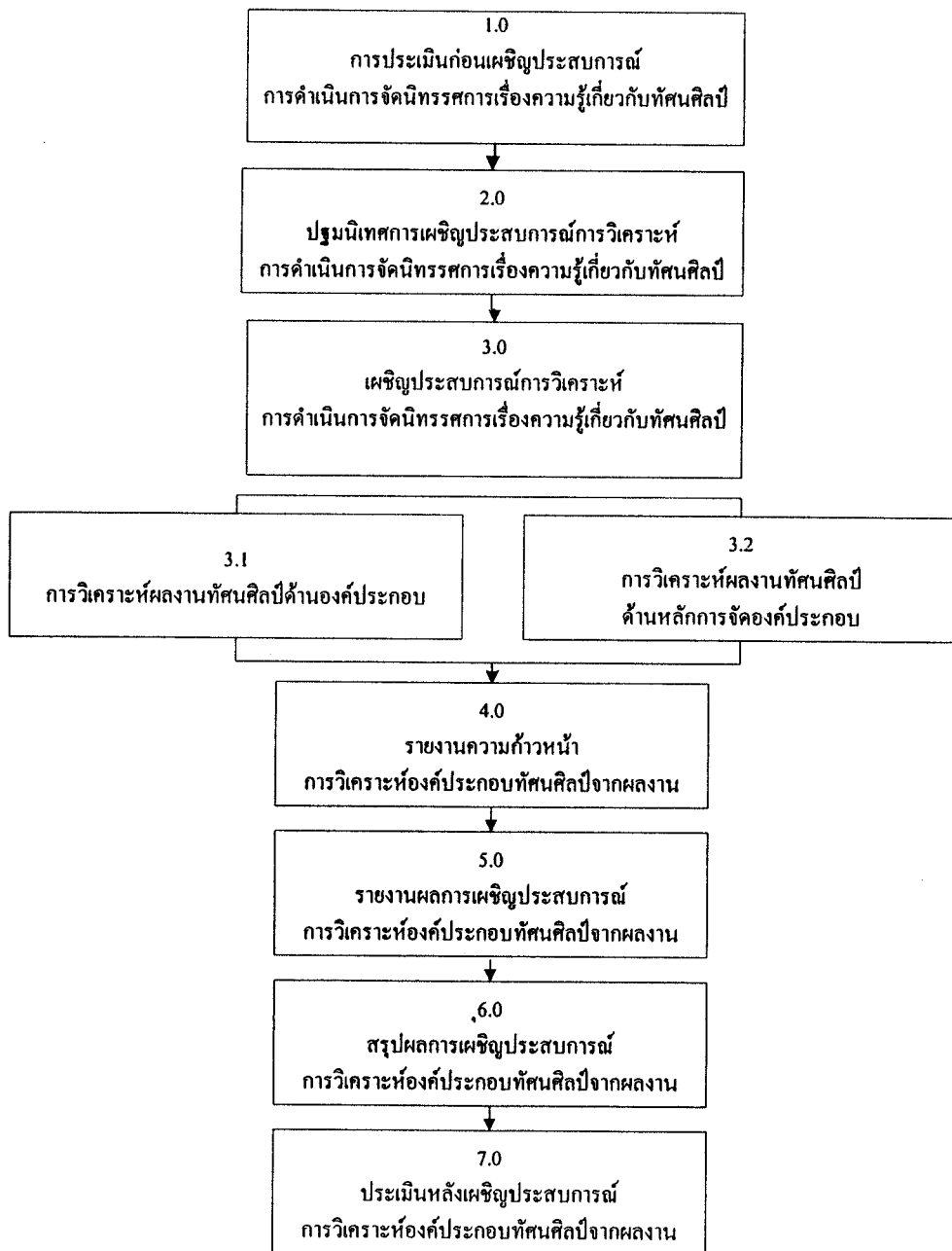
การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 – 5.1.2

เวลา 3 ชั่วโมง

แผนผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่	5.1	การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ระเภทสื่อ : มัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศเรื่อง “ปฐมนิเทศประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2 แล้ว นักเรียนสามารถระบุวัตถุประสงค์ของประสบการณ์หลักที่ 5.1 และ 5.2 บริบท/สถานการณ์ ภารกิจ/งาน สื่อที่ใช้ในการเผชิญประสบการณ์และการประเมินได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ แบ่งออกเป็น 2 ประสบการณ์หลัก ได้แก่ (1) ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ และวิเคราะห์หลักการการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ และ (2) ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียน งานประติมากรรมปูนต้ำได้ บริบท ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ มุมวิชาการ และมุมสื่อ สถานการณ์ นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรมที่ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ นักเรียนจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้าน องค์ประกอบศิลป์และหลักการการจัดองค์ประกอบศิลป์และดำเนินการจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียนและงานประติมากรรมปูนต้ำ นักเรียนจะต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำ สื่อที่ใช้ ได้แก่ ประมวลสาระมัลติมีเดียปฐมนิเทศ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ การประเมิน จากแบบทดสอบก่อนและ หลังเผชิญประสบการณ์ การปฏิบัติงานกลุ่ม ชิ้นงานที่สร้าง และแบบฝึกหัด

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน (2) ชั้นเตรียมการ (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมิน

1. ชั้นวางแผน

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม เกณฑ์ และเงื่อนไข

1.2 กำหนดหัวข้อการปฐมนิเทศที่จะนำเสนอในมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

2. ชั้นเตรียมการ

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้แสดง ผู้บรรยาย ผู้บันทึกเสียง

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน

กล้องถ่ายภาพดิจิทัล

2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมโฟโตชอป โปรแกรมเนโรมีเดีย

3. ชั้นดำเนินการ

3.1 เขียนคำบรรยายพร้อมทั้งกำหนดภาพและข้อความที่ตรงกับภาพ

3.2 ถ่ายภาพประกอบคำบรรยาย

3.3 สร้างข้อความ

3.4 บันทึกเสียง

3.5 ผสมเสียงและภาพ และใช้เทคนิคการนำเสนอ

3.6 ตรวจสอบตัวสะกดของข้อความและความชัดเจนของภาพและเสียง

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

(1) ข้อความ ได้แก่ ความถูกต้องของหัวข้อสำคัญในมัลติมีเดีย ความชัดเจนของอักษร ขนาดของตัวอักษร การจัดลำดับของข้อความ และความเหมาะสมของสีตัวอักษรกับพื้น (2) ภาพ ได้แก่ ความสอดคล้องของภาพและเสียง ขนาดของภาพ ความชัดเจนของภาพ และความสมจริงของภาพและเสียง (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของเสียง สีลาของเสียงที่บรรยาย และความถูกต้องของการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร ประกอบด้วย		
2.1 ผู้แสดง	12	คน
2.2 ผู้บรรยาย	1	คน
2.3 ผู้บันทึกเสียง	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมโครโฟน กล้องถ่ายภาพดิจิทัล		

แผนผลิตสื่อประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่ 5.1	การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประเภทสื่อ : ประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง องค์ประกอบศิลป์

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบศิลป์แต่ละองค์ประกอบได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระ เรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้องสรุปเนื้อหาจากประมวลสาระ

สรุปเนื้อหา

องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้และพัฒนาเชิงความรู้ที่ประกอบด้วย จุด เส้น สี คำนำหน้า รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดองค์ประกอบได้ครอบคลุม คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 2* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
 ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทยพัฒน์
 สุชาติ เถาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
 ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษา 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
 สมาคมศิษย์เก่าศิลปะศึกษา-ช่างศิลป์. *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องใน
 โอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ขั้นตอนวางแผน (2) ขั้นตอนเตรียมการ
 (3) ขั้นตอนดำเนินการผลิต และ (4) ขั้นตอนประเมิน

1. ขั้นตอนวางแผน

- 1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ และทักษะเกี่ยวกับ
องค์ประกอบศิลป์
- 1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรม
เกณฑ์และเงื่อนไข
- 1.3 วิเคราะห์และกำหนดเนื้อหาสาระ เป็นการรวบรวมเนื้อหาสาระจากหนังสือและตำราที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องประวัติศาสตร์ศิลป์ในประเทศไทย มาจำแนกเป็นหัวเรื่อง

2. ขั้นตอนเตรียมการ

- 2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้พิมพ์
- 2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ กระดาษ A4 เทปกาวติดสันหนังสือ ลวดเย็บ
กระดาษ เครื่องเย็บกระดาษ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ หมึกสำหรับเครื่องพิมพ์
- 2.3 เตรียมโปรแกรมที่ใช้ในการผลิต ได้แก่ โปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โปรแกรมโฟโตชอป

3. ขั้นตอนดำเนินการ

- 3.1 เขียนแผนผังแนวคิดในรูปแบบภูมิ ประกอบด้วย หน่วยและหัวเรื่อง
- 3.2 เขียนแผนการสอนประจำหน่วย ประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์
เชิงพฤติกรรม
- 3.3 เขียนเนื้อหาสาระ ประกอบด้วย ความนำ อธิบายเนื้อหาสาระ และสรุปเนื้อหาสาระ
- 3.4 กำหนดภาพประกอบและคำอธิบายรายละเอียดของภาพประกอบ
- 3.5 ตรวจสอบความถูกต้องของภาพที่ใช้
- 3.6 จัดพิมพ์และเข้าเล่ม

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา และเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ (1) เนื้อหาสาระครอบคลุม ความถูกต้อง ความทันสมัย การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และภาษาที่ใช้ และ (2) ภาพประกอบ ครอบคลุมความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา คำอธิบายในภาพประกอบ และความชัดเจนของภาพประกอบ

ทรัพยากรที่ต้องใช้

1. งบประมาณ	1,000	บาท
2. บุคลากร	1	คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มีอยู่แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์		

แผนผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสงค์ที่	5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสงค์หลักที่	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	

ประเภทสื่อ : มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีอยู่แล้ว ต้องผลิตใหม่

เรื่อง หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

วัตถุประสงค์

หลังจากชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระแล้ว นักเรียนสามารถอธิบายองค์ประกอบศิลป์แต่ละองค์ประกอบและสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง

สรุปเนื้อหา

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มี 3 หลักการคือ (1) หลักความสมดุล (2) หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) หลักของการเป็นเอกภาพ

แหล่งที่มาของสื่อ

จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 2* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ

ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทย์พัฒน์

สุชาติ เกาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*

ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษา 1 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

สมาคมศิษย์เก่าศิลปะศึกษา-ช่างศิลป์(2542) . *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

ขั้นตอนการผลิต

การผลิตมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มีขั้นตอนการผลิตครอบคลุม (1) ชั้นวางแผน (2) ชั้นเตรียมการ (3) ชั้นดำเนินการผลิต และ (4) ชั้นประเมิน

1. ชั้นวางแผน

1.1 วิเคราะห์นักเรียน เป็นการศึกษานักเรียนในด้านอายุ ความรู้ ประสบการณ์เดิมและทักษะเกี่ยวกับองค์ประกอบศิลป์

1.2 กำหนดวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ครอบคลุมพฤติกรรมเกณฑ์ และเงื่อนไข

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาสาระ และกำหนดรูปแบบภาพให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการสอน

1.4 กำหนดขนาดของภาพที่จะนำมาสร้างเป็นตัวอย่างภาพ

2. ชั้นเตรียมการ ในการผลิตตัวอย่างภาพชิ้นงาน มีการเตรียมการดังนี้

2.1 เตรียมบุคลากร ได้แก่ ผู้ถ่ายภาพประกอบ ผู้ผลิตมัลติมีเดีย

2.2 เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องฉายโปรเจกเตอร์ กล้องดิจิทัล โปรแกรมเพาเวอร์พอยท์

3. ชั้นดำเนินการ

3.1 เขียนบท

3.2 ออกแบบหน้าจอบทประกอบด้วยข้อความและภาพ

3.3 จัดทำข้อความและภาพ

3.4 บันทึกเสียงบรรยายและเสียงดนตรี

3.5 ตรวจสอบความถูกต้องความคมชัดของภาพและเสียง

3.6 บันทึกงานลงแผ่นบันทึกข้อมูล CD

4. ชั้นประเมิน

ประเมินจากการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง

(1) ภาพ ได้แก่ การจัดวางรูปภาพ ความชัดเจนของภาพ สีและการตกแต่งภาพ (2) ข้อความ ได้แก่ การจัดวางตำแหน่งของข้อความและตัวอักษรที่ใช้ในข้อความ (3) เสียง ได้แก่ ความชัดเจนของน้ำเสียง ความถูกต้อง และการออกเสียง

ทรัพยากรที่ใช้

1. งบประมาณ 1,000 บาท
2. บุคลากร 1 คน
3. อุปกรณ์การผลิต (มือผู้แล้ว) ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ และกล้องดิจิทัล

แผนเผชิญประสบการณื

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณืที่ 5	การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณืหลักที่ 5.2	การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์	

วัตถุประสงค์

1. หลังจากเผชิญประสบการณื “การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบผลงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง
2. หลังจากเผชิญประสบการณื “การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบผลงานประติมากรรมนูนต่ำได้ถูกต้อง

ประสบการณืและบริบท

ก. ประสบการณืที่คาดหวัง

นักเรียนผ่านกระบวนการการจัดองค์ประกอบทัศนศิลป์ แล้วสามารถจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้

ข. บริบทและสถานการณ์

บริบท

นักเรียนวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมินที่ห้องเรียนและมุมวิชาการ นักเรียนต้องจัดหา ปากกา สมุดบันทึก ดินสอ ไม้บรรทัด ยางลบ สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ ได้แก่ กระดาษ A4

สถานการณ์

นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรม ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน โดยรูปแบบการเผชิญประสบการณืแบบกลุ่ม นักเรียนต้องปฏิบัติ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ (1) จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ (2) ออกแบบองค์ประกอบศิลป์ (3) จัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน (4) จัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ และ (5) เสนอผลงานทางทัศนศิลป์

รายละเอียดของการเผชิญประสพการณ์ที่ 5.2 เรื่อง การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสพการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน	1.1 จัดหากระดาษสี ขนาด 4"x6" จำนวน 1 แผ่น 1.2 จัดหากระดาษรองวาดเขียน 1.3 จัดหาดินสอ 1.4 จัดหายางลบ 1.5 จัดหากระดาษA4 1.6 จัดหาปากกาเคมี 1.7 จัดหาดินน้ำมัน คละสี	SDL/PDL PDL PDL PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มูลนิธิศุภกร	- คู่มือเผชิญประสพการณ์		- สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
	2. ออกแบบองค์ประกอบ ในงานจิตรกรรมภาพเขียน	2.1 ตั้งชื่องาน 2.2 เลือกหลักการจัด องค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์ 1 แบบ 2.3 กำหนดตำแหน่งใน เนื้อหาภาพเขียน 2.4 ร่างแบบ/ออกแบบ	PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
	3. จัดองค์ประกอบใน งานจิตรกรรมภาพเขียน	3.1 เขียนโครงร่างบนกระดาษ 3.2 ตัดดินน้ำมันบนกระดาษ 3.3 ไล่น้ำมันกีสตินน้ำมัน 3.4 ตกแต่งพื้นผิว	PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม

ประสบการณ์	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
5.2.2 การจัดองค์ประกอบใน ประติมากรรม หุ่นดำ	1. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ การจัดองค์ประกอบ ในงานประติมากรรม หุ่นดำ	1.1 จัดหาดินน้ำมัน	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
		1.2 จัดหากระดาษ รองวาดเขียน	PDL					
		1.3 จัดหาดินสอ	PDL					
		1.4 จัดหาขียงลบ	PDL					
		1.5 จัดหาเครื่องมือ ปั้นดิน	PDL					
	2. ออกแบบองค์ประกอบ ในงานประติมากรรม หุ่นดำ	2.1 ตั้งชื่องาน	PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์	-คู่มือเผชิญ ประสบการณ์		-สังเกตพฤติกรรม
2.2 เลือกหลักการจัด องค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์ 1 แบบ		PDL						
2.3 กำหนดตำแหน่งใน เนื้อหาทาง ประติมากรรมหุ่นดำ		PDL						
2.4 ร่างแบบ/ออกแบบ		PDL						
2.5 กำหนดระยะของรูป		PDL						

ประเภทการณ	ภารกิจ	งาน	วิธีการ	เนื้อหา/ข้อมูล	บริบท	สื่อ/แหล่งความรู้	สิ่งอำนวยความสะดวก	การประเมิน
ประเภทการณ	3. การจัดองค์ประกอบ ในงานประดิษ กรรมมูลดำ	3.1 วาดโครงร่างลง แผ่นกระดาษไม้ัด 3.2 ขึ้นรูปด้วยดินน้ำมัน 3.3 ส่วนที่เป็นร่องลึกให้ แคะออก 3.4 ส่วนที่นูนให้เสริมด้วย ดินน้ำมัน	PDL PDL PDL PDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	-คู่มือเหรียญ ประสมการณ		-สังเกต พฤติกรรม
	4. เสนอผลงาน	4.1 รายงานผลงาน 4.2 สรุป 4.3 ทำแบบฝึกหัด	PDL TDL SDL		-ห้องปฏิบัติการ ทางศิลปะ	- คู่มือเหรียญ ประสมการณ		-ผลงาน -แบบฝึกหัด

แผนกำกับประสบการณ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

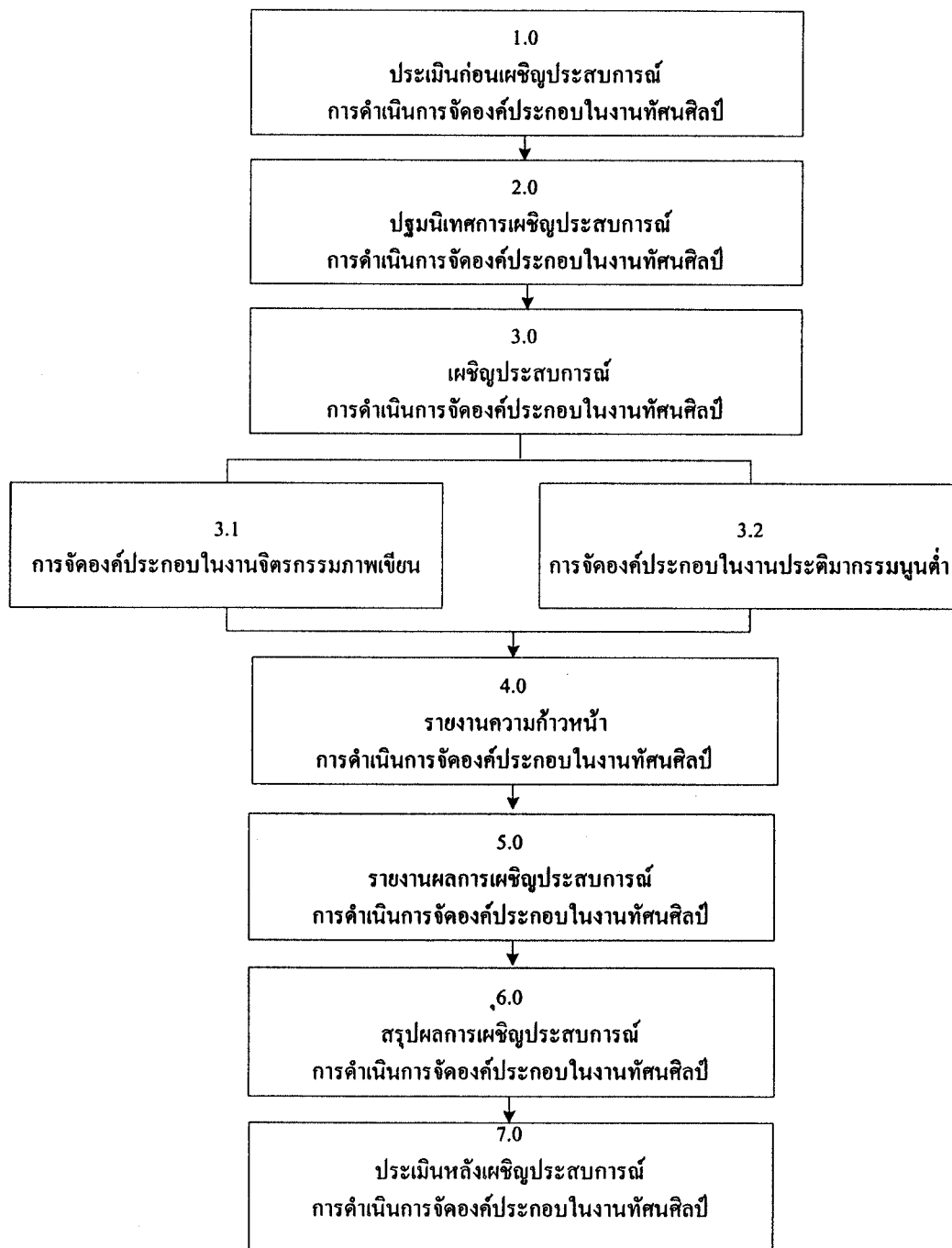
ผู้สอน นางสาวธนพัช ธรรมเจริญพงศ์ จำนวนนักเรียน SDL 30 ,PDL 5, TDL 1 เวลา 3 ชั่วโมง

วันที่	กิจกรรม / ภารกิจ	สื่อ	สถานที่	เวลา (นาที)
1	ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ 1.1 ทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ			-
2	ปฐมนิเทศ 2.1 วัตถุประสงค์ 2.2 ประสบการณ์ 2.3 บริบท / สถานการณ์ 2.4 อธิบายภารกิจและงาน 2.5 ชี้แนะแหล่งความรู้ / สื่อ 2.6 การประเมิน	-	-	-
3	เผชิญประสบการณ์ 3.1 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ 3.2 จัดองค์ประกอบงานจิตรกรรม ภาพเขียน 3.3 จัดองค์ประกอบงาน ประติมากรรมนูนต่ำ	-คู่มือเผชิญประสบการณ์ -มัลติมีเดียประกอบ ประมวลสาระ	-ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ -มุมวัสดุอุปกรณ์ -มุมวิชาการ	135
4	รายงานความก้าวหน้า	-	-ห้องเรียน	5
5	รายงานผลการเผชิญประสบการณ์	-ผลจากการปฏิบัติงาน	-ห้องเรียน	15
6	สรุปผลการเผชิญประสบการณ์	-	-ห้องเรียน	10
7	ประเมินผลหลังเผชิญประสบการณ์ 7.1 ทดลองหลังเผชิญประสบการณ์ 1) ตอนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2) ตอนที่ 2 ภาคปฏิบัติ	-แบบทดสอบ	-ห้องเรียน	(15) 10 5

เส้นทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	สาระทัศนศิลป์	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสบการณ์ที่	5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณ์หลักที่	5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	
ประสบการณ์รองที่	5.2.1 – 5.2.2	เวลา 3 ชั่วโมง

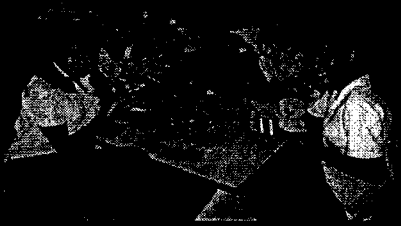

ชุดประสบการณ์หน่วยที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

บทมัลติมีเดียสำหรับปฐมนิเทศ

เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	<p style="text-align: center;">มัลติมีเดีย สำหรับปฐมนิเทศ</p>	<p>FI...ดนตรีประจำรายการ</p>
2	<p style="text-align: center;">หน่วยประสบการณ์ที่ 5 เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์</p>	<p style="text-align: center;">↓</p> <p>FO...</p>
3	<p style="text-align: center;">หน่วยประสบการณ์ที่ 5</p> 	<p>บรรยาย... ก่อนที่นักเรียนจะเข้าสู่การเผชิญประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 มีคำแนะนำนักเรียนในการเผชิญประสบการณ์ ดังนี้</p>
4	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์ จากผลงาน</p>	<p>ประสบการณ์ที่นักเรียนต้องเผชิญมี 2 ประสบการณ์หลัก คือ ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบทัศนศิลป์จากผลงานด้วยการประเมิน</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	<p>ประสบการณ์ 5.1 การวิเคราะห์ห้องประกอบที่ผลิตปี จากผลงาน</p> <p>ประสบการณ์ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบ งานที่ผลิตปี</p>	<p>และประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงาน ทัศนศิลป์</p>
6	<p>ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องประกอบศิลป์ จากผลงาน</p>	<p>จากประสบการณ์หลักที่ 5.1</p>
7	<p>ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องประกอบศิลป์ จากผลงาน</p> <p>ประสบการณ์รอง</p>	<p>แบ่งเป็นประสบการณ์รอง 2 ประสบการณ์ ได้แก่</p>
8	<p>ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์ห้องประกอบศิลป์ จากผลงาน</p> <p>ประสบการณ์รอง</p> <p>5.1.1 การวิเคราะห์ผลงาน ที่จัดทำขึ้นโดยองค์ประกอบ</p>	<p>ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้าน องค์ประกอบ</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะ จากผลงาน</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์ร่อง</p> <p>5.1.1 การวิเคราะห์ลักษณะ ศิลปะศิลปะประกอบประกอบ</p> <p>5.1.2 การวิเคราะห์ ลักษณะศิลปะศิลปะประกอบประกอบ</p>	<p>และประสบการณ์ร่องที่ 5.1.2</p> <p>การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการ จัดองค์ประกอบ</p>
10	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบ งานทัศนศิลป์</p>	<p>ประสบการณ์หลักที่ 5.2</p>
11	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์ร่อง</p>	<p>แบ่งเป็นประสบการณ์ร่อง 2 ประสบการณ์ ได้แก่</p>
12	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์ร่อง</p> <p>5.2.1 การตั้ง องค์ประกอบประกอบ ศิลปะงานทัศนศิลป์</p>	<p>ประสบการณ์หลักที่ 5.2.1</p> <p>การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม ภาพเขียน</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	<p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินงานจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์รอง</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>5.2.1 การจัด องค์ประกอบโดย อิงตามความนิยม</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>5.2.2 การจัด องค์ประกอบโดย ประเมินจากคุณค่า</p> </div> </div>	<p>และประสบการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรม นูนต่ำ</p>
14	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.1</p>	<p>วัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์ หลักที่ 5.1 มีดังนี้</p>
15	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง</p>	<p>1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง</p>
16	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ถูกต้อง</p>	<p>2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลงาน ทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบได้ ถูกต้อง</p>

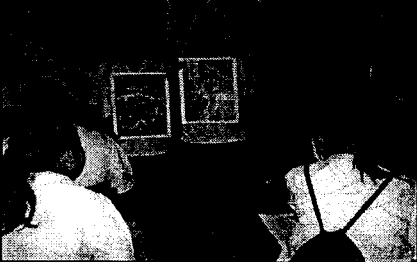
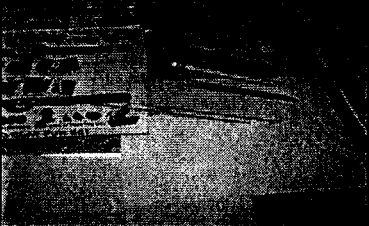

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p style="text-align: center;">ประสบการณ์หลักที่ 5.2</p>	และวัตถุประสงค์ของการเผชิญประสบการณ์หลักที่ 5.2 มีดังนี้
18	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง</p>	1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง
19	<p style="text-align: center;">วัตถุประสงค์</p> <p>1. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียนได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนปั้นได้ถูกต้อง</p>	2. นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมปูนปั้นได้ถูกต้อง
20	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">และ</p> <p style="text-align: center;">สถานการณ์</p>	บริบทและสถานการณ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องเรียน</p>	บริบทในการเผชิญประสบการณ์ ได้แก่ ห้องเรียน
22	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ</p>	ห้องปฏิบัติการทางศิลปะ
23	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมวิชาการ</p>	มุมวิชาการ
24	<p style="text-align: center;">บริบท</p> <p style="text-align: center;">มุมสื่ออุปกรณ์</p>	มุมสื่ออุปกรณ์

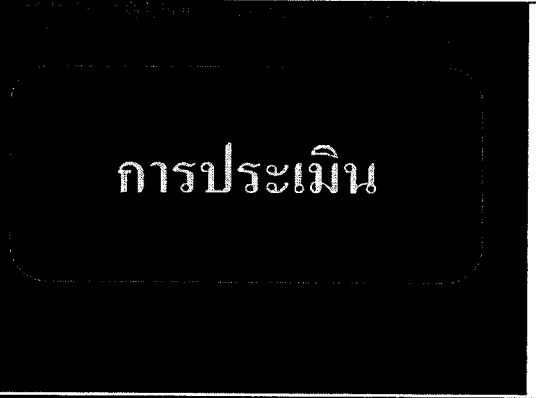
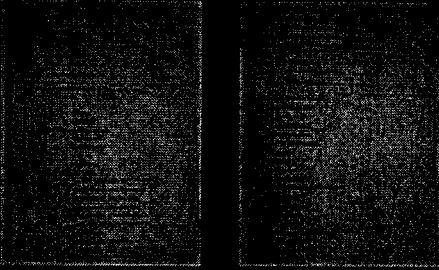

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25		<p>สถานการณ์ นักเรียนในฐานะตัวแทนชมรมศิลปกรรม ได้รับมอบหมายให้จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อเสริมทักษะ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์แก่เพื่อนนักเรียน</p>
26		<p>นักเรียนต้องเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้</p>
27		<p>ภารกิจ หมายถึง กิจกรรมใหญ่</p>
28		<p>ส่วนงานเป็นกิจกรรมย่อยของกิจกรรมใหญ่ ซึ่งนักเรียนต้องปฏิบัติตามคู่มือเผชิญประสบการณ์ ดังนี้</p>

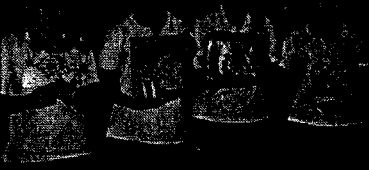

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>ศึกษาประมวลสาระ เรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์ประกอบของทัศนศิลป์ - หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
30	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ศึกษาประมวลสาระ</p>	<p>และการดำเนินการจัดการองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์</p>
31	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">วิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะจากผลงาน</p>	<p>หลังจากศึกษาประมวลสาระแล้ว ให้นักเรียนดำเนินการ วิเคราะห์องค์ประกอบจากผลงาน</p>
32	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ</p>	<p>วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">นำเสนอผลงาน</p>	และนำเสนอผลงาน
34	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบงานจิตรกรรมภาพเขียน</p>	จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัด องค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน
35	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรม ภาพเขียน</p>	ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรม ภาพเขียน
36	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ตกแต่งผลงานจิตรกรรม</p>	และสามารถตกแต่งองค์ประกอบในงาน จิตรกรรมภาพเขียน ได้ดังนี้

<p>ดับ</p>	<p>ภาพ</p>	<p>เสียง</p>
<p>37</p>	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบงานประติมากรรมหุ่นตัว</p>	<p>จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัด องค์ประกอบในงานประติมากรรม หุ่นตัว</p>
<p>38</p>	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมหุ่นตัว</p>	<p>ออกแบบองค์ประกอบในงาน ประติมากรรมหุ่นตัว</p>
<p>39</p>	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">ตกแต่งผลงานประติมากรรม</p>	<p>และสามารถตกแต่งองค์ประกอบในงาน ประติมากรรมหุ่นตัวได้</p>
<p>40</p>	<p style="text-align: center;">สื่อ</p>	<p>สื่อที่ใช้ ได้แก่</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	<p style="text-align: center;">สื่อ</p> <p style="text-align: center;">ประมวลสาร</p>	ประมวลสาร
42	<p style="text-align: center;">สื่อ</p> <p style="text-align: center;">มัลติมีเดียสำหรับปทุมธานี</p>	มัลติมีเดียสำหรับปทุมธานี
43	<p style="text-align: center;">สื่อ</p> <p style="text-align: center;">มัลติมีเดียประกอบประมวลสาร</p>	มัลติมีเดียประกอบประมวลสาร
44	<p style="text-align: center;">สื่อ</p> <p style="text-align: center;">มัลติมีเดียประกอบประมวลสาร</p>	และคู่มือเผชิญประสบการณ์

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> 	การประเมิน
46	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">แบบทดสอบก่อน/หลังเผชิญประสบการณ์</p>	จะประเมินจากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบภาคทฤษฎี จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ
47	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	จากการปฏิบัติงานกลุ่ม ได้แก่ความร่วมมือในการทำงาน
48	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">การปฏิบัติงานกลุ่ม</p>	ความรับผิดชอบการแสดงความคิดเห็น และแก้ปัญหาาร่วมมือ

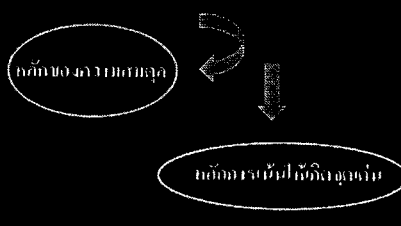
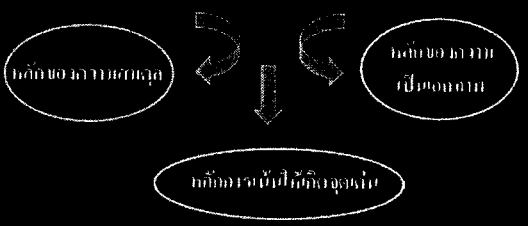

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	<p style="text-align: center;">การประเมิน</p> <p style="text-align: center;">งานชิ้นที่ 1</p> <p style="text-align: center;">การประเมิน</p>	ประเมินจากชิ้นงาน ได้แก่ ผลงานการจัดองค์ประกอบด้านทัศนศิลป์
50	 <p style="text-align: center;">งานชิ้นที่ 2</p>	ต่อไปนี้นำให้นักเรียนเข้าสู่การเผชิญประสบการณ์ได้แล้วค่ะ
51	<p style="text-align: center;">ผลิตโดย</p> <p style="text-align: center;">ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์</p>	<p>ดนตรีประจำรายการ</p> <p>FO</p>

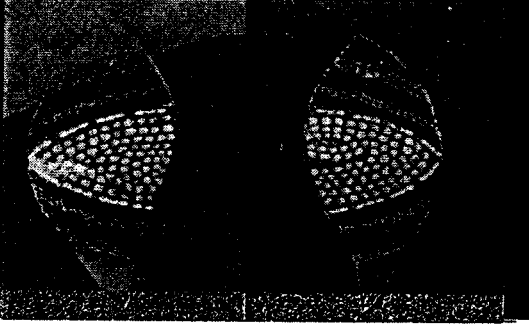
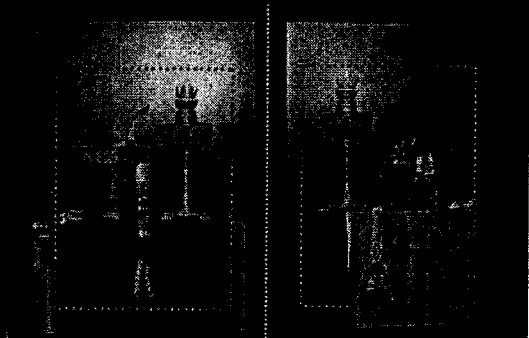
บทมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

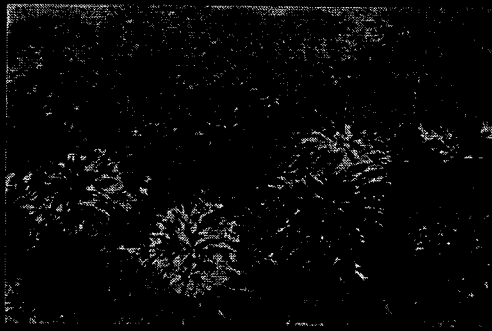

ลำดับ	ภาพ	เสียง
1	<p style="text-align: center;">มัลติมีเดีย ประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ</p>	<p>FI...ดนตรีประจำรายการ</p>
2	<p style="text-align: center;">เรื่อง การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์</p>	<p style="text-align: center;">↓</p> <p>FO...</p>
3	<p style="text-align: center;">หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์</p>	<p>บรรยาย... หลักการจัดองค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์สามารถจำแนกได้ 3 หลักการ</p>
4	<p style="text-align: center;">หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์</p> <p style="text-align: center;">หลักของภาพสมดุล </p>	<p>1. หลักของความสมดุล</p>

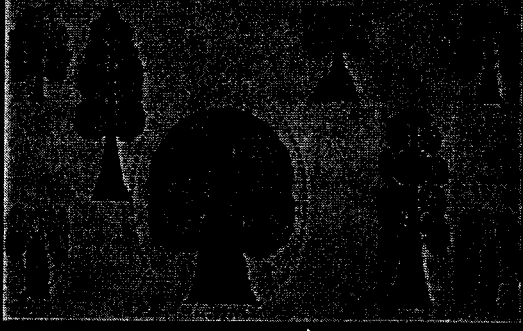

ลำดับ	ภาพ	เสียง
5	<p>หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์</p> 	2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น
6	<p>หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์</p> 	และ 3. หลักของการเน้นเอกภาพ
7	<p>หลักของความสมดุล</p>	หลักของความสมดุล สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ
8	<p>หลักของความสมดุล</p> 	ลักษณะแรก คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน

ลำดับ	ภาพ	เสียง
9	<p style="text-align: center;">หลักของความสมดุล</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>↓</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 80px;">สมดุลแบบซ้ายขวา เหมือนกัน</div> </div> <div style="text-align: center;"> <p>↓</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 80px;">สมดุลแบบซ้ายขวา ไม่เหมือนกัน</div> </div> </div>	<p>และลักษณะที่สอง คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน</p>
10		<p>ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกันเป็นความสมดุลที่ซ้ายขวามีน้ำหนักของจุดกึ่งกลางทางความรู้สึกเท่าเทียมกัน</p>
11		<p>ความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกันเป็นลักษณะความสมดุลของความรู้สึกด้านซ้ายกับด้านขวาจากจุดกึ่งกลางมีความเท่าเทียมกัน แม้รูปแบบแต่ละด้านจะมีความแตกต่างกัน</p>
12	<p style="text-align: center;">หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น</p>	<p>หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่นสามารถแบ่งได้ 3 วิธีการ</p>

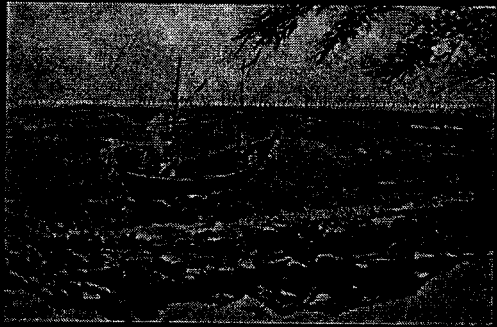
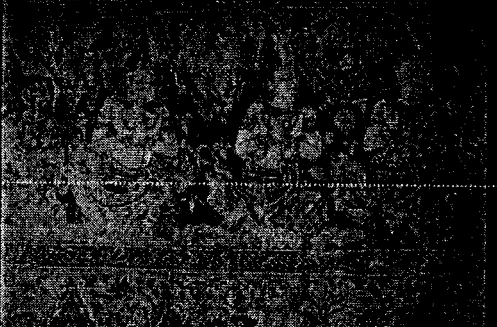

ลำดับ	ภาพ	เสียง
13	<p style="text-align: center;">หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;"> <p style="text-align: center;">การเน้นด้วยการ ใช้หลักเปรียบเทียบ ข้อแตกต่าง</p> </div>	<p>วิธีการแรกคือ การเน้นด้วยการใช้หลัก เปรียบเทียบข้อแตกต่าง</p>
14	<p style="text-align: center;">หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100px; text-align: center;"> <p style="font-size: small;">การเน้น ด้วยขนาด</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 150px; text-align: center;"> <p style="font-size: small;">การเน้นด้วยการ ใช้หลักเปรียบเทียบ ข้อแตกต่าง</p> </div> </div>	<p>วิธีการที่สอง คือ การเน้นด้วยขนาด</p>
15	<p style="text-align: center;">หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100px; text-align: center;"> <p style="font-size: small;">การเน้น ด้วยขนาด</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 150px; text-align: center;"> <p style="font-size: small;">การเน้นด้วยการ ใช้หลักเปรียบเทียบ ข้อแตกต่าง</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: 100px; text-align: center;"> <p style="font-size: small;">การเน้น ด้วยกรอบ</p> </div> </div>	<p>และวิธีการที่สาม คือ การเน้นด้วยกรอบ</p>
16	<p style="text-align: center;">การเน้นด้วยการใช้หลัก เปรียบเทียบข้อแตกต่าง</p>	<p>การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อ แตกต่าง มีวิธีการดังภาพต่อไปนี้</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
17	 <p data-bbox="427 741 874 786">เน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก</p>	เน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
18	 <p data-bbox="459 1122 826 1167">เน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว</p>	เน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว
19	 <p data-bbox="416 1547 874 1592">เน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง-รูปทรง</p>	เน้นด้วยการตัดกันของรูปร่างรูปทรง
20	<p data-bbox="475 1771 842 1832">การเน้นด้วยขนาด</p>	การเน้นด้วยขนาด มีวิธีการเน้นดังภาพต่อไปนี

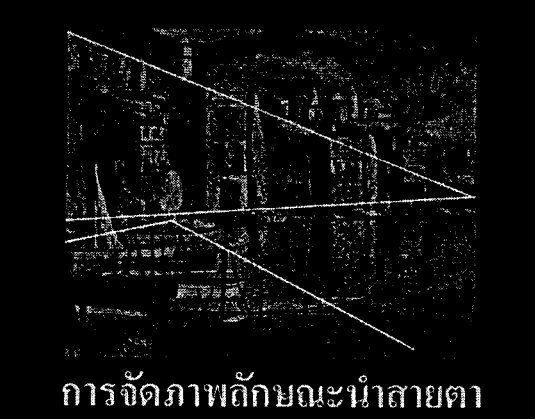
ลำดับ	ภาพ	เสียง
21	 <p data-bbox="432 741 895 786">เน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง</p>	คือ เน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง
22	 <p data-bbox="432 1151 879 1196">การเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม</p>	และการเน้นที่ขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม
23	<p data-bbox="485 1375 836 1442">การเน้นด้วยกรอบ</p>	ส่วนการเน้นด้วยกรอบมีวิธีการเน้น ดังภาพต่อไป
24	 <p data-bbox="485 2002 799 2047">เน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ</p>	คือ เน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ

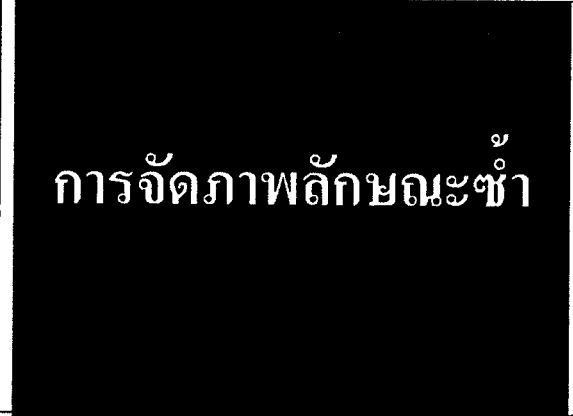
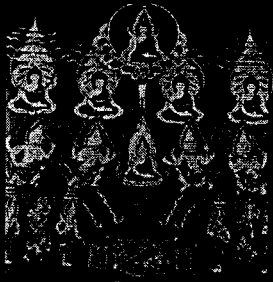
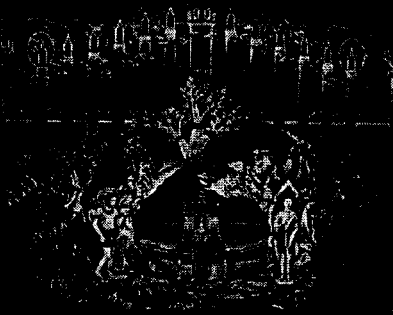

ลำดับ	ภาพ	เสียง
25	 <p data-bbox="478 750 813 795">เน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ</p>	และเน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ
26	<p data-bbox="438 851 837 896">หลักของความเป็นเอกภาพ</p>	หลักของภาพเป็นเอกภาพ คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่เกิดจากการเชื่อมประสานสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกันซึ่งสามารถสร้างเป็นเอกภาพในงานทัศนศิลป์ด้วยวิธีการ 2 ลักษณะคือ
27	<p data-bbox="438 1243 837 1288">หลักของความเป็นเอกภาพ</p> <p data-bbox="486 1332 542 1400">↓</p> <div data-bbox="422 1422 598 1534" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> เอกภาพ แบบหยุดนิ่ง </div>	1. เอกภาพแบบหยุดนิ่ง
28	<p data-bbox="438 1668 837 1713">หลักของความเป็นเอกภาพ</p> <p data-bbox="486 1758 542 1825">↓</p> <div data-bbox="422 1848 598 1960" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> เอกภาพ แบบหยุดนิ่ง </div> <p data-bbox="742 1758 798 1825">↓</p> <div data-bbox="686 1848 861 1960" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> เอกภาพ แบบเคลื่อนไหว </div>	และ 2. เอกภาพแบบเคลื่อนไหว

ลำดับ	ภาพ	เสียง
29	 <p data-bbox="528 741 778 779">เอกภาพแบบหยุดนิ่ง</p>	เอกภาพแบบหยุดนิ่งเป็นการใช้รูปร่าง รูปทรงเรขาคณิต ทำให้เกิดลักษณะ อันหนัก แน่น
30	 <p data-bbox="512 1160 804 1198">เอกภาพแบบเคลื่อนไหว</p>	เอกภาพแบบเคลื่อนไหวเป็นการใช้รูปร่าง รูปทรงธรรมชาติ ทำให้เกิดลักษณะ เคลื่อนไหวสนุกสนาน
31	 <p data-bbox="491 1330 820 1435">การจัดองค์ประกอบ ในงานทัศนศิลป์</p>	ในเรื่องการจัดองค์ประกอบในงาน ทัศนศิลป์ จัดได้ 7 รูปแบบได้แก่
32	 <p data-bbox="421 1778 868 1839">การจัดภาพแนวนอน</p>	การจัดภาพแนวนอนมักใช้จัดภาพที่มี รูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวนอน เช่น

ลำดับ	ภาพ	เสียง
33	 <p data-bbox="512 734 794 768">การจัดภาพแนวนอน</p>	ภาพทิวทัศน์ทะเล
34		ภาพทิวทัศน์นุ่ม จิตรกรรมฝาผนังตามโบสถ์วิหาร
35	<p data-bbox="555 1216 746 1261">ภารกิจ/งาน</p> <p data-bbox="411 1570 906 1603">ออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน</p>	การจัดภาพแนวตั้ง มักใช้จัดภาพที่มีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวตั้ง ประกอบด้วย เส้นตั้งฉากที่ให้ความรู้สึกมั่นคงแข็งแรง เช่น
36	<p data-bbox="555 1637 746 1682">ภารกิจ/งาน</p> <p data-bbox="475 1991 810 2024">ตกแต่งผลงานจิตรกรรม</p>	ภาพอาคารทรงสูงในตัวเมือง

ลำดับ	ภาพ	เสียง
37	<p style="text-align: center;">ภารกิจ/งาน</p> <p style="text-align: center;">จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดองค์ประกอบภาพประติมากรรมทุกตัว</p>	หรือภาพบุคคลครึ่งตัว
38	<p style="text-align: center;">การจัดภาพ ลักษณะนำสายตา</p>	การจัดภาพลักษณะนำสายตา เป็นลักษณะ การจัดภาพที่มีระยะ
39	 <p style="text-align: center;">การจัดภาพลักษณะนำสายตา</p>	และมีจุดนำสายตาผู้ดู ไปสู่จุดสนใจของภาพ
40	 <p style="text-align: center;">การจัดภาพลักษณะนำสายตา</p>	ซึ่งมีลักษณะดังภาพนี้

ลำดับ	ภาพ	เสียง
41	 <p data-bbox="416 517 895 595">การจัดภาพลักษณะซ้ำ</p>	<p data-bbox="963 394 1369 528">การจัดภาพลักษณะซ้ำ คือ การนำรูปทรงหรือองค์ประกอบพื้นฐานมาจัดซ้ำๆ เป็นจังหวะ ด้วยวิธีการดังนี้</p>
42	 <p data-bbox="488 1133 815 1178">การจัดภาพลักษณะซ้ำ</p>	<p data-bbox="963 808 1155 842">คือด้วยการสลับกัน</p>
43	 <p data-bbox="488 1547 815 1592">การจัดภาพลักษณะซ้ำ</p>	<p data-bbox="963 1200 1118 1234">หรือลดหลั่นกัน</p>
44	 <p data-bbox="448 1704 863 1872">การจัดภาพ ลักษณะสามเหลี่ยม</p>	<p data-bbox="963 1615 1294 1749">การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม มีเนื้อหาของภาพบรรจุอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยม</p>

ลำดับ	ภาพ	เสียง
45	 <p data-bbox="454 712 863 757">การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม</p>	เช่น ภาพเขียนลายไทย
46	 <p data-bbox="427 1137 874 1182">การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม</p>	หรือรูปทรงประติมากรรมที่มีลักษณะ ดังกล่าว
47	<p data-bbox="523 1294 767 1346">การจัดภาพ</p> <p data-bbox="480 1384 810 1451">ลักษณะวงกลม</p>	การจัดภาพลักษณะเป็นวงกลม เป็นการจัด ภาพที่ให้รูปทรงและเนื้อหาของภาพอยู่ใน วงกลมหรือวงรีดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้ คือ
48	 <p data-bbox="454 1966 842 2011">การจัดภาพลักษณะวงกลม</p>	ภาพในตำหุดมลึก

ลำดับ	ภาพ	เสียง
49	 <p data-bbox="459 712 849 757">การจัดภาพลักษณะวงกลม</p>	หรือภาพชุดเป็นวงกลม
50	<p data-bbox="389 875 919 1032" style="text-align: center;">การจัดภาพ ลักษณะกระจายเป็นรัศมี</p>	การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี เป็นการจัดภาพ โดยให้รูปทรงต่างๆ กระจาย ออกจากจุดศูนย์กลางเกิดพลังเคลื่อนไหว ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้
51	 <p data-bbox="411 1547 880 1592">การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี</p>	เช่น พลังอำนาจแห่งพระพุทธเจ้า
52	 <p data-bbox="411 1966 880 2011">การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี</p>	หรือความเรื่อรองแห่งปัญญาดังคอกบัวที่ หลุดพื้นน้ำ เป็นต้น เหล่านี้คือการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ นักเรียนควรศึกษาต่อไป

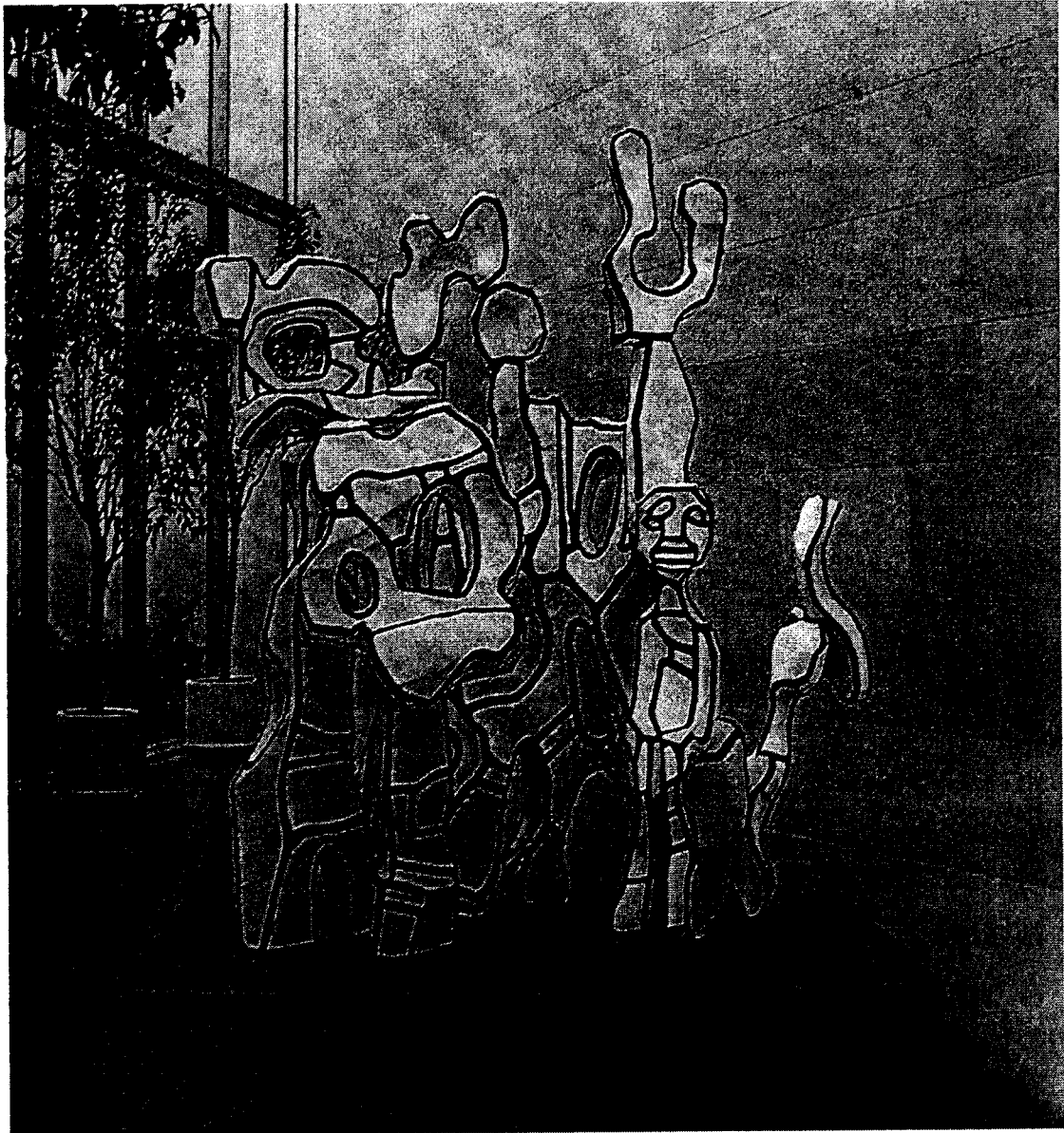
ลำดับ	ภาพ	เสียง
53	<p>ผลิตโดย</p> <p>ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์</p>	<p>ดนตรีประจำรายการ</p> <p>FO</p>

ประมวลสาระ

หน่วยที่ 5 องค์ประกอบศิลป์

ผู้เขียน ธนพัต ธรรมเจริญพงศ์

คำนำ

ประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ เป็นหน่วยเนื้อหาที่ 5 ของกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เขียนได้ศึกษาข้อมูลตาม โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วทำการแบ่งหน่วยเนื้อหาที่กำหนดเป็นหน่วยประสบการณ์ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี และ คำอธิบายรายวิชาช่วงชั้นที่ 3

วัตถุประสงค์ของประมวลสาระเล่มนี้ใช้เป็นสื่อหลักประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญประสบการณ์ด้วยการเสาะแสวงหาความรู้ที่ เป็นเนื้อหาสาระประกอบสำหรับประกอบภารกิจ งาน และทักษะความชำนาญจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มุ่งให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักแก้ปัญหาและนำเสนอผลงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

ขอบข่ายเนื้อหาในประมวลสาระ ครอบคลุมองค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบ ศิลป์ และการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประมวลสาระเรื่อง ประวัติทัศนศิลป์ในประเทศไทยนี้จะเป็นประโยชน์ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญต่อไป

ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	ก
แผนผังแนวคิด	ข
แผนการสอนประจำหัวเรื่อง	ค
วัตถุประสงค์	ค
เรื่องที่ 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์	1
1. จุด	1
2. เส้น	1
3. สี	2
4. รูปร่าง-รูปทรง	6
5. ค่าน้ำหนัก	7
6. ลักษณะพื้นผิว	8
7. พื้นที่ว่าง	9
เรื่องที่ 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์	11
1. หลักของความสมดุล	11
2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น	12
3. หลักของความเป็นเอกภาพ	16
เรื่องที่ 5.1.3 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	18
1. การจัดภาพแนวนอน	18
2. การจัดภาพแนวตั้ง	19
3. การจัดภาพลักษณะนำสายตา	19
4. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม	20
5. การจัดภาพลักษณะซ้ำ	21
6. การจัดภาพลักษณะวงกลม	21
7. การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี	22
บรรณานุกรม	

คำชี้แจง

1. ส่วนประกอบของประมวลสาระ

ในการศึกษาประมวลสาระ เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย แผนผังแนวคิด แผนการสอน ประจำหัวเรื่อง และเนื้อหาสาระ

1.1 แผนผังแนวคิด เป็นส่วนที่แสดงถึงขอบข่ายแนวคิดของเนื้อหาสาระ

1.2 แผนการสอนประจำหัวเรื่อง ประกอบด้วย หน่วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์

1) หน่วย หรือบทเรียน ประกอบด้วย ชื่อหน่วยและชื่อเรื่องของหน่วย

2) หัวเรื่อง เป็นการกำหนดเรื่องย่อยของเนื้อหาที่มีความต่อเนื่องกัน ได้แก่ องค์ประกอบของทัศนศิลป์ หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

3) แนวคิด เป็นการนำคำสำคัญหรือคำหลักที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง เพื่อให้ นักเรียนได้เข้าใจเรื่องนั้นๆ อย่างชัดเจน

4) วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน โดยมุ่งที่ผลของการกระทำ หรือพฤติกรรมของนักเรียน ภายใต้งานใจหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.3 เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในแต่ละหัวเรื่อง ประกอบด้วย (1) การเกริ่นนำ เป็นการนำเข้าสู่เรื่อง

(2) หัวข้อย่อยของแต่ละหัวเรื่อง และ (3) สรุปเนื้อหาสาระ

2. วิธีการใช้ประมวลสาระ

ขั้นตอนการใช้ประมวลสาระมีดังนี้

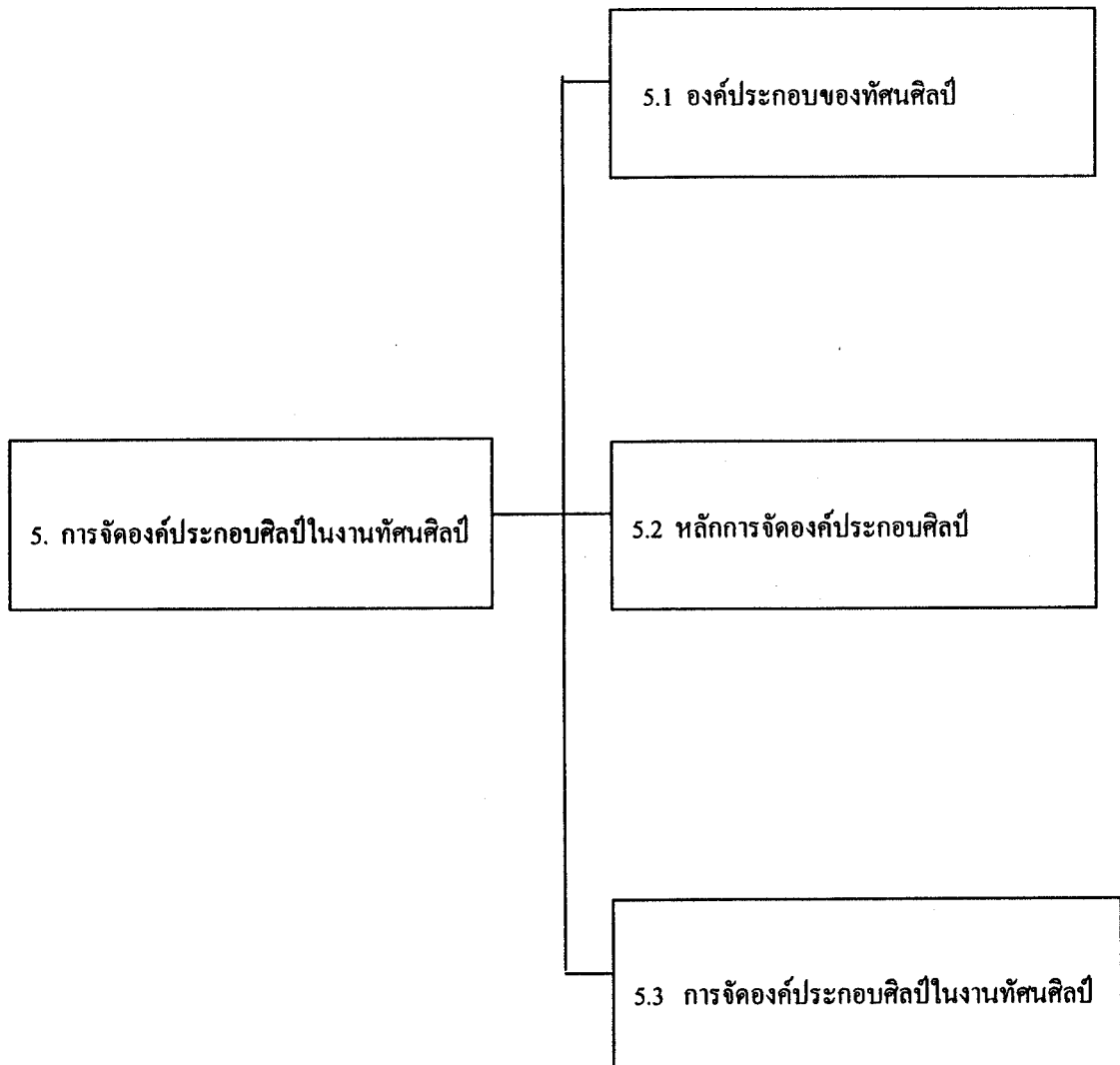
1) ศึกษาแผนผังแนวคิด

2) อ่านแผนการสอนประจำหัวเรื่อง

3) อ่านเนื้อหาสาระ

นอกจากนี้ นักเรียนสามารถศึกษาด้วยตนเองตามขั้นตอนของเนื้อหาสาระตามหัวเรื่องได้หลายครั้ง จนกว่าจะเข้าใจ หรือศึกษาไปพร้อมกับการฝึกปฏิบัติจริง โดยมีสื่อประกอบ คือ มัลติมีเดียประกอบประมวล สาระ เรื่อง การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ เป็นเครื่องมือช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 5

แผนการสอนประจำหัวเรื่อง

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ แล้วจึงศึกษาเนื้อหาสาระอย่างละเอียดในหัวเรื่องที่ 5.1.1 -5.1.3

หัวเรื่อง

- 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์
- 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์
- 5.1.3 การดำเนินการจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์

แนวคิด

1. องค์ประกอบของทัศนศิลป์มี 7 ลักษณะ คือ จุด เส้น สี รูปร่าง-รูปทรง ค่าน้ำหนัก ลักษณะพื้นผิว และ พื้นที่ว่าง
2. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มี 3 หลักการ คือ หลักของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และหลักของความเป็นเอกภาพ
3. การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดได้ 7 รูปแบบ คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี

วัตถุประสงค์

1. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกองค์ประกอบของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
2. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถบอกหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง
3. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์” แล้วนักเรียนสามารถอธิบายการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง
4. หลังจากศึกษาประมวลสาระเรื่อง “การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์” แล้ว นักเรียนสามารถจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง

เรื่องที่ 5.1.1 องค์ประกอบของทัศนศิลป์

องค์ประกอบของทัศนศิลป์ เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สามารถแบ่งได้ 7 องค์ประกอบ คือ (1) จุด (2) เส้น (3) สี (4) ค่าน้ำหนัก (5) รูปร่างรูปทรง (6) ลักษณะพื้นผิว (7) พื้นที่ว่าง

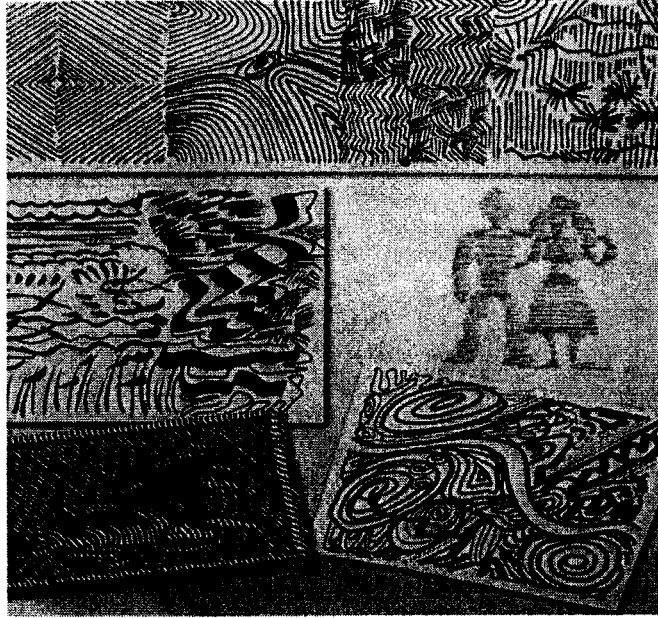
1. จุด จุดเป็นองค์ประกอบที่เล็กที่สุดในองค์ประกอบของทัศนศิลป์ ในทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว สามารถมองเห็นจุดกระจายอยู่ทั่วไป ภายใต้ลักษณะของรูปและพื้นต่างๆเช่นดวงดาวบนท้องฟ้า ดอกไม้ สิ่งของที่มองเห็นอยู่ไกลๆ จนมองเห็นเป็นจุด เมื่อจุดแต่ละจุดรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนหรือทิศทางจุดสามารถที่จะบอกน้ำหนัก มวล ปริมาตร และทิศทาง จนเกิดเห็นเป็นรูปร่างที่ชัดเจนได้ และในด้านงานทัศนศิลป์ สามารถนำจุดมาใช้ในการออกแบบ การจัดวาง เป็นส่วนประกอบของลวดลายต่างๆ อีกทั้งสร้างงานภาพเขียนสีหรืองานวาดเส้นได้

ภาพที่ 5.1 การรวมตัวของจุดเกิดเป็นรูปร่างรูปทรง

2. เส้น เส้นเกิดจากการใช้วิธีการขีด ขีด ลาก วัสดุแหลมคมไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดร่องรอยบนพื้นรองรับ เส้นจัดเป็นองค์ประกอบเริ่มแรกในการสร้างงานทัศนศิลป์แทบทุกประเภท ซึ่งมักจะเริ่มต้นด้วยเส้นเสมอ เช่นการร่างภาพก่อนการลงสี การออกแบบสถาปัตยกรรม การออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น และเส้นแต่ละลักษณะจะให้ความรู้สึกต่อการมองเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้ (1) เส้นตั้งหรือเส้นตั้งจะให้ความรู้สึกที่ในการตั้งน้ำหนักทั้งมวลสู่เบื้องล่าง ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงและความสูง ความแข็งแรง ความยุติธรรม ความซื่อตรง เป็นต้น (2) เส้นตรงแนวอน ให้ความรู้สึกถึงความกว้าง ความตรง ความมั่นคง ความเว้งว้าง ไม่มีที่สิ้นสุด เป็นต้น (3) เส้นตรงเฉียงหรือเส้นทแยง ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว พุ่งไปข้างหน้า ไม่คงที่ ไม่หยุดนิ่ง ไม่มั่นคง เป็นต้น (4) เส้นโค้งเป็นลูกคลื่น ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว สบาย เปลี่ยนแปลง ชัดหยุ่น อิ่มเอิบ เป็นต้น

(5)เส้นโค้งกันหอย ให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว คลื่นคล้าย เป็นจุดเริ่มต้นของพลัง และเติบโตเมื่อมองจากภายใน ออกมา และ (6)เส้นฟันปลา เส้นหยักหรือเส้นซิกแซก ให้ความรู้สึกกระตุก สะดุด กระแทก เกร็ง ทำให้คิดถึง พลังไฟฟ้า ฟ้าผ่า กิจกรรมที่ขัดแย้ง ความรุนแรงและสงคราม เป็นต้น

ภาพที่ 5.2 ทิศทางของเส้น

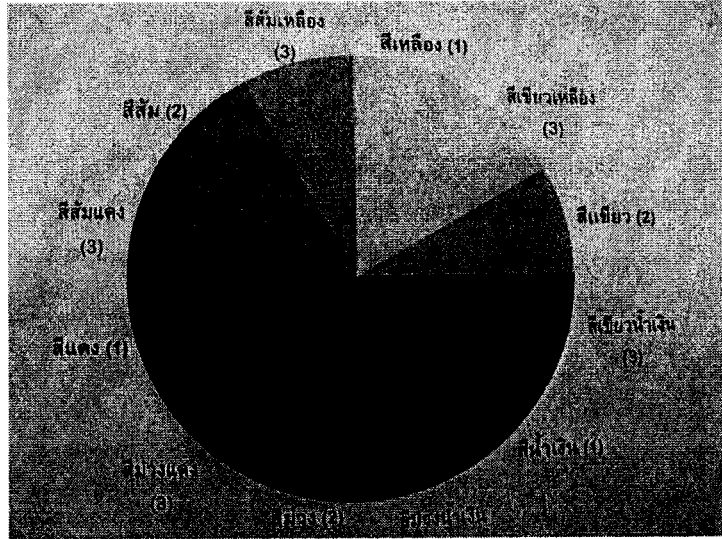
3. สี สี คือ ลักษณะของแสงที่ปรากฏแก่สายตาเรา ให้เห็นเป็น สีขาว สีดำ สีแดงหรือสีเขียว ซึ่งเราสามารถมองเห็นด้วยจักขุสัมผัส ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกแก่นมนุษย์ สามารถแบ่งสีได้ 2 ลักษณะ คือ สีธรรมชาติ และสีที่มนุษย์สร้างขึ้น

3.1 สีธรรมชาติ เป็นสีที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น สีของแสงอาทิตย์ สีของท้องฟ้ายามเช้า-เย็น สีของรุ่งกีนน้ำ เหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติตลอดจนสีของดอกไม้ ต้นไม้ พื้นดิน ท้องฟ้า น้ำทะเล เป็นต้น

3.2 สีที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือสีสังเคราะห์ขึ้น ได้แก่ สีวิทยาศาสตร์และสีวัตถุธาตุ

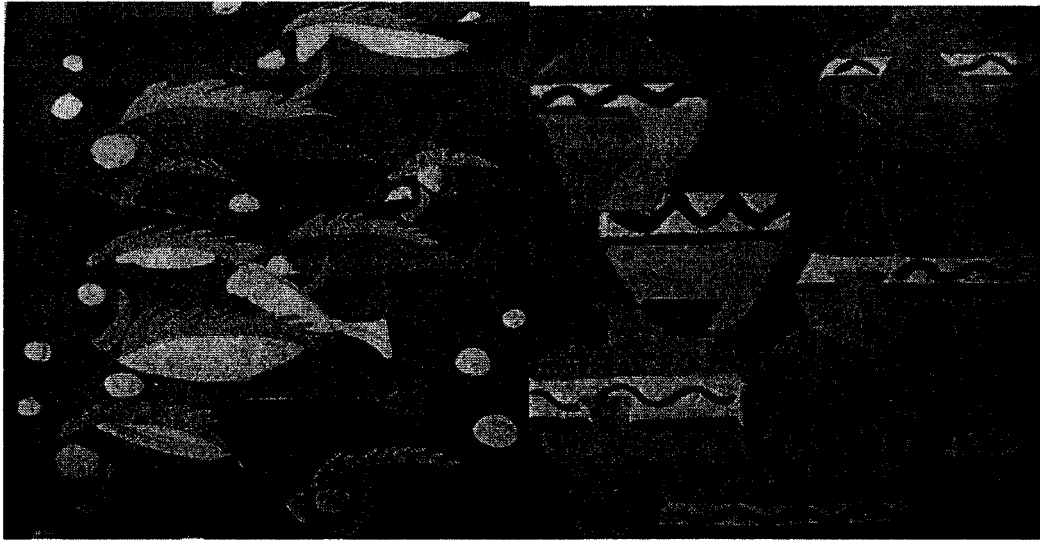
(1) สีวิทยาศาสตร์ คือ สีที่มนุษย์ทดลองจากแสงต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้าหรือแสงพิเศษ นำมาผสมโดยการทอแสง ประสานกัน ใช้ประโยชน์ด้านการละคร การจัดฉากเวที ภาพยนตร์ โทรทัศน์ การตกแต่งสถานที่ ห้องแสดงสินค้า เป็นต้น และ(2) สีวัตถุธาตุหรือสีช่างเขียน คือสีที่เป็นวัสดุ เช่น สีน้ำ สีเมจิก สีชอล์ก สีน้ำมัน สีโปสเตอร์ เป็นต้น สามารถนำไปใช้สร้างสรรค์งานศิลปะทั่วไป มีวิธีผสมและนำไปใช้ในงานทัศนศิลป์ การผสมสีเข้าด้วยกันตั้งแต่ 2 สีขึ้นไปทำให้เกิดสีที่แตกต่างไปจากเดิมและแต่ละสีจะทำให้เกิดความรู้สึกผ่านการสัมผัสทางสายตาเช่น การเกิดวงจรสีวัตถุ การเกิดวรรณะของสี การเกิดสีกลมกลืนและสีตัดกัน การเกิดค่าน้ำหนักของสี และการเกิดความรู้สึกของสี

1) วงจรสีวัตุธาตุ คือ ลำดับของสีที่เกิดจากการผสมกันของแม่สี 3 ขั้นตอน ดังนี้ คือ (1) แม่สีขั้นที่ 1 ได้แก่ สีเหลือง สีแดง สีนํ้าเงิน (2) สีขั้นที่ 2 คือ สีที่เกิดจากการผสมกันของสีขั้นที่ 1 สีละเท่าๆกัน ได้แก่ สีส้ม สีเขียวและสีม่วง (3) สีขั้นที่ 3 คือ สีที่เกิดจากการผสมกันของสีขั้นที่ 1 และสีขั้นที่ 2 สีละเท่าๆกัน ได้แก่ สีเหลืองส้ม สีส้มแดง สีม่วงแดง สีม่วงนํ้าเงิน สีเขียวเหลือง และสีเขียวนํ้าเงิน

ภาพที่ 5.3 วงจรสี

2) วรรณะของสี คือ ความแตกต่างของสีแต่ละฝ่าย สามารถจัดแบ่งได้ 2 วรรณะ คือ วรรณะร้อนและวรรณะเย็น (1) วรรณะร้อน คือ สีที่ดูแล้วให้ความรู้สึกร้อน เช่น สีแดง สีส้ม สีส้มเหลือง สีส้มแดง สีม่วงแดง สีม่วงและสีเหลือง และ(2) วรรณะเย็น คือสีที่ดูแล้วให้ความรู้สึกเย็น เช่น สีนํ้าเงิน สีเขียว สีเหลืองเขียว สีเขียวนํ้าเงิน สีม่วงนํ้าเงิน สีม่วง และ สีเหลือง ซึ่งจะพบว่าสีม่วงและสีเหลืองอยู่ได้ทั้ง 2 วรรณะ

ภาพที่ 5.4 สีวรรณะเย็นและสีวรรณะร้อน

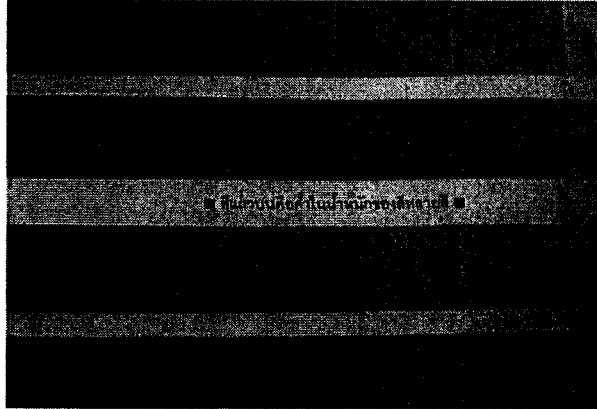
3) สีกลมกลืนและสีตัดกัน สีกลมกลืน คือ สีที่มีน้ำหนักความเข้มใกล้เคียงกัน อยู่ใกล้กันในวงจรสี สีตัดกัน คือ สีที่อยู่ตรงกันข้ามในวงจรสีวัตถุ เช่น สีเหลืองกับสีม่วง สีแดงกับสีเขียว สีน้ำเงินกับสีส้ม สีคู่ดังกล่าวเมื่อนำมาจัดวางใกล้กัน จะทำให้รู้สึกขัดแย้งและ ตัดกันอย่างรุนแรง ซึ่งมีความสำคัญต่อการทำงานของนักออกแบบและจิตรกรเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 5.5 สีตัดกัน และสีกลมกลืน

4) ค่าน้ำหนักของสี คือความอ่อนแก่ของสี ช่วยให้ผลงานทัศนศิลป์เกิดมิติต่างๆ ขึ้น เช่น ความตื้น ลึก หนา บาง โกล ใกล้เคียง ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ (1) ค่าในน้ำหนักของสีหลายสี คือค่าในน้ำหนักอ่อนแก่ในตัวเองของสีแท้ ซึ่งเรียงลำดับตามวงจรสีในวรรณะเดียวกัน เช่น กลุ่มสีวรรณะเย็นและกลุ่มสีวรรณะ

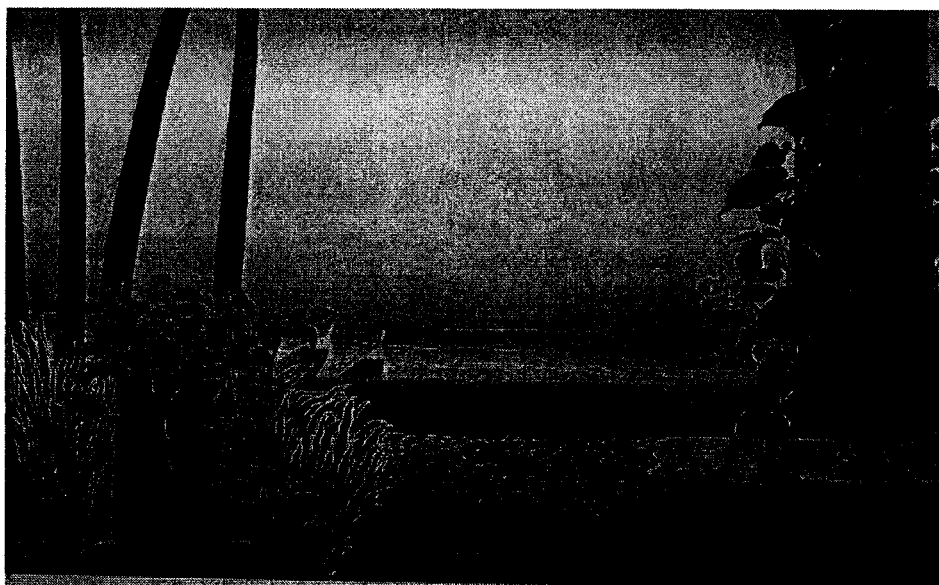
ร้อน เป็นต้น และ (2) ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของสีๆ เดียว คือการนำเอาสีแท้สีใดสีหนึ่ง มาผสมสีขาวให้อ่อนจาง และมีน้ำหนักเบาลงตามลำดับ เป็น 7-9 ระยะ ในทำนองเดียวกันสามารถทำให้สีแท้มีน้ำหนักมากขึ้นได้โดยการผสมสีดำตามลำดับ 7-9 ระยะ

ภาพที่ 5.6 ค่าน้ำหนักของสีหลายสีและค่าน้ำหนักของสีๆ เดียว

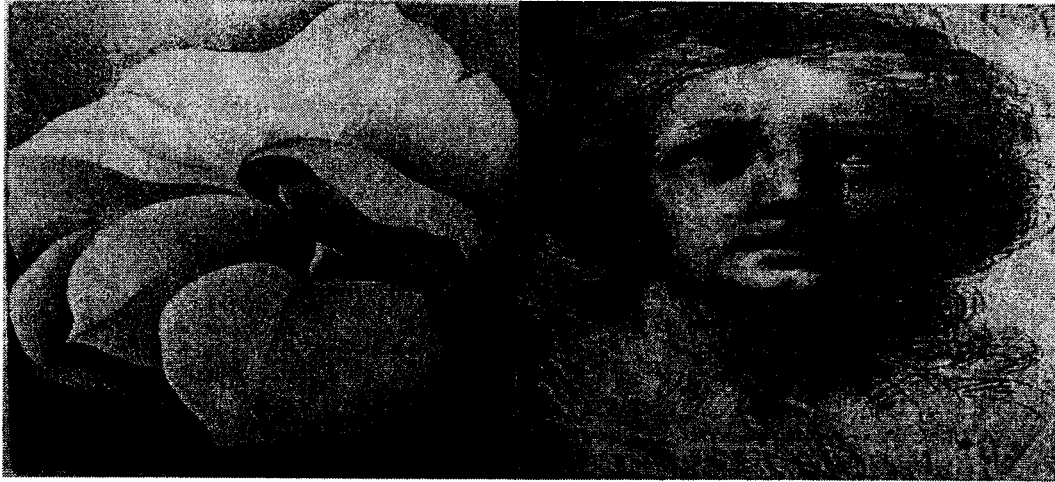
5) ความรู้สึกของสี สัมผัสหรือสัมผัสต่อความรู้สึกของมนุษย์ ในส่วนของทัศนศิลป์ใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์งาน ซึ่งสีแต่ละสีจะให้ความรู้สึกที่ต่างกัันดังนี้ (1) สีแดง ให้ความรู้สึกตื่นเต้น อันตราย ร้อนแรง (2) สีส้ม ให้ความรู้สึก กระปรี้กระเปร่า อบอุ่น ระมัดระวัง (3) สีเหลือง ให้ความรู้สึก ร่าเริง แจ่มใส (4) สีเขียว ให้ความรู้สึก ปลอดภัย เจริญเติบโต สดชื่น (5) สีน้ำเงิน ให้ความรู้สึก สุขุม สุภาพ ความเป็นสุภาพบุรุษ (6) สีเทา ให้ความรู้สึก สงบ เหงาหงอย (7) สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเก่าแก่ ความเป็นอดีต ทрудโทรม (9) สีดำ ให้ความรู้สึก น่ากลัว ความเศร้า ความตาย (10) สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ ลึกลับ (11) สีชมพู ให้ความรู้สึกสดใส บริสุทธิ์ ไร้เดียงสา และ(12) สีขาว ให้ความรู้สึก สะอาด สว่าง สงบ

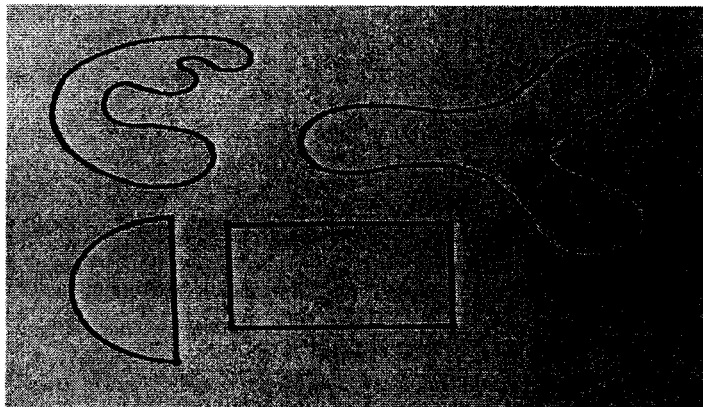
ภาพที่ 5.7 ความรู้สึกของสีน้ำเงิน ฟ้า เขียว

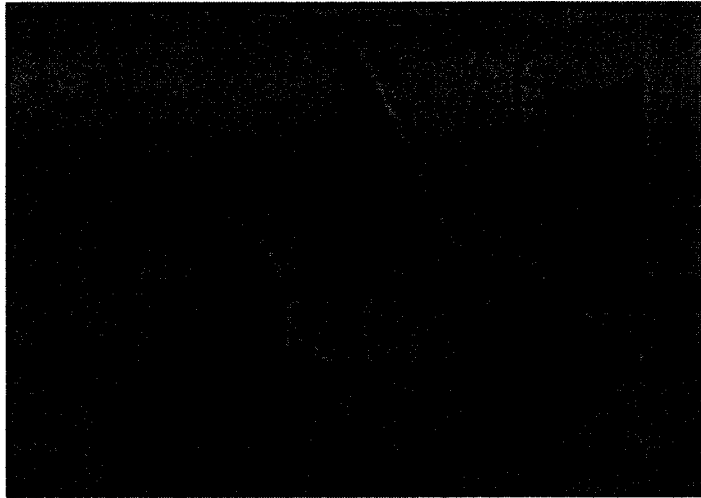
4. ค่าน้ำหนัก เป็นการสร้างมิติให้เกิดความรู้สึกถึงมวลและปริมาตร บนพื้นที่ระนาบ 2 มิติ คือ ความรู้สึกกว้าง ยาว แลบ ลึก หรือความรู้สึก น้ากลัว ลึกลับ กระจ่างแจ้ง ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งสามารถจำแนก การเกิดของค่าน้ำหนักได้ 2 ลักษณะ คือ (1) ค่าน้ำหนักจากปริมาณแสงและเงา แสงและเงามีอิทธิพลต่อการ มองเห็นเป็นอย่างยิ่ง และเป็นองค์ประกอบศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับงานจิตรกรรม ประติมากรรม เช่น ในด้าน จิตรกรรมการวาดภาพและเขียนภาพ จำเป็นแทนค่าด้วยแสงและเงา เพื่อสร้างความแตกต่างของรูปและพื้น ให้มี มิติที่เหมาะสม ในส่วนของงานประติมากรรม งานปั้นและแกะสลักที่มีความลึก ความนูน แสงเงาที่ปรากฏบน วัตถุจะเพิ่มคุณค่าในงาน แม้กระทั่งการติดตั้งผลงานประติมากรรมเพื่อจัดแสดงจำเป็นต้องจัดวางบริเวณที่ เหมาะสมหรือกำหนดแสงเงาด้วยการติดตั้งแสงไฟเอง เป็นต้น และ(2) ค่าน้ำหนักที่เกิดจากน้ำหนักความอ่อนแก่ ของสี การใช้ความแตกต่างของค่าน้ำหนักสี มักจะใช้กับทัศนศิลป์ที่ปรากฏบนพื้นระนาบ 2 มิติ เช่น งาน จิตรกรรมและงานภาพพิมพ์ เพื่อสร้างความรู้สึกลวงตา ตื้นลึก ใกล้ไกล โดยใช้เทคนิคการใช้น้ำหนักสีแบบสีๆ เดียว และสีหลายสี สามารถเทียบเคียงลำดับค่าน้ำหนักของสีขาว และดำเป็นหลัก

ภาพที่ 5.8 คำนำน้หนักจากปริมาณแสงและเงา

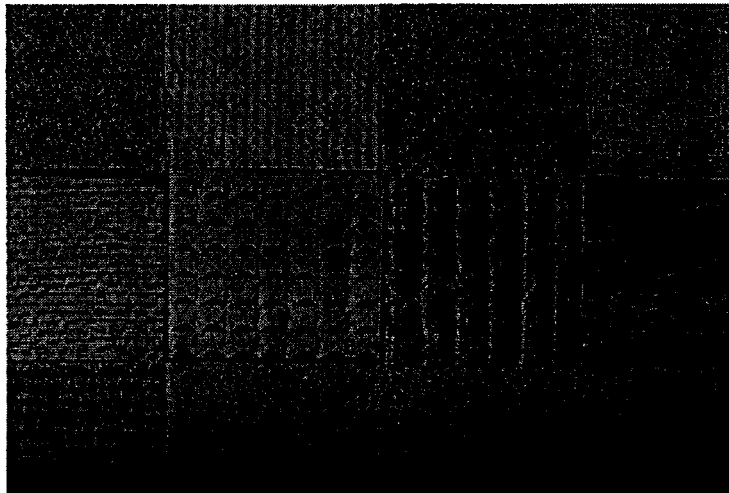
5. รูปร่าง-รูปทรง เป็นองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวเนื่องกันคือ รูปร่างมีลักษณะเป็น 2 มิติ มีความกว้างและความยาว มีเพียงเค้าโครงอาณาเขตเป็นเส้นรอบนอกที่ไม่มีปริมาตร หรือน้ำหนักแสงเงา ส่วนรูปทรงเป็นลักษณะ 3 มิติ มีความกว้าง ความยาว ความหนา ความลึก สามารถแบ่งลักษณะรูปร่างและรูปทรงได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ (1) รูปร่าง-รูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม เป็นต้น และ (2) รูปร่าง-รูปทรงอิสระ เช่น รูปใบไม้ รูปคน รูปผลไม้ หรือรูปร่างที่ไม่มีทิศทางแน่ชัดตายตัว ซึ่งในงานจิตรกรรม รูปร่างมักเกิดขึ้นก่อนรูปทรง เช่นการร่างภาพก่อนลงน้ำหนักแสงเงา และระบายสี เป็นต้น

ภาพที่ 5.9 รูปร่างและรูปทรง

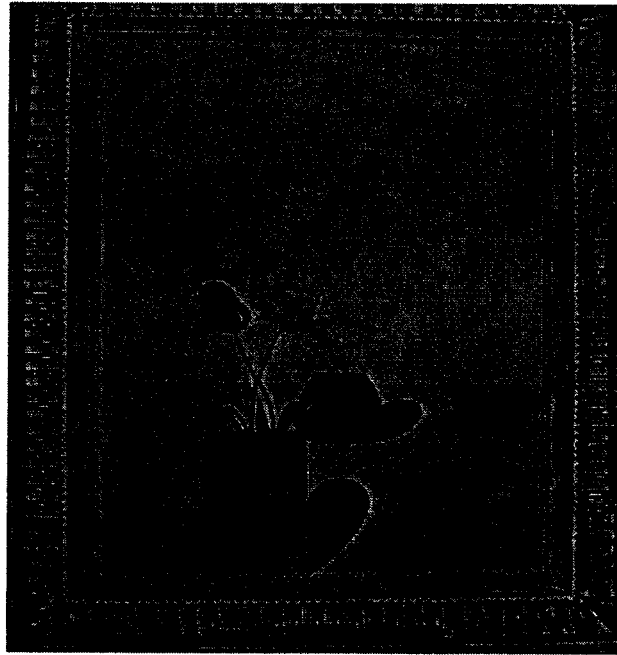
6. ลักษณะพื้นผิว คือลักษณะภายนอกของวัตถุต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน เช่น ลักษณะผิวกระจก ลักษณะผิวก้อนหิน ลักษณะผิวกระสอบ ลักษณะผิวผ้าไหม เป็นต้น ซึ่งลักษณะผิวแต่ละลักษณะจะให้ความรู้สึกในการสัมผัสทั้งทางสายตา และการสัมผัสจริงที่แตกต่างกัน ในส่วนของงานทัศนศิลป์การเขียนภาพสามารถเกลี่ยพื้นผิวของผลงานให้เรียบ และแสดงรอยแปลงพู่กันให้หายได้ ด้านงานปั้นมักจะแสดงลักษณะผิวนอกเพื่อแสดงคุณค่าของงาน

ภาพที่ 5.10 พื้นผิว

7. พื้นที่ว่าง พื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบทัศนศิลป์อื่น มาปรากฏรูปร่างขึ้นในพื้นที่ก่อน ซึ่งทัศนศิลป์แต่ละประเภทจะใช้พื้นที่ว่างแตกต่างกันออกไป เช่น งานจิตรกรรมภาพเขียนที่มีการจัดสัดส่วนรูปและบริเวณว่าง ให้รูปมีมากกว่าบริเวณว่าง หรือไม่ปรากฏพื้นที่ว่างเลย ภาพนี้จะให้

ความรู้สึกอึดอัด แต่หากปล่อยให้พื้นที่ว่างมีสัดส่วนที่มากกว่ารูปภาพนั้นจะให้ความรู้สึกที่อ้างว้าง และรูปจะโดดเด่นชัดเจนขึ้น ในส่วนของงานประติมากรรมและสถาปัตยกรรม จะจัดพื้นที่ว่างในผลงานอีกลักษณะหนึ่ง เช่น พื้นที่ว่างในโบสถ์ วิหาร กับองค์พระพุทธรูป เมื่อเข้าไปแล้วจะต้องแหงนคอมององค์พระพุทธรูป เพราะพื้นที่ภายในโบสถ์มักจะแคบ ทั้งนี้เป็นความประสงค์ของผู้ออกแบบ โดยเจตนาให้องค์พระ สง่าผ่าเผยโดยอาศัยความรู้สึกจากการจัดสภาพพื้นที่ว่าง

ภาพที่ 5.11 พื้นที่ว่างในงานศิลปะ

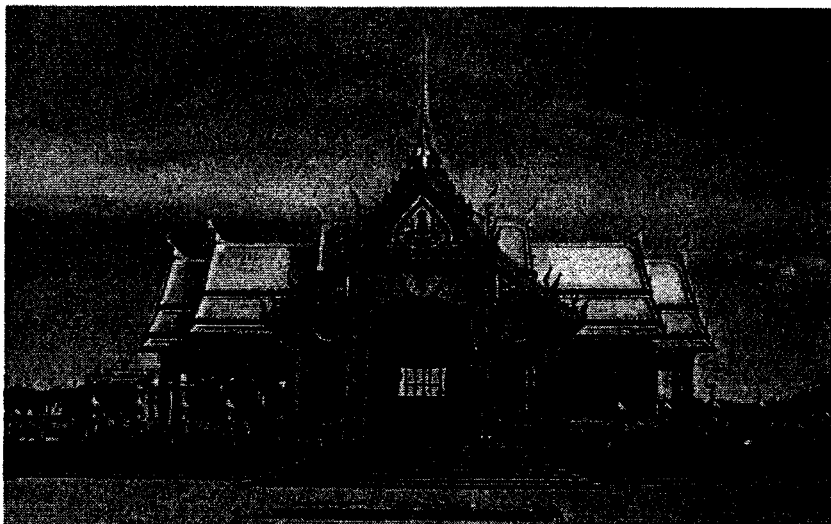
โดยสรุป องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้ และพัฒนาเชิงความรู้สึก ประกอบด้วย จุด เส้น สี คำนำหน้า รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

เรื่องที่ 5.1.2 หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ คือการนำองค์ประกอบศิลป์มาผสมผสานสัมพันธ์ให้เกิด ผลงาน ทักษะศิลป์ สามารถจำแนกหลักการได้ 3 หลักการ ดังนี้ (1) หลักการของความสมดุล (2) หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) หลักการของความเป็นเอกภาพ

1. หลักของความสมดุล หลักของความสมดุลคือความรู้สึกถึงน้ำหนัก ชาย - ขวา ในผลงานทัศนศิลป์ ที่มีน้ำหนักเท่าเทียมกัน และในการมองเห็นกรอบภาพใดก็ตามของมนุษย์ ภาพนั้นมักจะถูกแบ่งครึ่งโดย อัดโนมิตี และเปรียบเทียบค่าน้ำหนักโดยรวมทันที ดังนั้นหลักของความสมดุลสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน และความสมดุลแบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน

1.1 ความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน เป็นความสมดุลที่นอกจากซ้ายขวาของ จุดกึ่งกลาง มี น้ำหนักทางความรู้สึกเท่าเทียมกันแล้วยังมีรูปแบบซ้ายขวาที่เหมือนกัน เช่น งานสถาปัตยกรรมไทยประเภท โบสถ์ เจดีย์ เป็นต้น

ภาพที่ 5.12 ภาพแสดงความสมดุลแบบซ้ายขวาเหมือนกัน

1.2 ความสมดุลแบบซ้าย-ขวาไม่เหมือนกัน เป็นลักษณะความสมดุลของความรู้สึกซ้าย ขวา กับด้านขวาจากจุดกึ่งกลางมีความเท่าเทียมกัน แต่รูปแบบแต่ละด้านมีความแตกต่างกัน เป็นความสมดุลที่ศิลปิน นิยมจัด เพื่อให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวและมีเสน่ห์

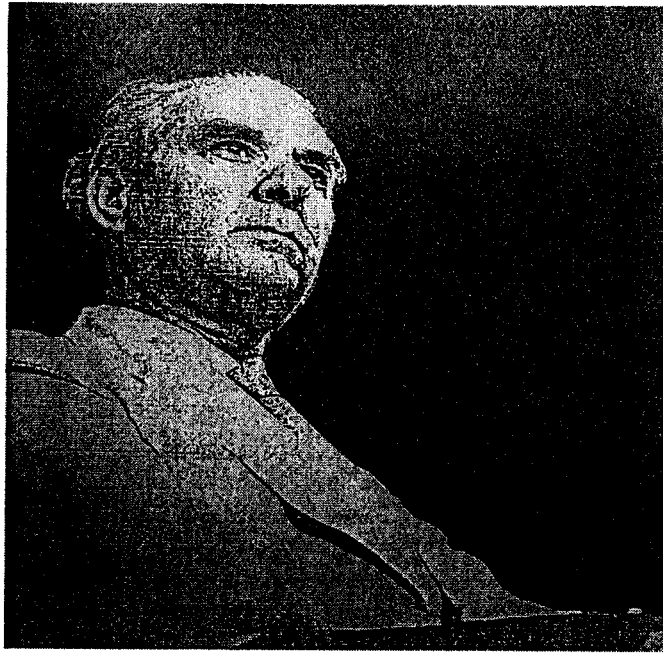
ภาพที่ 5.13 ภาพแสดงความสมดุลแบบซ้าย-ขวาไม่เหมือนกัน

2. หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่นหรือการสร้างจุดสนใจ สามารถแบ่งได้ 3 วิธีการ คือ (1) การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง (2) การเน้นด้วยขนาด และ(3) การเน้นด้วยกรอบ

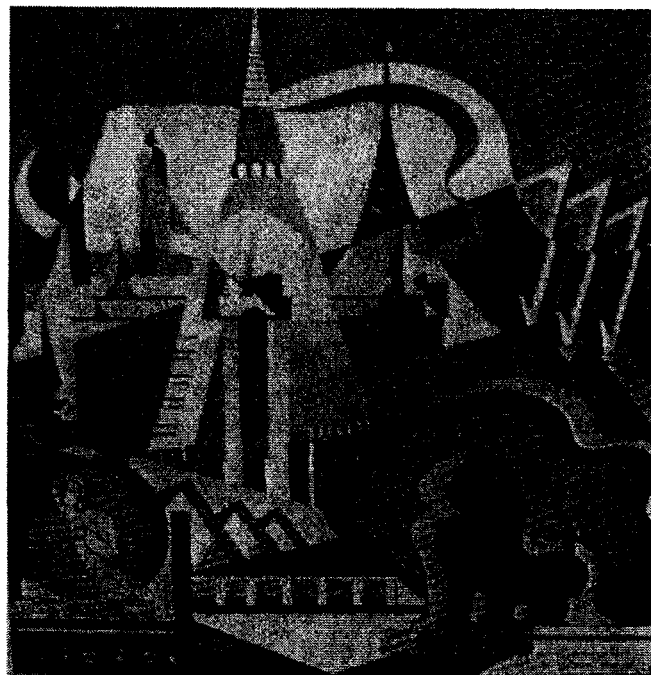
2.1 การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง เป็นการเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิวและการเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง – รูปทรง

ภาพที่ 5.14 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก

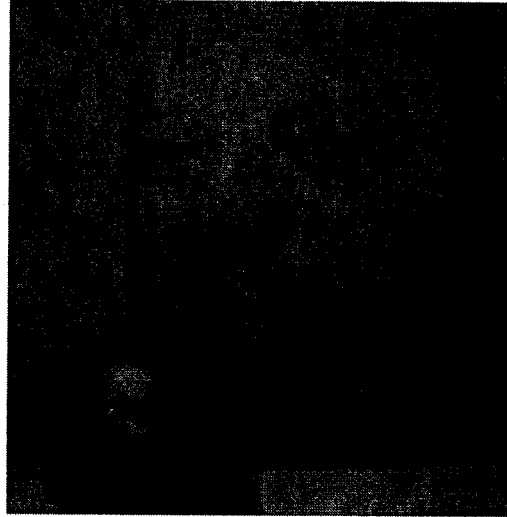

ภาพที่ 5.15 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว

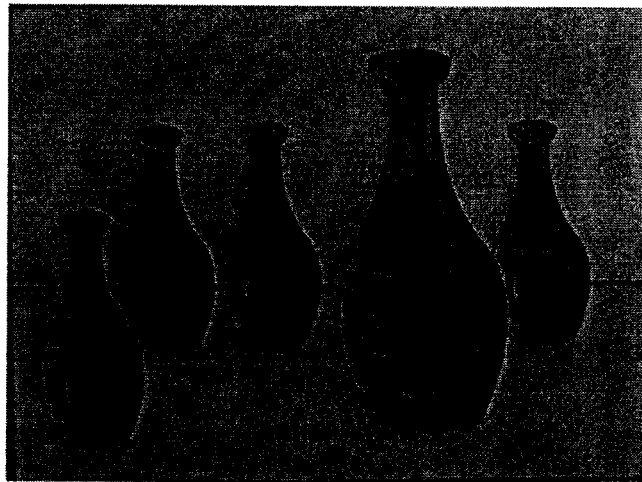

ภาพที่ 5.16 ภาพแสดงการเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่าง – รูปทรง

2.2 การเน้นด้วยขนาด เป็นการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง เสริมให้ภาพเกิดจุดเด่น
ได้

ภาพที่ 5.17 ภาพแสดงการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่าความเป็นจริง

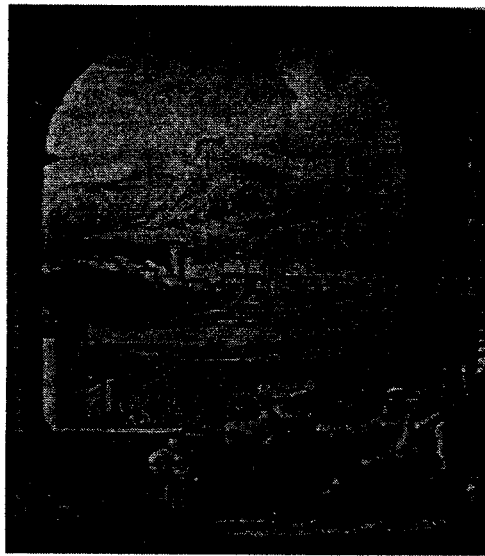
ภาพที่ 5.18 ภาพแสดงการเน้นด้วยขนาดที่ใหญ่กว่ากลุ่ม

2.3 การเน้นด้วยกรอบ กรอบภาพเป็นจุดนำสายตาและบังคับให้ภาพเด่นขึ้น สามารถทำได้ 2 แบบ คือ (1) การเน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ และ(2) การเน้นโดยให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ

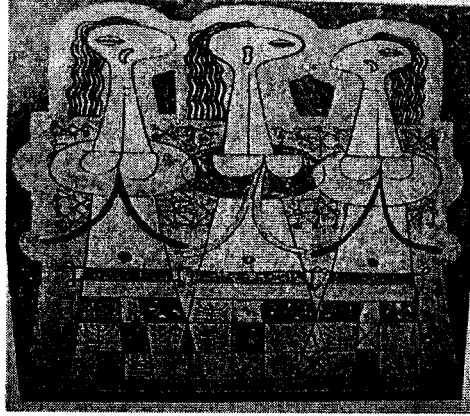
ภาพที่ 5.19 ภาพแสดงการเน้นให้รูปทรงอยู่ในกรอบ

ภาพที่ 5.20 ภาพแสดงการเน้นให้รูปทรงอยู่นอกกรอบ

3. หลักของความเป็นเอกภาพ หลักของความเป็นเอกภาพคือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ที่เกิดจากการเชื่อมประสานสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถสร้างความเป็นเอกภาพในงานทัศนศิลป์ด้วยวิธีการ 2 ลักษณะคือ (1) เอกภาพแบบหยุดนิ่ง และ (2) เอกภาพแบบเคลื่อนไหว

3.1 เอกภาพแบบหยุดนิ่ง เป็นการใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิตทำให้เกิดลักษณะอันหนักแน่น

ภาพที่ 5.21 แสดงภาพความเป็นเอกภาพแบบหยุดนิ่ง

3.2 เอกภาพแบบเคลื่อนไหว เป็นการใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ ทำให้เกิดลักษณะเคลื่อนไหวสนุกสนาน

ภาพที่ 5.22 ภาพแสดงความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหว

โดยสรุป ในการนำหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์ งานทัศนศิลป์ มีหลักการที่ควรคำนึงอยู่ 3 หลักการ คือ หลักการของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ หลักการของความเป็นเอกภาพ

เรื่องที่ 5.1.3 การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์

การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์สามารถนำองค์ประกอบทัศนศิลป์มาใช้เพียง

1 องค์ประกอบหรือใช้ทั้งหมดก็ได้ จึงนำองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในงานทัศนศิลป์ ประเภทงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ งานออกแบบ 2 มิติที่อยู่บนพื้นระนาบหรืองานประติมากรรม ที่อยู่ในลักษณะนูนสูงแบบ 3 มิติ การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานจิตรกรรม และงานประติมากรรม สามารถจัดองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ (1) การจัดภาพแนวนอน (2) การจัดภาพแนวตั้ง (3) การจัดภาพลักษณะนำสายตา (4) การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม (5) การจัดภาพลักษณะซ้ำ (6) การจัดภาพลักษณะวงกลม และ (7) การจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

1. การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพในรูปแบบนี้ ในภาพจะประกอบด้วยเส้นนอนเป็นเส้นหลัก ภาพแนวนอนจะให้ความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย มักใช้กับภาพทิวทัศน์ และภาพอื่นๆ ที่มีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวนอน

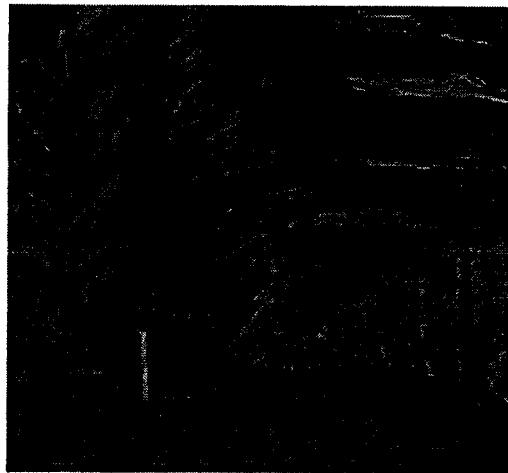
ภาพที่ 5.23 แสดงการจัดภาพในแนวนอน ผลงาน โดย ภัทรพร เลี่ยนพานิช

2. การจัดภาพแนวตั้ง เป็นการจัดภาพที่ให้ความรู้สึกแข็งแรงมั่นคง ภาพจะประกอบด้วยเส้นตั้งฉาก หรือมีรูปทรงโดยรวมของจุดเด่นเป็นแนวตั้ง

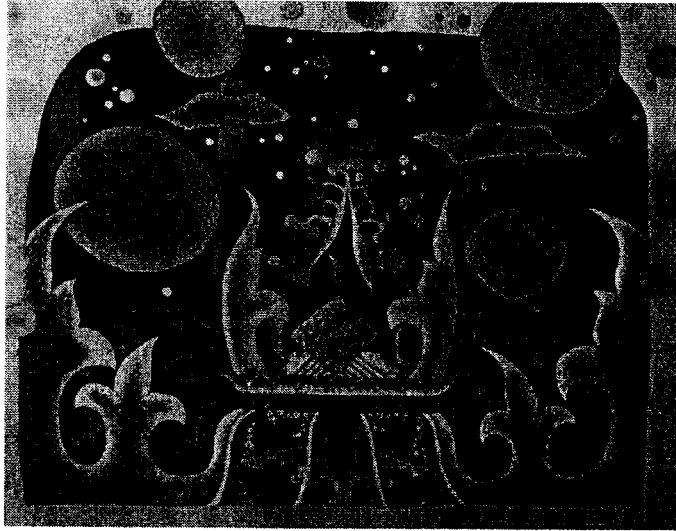
ภาพที่ 5.24 ภาพแสดงการจัดภาพในแนวตั้ง ผลงานโดย อรวรรณ อมราภรณ์กุล

3. การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะนี้เป็นการนำเส้นนำสายตามาใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการนำสายตาผู้ดูไปสู่จุดสนใจของภาพได้

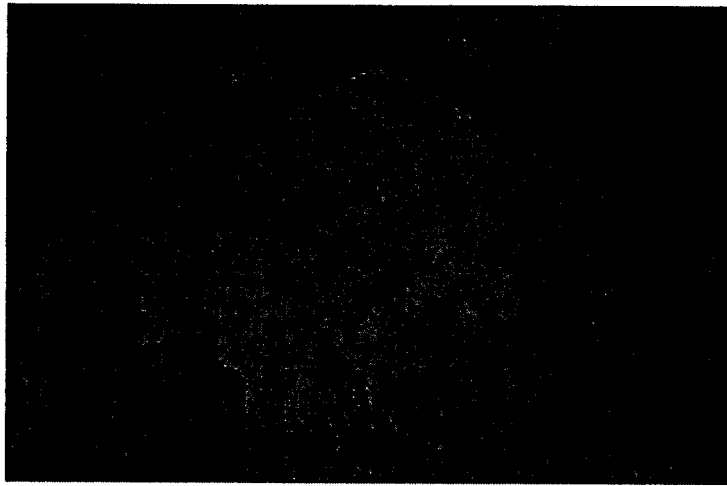
ภาพที่ 5.25 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะนำสายตา ผลงานโดย อุดลย์พันธ์ ฅ อรุชยา

4. การจัดภาพลักษณะซ้ำ เป็นการจัดภาพโดยให้รูปทรงหรือองค์ประกอบพื้นฐานอื่นปรากฏซ้ำๆ เป็นจังหวะ ด้วยการสลับกัน หรือลดหลั่นกัน

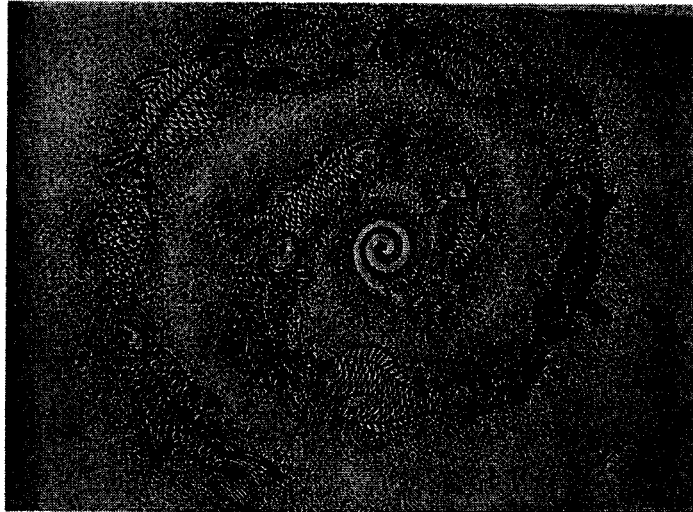
ภาพที่ 5.26 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะซ้ำ ผลงานโดย มนต์ชัย ชาวสำอาง

5. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม เป็นการจัดภาพให้มีเนื้อหาของภาพบรรจุอยู่ในพื้นที่สามเหลี่ยม หรือด้วยการโยงเส้นรอบรูปของรูปทรงทั้งหมดด้วยสายตาเป็นรูปสามเหลี่ยม ให้ความรู้สึกมั่นคง สง่างาม

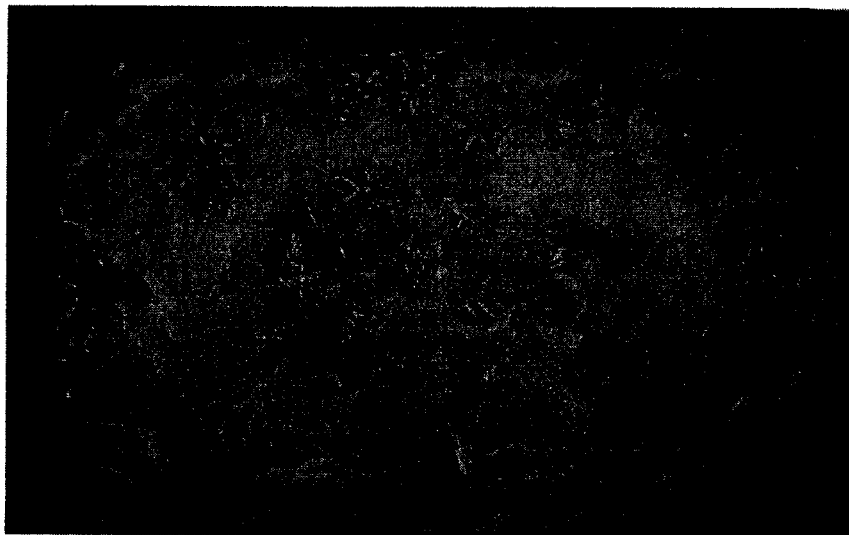
ภาพที่ 5.27 ภาพแสดงการจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม ผลงานโดย โคล็ด โมเน่ท์

6. การจัดภาพลักษณะวงกลม เป็นการจัดภาพที่ให้รูปทรงและเนื้อหาของภาพอยู่ในลักษณะวงกลมหรือวงรี ให้ความรู้สึกอ่อนหวานเคลื่อนไหว ไม่รู้จบ

ภาพที่ 5.28 ภาพแสดงการจัดภาพแบบลักษณะวงกลม ผลงานโดย วิบูลย์ ลี้สุวรรณ

7. การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี เป็นการจัดภาพโดยให้รูปทรงต่างๆ กระจายออกจากจุดศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงพลังอำนาจ การรวมกลุ่ม หรือพลังเคลื่อนไหว

ภาพที่ 5.29 แสดงการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี ผลงานโดย โกวิทช์ เถระพัฒน์

โดยสรุป การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ สามารถจัดองค์ประกอบได้ดังนี้ คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

บรรณานุกรม

- จิรพัฒน์ พิตรปรีชา (2545) *โลกศิลปะศตวรรษที่ 20* กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ.
- ฉัตรชัย อรรถปักษ์ (2548) *องค์ประกอบศิลป์* กรุงเทพมหานคร วิทยพัฒน์.
- สุชาติ เถาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทัศนศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์.
- สมาคมศิษย์เก่าศิลปศึกษา-ช่างศิลป์(2542) *นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*

แบบประเมินชิ้นงาน
หน่วยประสพการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบประเมินชิ้นงาน	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยประสพการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์	

คำชี้แจง

1. แบบประเมินสำหรับผู้สอนใช้ประเมินชิ้นงานจากการทดสอบก่อนการเผชิญประสพการณ์และหลังการเผชิญประสพการณ์ในการฝึกปฏิบัติ

2. ผู้สอนจะประเมินเป็นรายกลุ่ม ตามเกณฑ์การประเมินดังนี้

เกณฑ์การประเมินชิ้นงาน คะแนน 30 คะแนนมีหัวข้อประเมินดังนี้

1. ความสมดุล

1.1 องค์ประกอบในภาพไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง	3	คะแนน
1.2 องค์ประกอบในภาพหนักไปด้านใดด้านหนึ่งแต่ยังอยู่กึ่งกลางภาพ	2	คะแนน
1.3 องค์ประกอบในภาพหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป	1	คะแนน

2. ความเป็นเอกภาพ

2.1 เนื้อหาด้านองค์ประกอบมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3	คะแนน
2.2 เนื้อหาด้านองค์ประกอบเป็นกลุ่มและกระจายเป็นบางจุด	2	คะแนน
2.3 เนื้อหาด้านองค์ประกอบกระจัดกระจาย	1	คะแนน

3. จุดเด่น / จุดสนใจ

3.1 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นและดึงดูดความสนใจ	3	คะแนน
3.2 การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นแต่ไม่น่าสนใจ	2	คะแนน
3.3 การวางองค์ประกอบในงานไม่มีจุดเด่นขาดความน่าสนใจ	1	คะแนน

แบบประเมินชิ้นงานการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

ชื่อกลุ่ม	คุณภาพของงาน			รวม	สรุปผล การประเมิน	
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	จุดเด่น / จุดสนใจ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
	1 - 3	1 - 3	1 - 3			
กลุ่มที่ 1						
กลุ่มที่ 2						
กลุ่มที่ 3						
กลุ่มที่ 4						
กลุ่มที่ 5						
กลุ่มที่ 6						

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดี	7 - 9
พอใช้	4 - 6
ปรับปรุง	1 - 3

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

ตามเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน (ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม)

1. ความสมดุล		
1.1	องค์ประกอบในงานไม่หนักไปด้านใดด้านหนึ่ง	3 คะแนน
1.2	องค์ประกอบในงานหนักไปด้านใดด้านหนึ่งแต่อยู่กึ่งกลางภาพ	2 คะแนน
1.3	องค์ประกอบในงานหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไป	1 คะแนน
2. ความเป็นเอกภาพ		
2.1	เนื้อหาด้านองค์ประกอบมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	3 คะแนน
2.2	เนื้อหาด้านองค์ประกอบเป็นกลุ่มและกระจายบางจุด	2 คะแนน
2.3	เนื้อหาด้านองค์ประกอบกระจัดกระจาย	1 คะแนน
3. ความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง รูปทรง		
3.1	องค์ประกอบในงานมีความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่างและรูปทรง	3 คะแนน
3.2	องค์ประกอบในงานมีความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง และรูปทรง และพื้นผิว เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง	2 คะแนน
3.3	องค์ประกอบในงานขาดความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง และรูปทรง	1 คะแนน
4. จุดเด่น / จุดสนใจ		
4.1	การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นและดึงดูดความสนใจ	3 คะแนน
4.2	การวางองค์ประกอบในงานมีจุดเด่นแต่ไม่น่าสนใจ	2 คะแนน
4.3	การวางองค์ประกอบในงานไม่มีจุดเด่นขาดความน่าสนใจ	1 คะแนน
5. จังหวะของรูปร่าง รูปทรง พื้นที่ว่าง และพื้นผิว		
5.1	ในชิ้นงานมีจังหวะตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป	3 คะแนน
5.2	ในชิ้นงานมีจังหวะเพียงองค์ประกอบเดียว	2 คะแนน
5.3	ในชิ้นงานขาดจังหวะทุกองค์ประกอบ	1 คะแนน

แบบประเมินชิ้นงานการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
 ประสพการณ์หลักที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

เกณฑ์การประเมิน ชื่อกลุ่ม	คุณภาพของงาน						สรุปผลการประเมิน	
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	ความกลมกลืนของพื้นผิว รูปร่าง รูปทรง	จุดเด่น / จุดสนใจ	จังหวะของรูปร่างพื้นที่ ว่าง พื้นผิว	รวม		
	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3	15	ผ่าน	ไม่ผ่าน
กลุ่มที่ 1								
กลุ่มที่ 2								
กลุ่มที่ 3								
กลุ่มที่ 4								
กลุ่มที่ 5								
กลุ่มที่ 6								

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดี	11-15
พอใช้	6-10
ปรับปรุง	1-5

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

1. ความร่วมมือในการทำงาน		
1.1 สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำงาน	3	คะแนน
1.2 สมาชิกให้ความร่วมมือในบางครั้ง	2	คะแนน
1.3 สมาชิกขาดความร่วมมือ	1	คะแนน
2. ความรับผิดชอบ		
2.1 สมาชิกรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจและเต็มใจที่จะทำให้เสร็จตามกำหนด	3	คะแนน
2.2 สมาชิกรับผิดชอบเป็นบางครั้ง ตั้งใจทำงานไม่สม่ำเสมอ	2	คะแนน
2.3' สมาชิกขาดความรับผิดชอบและงานเสร็จไม่ทันตามกำหนด	1	คะแนน
3. การแสดงความคิดเห็น		
3.1 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	3	คะแนน
3.2 สมาชิกร่วมแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มเป็นบางครั้ง	2	คะแนน
3.3 สมาชิกไม่ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	1	คะแนน
4. การแก้ปัญหาาร่วมกัน		
4.1 สมาชิกเต็มใจช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกปัญหา	3	คะแนน
4.2 สมาชิกสามารถแก้ปัญหาได้เฉพาะบางปัญหา	2	คะแนน
4.3 สมาชิกไม่สนใจที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	1	คะแนน
5. การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง		
5.1 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น	3	คะแนน
5.2 สมาชิกรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนแต่ไม่นำมาพัฒนา	2	คะแนน
5.3 สมาชิกไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากกลุ่มและครูผู้สอนและไม่พัฒนางาน	1	คะแนน

แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์
สมาชิกกลุ่มที่.....

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม	เกณฑ์การให้คะแนน					รวม	สรุปผลการประเมิน	
	ความร่วมมือในการทำงาน	ความรับผิดชอบ	การแสดงความคิดเห็น	การแก้ปัญหาาร่วมกัน	การยอมรับคำแนะนำและปรับปรุง			
	1-3	1-3	1-3	1-3	1-3		15	ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	ช่วงคะแนน
ดีมาก	13 - 15
ดี	9 - 12
พอใช้	5 - 8
ปรับปรุง	0 - 4

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

ภาคที่ 3
คู่มือเผชิญประสบการณ์ (สำหรับนักเรียน)

บทบาทนักเรียน

ส่วนประกอบของคู่มือเผชิญประสบการณ์

ส่วนประกอบของคู่มือเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นการประเมินระดับความรู้ของนักเรียนก่อนการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบก่อนการเผชิญประสบการณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี และ ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ
2. แผนเผชิญประสบการณ์ เป็นแผนที่นำไปสู่การเผชิญประสบการณ์ประกอบด้วย ประสบการณ์ การกิจ งาน วิธีการ เนื้อหา บริบท สื่อ/แหล่งความรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และการประเมิน
3. แบบฝึกปฏิบัติ ใช้ควบคู่กับแผนประสบการณ์ นักเรียนต้องทำภารกิจและงานลงในแบบปฏิบัติ ได้แก่ การบันทึกสาระสำคัญ การทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึกปฏิบัติ การเสนอผลงาน การประเมินชิ้นงาน และการทำแบบฝึกหัด
4. แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นการวัดความรู้นักเรียนหลังการเผชิญประสบการณ์ แบบทดสอบหลังการเผชิญประสบการณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบทดสอบภาคทฤษฎี และ ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

การใช้คู่มือเผชิญประสบการณ์

การใช้คู่มือเผชิญประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการเรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. นักเรียนต้องอ่านแผนเผชิญประสบการณ์อย่างละเอียด เพื่อปฏิบัติภารกิจและงานตามแผนเผชิญประสบการณ์
3. นักเรียนต้องทำแบบฝึกปฏิบัติทุกภารกิจและงานอย่างครบถ้วน
4. นักเรียนต้องตรวจสอบแบบฝึกปฏิบัติให้เรียบร้อย
5. นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
6. นักเรียนต้องตรวจสอบคำตอบของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ และแบบฝึกหัดอย่างละเอียดครบถ้วน

การใช้มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ เป็นสื่อประจำหน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีวิธีการใช้ดังนี้

1. นักเรียนสามารถนำประมวลสาระมาใช้ควบคู่ไปกับมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ
2. นักเรียนต้องสังเกตภาพตัวอย่างในมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ แยกต่างจากภาพในประมวลสาระ
3. นักเรียนสามารถดูทบทวนภาพตัวอย่างแต่ละหน่วยประสบการณ์ได้ หลังจากเผชิญประสบการณ์นี้สิ้นสุดแล้ว นักเรียนต้องส่งคู่มือเผชิญประสบการณ์ให้ครูผู้สอนเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และ ประเมินผลการเรียนต่อไป

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ ประกอบด้วยดังนี้(1) การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ (2) ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ (3) เผชิญประสบการณ์ (4) รายงานความก้าวหน้า (5) รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ (6) สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และ (7) การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์

1. การประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ เป็นการทดสอบนักเรียนก่อนเผชิญประสบการณ์ โดยใช้แบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือกแบบคู่ขนาน จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบด้านทักษะพิสัย จำนวน 1 ข้อ

2. ปฐมนิเทศการเผชิญประสบการณ์ เป็นการแนะนำประสบการณ์หลักและประสบการณ์รองที่นักเรียนต้องเผชิญ อธิบายวัตถุประสงค์ของประสบการณ์เสนอบริบทและประสบการณ์ อธิบายขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์ตามภารกิจและงานที่กำหนดให้สื่อที่ใช้เผชิญประสบการณ์ และแนวทางการประเมิน

3. เผชิญประสบการณ์ เป็นการเผชิญประสบการณ์ตามขั้นตอนของภารกิจและงานตามแผนเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วย ดังนี้

3.1 การเรียนกับครู (TDL) เป็นการเรียนที่ครูเป็นผู้กำกับการเรียน ได้แก่ การให้คำแนะนำ สังเกตพฤติกรรมกลุ่ม วิพากษ์ผลงาน สรุปผล สรุปความรู้ และตรวจแบบฝึกหัด

3.2 การเรียนกับเพื่อน (PLD) เป็นการเรียนที่เพื่อนกำกับ ได้แก่ วางแผนขั้นตอนในการทำงาน ร่วมมือกันสร้างชิ้นงาน นำเสนอชิ้นงาน และประเมินชิ้นงาน

3.3 การเรียนด้วยตนเอง (SDL) เป็นการเรียนที่ให้นักเรียนเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ได้แก่ อ่านประมวลสาระ ศึกษาตัวอย่างภาพชิ้นงาน ชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และทำแบบฝึกหัด

4. รายงานความก้าวหน้า โดยให้นักเรียนรายงานความก้าวหน้าในแต่ละภารกิจที่ได้เผชิญประสบการณ์ให้ครูทราบ

5. รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ ให้นักเรียนเสนอผลงานจากการเผชิญประสบการณ์
6. สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ นักเรียนและครูร่วมกันสรุปขั้นตอนการเผชิญประสบการณ์
7. การประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นการทดสอบนักเรียนหลังการเผชิญประสบการณ์ โดยใช้แบบทดสอบด้านพุทธิพิสัย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือกแบบคู่ขนาน จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบด้านทักษะพิสัย จำนวน 1 ข้อ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดการทรัพยากร เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ความหมายของศิลปะที่ว่า “ศิลปะ คือ สื่อติดต่อระหว่างกันอีกแบบหนึ่ง” ข้อใดตรงกับความหมายของศิลปะ
  - ก. สมศักดิ์ได้รับการฝึกฝนการวาดภาพมาจากคุณลุงของเขาซึ่งมีอาชีพเป็นช่างเขียนรูปอยู่แล้ว
  - ข. สมพงษ์สร้างสรรค์งานพุทธรูปประติมากรรมปางสมาธิเพื่อจัดเกล้าจัดให้รู้สึกสงบร่มเย็น
  - ค. สมชายชะลอความเร็วของรถยนต์เมื่อเห็นป้ายสัญลักษณ์จราจร ให้ระวังคนข้ามถนน
  - ง. สมศรีนั่งวาดภาพสุนัขพันธุ์ไทยแท้เพื่อนำไปให้เพื่อนๆ ดูว่าเหมือนหรือไม่

2. ข้อใดคือความน่าจะเป็นที่ทำให้เกิดความหมายของทัศนศิลป์
  - ก. เพื่อให้ศิลปะมีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น
  - ข. เพื่อให้มีความหมายชัดเจนบนพื้นฐานของการมองเห็น การสัมผัส การได้ยิน และการได้กลิ่น
  - ค. เพื่อจำแนกความแตกต่างหรือแยกลักษณะการรับรู้ของมนุษย์ทางด้านศิลปะให้ชัดเจน
  - ง. เพื่อป้องกันการสับสนของคนในวงการศิลปะ 2 กลุ่มที่ใช้คำว่าศิลปะรูปทรงมาเทียบเคียงกับคำว่า ทัศนศิลป์

3. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการสร้างงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม
  - ก. การกักรวดให้เป็นร่องลึก
  - ข. การลากเป็นเส้นแนวยาว
  - ค. การสลักสีลงบนพื้นระนาบ
  - ง. การป้ายสีส้นด้วยแปรงทาสีหลาย ๆ ชนิด

4. การสร้างงานจิตรกรรมด้วยดินสอคำ จัดอยู่ในข้อใด
  - ก. จิตรกรรมภาพวาด
  - ข. จิตรกรรมภาพเขียน
  - ค. จิตรกรรมการร่างภาพ
  - ง. จิตรกรรมลายไทย

5. ข้อใดคือรูปแบบของงานประติมากรรมนูนต่ำ
- ก. ประติมากรรมตามฐานอนุสาวรีย์
  - ข. ประติมากรรมอนุสาวรีย์
  - ค. ประติมากรรมพระเครื่อง
  - ง. ประติมากรรมพระพุทธรูปหรือ พุทธประติมากรรม
6. ประติมากรรมที่มีความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับน้อยที่สุดเรียกว่าอย่างไร
- ก. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
  - ข. ประติมากรรมแบบนูนสูง
  - ค. ประติมากรรมแบบนูนลอยตัว
  - ง. ประติมากรรมแบบแบน
7. ข้อใดคือสถาปัตยกรรมแบบเปิด
- ก. เจดีย์
  - ข. สถูป
  - ค. โบสถ์
  - ง. พีระมิด
8. สถาปัตยกรรมแบบเปิดมักสร้างขึ้นเพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ
- ก. เพื่อประโยชน์ใช้สอยทุกด้าน
  - ข. เพื่อการถ่ายเทอากาศ
  - ค. เพื่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
  - ง. เพื่อสาธารณะประโยชน์
9. ข้อใดคือกระบวนการพิมพ์ที่อาศัยการไม่รวมตัวของไขกับน้ำ
- ก. การพิมพ์ผิวฉนวน
  - ข. การพิมพ์ร่องลึก
  - ค. การพิมพ์พื้นราบ
  - ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

10. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม จัดเป็นกระบวนการการพิมพ์ในข้อใด

- ก. การพิมพ์สีวนูน
- ข. การพิมพ์ร่องลึก
- ค. การพิมพ์พื้นราบ
- ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 1

ชื่อ.....สกุล .....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ประเภทของงานทัศนศิลป์”

งานที่ 1 - 2

บันทึกสาระสำคัญ

ประเภทของงานทัศนศิลป์ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประสงค์การเรียนรู้ที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) กำหนดข้อมูลของเนื้อหาสาระ
- 2) กำหนดข้อมูลของภาพประกอบ
- 3) จัดบันทึกสาระสำคัญ

งานที่ 1-2

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดข้อความ
1	ข้อมูลของเนื้อหาสาระ	
2	ข้อมูลของภาพประกอบ	

งานที่ 3

บันทึกสาระสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน

- 1) กำหนดชื่อเรื่อง.....
- 2) กำหนดหัวข้อเรื่อง
  - หัวข้อที่ 1 .....
  - หัวข้อที่ 2 .....
  - หัวข้อที่ 3 .....
- 3) เลือกรูปแบบอักษร
  - แบบราชการ
  - แบบอิสระ
  - แบบข้อความศิลป์
- 4) กำหนดขนาดและสีของตัวอักษร
  - ขนาดอักษร.....
  - สีของอักษร.....
- 5) กำหนดขนาดของภาพประกอบ
  - 5 x 7
  - 6 x 8
  - 10 x 12
- 6) จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ
- 7) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 7 ตรวจสอบข้อมูล

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติงาน

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		หมายเหตุ
		ปฏิบัติงานแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติงาน	
1	กำหนดชื่อเรื่อง			
2	กำหนดหัวข้อเรื่อง			
3	เลือกรูปแบบข้อความ			
4	กำหนดขนาดและสีของข้อความ			
5	กำหนดขนาดภาพประกอบ			
6	จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ			

ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) จัดเตรียมวัสดุ
- 2) จัดเตรียมอุปกรณ์
- 3) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 1 – 2 ให้นักเรียนจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

งานที่	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดเตรียมวัสดุ 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7)..... 8)..... 9)..... 10).....			
2	จัดเตรียมอุปกรณ์ 1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7)..... 8)..... 9)..... 10)..... 11)..... 12).....			

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดการนันทนาการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 1.1 การเตรียมการจัดการนันทนาการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 -2

บันทึกสาระสำคัญของศิลปะและทัศนศิลป์

ความหมายของศิลปะ คือ ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ ด้วยความประทับใจ และสะท้อนใจจากธรรมชาติ

ส่วนความหมายของทัศนศิลป์ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์ สามารถสัมผัสและชื่นชมความงามได้ทางสายตา

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 - 2

ภารกิจที่ 2

บันทึกสาระสำคัญ ประเภทของทัศนศิลป์

ทัศนศิลป์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) จิตรกรรม เป็นการสร้างงานบนพื้นระนาบ โดยวิธีการขีด ขีด เขียน สลัก เป่า จำแนกได้ 2 แบบคือ จิตรกรรมภาพวาดและจิตรกรรมภาพเขียน (2) ประติมากรรม เป็นการสร้างงานด้วยวิธีการแกะสลัก ปั้น หล่อ เชื่อมติด จำแนกได้ 3 แบบคือ ประติมากรรมนูนต่ำ ประติมากรรมนูนสูง และประติมากรรมลอยตัว (3) สถาปัตยกรรม เป็นผลงานทัศนศิลป์ที่เกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่ จำแนกได้ 2 แบบคือ สถาปัตยกรรมแบบเปิด และสถาปัตยกรรมแบบปิด (4) ภาพพิมพ์ เป็นกระบวนการทางพิมพ์ภาพแบบต่าง ๆ จำแนกตามลักษณะกระบวนการได้ 4 แบบ คือ กระบวนการพิมพ์ผิวนูน กระบวนการพิมพ์ร่องลึก กระบวนการพิมพ์พื้นราบ และกระบวนการพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

ประสบการณ์ร่องที่ 1.1.2 การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 - 2

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดข้อความ
1	ข้อมูลของเนื้อหาสาระ	ความหมายของศิลปะ
		ความหมายของทัศนศิลป์
		ประเภทของงานทัศนศิลป์
2	ข้อมูลของภาพประกอบ	ภาพวาด ภาพเขียน
		ภาพประติมากรรมนูนต่ำ ภาพประติมากรรมนูนสูง
		ภาพประติมากรรมลอยตัว
		ภาพสถาปัตยกรรมแบบเปิด ภาพสถาปัตยกรรมแบบปิด
		ภาพพิมพ์พื้นราบ ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์ผิวนูน
		ภาพพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

งานที่ 3

บันทึกสาระสำคัญ

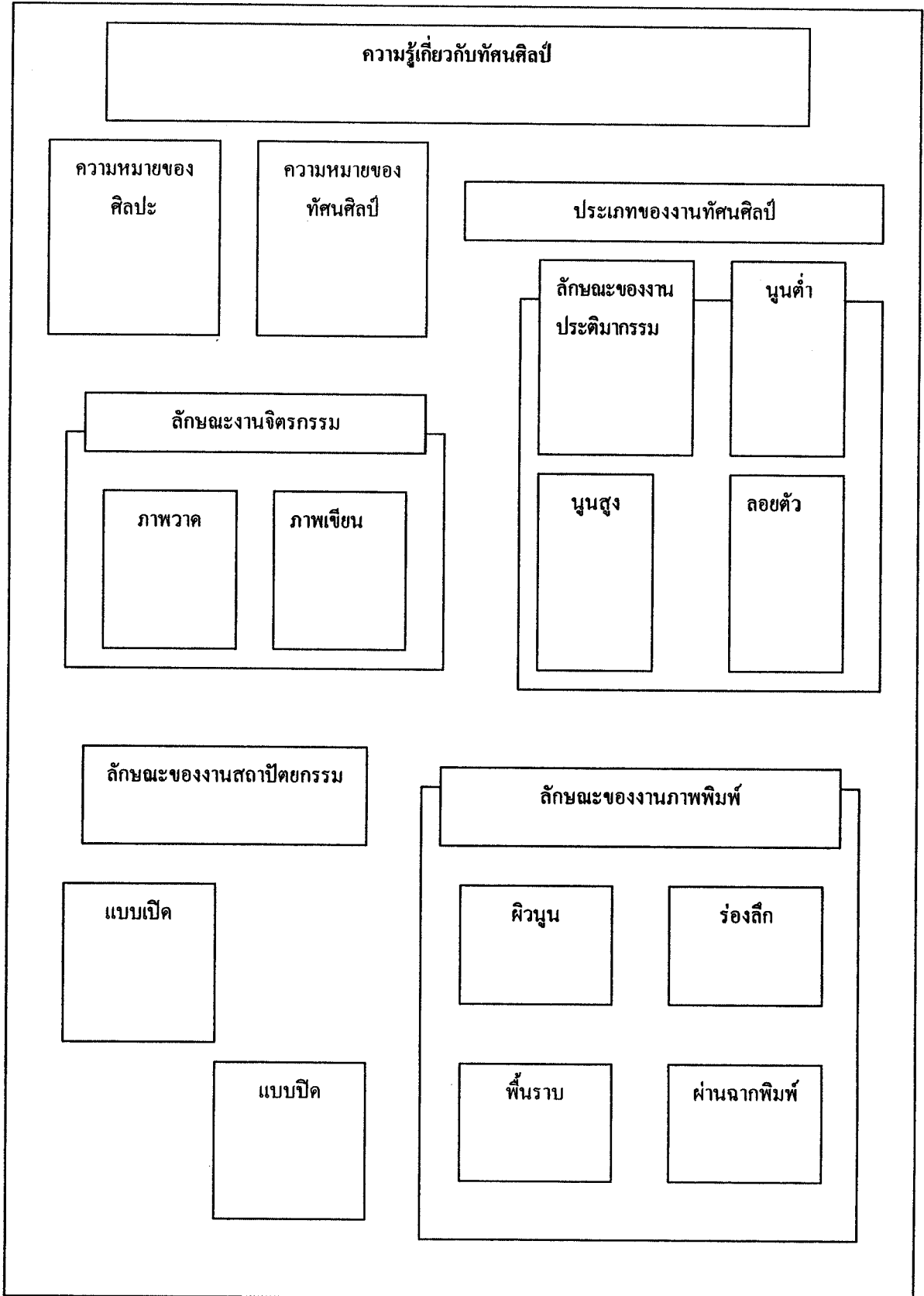
การออกแบบเพื่อเตรียมการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีดังนี้

- 1) ข้อมูลของเนื้อหาสาระครอบคลุม ความหมายของศิลปะ ความหมายของทัศนศิลป์ และประเภทของงานทัศนศิลป์
- 2) ข้อมูลของภาพประกอบ ครอบคลุม ภาพวาด ภาพเขียน ภาพประติมากรรมนูนต่ำ ภาพประติมากรรมนูนสูง ภาพสถาปัตยกรรมแบบเปิด ภาพสถาปัตยกรรมแบบปิด ภาพพิมพ์พื้นราบ ภาพพิมพ์ร่องลึก ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ และภาพประติมากรรมลอยตัว

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 - 5

- 1) กำหนดชื่อ เรื่อง นิทรรศการความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
- 2) กำหนดหัวข้อเรื่อง
หัวข้อที่ 1 ความหมายของศิลปะ
หัวข้อที่ 2 ความหมายของทัศนศิลป์
หัวข้อที่ 3 ประเภทของงานทัศนศิลป์
- 3) เลือกรูปแบบอักษร
  - แบบราชการ
  - แบบอิสระ
  - แบบข้อความศิลป์
- 4) กำหนดขนาดและสีของตัวอักษร
ขนาดอักษร ชื่องาน 300 หัวข้อเรื่อง 150 และ เนื้อหา 20
สีของอักษร ชื่องานสีน้ำเงินเข้ม หัวข้อเรื่องสีเขียว เนื้อหาสีดำ
- 5) กำหนดขนาดของภาพประกอบ
  - 5 x 7
  - 6 x 8
  - 10 x 12
- 6) จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ
- 7) ตรวจสอบข้อมูล

งานที่ 6 ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานลงในกรอบที่กำหนดให้

งานที่ 7 ตรวจสอบข้อมูล

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการปฏิบัติงาน

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		หมายเหตุ
		ปฏิบัติงานแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติงาน	
1	กำหนดชื่อเรื่อง	✓		
2	กำหนดหัวข้อเรื่อง	✓		
3	เลือกรูปแบบข้อความ	✓		
4	กำหนดขนาดและสีของข้อความ	✓		
5	กำหนดขนาดภาพประกอบ	✓		
6	จัดวางรูปแบบข้อมูลและภาพประกอบ	✓		

ประสบการณ์รองที่ 1.1.3 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ในการจัดนิทรรศการ

ภารกิจที่ 1

งานที่ 1 – 11 ให้นักเรียนกรอกรายการวัสดุพร้อมตรวจสอบข้อมูลโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดเตรียมวัสดุ			
	1) จัดหากระดาษสี(ขนาด A4)	✓		
	2) จัดหาโฟม ขนาด 3/4	✓		
	3) จัดหาสีน้ำพลาสติก	✓		
	4) จัดหาสติ๊กเกอร์สีต่าง ๆ	✓		
	5) จัดหาปากกามาจิกสีต่าง ๆ	✓		
	6) จัดหากระดาษสีโปสเตอร์	✓		
	7) จัดหาเวลาเท็กซ์	✓		
	8) จัดหากระดาษกาว 2 หน้า	✓		
	9) จัดหาดินสอ ยางลบ	✓		
	10) จัดหาผ้าคลุมโต๊ะ, คลุมกล่อง	✓		
	11) ตรวจสอบการจัดหาวัสดุ	✓		

ภารกิจที่ 2

งานที่ 1 – 13 ให้นักเรียนกรอกรายการอุปกรณ์พร้อมตรวจสอบข้อมูลโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
2	1) จัดหาโต๊ะสำหรับแสดงผลงาน	✓		
	2) จัดหาพู่กันปากแบน	✓		
	3) จัดหากรรไกร	✓		
	4) จัดหาคัตเตอร์เล็ก	✓		
	5) จัดหาเครื่องเย็บกระดาษ	✓		
	6) จัดหาปลั๊กไฟ	✓		

ภารกิจ	รายการ	ผลการจัดเตรียม		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
2	7) จัดหาคอมพิวเตอร์	✓		
	8) จัดหาเครื่องพิมพ์	✓		
	9) จัดหาค้อนตอกตะปู	✓		
	10) จัดหาบอร์ด	✓		
	11) จัดหาเข็มตัดลวด	✓		
	12) จัดหาสื่อจำลอง	✓		
	13) ตรวจสอบการจัดหาอุปกรณ์	✓		

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 1	การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ประสบการณ์หลักที่ 1.2	การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1- 5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 5 งาน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ผลการปฏิบัติงานและระบุปัญหาที่พบ (ถ้ามี) และวิธีการแก้ไข โดยให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและร่วมกันอภิปราย ดังนี้

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดกระดาษสีโปรเตอร์บนพื้นบอร์ด				
2	จัดพิมพ์ข้อมูลที่นำมาจัดบอร์ด				
3	เขียนหัวเรื่องนำมาจัดบอร์ด				
4	ติดภาพประกอบบนกระดาษโปรเตอร์				
5	จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด				

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1- 5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 5 งาน ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ผลการปฏิบัติงานและระบุปัญหาที่พบ (ถ้ามี) และวิธีการแก้ไข โดยให้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและร่วมกันอภิปราย ดังนี้

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดชื่อเรื่องนิทรรศการฯ หน้างาน				
2	นำป้ายนิเทศผนึกติดกับบอร์ด				
3	จัดวางตำแหน่งบอร์ดในพื้นที่บริเวณที่จัด				
4	วางผ้าปูโต๊ะบนโต๊ะหรือกล่องที่แสดงผลงาน				
5	จัดวางสิ่งของ หุ่นจำลองบนโต๊ะแสดงผลงาน				

ประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) การเสนอนิทรรศการ
- 2) วิพากษ์การเสนอนิทรรศการ

งานที่ 1 การเสนอนิทรรศการ

ลำดับกลุ่ม	รายชื่อสมาชิก	การเสนอผลงาน		
		สื่อที่ใช้	รูปแบบหรือลักษณะ นิทรรศการ	ปัญหาอุปสรรค / วิธีการแก้ไข
1	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6).....			
2	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6).....			
3	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6).....			

ลำดับกลุ่ม	รายชื่อสมาชิก	การเสนอผลงาน		
		สื่อที่ใช้	รูปแบบหรือลักษณะ นิทรรศการ	ปัญหาอุปสรรค / วิธีการแก้ไข
4	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			
5	1).....			
	2).....			
	3).....			
	4).....			
	5).....			
	6).....			

งานที่ 2 วิพากษ์การเสนอนิทรรศการ

ลำดับกลุ่ม	รูปแบบการนำเสนอ		เนื้อหาสาระ		สื่อที่ใช้		อื่นๆ
	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อดี	ข้อเสีย	
1							
2							
3							
4							
5							

งานที่ 2 ทำแบบฝึกหัด

- คำชี้แจง 1. แบบฝึกหัดนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของศิลปะ

- ก. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นจากความคิดสร้างสรรค์
- ข. ศิลปะคือสิ่งที่เกิดขึ้น โดยสิ่งมีชีวิตทั้งปวง เช่น คน พืช สัตว์ ที่สร้างสรรค์ให้เกิดงานศิลปะขึ้นมา
- ค. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเลือกที่จะเลียนแบบบางส่วนของธรรมชาติ
- ง. ศิลปะคือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยการเลียนแบบธรรมชาติ

2. ข้อใดคือผลงานทัศนศิลป์

- ก. การทำขนมครกแบบไทยๆ
- ข. การทอผ้าไหม
- ค. การตกปลาด้วยภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ง. การละเล่นมอญซ่อนผ้า

3. ข้อใดคือลักษณะของงานจิตรกรรมภาพวาดที่ชัดเจนที่สุด

- ก. กำหนดคนี่หนักในภาพได้
- ข. ใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนน้อย
- ค. ใช้ระยะเวลาสั้น
- ง. มีคุณค่าในตัวของมันเอง

4. ข้อใดไม่ใช่งานจิตรกรรมภาพเขียน

- ก. ภาพเขียนดินสอดำ
- ข. ภาพเขียนสีน้ำ
- ค. ภาพเขียนสีน้ำมัน
- ง. ภาพเขียนสีเฟรสโก

5. ประติมากรรมที่สามารถชื่นชมได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลังจัดอยู่ในประเภทใด

- ก. ประติมากรรมแบบนูน
- ข. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
- ค. ประติมากรรมแบบนูนสูง
- ง. ประติมากรรมแบบลอยตัว

6. ข้อใดไม่ใช่งานปฐมากรรม

- ก. พุทธปฐมากรรม
- ข. การปั้นการแกะสลักและการหล่อทั่วไป
- ค. พระพุทธรูป
- ง. งานปั้นที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

7. สถาปัตยกรรมถูกจำแนกประเภทโดยอาศัยเงื่อนไขเป็นสำคัญ

- ก. ประโยชน์ใช้สอย
- ข. ประชากรที่เพิ่มขึ้น
- ค. ลักษณะการออกแบบโดยคำนึงสภาพทางภูมิศาสตร์
- ง. ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี

8. ข้อใดไม่ใช่งานสถาปัตยกรรม

- ก. รถยนต์
- ข. สถาปัตยกรรม
- ค. ศักดิ์บัญชาการทหารสูงสุด
- ง. ศาลพระภูมิ

9. “สร้างรั้วรอยลงบนแม่พิมพ์ แล้วนำสีพิมพ์อัดลงไปในรั้วรายนั้น” ข้อความดังกล่าวเป็นกระบวนการพิมพ์อะไร

- ก. การพิมพ์สีวนูน
- ข. การพิมพ์ร่องลึก
- ค. การพิมพ์พื้นราบ
- ง. การพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์

10. ข้อใดคือจุดประสงค์ของศิลปะภาพพิมพ์

- ก. ป้องกันการสูญหาย
- ข. ความต้องการผลิตงานให้ได้จำนวนมากในเวลารวดเร็ว
- ค. ความต้องการของผู้มีอำนาจ
- ง. ประหยัดงบประมาณ

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

ประสบการณ์หลักที่ 1.2 การดำเนินการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 1.2.1 การจัดบอร์ดและจัดสิ่งของที่ใช้ในการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับ ทัศนศิลป์
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดกระดาษสีโปรเตอร์บนพื้นบอร์ด	✓			
2	จัดพิมพ์ข้อมูลที่นำมาจัดบอร์ด	✓			
3	เขียนหัวเรื่องมานำมาจัดบอร์ด	✓			
4	ติดภาพประกอบบนกระดาษโปรเตอร์	✓			
5	จัดวางหัวข้อเรื่อง ข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ ลงบนบอร์ด	✓			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ปัญหาที่พบ	วิธีการแก้ไข
		ปฏิบัติแล้ว	ไม่ได้ปฏิบัติ		
1	ติดชื่อเรื่องนิทรรศการฯ หน้างาน	✓			
2	นำป้ายนิเทศผนึกติดกับบอร์ด	✓			
3	จัดวางตำแหน่งบอร์ดในพื้นที่บริเวณที่จัด	✓			
4	วางผ้าปูโต๊ะบน โต๊ะหรือกล่องที่แสดงผลงาน	✓			
5	จัดวางสิ่งของ หุ่นจำลองบนโต๊ะแสดงผลงาน	✓			

ประสบการณ์รองที่ 1.2.2 การนำเสนอผลงานการจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

ตามการปฏิบัติจริง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติงานการจัดนิทรรศการ

การเผชิญประสบการณ์เรื่อง การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ พอสรุปได้ดังนี้ 1) นำเสนอผลงานนิทรรศการ ในรูปแบบกลุ่มกิจกรรม โดยครอบคลุมเรื่องสื่อที่ใช้ รูปแบบหรือลักษณะนิทรรศการ และการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และ 2) การวิพากษ์การเสนอนิทรรศการครอบคลุม ข้อดีและข้อเสีย ของรูปแบบการนำเสนอ เนื้อหาสาระ และสื่อที่ใช้

งานที่ 2 เฉลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ข	ก	ง	ข	ก	ก	ข	ข

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. “สมชายชะลอความเร็วของรถยนต์เมื่อเห็นป้ายสัญลักษณ์จราจรให้ระวังคนข้ามถนน” ข้อความข้างต้นตรงกับความหมายของศิลปะในข้อใด
- ศิลปะคือการเลียนแบบธรรมชาติ
  - ศิลปะคือการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อถือศรัทธาของมนุษย์แต่ละยุคสมัย
  - ศิลปะคือสื่อติดต่อระหว่างกันอีกแบบหนึ่ง
  - ศิลปะคือการแสดงออกทางบุคลิกภาพเด่น ๆ ของศิลปิน
2. ข้อใดตรงกับความหมายของ “ทัศนศิลป์” มากที่สุด
- ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นให้เห็นเป็นรูปร่าง
  - ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นเหตุเป็นผลและเป็นวิทยาศาสตร์
  - ผลงานศิลปะที่สัมผัสชื่นชมได้ทางสายตาหรือการมองเห็น
  - ผลงานศิลปะที่มีลักษณะ 2 มิติ และ 3 มิติ
3. ข้อใดคืองานจิตรกรรม
- วีระนั้่งแกะเทียนพรรษา
  - มานะเจียรระโนพลอย
  - คารศวาดลายดอกไม้ลงบนแจกัน
  - สมศักดิ์ออกแบบแปลนบ้านทรงไทย
4. “ดินสอดำเพียงแท่งเดียว ก็สามารถสร้างงานจิตรกรรมได้” ข้อความดังกล่าวตรงกับข้อใดมากที่สุด
- จิตรกรรมภาพวาด
  - จิตรกรรมภาพเขียน
  - จิตรกรรมร่างภาพ
  - จิตรกรรมลายไทย

5. การแกะสลักต้นเทียนพรรษาจัดเป็นประติมากรรมประเภทใด

- ก. ประติมากรรมแบบนูน
- ข. ประติมากรรมแบบนูนต่ำ
- ค. ประติมากรรมแบบนูนสูง
- ง. ประติมากรรมแบบลอยตัว

6. ข้อใดคือจุดเด่นชัดของประติมากรรมแบบนูนต่ำ

- ก. ความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับน้อยมาก
- ข. ความแตกต่างระหว่างรูปและฐานรองรับมากที่สุด
- ค. ความกลมกลืนระหว่างรูปและพื้น
- ง. ความเด่นชัดของรูปและพื้น

7. “โบสถ์” จัดอยู่ในสถาปัตยกรรมแบบใด

- ก. สถาปัตยกรรมแบบเปิด
- ข. สถาปัตยกรรมแบบปิด
- ค. สถาปัตยกรรมที่ใช้ประกอบพิธีบวชพระ
- ง. สถาปัตยกรรมที่ไม่สามารถเข้าไปใช้สอยได้

8. สถาปัตยกรรมแบบเปิดมักสร้างขึ้นเพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ

- ก. เพื่อประโยชน์ใช้สอยทุกด้าน
- ข. เพื่อการถ่ายเทอากาศ
- ค. เพื่อความเป็นอยู่ของมนุษย์
- ง. เพื่อสาธารณะประโยชน์

9. ข้อใดคือการพิมพ์พื้นราบ

- ก. ภาพพิมพ์ตัดฟิล์ม
- ข. ภาพพิมพ์กระดาษแข็ง
- ค. ภาพพิมพ์หิน
- ง. ภาพพิมพ์ภาพถ่าย

10. “กระบวนการพิมพ์ผ่านตากพิมพ์” ได้แก่ข้อใด

- ก. ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม
- ข. ภาพพิมพ์หิน
- ค. ภาพพิมพ์แกะไม้
- ง. ภาพพิมพ์แบบซอฟต์แวร์

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 1

ชื่อ.....สกุล .....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ค	ก	ก	ค	ก	ค	ก	ค	ง

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ค	ค	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ค	ก

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคืองานศิลปะสมัยทวารวดีที่พบในจังหวัดราชบุรี
  - ก. ภาพปูนปั้นตกแต่งสถาปัตยกรรม
  - ข. ศิลปจารีกรูปธรรมจักรกับกวางหมอบ
  - ค. เครื่องปั้นดินเผา
  - ง. เทวรูป

2. ข้อใดไม่ใช่แหล่งที่ตั้งของทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย
  - ก. หมู่เกาะชวา
  - ข. จังหวัดนครปฐม
  - ค. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. สาเหตุที่ทำให้พุทธรูปปฏิมากรรมในสมัยลพบุรีมีความแตกต่างกันคือข้อใด
  - ก. การนำถือนิกายหินยานจากทวารวดีและนิกายมหายานจากขอม
  - ข. การรับอิทธิพลจากทวารวดีและศรีวิชัย
  - ค. การรับอิทธิพลจากขอม
  - ง. อิทธิพลจากฮินดูและพราหมณ์

4. ลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสมัยเชียงแสนทั้งรุ่นแรกและรุ่นหลังคือข้อใด
  - ก. ทำจากโลหะ
  - ข. ทำจากปูนปั้น
  - ค. ทำจากศิลาแลง
  - ง. ทำจากปูนปั้นและโลหะ

5. ข้อใดคือลักษณะเด่นของพระพุทธรูปสมัยสุโขทัย
- ปาง 4 อริยาบถ
  - ปางลีลา
  - พระพุทธรูปทรงเครื่อง
  - พระพิมพ์
6. ข้อใดคือลักษณะเด่นของฐานปราสาทในงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา
- ฐานของปราสาทเป็นรูปแบนราบเรียบเสมอกัน
  - ฐานของปราสาทยกพื้นสูงชะลูดและแคบกว่าปกติ
  - ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภาหรือคอกห้องช้าง
  - ฐานของปราสาทมีลักษณะทรงกลม โถงสง่างาม
7. ข้อใดคืองานสถาปัตยกรรมในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
- วัดระฆังโฆสิตาราม
  - วัดพระศรีสรรเพชญ์
  - วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
  - วัดพระเชตุพนฯ
8. ข้อใดคืออิทธิพลของศิลปะสุโขทัยที่ส่งผลกระทบต่องานทัศนศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์
- วัดระฆังโฆสิตาราม
  - อุโบสถวัดบวรนิเวศ
  - เจดีย์ภูเขาทอง
  - พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม
9. โบสถ์วิหารที่ลักษณะแบบแก่งจีน ปรากฏอยู่ที่วัดใดแห่งกรุงรัตนโกสินทร์
- วัดบวรนิเวศ
  - วัดเบญจมบพิตร
  - วัดอรุณราชวราราม
  - วัดราชบพิตร

10. ในสมัยรัชกาลที่ 5 สถาปัตยกรรมใดที่มีรูปแบบผสมผสานระหว่างไทยกับตะวันตก

- ก. พระที่นั่งอนันตสมาคม
- ข. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท
- ค. ที่ทำการของทางราชการทุกแห่ง
- ง. สะพานรถไฟข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ชื่อ.....สกุล .....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย”

บันทึกสาระสำคัญ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย”

บันทึกสาระสำคัญ

ทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การออกแบบการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 3 งาน ดังนี้

- 1) กำหนดหัวข้อ
- 2) กำหนดยุคสมัย
- 3) กำหนดรายละเอียดผลงาน

โดยให้นักเรียนปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและอภิปรายร่วมกันใช้เวลา 10 นาที

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดของข้อความ
1	กำหนดหัวข้อ	1)..... 2).....
2	กำหนดยุคสมัย	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5)..... 6)..... 7).....
3	กำหนดรายละเอียดผลงาน	1)..... 2)..... 3)..... 4)..... 5).....

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.1 การเตรียมการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.1.1 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

บันทึกสาระสำคัญ ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย แบ่งออกเป็น 3 สมัยดังนี้

- 1) ผลงานทัศนศิลป์สมัยทวารวดี ที่สำคัญมีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ลวดลายเรขาคณิตและลายหอยแครงบนแผ่นอิฐ (2) ปฏิมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูปปางปฐมเทศนาและปางประทานพร และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ สถูปทรงดอกบัวเหลี่ยม จังหวัดนครพนม และพระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
- 2) ผลงานทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย มีดังนี้ (1) จิตรกรรมที่พบ คืองานเขียนสีที่ถ้ำศิลป์ จังหวัดยะลา (2) ปฏิมากรรม ได้แก่ พระโพธิ์ศัตถ์อวโลกิเตศวรและพระศรีอาริยะ และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ สถูปพระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และสถูปวัดพระบรมมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) ผลงานทัศนศิลป์สมัยลพบุรี มีดังนี้ จิตรกรรมไม่ปรากฏหลักฐาน (1) ประติมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูปนาคปรกทรงเครื่องและรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 และ (2) สถาปัตยกรรม ได้แก่ ปราสาทหินพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และปราสาทเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์

ภารกิจที่ 2

บันทึกสาระสำคัญ ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทยแบ่งได้ 4 สมัย คือ

- 1) ผลงานทัศนศิลป์สมัยเชียงแสน ที่สำคัญมีดังนี้ จิตรกรรมไม่ปรากฏหลักฐาน (1) ประติมากรรม ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยแบบเชียงแสนรุ่นแรก และแบบเชียงแสนรุ่นหลัง (2) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระธาตุลำปางหลวง จังหวัดลำปาง และพระธาตุหริภุญไชย จังหวัดลำพูน
- 2) ผลงานทัศนศิลป์สมัยสุโขทัย มีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนในอุโมงค์ถ้ำศรีชุม และภาพเขียนที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว (2) ปฏิมากรรม ได้แก่ พระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก และพระปาง 4 อริยาบถ จังหวัดสุโขทัย (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ เจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ วัดมหาธาตุและปรางค์ที่วัดศรีสวย จังหวัดสุโขทัย
- 3) ผลงานทัศนศิลป์สมัยอยุธยา มีดังนี้ (1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนสีบนผนังวัดราชบูรณะ และภาพเขียนสีตำหนักพระพุทธโฆษาจารย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2) ปฏิมากรรม ได้แก่ พระทรงเครื่องน้อยและพระทรงเครื่องใหญ่ และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์วัดราชบูรณะ และสถูปวัดศรีสรรเพชร
- 4) ผลงานทัศนศิลป์สมัยรัตนโกสินทร์ มีดังนี้ 1) จิตรกรรม ได้แก่ ภาพเขียนวัดอโงศสิลา จังหวัดชลบุรี และ จิตรกรรมฝาผนัง วัดสะแก กรุงเทพมหานคร (2) ปฏิมากรรม ได้แก่ พระประธานวัดราชโอรส และ พระนรินทร์ราย และ (3) สถาปัตยกรรม ได้แก่ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม และพระที่นั่งอนันตสมาคม

ประสบการณ์รองที่ 2.1.2 การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

งานที่	เรื่อง	รายละเอียดของข้อความ
1	กำหนดหัวข้อ	1) ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย 2) ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย
2	กำหนดยุคสมัย	1) สมัยทวาราวดี 2) สมัยศรีวิชัย 3) สมัยลพบุรี 4) สมัยเชียงแสน 5) สมัยสุโขทัย 6) สมัยอยุธยา 7) สมัยรัตนโกสินทร์
3	กำหนดรายละเอียดผลงาน	1) ประเภทของงาน 2) การรับอิทธิพล 3) แหล่งที่พบ 4) ที่ตั้งปัจจุบัน. 5) ชนิดของวัสดุ

ภารกิจที่ 2

ยุคสมัย	รายละเอียดผลงาน					หมายเหตุ
	ประเภทของงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่พบ	ที่ตั้งปัจจุบัน	ชนิดของวัสดุ	
สมัยทวาราวดี						
สมัยศรีวิชัย						
สมัยลพบุรี						
สมัยเชียงแสน						
สมัยสุโขทัย						
สมัยอยุธยา						
สมัยรัตนโกสินทร์						

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสบการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติกรสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 7 งาน ดังนี้

- 1) สำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยที่มูมสื่อ
- 2) ศึกษาตัวอย่างภาพถ่ายงานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ไทย
- 3) กรอกรายละเอียดประเภทของงาน
- 4) กรอกรายละเอียดการรับอิทธิพล
- 5) กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ
- 6) กรอกรายละเอียดแหล่งที่ตั้งปัจจุบัน
- 7) กรอกรายละเอียดวัสดุ (ชนิด)

งานที่ 1 – 7

ลำดับที่	ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	ทวาราวดี					
2	ศรีวิชัย					
3	ลพบุรี					

ภารกิจที่ 2

ในภารกิจที่ 2 มีงาน 7 งาน ดังนี้

- 1) ดำรงงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยที่มมสือ
- 2) ศึกษาตัวอย่างภาพถ่ายงานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ไทย
- 3) กรอกรายละเอียดประเภทของงาน
- 4) กรอกรายละเอียดการรับอิทธิพล
- 5) กรอกรายละเอียดแหล่งที่พบ
- 6) กรอกรายละเอียดแหล่งที่ตั้งปัจจุบัน
- 7) กรอกรายละเอียดวัสดุ (ชนิด)

ลำดับที่	ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	เชียงแสน					
2	สุโขทัย					
3	อยุธยา					
4	รัตนโกสินทร์					

ประสบการณ์รองที่ 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งานดังนี้

- 1) อภิปรายผลการสำรวจ
- 2) บันทึกผลการสำรวจ

งานที่ 1-2 บันทึกผลการอภิปราย

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

- 1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม.....
 .....
 .....
 .....
- 2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ .....
 .....
 .....

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

- 1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม.....
 .....
 .....
 .....
- 2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ .....
 .....
 .....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนสรุปผล
- 2) ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

งานที่ 1 สรุปผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

งานที่ 2 แบบฝึกหัด

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. สันนิษฐานว่าเมืองที่เคยเป็นราชธานีของสมัยทวารวดีปัจจุบันคือจังหวัดใด

- ก. นครปฐม
- ข. ราชบุรี
- ค. ปราชินบุรี
- ง. สิงห์บุรี

2. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัย

- ก. พระโพธิ์ศัตว์อวโลกิเตศวร
- ข. พระพุทธรูปแบบนาคปรกปางมารวิชัย
- ค. พุทธเจดีย์ที่วัดมหาธาตุ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ง. เจดีย์จุลประโทน จังหวัดนครปฐม

3. สถาปัตยกรรมแบบลพบุรีที่มีชื่อเสียงใน จังหวัดบุรีรัมย์ คือข้อใด

- ก. ปราสาทหินพิมาย
- ข. ปราสาทเขาพนมรุ้ง
- ค. ปราสาทบ้านระแงง
- ง. ปราสาทเมืองสิงห์

4. ข้อใดคือสถาปัตยกรรมสมัยเชียงแสน

- ก. ชุมประตู่ควมหาธาตุ
- ข. พระธาตุหริภุญไชย
- ค. สถูปวัดเจติยเจ็ดแถว
- ง. พระปรางค์วัดราชบูรณะ

5. “สถูปทรงพุ่มข้าวบิณฑ์” ศิลปะสมัยสุโขทัยมีลักษณะอย่างไร

- ก. ทรงระฆังคว่ำ
- ข. ทรงชั้นคว่ำ
- ค. ทรงดอกบัวตูม
- ง. ทรงชะลูด

6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปสมัยอยุธยา

- ก. พระเศียรมีพระรัศมีรูปเปลว
- ข. พระทรงเครื่อง
- ค. พระพักตร์รูปกลมไข่
- ง. มี 4 อริยาบถ คือ นั่ง นอน ยืน เดิน

7. ผู้ที่นำแบบอย่างประติมากรรมแบบตะวันตก เข้ามามีบทบาทในสมัยรัตนโกสินทร์คือใคร

- ก. สมเด็จเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ข. รัชกาลที่ 6
- ค. นายช่วง มูลพินิจ
- ง. นายศิลป์ พีระศรี

8. “พระนิรันตราย” ถูกสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลใดแห่งกรุงรัตนโกสินทร์
- ก. รัชกาลที่ 3
  - ข. รัชกาลที่ 4
  - ค. รัชกาลที่ 5
  - ง. รัชกาลที่ 6
9. ข้อใดคืออิทธิพลจากตะวันตกที่มีบทบาทในด้านจิตรกรรมสมัยรัชกาลที่ 4
- ก. สีพื้นสคไลเพื่อเน้นให้ภาพเด่น
  - ข. ภาพประดับด้วยทองคำเปลว
  - ค. มีระยะใกล้ไกลแบบทัศนียภาพ
  - ง. นิยมเขียนภาพวรรณกรรมแบบเล่าเรื่อง
10. ข้อใดไม่ใช่ อิทธิพลของจีนที่แพร่เข้ามามีบทบาทด้านทัศนศิลป์ของไทยในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ก. เรือสำเภา
  - ข. บ้านทรงจีน
  - ค. วัดราชโอรส
  - ง. อุโบสถ วัดเบญจมบพิตร

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสพการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสพการณ์หลักที่ 2.2 การดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ประสพการณ์รองที่ 2.2.1 การปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-8

ลำดับ ที่	ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	ทวาราวดี	จิตรกรรม	อินเดีย สมัยคุปตะ	ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบูรณ์ นครปฐม	พิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ อุทอง นครปฐม	ลวดลายบน แผ่นอิฐ
		ปฏิมากรรม (พระพุทธรูป) สถาปัตยกรรม		นครปฐม นครพนม	นครปฐม นครพนม	สลักหินปูน ก่ออิฐฉาบ
2	ศรีวิชัย	จิตรกรรม	พุทธศาสนา ลัทธิมหายาน	ถ้ำศิลป์ ยะลา	ยะลา	งานเขียนสี
		ประติมากรรม		สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	พิพิธภัณฑ์สถาน แห่งชาติพระนคร	โลหะสำริด
		สถาปัตยกรรม		สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช	ก่ออิฐชนิด ไม่ถือปูน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ยุคสมัยก่อน ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
3	ลพบุรี	ปฏิมากรรม	ขอม	บุรีรัมย์ นครราชสีมา	พิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ พระนคร	โลหะสำริด ศิลา
		สถาปัตยกรรม		บุรีรัมย์ นครราชสีมา	บุรีรัมย์ นครราชสีมา	อิฐ หิน ศิลาแลง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-8

ลำดับ ที่	ทัศนศิลป์สมัย ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
1	เชียงแสน	ปฏิมากรรม	ทวารวดีตอนปลาย ศิลปะพุกามและ ศิลปะขอม	เชียงราย	เชียงราย เชียงใหม่	ทำจากปูนปั้น และโลหะ
		สถาปัตยกรรม	พุกามและสุโขทัย	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง	ใช้อิฐก่อ
2	สุโขทัย	จิตรกรรม	ศิลปะลังกาและ พระพุทธ-ศาสนา ลัทธิเถรวาท	วัดศรีชุม วัดเจดีย์เจ็ดแถว	จังหวัดสุโขทัย	งานเขียนสี และภาพขุดลาย เบาบนหินชนวน
		ปฏิมากรรม	สุโขทัยแท้	วัดมหาธาตุ สุโขทัย	สุโขทัย	ปูนปั้นและ โลหะ
		สถาปัตยกรรม	ลังกาและลพบุรี	พิษณุโลก ศรีสัชนาลัย	พิษณุโลก สุโขทัย	อิฐก่อ

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-8 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ชาติไทย	รายละเอียดของผลงาน				
		ประเภทงาน	การรับอิทธิพล	แหล่งที่ค้นพบ	แหล่งที่ตั้ง	วัสดุ (ชนิด)
3	สมัยอยุธยา	จิตรกรรม	ศาสนาพราหมณ์ และ คริสเตียน	วัดพระศรีสรรเพ็ชร วัดราชบูรณะ	อยุธยา	-ภาพเขียนสี เอกรงค์และ พหุรงค์
		ประติมากรรม	ลพบุรีและสุโขทัย	วัดพระศรีสรรเพ็ชร วัดพุทธไสสวรรค	อยุธยา	-ปูนปั้นทรง -เครื่องถ้วยชญา สร้อยสังวาล
		สถาปัตยกรรม	ขอมและสุโขทัย	วัดไชยวัฒนาราม		-ก่ออิฐ
4	สมัยรัตนโกสินทร์	จิตรกรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	วัดอ่างศิลา วัดคูสิดาราม วัดสุทัศน์เทพวราราม วัดพระเชตุพลวิมลมัง คลาราม วัดบวรนิเวศวิหาร วัดระฆังโฆสิตาราม	ชลบุรี กรุงเทพฯ	ภาพเขียน สีพหุรงค์ ภาพเขียน สีพหุรงค์และ ภาพเขียนสี แบบทัศนียวิทยา
		ประติมากรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	วัดเบญจมบพิตร -วัดพระศรีรัตน ศาสดาราม -วัดอรุณราชวราราม -วัดระฆังโฆสิตาราม -วัดอรุณราชวราราม	กรุงเทพฯ	หล่อโลหะ
		สถาปัตยกรรม	จากอยุธยา สุโขทัย จีนและตะวันตก	-เขาวัง -วัดเทพธิดาราม -วัดกัลยาณมิตร -วัดบวรนิเวศ	กรุงเทพฯ	ก่ออิฐถือปูน

ประสบการณ์ครั้งที่ 2.2.2 การนำเสนอผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกผลการอภิปราย

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย

1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากอินเดียสมัยคุปตะ โดยอิทธิพลทางศาสนาลัทธิมหายาน และจากอิทธิพลศิลปะขอม มีความเจริญกระจายอยู่ทั่วไป เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ งานจิตรกรรมพบหลักฐานน้อย มีเพียงภาพเขียนสีในผนังถ้ำและลวดลายบนแผ่นอิฐ งานปฏิมากรรมส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูป เทวรูป พระโพธิสัตว์ ที่ทำจากปูนปั้น ศิลปะ และการหล่อสำริด ส่วนสถาปัตยกรรม เป็นสถูป เทวสถาน ที่ทำจากศิลาแลง อิฐ และหิน

2) ลักษณะเด่นอื่น ๆ สมัยทวารวดีจุดเด่นคือพระปฐมเจดีย์ทรงบาตรคว่ำ และพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา สมัยศรีวิชัยจุดเด่นคือพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรและพระบรมธาตุไชยา ส่วนสมัยลพบุรีจุดเด่นคือปราสาทหินที่พบเห็นทั่วไปเช่น ปราสาทเขาพนมรุ้ง ปราสาทหินพิมาย เป็นต้น

งานทัศนศิลป์ยุคสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย

1) ผลงานทัศนศิลป์ในภาพรวม ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากอินเดีย และศิลปะจากพื้นที่ใกล้เคียง เช่น ศิลปะพุกาม ศิลปะลังกา ศิลปะขอมและศิลปะทวารวดี งานจิตรกรรมเป็นลายเส้นและภาพเขียนสี งานปฏิมากรรมส่วนใหญ่เป็นพระพุทธรูปที่พัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของตน ส่วนสถาปัตยกรรมรับอิทธิพลมาหลากหลาย ทั้งปราสาทปราสาท และเจดีย์ จนพัฒนาเป็นรูปแบบไทยแท้ได้ในที่สุด

2) ลักษณะเด่นอื่นเป็น ๆ สมัยเชียงแสนจุดเด่นคือพระพุทธรูปแบบเชียงแสนรุ่นแรกและรุ่นหลัง รวมทั้งพระธาตุอื่น ๆ เช่นพระธาตุหริภุญไชย พระธาตุลำปางหลวง เป็นต้น สมัยสุโขทัยจุดเด่นคือพระพุทธรูปปาง 4 อริยาบถ และปางมารวิชัยที่มีความงามขั้นสูงสุดคือพระพุทธรชินราช และเจดีย์ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ สมัยอยุธยาจุดเด่นคือพระพุทธรูปทรงเครื่อง และพระปรางค์ประดับอัครวิษระ ฐานปราสาทโค้งเว้าคกห้องช้าง สมัยรัตนโกสินทร์จุดเด่นคือ การรับอิทธิพลจากศิลปะอยุธยา คือ พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม และการผสมผสานศิลปะไทยและตะวันตก เช่นพระที่นั่งจักรี มหาปราสาท รวมถึงภาพเขียนบนผนังวัดระฆัง โฆสิตาราม

ภารกิจที่ 2

งานที่ 1

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

โดยสรุป ทัศนศิลป์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และ ทัศนศิลป์สมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย
ครอบคลุมการสำรวจด้านต่างๆ คือ รายละเอียดของผลงาน ได้แก่ ประเภทของงาน การรับอิทธิพล แหล่งที่ค้นพบ
แหล่งที่ตั้ง และชนิดของวัสดุ

งานที่ 2 เฉลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ง	ข	ข	ก	ง	ง	ข	ก	ง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. **ข้อใดไม่ใช่ ศิลปะสมัยทวารวดี**
  - ก. ภาพปูนปั้นตกแต่งสถาปัตยกรรม
  - ข. รูปศิลาจำหลักธรรมจักรกับวงกลมรอบ
  - ค. พระพุทธรูปดินเผา
  - ง. เทวรูป

2. **ศูนย์กลางทัศนศิลป์สมัยศรีวิชัยอยู่ที่ใด**
  - ก. หมู่เกาะชวา
  - ข. จังหวัดนครปฐม
  - ค. จังหวัดสุราษฎร์ธานี
  - ง. จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. **ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของพระพุทธรูปสมัยลพบุรี**
  - ก. สลักด้วยศิลาทราย
  - ข. พระวรการดูเข้มแข็งบึกบึน
  - ค. พระเกตุมาลาทำเป็นกลีบบัวซ้อนกันขึ้นเป็นชั้น ๆ
  - ง. มีจีวรที่เรียบบางแนบติดพระวรกาย

4. **พระพุทธรูปเชียงแสนทั้งรุ่นแรก และรุ่นหลังนิยมสร้างด้วยวัสดุใด**
  - ก. ทำจาก โลหะ
  - ข. ทำจากปูนปั้น
  - ค. ทำจากศิลาแลง
  - ง. ทำจากปูนปั้นและ โลหะ

5. พระพุทธรูปปางใดที่นิยมสร้างในสมัยสุโขทัย
  - ก. ปาง 4 อริยาบถ
  - ข. ปางประทานพร
  - ค. ปางสมาธิ
  - ง. ปางไสยาสค์

6. ฐานปราสาทในงานสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาแตกต่างจากสมัยอื่น ในข้อใด
  - ก. ฐานของปราสาทเป็นรูปแบบราบเรียบเสมอกัน
  - ข. ฐานปราสาทยกพื้นสูงชะลูดและแคบกว่าปกติ
  - ค. ฐานของปราสาทโค้งเว้าแบบเรือสำเภาหรือคอกท้องช้าง
  - ง. ฐานของปราสาทมีลักษณะทรงกลมโอโถงสง่างาม

7. ข้อใดไม่ใช่งานสถาปัตยกรรมในสมัยรัชกาลที่ 1
  - ก. พระบรมมหาราชวัง
  - ข. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
  - ค. วัดพระเชตุพนฯ
  - ง. วัดอรุณราชวราราม

8. เจดีย์ภูเขาทองเป็นงานสถาปัตยกรรมสมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากข้อใด
  - ก. ทวาราวดี
  - ข. เชียงแสน
  - ค. สุโขทัย
  - ง. อยุธยา

9. ข้อใดที่บ่งบอกถึงอิทธิพลจีน ในวัดบวรนิเวศแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

- ก. หลังคาแบบเก๋งจีนของหลังคาและอุโบสถ
- ข. ซากเรือสำเภาที่เป็นอนุสรณ์สถาน
- ค. รูปปูนปั้นของชาวจีนหน้าอุโบสถ
- ง. หลักฐานประเภทถ้วยชามสังคโลก

10. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เป็นสถาปัตยกรรมไทยที่ผสมผสานกับอิทธิพลจากที่ใด

- ก. อิทธิพลจีน
- ข. อิทธิพลตะวันตก
- ค. อิทธิพลอินเดีย
- ง. อิทธิพลขอม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 2

ชื่อ.....สกุล .....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

	ก	ข	ค	ง
ข้อ				
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ข	ข	ง	ก	ค	ค	ค	ก	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ก	ค	ค	ง	ก	ค	ง	ค	ก	ข

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. องค์ประกอบใดที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์มากที่สุด
  - ก. เส้น
  - ข. สี
  - ค. ค่าน้ำหนัก
  - ง. รูปร่างรูปทรง

2. สีใดที่อยู่ได้ทั้งวรรณะร้อนและวรรณะเย็น
  - ก. เส้นตรงแนวนอน
  - ข. เส้นโค้งเป็นลูกคลื่น
  - ค. เส้นซิกแซก
  - ง. เส้นโค้งก้นหอย

3. รูปร่างแตกต่างจากรูปทรงอย่างไร
  - ก. รูปร่างมี 2 มิติ, รูปทรงมี 3 มิติ
  - ข. รูปร่างมีลักษณะบาง รูปทรงมีลักษณะหนา
  - ค. รูปร่างมีน้ำหนักเบา รูปทรงมีขนาดใหญ่

4. ในงานเขียนภาพจะสร้างพื้นผิวให้เรียบและหยาบได้ด้วยวิธีการใด
  - ก. การเลือกพื้นผิวต่างๆ ในการรองรับภาพ
  - ข. การผสมสีที่ถูกต้อง
  - ค. การเกลี่ยพื้นผิวหรือแสดงรอยแปลง
  - ง. การพิมพ์ด้วยวัสดุ
  - ง. รูปร่างมีลักษณะเล็ก รูปทรงมีขนาดใหญ่

5. หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แบบซ้ายขวาไม่เหมือนกัน เป็นหลักการจัดองค์ประกอบในข้อใด
  - ก. หลักของความสมดุล
  - ข. หลักของความเป็นเอกภาพ
  - ค. หลักการสร้างที่น่าสนใจ
  - ง. หลักการสร้างความกลมกลืน

6. มีวิธีการสร้างความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวได้อย่างไร
  - ก. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิต
  - ข. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ
  - ค. การใช้เส้นและพื้นผิวที่มีลักษณะโค้งและขรุขระ
  - ง. การใช้เส้นบนพื้นที่วางที่ต่อเนื่องกันไป

7. ข้อใดคือการเน้นให้เกิดจุดเด่นโดยใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
  - ก. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
  - ข. การเน้นด้วยการตัดกันของเส้น
  - ค. การเน้นด้วยขนาด
  - ง. การเน้นด้วยกรอบ

8. ข้อใดคือการจัดภาพลักษณะซ้ำ
  - ก. ภาพมีลักษณะสลับหรือลดหลั่นกัน
  - ข. สามารถนำสายตาไปสู่จุดสนใจของภาพ
  - ค. ภาพมีลักษณะรวมกลุ่มหรือพลังเคลื่อนไหว
  - ง. ให้ความรู้สึกที่มั่นคงแข็งแรง

9. การจัดภาพแบบใดที่ภาพเกิดระยะใกล้ไกล มากที่สุด
  - ก. การจัดภาพลักษณะนำสายตา
  - ข. การจัดภาพลักษณะกระจายรัศมี
  - ค. การจัดภาพลักษณะวงกลม
  - ง. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม

10. ภาพทิวทัศน์ ใช้วิธีการจัดภาพรูปแบบใด

- ก. การจัดภาพแนวตั้ง
- ข. การจัดภาพแนวนอน
- ค. การจัดภาพลักษณะซ้ำ
- ง. การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 5

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ**คำชี้แจง** แบบทดสอบภาคปฏิบัติจำนวน 1 ข้อ ใช้เวลา 90 นาที**สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้** 1. กระดาษรองวาด 2. ดินน้ำมันศิลปะ**คำสั่ง**

จงจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ ด้วยเทคนิคดินน้ำมันและเลือกหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 1 แบบ พร้อมตั้งชื่อผลงาน
ส่งผลงานที่จัดทำและระบุชื่อ นามสกุล ของนักเรียนไว้ด้านหลังผลงาน

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ เรื่อง “องค์ประกอบของทัศนศิลป์”

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของทัศนศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน ดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน
- 2) เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน
- 3) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง จุด เส้น และสี
- 4) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก
- 5) วิเคราะห์องค์ประกอบเรื่อง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง
- 6) เขียนสรุปสาระสำคัญ

งานที่ 3 ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ เรื่อง จุด เส้น และสี

ประเภทของผลงาน (ระบุชื่องาน)	ลักษณะองค์ประกอบศิลป์			การตีความ (สรุป)
	จุด	เส้น	สี	

งานที่ 4 ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก

ประเภทของผลงาน (ระบุชื่องาน)	ลักษณะองค์ประกอบศิลป์			การตีความ (สรุป)
	จุด	เส้น	สี	

ประสบการณ์รองที่ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ

ภารกิจที่ 1

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 1 มีงาน 2 งาน ดังนี้

- 1) ให้นักเรียนอ่านประมวลสาระเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”
- 2) ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญเรื่อง “หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์”

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 2

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 6 งาน ดังนี้

- 1) แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 5 คน
- 2) เลือกผลงานทัศนศิลป์กลุ่มละ 1 ชิ้นงาน
- 3) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ
- 4) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านการสร้างจังหวะและการเน้นให้เกิดจุดเด่น
- 5) วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความขัดแย้งและการสร้างความกลมกลืน
- 6) เขียนสรุปสาระสำคัญ

งานที่ 3 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความสมดุลและความเป็นเอกภาพ

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่นๆ
	ความสมดุล	ความเป็นเอกภาพ	

งานที่ 4 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านการสร้างจังหวะและการเน้นให้เกิดจุดเด่น

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่นๆ
	การสร้างจังหวะ	การเน้นให้เกิดจุดเด่น	

งานที่ 5 ให้นักเรียนวิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบด้านความขัดแย้งและการสร้างความกลมกลืน

ประเภทของงาน (ระบุชื่องาน)	หลักการจัดองค์ประกอบ		อื่น ๆ
	การสร้างความขัดแย้ง	ความกลมกลืน	

งานที่ 6 ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

ภารกิจที่ 3

งานที่ 1

ประเภทของงาน (ชื่องาน)	รายการนำเสนอ		ลำดับผลงาน
	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ	การวิเคราะห์การจัด องค์ประกอบ	
1			
2			
3			
4			
5			
6			

งานที่ 2

สรุปงานที่ทำ

.....

.....

.....

.....

.....

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยประสบการณ์ที่ 5

การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.1

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์จากผลงาน

ประสบการณ์รองที่ 5.1.1 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านองค์ประกอบ
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกสาระสำคัญ

องค์ประกอบของทัศนศิลป์

องค์ประกอบศิลป์เป็นส่วนประกอบที่ทำให้ เกิดการมองเห็นทัศนศิลป์ สำหรับการนำไปใช้และ
พัฒนาเชิงความรู้สึก ประกอบด้วย จุด เส้น สี คำนำหน้า รูปร่าง-รูปทรง ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-6

ตามการปฏิบัติงานจริง

ประสบการณ์รองที่ 5.1.2 การวิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ด้านหลักการจัดองค์ประกอบ
ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-2

บันทึกสาระสำคัญ

หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์

ในการนำหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์มาใช้ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ มีหลักการที่ควร
คำนึงอยู่ 3 หลักการ คือ หลักการของความสมดุล หลักการเน้นให้เกิดจุดเด่น หลักการของความเป็น
เอกภาพ

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 3 งานที่ 1-2

งานที่ 1

ประเภทของงาน (ชื่องาน)	รายการนำเสนอ		ลำดับผลงาน
	การวิเคราะห์ องค์ประกอบ	การวิเคราะห์การจัด องค์ประกอบ	
1	เรื่องจุด เส้น และ สี		1
2	เรื่อง รูปร่าง รูปทรง และ ค่าน้ำหนัก		2
3	เรื่อง ลักษณะพื้นผิว และ พื้นที่ว่าง		3
4	-	ด้านความสมดุล และ ความเป็นเอกภาพ	1
5	-	ด้านการสร้างจังหวะ และ การเน้นให้เกิดจุดเด่น	2
6	-	ด้านความขัดแย้งและ ความกลมกลืน	3

งานที่ 2

วิเคราะห์ผลงานทัศนศิลป์ ด้านองค์ประกอบ มีดังนี้ (1) จุด เส้น และ สี (2) รูปร่าง รูปทรง และค่าน้ำหนัก และ (3) ลักษณะพื้นผิว และพื้นที่ว่าง

วิเคราะห์หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ มีดังนี้ (1) ความสมดุล และความเป็นเอกภาพ (2) การสร้างจังหวะ และการเน้นให้เกิดจุดเด่น และ (3) ความขัดแย้งและความกลมกลืน

แบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์รองที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1 – 7 ให้นักเรียนจัดหาวัสดุ – อุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรม

พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดหาแล้ว	ไม่ได้จัดหา	
1	จัดหากระดาษสีขนาด 4x6 นิ้ว			
2	จัดหากระดาษรองวาดเขียน ขนาด 4x6 นิ้ว			
3	จัดหาดินสอ			
4	จัดหายางลบ			
5	จัดหากระดาษขนาด A4			
6	จัดหาปากกาเคมี			
7	จัดหาทินเนอร์			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1 – 4

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 4 งาน ดังนี้

- 1) ตั้งชื่องาน
- 2) เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ
- 3) กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในภาพเขียน
- 4) ร่างแบบ

ให้นักเรียนออกแบบองค์ประกอบในงานจิตรกรรมลงในกรอบที่กำหนดให้

ชื่องาน.....

ใช้หลักการจัดองค์ประกอบแบบ.....

ประสบการณ์ครั้งที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5 ให้นักเรียนจัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ในการจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรม นูนต่ำ พร้อมตรวจสอบข้อมูลลงในตารางที่กำหนดให้ต่อไปนี้

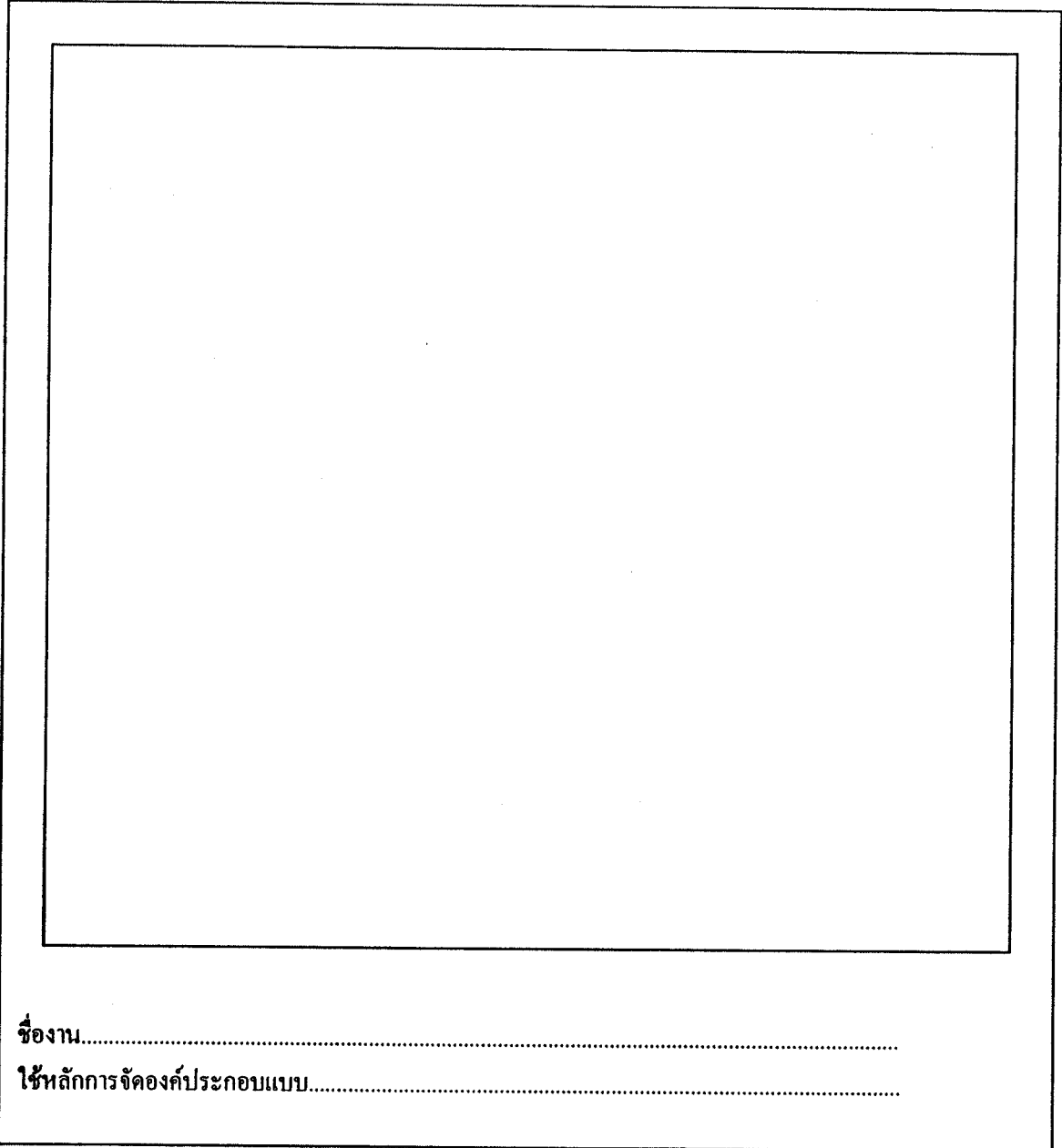
งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดหาดินน้ำมัน			
2	จัดหาแผ่นกระดาษรอง			
3	จัดหาดินสอ			
4	จัดหายางลบ			
5	จัดหาเครื่องมือปั้นดิน			

ภารกิจที่ 2 งานที่ 1-5

คำชี้แจง ในภารกิจที่ 2 มีงาน 5 งาน ดังนี้

- 1) ตั้งชื่องาน
- 2) เลือกหลักการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ 1 แบบ
- 3) กำหนดตำแหน่งเนื้อหาในงานปั้น
- 4) ร่างแบบ
- 5) กำหนดระยะของรูปเป็นสัญลักษณ์

งานที่ 1-5 ให้นักเรียนออกแบบองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ ลงในกรอบที่กำหนดให้

ชื่องาน.....

ใช้หลักการจัดองค์ประกอบแบบ.....

ภารกิจที่ 4

งานที่ 1-2

สรุปและรายงานผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

งานที่ 3 ทำแบบฝึกหัด

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. รูปร่าง รูปทรง เกิดจากองค์ประกอบใด

- ก. เส้น
- ข. สี
- ค. ค่าน้ำหนัก
- ง. ลักษณะพื้นผิว

2. “สีวัตถุธาตุ” คือสีที่ผลิตขึ้นเพื่อสิ่งใด

- ก. เพื่อวัตถุประสงค์ทางการแพทย์
- ข. เพื่อการสร้างสรรค์ของช่างเขียน
- ค. เพื่อการย้อมสิ่งทอ
- ง. เพื่อเป็นส่วนผสมของอาหาร

3. “เส้นโค้งกันหอย” ให้ความรู้สึกอย่างไร
- ก. พลังไฟฟ้าหรือฟ้าผ่า
  - ข. เคลื่อนไหว ยืดหยุ่น อิ่มแอม
  - ค. เจริญเติบโต และเป็นจุดเริ่มต้นของพลัง
  - ง. แข็งแรงมั่นคง
4. มวลและปริมาตรอยู่ในองค์ประกอบศิลป์ข้อใด
- ก. ลักษณะพื้นผิว
  - ข. สี
  - ค. เส้น
  - ง. ค่าน้ำหนัก
5. ข้อใดไม่ใช่คู่สีตรงกันข้ามหรือสีตัดกัน
- ก. สีม่วง กับสีเหลือง
  - ข. สีแดงกับสีน้ำเงิน
  - ค. สีน้ำเงินกับสีส้ม
  - ง. สีแดงกับสีเขียว

6. “ค่าน้ำหนักสีๆ เดียว” คือข้อใด
- ก. การนำสีแท้ผสมสีขาวให้อ่อนจางหรือผสมสีดำให้มีน้ำหนักมากขึ้น
  - ข. การนำสีแท้ผสมแม่สีตัวหลักทั้ง 3 สี
  - ค. การนำสีใดสีหนึ่งในวงจรสีผสมกับคู่สีตรงกันข้ามเพื่อลดความเข้มหรือความสว่างลง
  - ง. การจัดเรียงสีใกล้เคียงในวงจรสีให้ได้ค่าน้ำหนักอ่อนแก่
7. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก จัดอยู่ในหลักการเน้นข้อใด
- ก. การเน้นด้วยกรอบ
  - ข. การเน้นด้วยขนาด
  - ค. การเน้นด้วยการใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
  - ง. การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว
8. การสร้างความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวตรงกับภาพลักษณะอย่างไร
- ก. ภาพที่สร้างจากรูปปร่างรูปทรงธรรมชาติ
  - ข. ภาพที่สร้างจากรูปปร่างรูปทรงเรขาคณิต
  - ค. ภาพที่สร้างจากรูปปร่าง 2 มิติ
  - ง. ภาพที่สร้างจากรูปทรง 3 มิติ
9. ในงานจิตรกรรมมักใช้หลักการจัดองค์ประกอบใดที่ช่วยเสริมความเด่นชัด
- ก. การสร้างความสมดุล
  - ข. การสร้างความเป็นเอกภาพ
  - ค. การสร้างจุดสนใจ
  - ง. การสร้างความกลมกลืน
10. การจัดภาพแนวนอน เหมาะสมกับภาพลักษณะใด
- ก. ภาพทิวทัศน์น้ำทะเล
  - ข. ภาพตึกทรงสูง
  - ค. ภาพหุ่นนิ่งปูนปั้นบุคคลครึ่งตัว
  - ง. ภาพบุคคลเต็มตัว

กระดาษคำตอบแบบฝึกหัด

ชื่อ.....สกุล.....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

เฉลยแบบฝึกปฏิบัติ

หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2 การดำเนินการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

ประสบการณ์หลักที่ 5.2.1 การจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-7

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดหาแล้ว	ไม่ได้จัดหา	
1	จัดหากระดาษสีขนาด 4x6 นิ้ว	✓		
2	จัดหากระดาษรองวาดเขียน ขนาด 4x6 นิ้ว	✓		
3	จัดหาดินสอ	✓		
4	จัดหายางลบ	✓		
5	จัดหากระดาษขนาด A4	✓		
6	จัดหาปากกาเคมี	✓		
7	จัดหาดินน้ำมัน	✓		

ภารกิจที่ 2

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 3

ตามการปฏิบัติงานจริง

ประสบการณ์หลักที่ 5.2.2 การจัดองค์ประกอบในงานประติมากรรมนูนต่ำ

ภารกิจที่ 1 งานที่ 1-5

งานที่	รายการ	ผลการจัดหา		หมายเหตุ
		จัดเตรียมแล้ว	ไม่ได้จัดเตรียม	
1	จัดหาดินน้ำมัน	✓		
2	จัดหาแผ่นกระดาษรอง	✓		
3	จัดหาดินสอ	✓		
4	จัดหายางลบ	✓		
5	จัดหาเครื่องมือปั้นดิน	✓		

ภารกิจที่ 2

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 3

ตามการปฏิบัติงานจริง

ภารกิจที่ 4 งานที่ 1-2

รายงานและสรุปผล การจัดองค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์ ทั้งด้านจิตรกรรมและประติมากรรม สามารถจัดองค์ประกอบได้ครอบคลุมดังนี้คือ การจัดภาพแนวนอน การจัดภาพแนวตั้ง การจัดภาพลักษณะนำสายตา การจัดภาพลักษณะสามเหลี่ยม การจัดภาพลักษณะซ้ำ การจัดภาพลักษณะวงกลม และการจัดภาพลักษณะกระจายเป็นรัศมี

งานที่ 3 เฉลยแบบฝึกหัด

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ข	ก	ง	ข	ก	ก	ข	ข

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง** 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
 2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. สีมืดทึบลดทอนนุษย์ด้านใดมากที่สุด
  - ก. ด้านประโยชน์ใช้สอย
  - ข. อารมณ์ความรู้สึก
  - ค. ความคิดสร้างสรรค์
  - ง. ศีลธรรมความดีงาม

2. “สีเหลือง” คือ สีที่อยู่ในวรรณะใด
  - ก. วรรณะเย็น
  - ข. วรรณะร้อน
  - ค. วรรณะอุ่น
  - ง. วรรณะเย็นและร้อน

3. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างรูปร่างกับรูปทรง
  - ก. ความเป็นมิติ
  - ข. ความกว้างยาว
  - ค. ความมีน้ำหนัก
  - ง. ความเล็กใหญ่

4. ความเรียบ หยาบ ขรุขระ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบข้อใด
  - ก. ค่าน้ำหนัก แสงเงา
  - ข. เส้น
  - ค. พื้นผิว
  - ง. พื้นที่ว่าง

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนใช้เวลา 10 นาที (10 คะแนน)
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แล้วกาเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ

1. สีมืดทึบพลต่อมนุษย์ด้านใดมากที่สุด
  - ก. ด้านประโยชน์ใช้สอย
  - ข. อารมณ์ความรู้สึก
  - ค. ความคิดสร้างสรรค์
  - ง. ศีลธรรมความดีงาม

2. “สีเหลือง” คือ สีที่อยู่ในวรรณะใด
  - ก. วรรณะเย็น
  - ข. วรรณะร้อน
  - ค. วรรณะอุ่น
  - ง. วรรณะเย็นและร้อน

3. ข้อใดคือความแตกต่างระหว่างรูปร่างกับรูปทรง
  - ก. ความเป็นมิติ
  - ข. ความกว้างยาว
  - ค. ความมีน้ำหนัก
  - ง. ความเล็กใหญ่

4. ความเรียบ หยาบ ขรุขระ เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบข้อใด
  - ก. ค่าน้ำหนัก แสงเงา
  - ข. เส้น
  - ค. พื้นผิว
  - ง. พื้นที่ว่าง

5. ข้อใดคือหลักของความสมดุลในการจัดองค์ประกอบศิลป์
- ก. การจัดแบบซ้ายขวาไม่เท่ากัน
  - ข. ความกลมกลืน
  - ค. ความเป็นเอกภาพ
  - ง. ความสร้างเทคนิคการซ้ำ
6. ความเป็นเอกภาพแบบเคลื่อนไหวเกิดจากการจัดวางองค์ประกอบในรูปแบบใด
- ก. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงเรขาคณิต
  - ข. การใช้รูปร่างหรือรูปทรงธรรมชาติ
  - ค. การใช้เส้นและพื้นผิวที่มีลักษณะโค้งและขรุขระ
  - ง. การใช้เส้นบนพื้นที่วางที่ต่อเนื่องกันไป
7. ข้อใดไม่ใช่การเน้นให้เกิดจุดเด่นโดยใช้หลักเปรียบเทียบข้อแตกต่าง
- ก. การเน้นด้วยการตัดกันของสีและน้ำหนัก
  - ข. การเน้นด้วยการตัดกันของพื้นผิว
  - ค. การเน้นด้วยการตัดกันของรูปร่างรูปทรง
  - ง. การเน้นด้วยการตัดกันของเส้น
8. การจัดภาพสลับหรือสลับกัน มีลักษณะตรงกับข้อใด
- ก. การจัดภาพแนวตั้ง
  - ข. การจัดภาพแนวนอน
  - ค. การจัดภาพลักษณะซ้ำ
  - ง. การจัดภาพลักษณะนำสายตา
9. ข้อใดตรงการจัดภาพลักษณะนำสายตา มากที่สุด
- ก. เกิดการเคลื่อนไหว
  - ข. เกิดระยะใกล้ไกล
  - ค. มีพลังอำนาจ
  - ง. มีความมั่นคงสง่างาม

10. การจัดการที่ให้ความรู้ถึงสงบ ผ่อนคลาย ควรจัดการแบบใด

- ก. การจัดการแนวตั้ง
- ข. การจัดการแนวนอน
- ค. การจัดการลักษณะซ้ำ
- ง. การจัดการลักษณะสามเหลี่ยม

กระดาษคำตอบหลังเผชิญประสบการณ์หน่วยประสบการณ์ที่ 5

ชื่อ.....สกุล .....

รหัสประจำตัวนักเรียน.....

คะแนนรวม

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ตอนที่ 2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติ

คำชี้แจง แบบทดสอบภาคปฏิบัติมีจำนวน 1 ข้อ ใช้เวลา 90 นาที

สิ่งที่จัดเตรียมไว้ให้ 1. กระจกนอกรวงวด 2. ดินน้ำมันศิลปะ

คำสั่ง

จงจัดองค์ประกอบในงานจิตรกรรมภาพเขียน ด้วยเทคนิคดินน้ำมัน และเลือก
หลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ 1 แบบ พร้อมทั้งชื่อผลงาน

ส่งผลงานที่จัดทำและระบุชื่อ- นามสกุล ของนักเรียนไว้ด้านหลังผลงาน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ก	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ข	ข	ก	ค	ก	ข	ก	ก	ก	ข

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ในภาคตะวันออกเฉียงใต้ทดสอบประสิทธิภาพแล้วสามารถนำสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 75 / 75

1.1.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

1.1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

1.2 สมมุติฐานการวิจัย

1.2.1 ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 75 / 75

1.2.2 นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 นักเรียน มีความคิดเห็นต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ ในภาคตะวันออกเฉียง จำนวน 139 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 39 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

1.3.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ประเภท ได้แก่ (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ครอบคลุมหน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (2) แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์ เป็นแบบทดสอบวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยแบบคู่ขนาน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก แบ่งเป็นแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ และ แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ จำนวน 10 ข้อ รวม 3 หน่วยประสบการณ์จำนวน 60 ข้อ แบบทดสอบมีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.23- 0.77 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20- 0.60 และค่าความเที่ยงระหว่าง 0.67-0.72 และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตรประมาณค่าจำนวน 22 ข้อ และ แบบสอบถามปลายเปิด 1 ข้อคำถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้ง 3 ประเภท ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

1.3.3 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ไปทดสอบหาค่าประสิทธิภาพเบื้องต้น คือ การทดสอบแบบเดียวกับนักเรียนจำนวน 3 คน การทดลองแบบกลุ่มกับนักเรียนจำนวน 6 คน หลังจากนั้นทำการสัมภาษณ์นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองแบบเดี่ยว และ แบบกลุ่ม เพื่อนำข้อบกพร่องต่าง ๆ มาปรับปรุงชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ จากนั้นการทดลองแบบภาคสนาม จำนวน 39 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ คือ (1) เตรียมสถานที่ คือ ห้องเรียน และห้องปฏิบัติการทางศิลปะมุมต่าง ๆ ดังนี้ มุมวิชาการ มุมแสดงผลงาน และมุมสื่อ (2) วันเวลาในการทดสอบประสิทธิภาพ วันละ 1 หน่วยประสบการณ์ หน่วยหน่วยประสบการณ์ละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลาตั้งแต่ 12.00 -15.00 นาฬิกา จำนวน 3 วัน หน่วยที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพ คือ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2

การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (3) ขั้นตอนการทดลองใช้ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มี 7 ขั้นตอน คือ ประเมินก่อนเผชิญประสบการณ์ ปฐมนิเทศประสบการณ์เผชิญประสบการณ์ รายงานความก้าวหน้า รายงานผลการเผชิญประสบการณ์ สรุปผลการเผชิญประสบการณ์ และประเมินหลังเผชิญประสบการณ์ (4) ผู้วิจัยรวบรวมคะแนนจากแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์ คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเผชิญประสบการณ์ของนักเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าประสิทธิภาพ และ (5) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นักเรียนในการทดสอบแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และ แจกแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ในการทดสอบภาคสนาม

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล 3 ประเด็น คือ (1) วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยใช้สูตร E_1/E_2 (2) วิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยการทดสอบค่าที และ (3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์โดยการหาค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 ผลการวิจัย

จากการวิจัยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ผลการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ พบว่าชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่ผลิตขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ดังนี้ (1) หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ มีประสิทธิภาพ 74.80/73.87 (2) หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย มีประสิทธิภาพ 75.47/74.67 และ (3) หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ มีประสิทธิภาพ 75.00 / 77.20 ทั้งนี้ค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพ 75 / 75

1.4.2 ผลความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ พบว่า ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ที่ผลิตขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.4.3 ผลของความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อคุณภาพของชุดการสอน

แบบอิงประสบการณ์ พบว่า ในภาพรวมนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

2. อภิปรายผล

2.1 ประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากองค์ประกอบของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ มีดังนี้ คือ

2.1.1 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ ประกอบด้วยภาพตัวอย่างงานภาพวาด ภาพระบายสี ภาพประติมากรรมนูนต่ำงานเหรียญ ภาพประติมากรรมนูนสูง รูปปั้นตามฐานอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ภาพประติมากรรมลอยตัวอนุสาวรีย์พระเจ้าตากสิน ภาพพิมพ์พื้นราบ ภาพพิมพ์ผิวนูน ภาพพิมพ์ร่องลึก และภาพพิมพ์ผ่านฉากพิมพ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย นำเสนอภาพตัวอย่างงานทัศนศิลป์ โดยเน้นภาพประเภทจิตรกรรม ภาพประติมากรรม และสถาปัตยกรรมที่ปรากฏอยู่ในสมัยก่อนประวัติศาสตร์ชาติไทย และสมัยประวัติศาสตร์ชาติไทย และหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ ได้แก่ ภาพตัวอย่างหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพความสมดุล ภาพการเน้นให้เกิดจุดเด่น และภาพความเป็นเอกภาพ เป็นต้น มัลติมีเดียที่ผู้วิจัยออกแบบนำเสนอในแต่ละหน่วยประสบการณ์ มีสไลด์คอมพิวเตอร์เสนอเป็นภาพตัวอย่างประกอบคำบรรยาย โดยภาพมีความสอดคล้องกับเนื้อหา แสดงแผนผังแยกทัศนศิลป์แต่ละประเภทไว้ชัดเจน และเน้นข้อความขึ้นทีละกรอบภาพ ออกแบบให้พื้นหลังสีเข้ม ตัวอักษรสีอ่อน ทำให้อ่านแล้วสบายตา ใช้อักษรรูปแบบเดียวกันและขนาดตามความเหมาะสมของแต่ละหัวเรื่อง

จากการสังเกต พบว่านักเรียนตั้งใจชมมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ และบันทึกสาระสำคัญจากการชมมัลติมีเดีย สอดคล้องกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเห็นด้วยมาก ว่าการใช้มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.43$)

2.1.2 แผนเผชิญประสบการณ์ ประกอบด้วยภารกิจและงาน เป็นแนวทางให้นักเรียนทำงานอย่างมีขั้นตอน ทำการเผชิญประสบการณ์ในกลุ่มกิจกรรม และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ในการกำหนดภารกิจและงาน ผู้วิจัยได้กำหนดอย่างละเอียด คือ การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ การออกแบบ การดำเนินการ และนำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนย่อย ๆ ให้นักเรียนทำได้นำไปสู่ความรู้เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้อย่างเข้าใจ

จากการสังเกต พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติภารกิจและงานได้ครบถ้วนตามที่กำหนด และจากการตรวจสอบผลงานที่นักเรียนทำและประเมินพบว่าชิ้นงานของนักเรียนอยู่ในระดับดี แสดงว่านักเรียนเข้าใจในภารกิจและงานและสามารถปฏิบัติได้ ในประเด็นนี้สอดคล้องกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า แผนเผชิญประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนทำได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)

2.1.3 รูปแบบของการเรียนจากเพื่อน ผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีรูปแบบของการเรียนจากเพื่อน โดยเรียนเป็นกลุ่ม ในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน จัดนักเรียนที่มีผลการเรียนทั้ง 3 ระดับละกันเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน นักเรียนที่เรียนเป็นกลุ่มจะมีการช่วยเหลือกันในการทำงานและดำเนินการจัดนิทรรศการ ร่วมกันดำเนินการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และ ร่วมกันดำเนินการจัดองค์ประกอบงานทัศนศิลป์

จากการสังเกต พบว่ารูปแบบการเรียนจากเพื่อนทำให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกในกลุ่ม ทำให้สร้างชิ้นงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม ส่งผลทำให้ผลงานมีคุณภาพ และจากการประเมินการทำงานกลุ่มด้วยแบบประเมินพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในงานที่ทำ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง และผลการเรียนอ่อน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีผลการเรียนอ่อนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหา จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน นักเรียนเห็นว่ารูปแบบการเรียนจากเพื่อนช่วยแก้ปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

2.1.4 มุมแสดงผลงาน ผู้วิจัยได้ออกแบบให้มีมุมแสดงผลงาน ไว้ด้านหลังห้องเรียนให้นักเรียนได้มีโอกาสนำผลงานที่จัดทำเป็นชิ้นงานมาจัดแสดง ได้แก่ ผลงานการออกแบบป้ายนิเทศ ผลงานสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย และผลงานทัศนศิลป์ด้านจิตรกรรมและประติมากรรมนูนต่ำ

จากการสังเกตพบว่า การนำผลงานนักเรียนขึ้นจัดแสดงที่มุมแสดงผลงานทำให้นักเรียนได้เห็นผลงานของกลุ่มตนเองและผลงานของกลุ่มอื่น เพื่อนำไปพัฒนาผลงานให้ดี

ยิ่งขึ้น จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า มุมแสดงผลงานช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสนำชิ้นงานมาจัดแสดง ทำให้เกิดความภาคภูมิใจนำมาสู่ความเชื่อมั่นมากขึ้นได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

2.1.5 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติ โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่ม โดยปฏิบัติตามภารกิจและงาน ในหน่วยประสบการณ์ที่ 1 ปฏิบัติการการตกแต่งป้ายนิเทศเพื่อจัดนิทรรศการ ในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 ปฏิบัติการสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยในแบบสำรวจ และหน่วยประสบการณ์ที่ 5 สร้างงานจิตรกรรมด้วยเทคนิคดินน้ำมันลงบนกระดาษ และภาพประติมากรรมนูนตํานำดินน้ำมันมาติดบนกระดาษไม้อัด

จากการสังเกตพบว่า การฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนสามารถทำได้จริง บรรยากาศการเรียนรู้มีความสนุกสนาน นักเรียนฝึกปฏิบัติอย่างตั้งใจ และให้ความสนใจกับชิ้นงานที่ทำ จากการตรวจสอบชิ้นงานพบว่า คะแนนการประเมินจากชิ้นงานนักเรียนจะได้คะแนนสูง นอกจากนี้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากที่สุด ว่าวิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการปฏิบัติสามารถทำให้นักเรียนทำได้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

มีข้อสังเกตที่นำมาอภิปรายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม ดังนี้

แบบทดสอบภาคสนาม	หน่วยที่1	หน่วยที่2	หน่วยที่5
E1 / E2	74.80/ 73.87	75.47/ 74.67	75/77.20

คะแนนกิจกรรมระหว่างเผชิญประสบการณ์ของหน่วยประสบการณ์ที่ 2 และ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 สูงกว่า หน่วยประสบการณ์ที่ 1 ทั้งนี้เป็นเพราะภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำในหน่วยประสบการณ์ที่ 2 ให้นักเรียนสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทยลงในแบบสำรวจที่ครอบคลุมด้านเนื้อหา คือ แหล่งที่ตั้ง แหล่งที่ค้นพบ วัสดุหรือชนิด ประเภท และอิทธิพลที่ได้รับ นักเรียนส่วนใหญ่กรอกข้อมูลได้ถูกต้องและเสร็จทันเวลา ส่วนภารกิจและงานที่กำหนดให้ทำในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 ให้นักเรียนวิเคราะห์ห้องศิลปะประกอบศิลป์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน และจัดเตรียมอุปกรณ์ พร้อมออกแบบและสร้างสรรค์ชิ้นงาน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการสร้างชิ้นงานเป็นอย่างมาก และเผชิญประสบการณ์ในกลุ่มกิจกรรมอย่างสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการสอบถามนักเรียนให้ความเห็นในระดับมากกว่าภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนทำงานได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสัดส่วนของคะแนนระหว่างการเผชิญ
 ประสบการณ์เท่ากัน คือ การบันทึกสาระสำคัญ 10 คะแนน การทำแบบฝึกหัด 10 คะแนน
 ชิ้นงาน 30 คะแนน รวมคะแนนระหว่างการเผชิญประสบการณ์ 50 คะแนน ซึ่งจากการตรวจสอบ
 คะแนน พบว่า นักเรียนได้คะแนนในส่วนของการทำงานแบบฝึกหัด และการทำงาน สูงกว่า
 หน่วยที่ 1 จึงส่งผลให้คะแนนระหว่างการเผชิญประสบการณ์ของหน่วยประสบการณ์ที่ 2 และ
 หน่วยประสบการณ์ที่ 5 มากกว่า หน่วยประสบการณ์ที่ 1

2.2 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบอิงประสบการณ์
 ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
 เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี มีคะแนน
 แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ สูงกว่าคะแนนแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก

2.2.1 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระที่ผู้วิจัย
 ได้ออกแบบให้มีข้อความ ภาพและเสียง เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนและให้เข้าใจในเนื้อหา
 มากขึ้น โดยเฉพาะหน่วยประสบการณ์ที่ 5 เมื่อนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ส่งผลให้ทำภารกิจและงาน
 ได้ และที่สำคัญนักเรียนทำแบบฝึกหัดแบบปรนัยชนิดเลือกตอบจำนวน 4 ตัวเลือก ที่มีรูปแบบเดียว
 กับแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ ได้คะแนนสูงขึ้นหลังจากทำแบบฝึกหัดแล้ว นักเรียนทำ
 แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ มีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าคะแนน
 แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์สูงกว่าคะแนนแบบทดสอบ
 ก่อนเผชิญประสบการณ์

2.2.2 แผนเผชิญประสบการณ์ แผนเผชิญประสบการณ์นี้เป็นแนวทางให้นักเรียน
 ประกอบภารกิจและงาน นำสู่การเผชิญประสบการณ์ และระบุเนื้อหาสาระเป็นหัวเรื่อง ให้นักเรียน
 ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ก่อนปฏิบัติการกิจและงาน แผนเผชิญประสบการณ์ได้เขียนภารกิจ
 และงานไว้อย่างชัดเจน ครอบคลุมขั้นตอนที่สำคัญ คือ วางแผน เตรียมการ ดำเนินการ และ
 การประเมิน นักเรียนได้ดำเนินการตามภารกิจและงาน ทำให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญ
 ประสบการณ์ ได้ส่งผลให้คะแนนแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ สูงกว่าคะแนนแบบทดสอบ
 ก่อนเผชิญประสบการณ์

2.2.3 รูปแบบของการเรียนจากเพื่อน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดการช่วยเหลือกัน
 มีโอกาสทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน เป็นการเรียน
 แบบเพื่อนช่วยเพื่อน การเรียนโดยใช้รูปแบบนี้นักเรียนชอบ เพราะนักเรียนที่ไม่กล้าถามครูก็จะกล้า
 ถามเพื่อนที่มีความรู้มากกว่าตน ทำให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องของทัศนศิลป์ และมีทักษะความ

ชำนาญในการสร้างงานทัศนศิลป์ นอกจากนี้ นักเรียนมีโอกาสดำเนินปัญหาในขณะที่เรียนร่วมกับเพื่อน จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เมื่อนักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ได้

2.2.4 วิธีการเผชิญประสบการณ์ ที่ออกแบบไว้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงตรงกับประสบการณ์ของกลุ่มพัฒนาการนิยาม การเรียนรู้ของนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ การที่ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติการสร้างจิตรกรรมและการสร้างประติมากรรมนูนต่ำ ทำให้นักเรียนทำได้มากกว่ามุ่งให้รู้ จึงส่งผลให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ได้คะแนนสูง

2.2.5 ความชอบในการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจ การอยากเรียนและความชอบชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ทำให้นักเรียนชอบเรียน โดยเฉพาะสื่อมัลติมีเดีย ประกอบประมวลสาระ มุมแสดงผลงานและตัวอย่างของภาพ องค์ประกอบเหล่านี้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป เมื่อองค์ประกอบในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ดังกล่าวมีความน่าสนใจ จึงทำให้นักเรียนชอบเรียน และส่งผลให้นักเรียนตั้งใจเรียน นำมาสู่การทำคะแนนแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ได้สูง

ข้อสังเกตเกี่ยวกับคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ของหน่วยประสบการณ์ที่ 5 มีคะแนนสูงกว่าหน่วยประสบการณ์ที่ 1 และ 2 เนื่องจากหน่วยประสบการณ์ที่ 5 เรื่องการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ ผู้วิจัยพบว่าเนื้อหาสาระของหน่วยประสบการณ์ที่ 5 นักเรียนให้ความสนใจมาก เพราะเป็นเรื่องที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนมากที่สุด และสามารถนำไปสร้างงานทัศนศิลป์เป็นชิ้นงานได้เหมาะกับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาสาระง่ายต่อความเข้าใจและมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระมีเครื่องหมายชี้แนะและเสียงบรรยาย ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจดียิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากหน่วยประสบการณ์ที่ 1 และหน่วยประสบการณ์ที่ 2 ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยหลังเผชิญประสบการณ์ของหน่วยประสบการณ์ที่ 5 มีคะแนนสูงกว่าหน่วยประสบการณ์ที่ 1 และหน่วยประสบการณ์ที่ 2

2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ 4 ข้อดังนี้

2.3.1 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนทำงานได้

($\bar{X} = 4.77$) เนื่องจาก การฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วยประสบการณ์นักเรียนได้ลงมือสร้างชิ้นงานทัศนศิลป์ที่มีความน่าสนใจทั้งเนื้อหาและวิธีการ เช่น หน่วยประสบการณ์ที่ 5 มีการจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ ด้วยการสร้างสรรค์งานจิตรกรรมด้วยดินน้ำมัน เป็นวิธีใหม่ที่นักเรียนสร้างงานได้ง่ายจัดเก็บสะดวกและสะอาด สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น การฝึกปฏิบัติชิ้นงานจึงก่อเกิดทักษะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์จิตรกรรมรูปแบบต่าง ๆ ได้หลากหลาย นักเรียนจึงมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

2.3.2 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยกิจกรรมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีโอกาส

ช่วยเหลือกันซึ่งและกัน ($\bar{X} = 4.67$) เนื่องจากกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียน มีโอกาสช่วยเหลือกันทางด้านความคิดเห็นและการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ อีกทั้งยังสร้างความสามัคคีในกลุ่มบรรยากาศการเรียนไม่ตึงเครียด การช่วยเหลือกันยังเป็นการทำให้ผลงานของกลุ่มออกมาในรูปแบบของกลุ่ม ไม่ใช่งานของคนใดคนหนึ่ง ทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และ อ่อน ได้ช่วยกันทำทางด้านความคิด การจัดหาอุปกรณ์ และภารกิจอื่น ๆ ที่ทั้งกลุ่มต้องร่วมมือกัน นักเรียนจึงมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

2.3.3 รูปแบบของการเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาในการเผชิญ

ประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.67$) เนื่องจากรูปแบบการเรียนจากเพื่อนทั้งระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน ทำให้นักเรียนมีการแก้ปัญหาร่วมกัน จากการสังเกตพบว่านักเรียนที่เรียนอ่อน ไม่กล้าถามครูและมักนั่งเฉยพอลูกถามมักจะหลบไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อครูปล่อยให้ให้นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน ได้เผชิญประสบการณ์ร่วมกัน นักเรียนที่เรียนอ่อนกล้าถามเพื่อนนักเรียนที่เรียนเก่งในสิ่งที่สงสัย บรรยากาศการเผชิญประสบการณ์จะไม่ตึงเครียด นักเรียนเก่งจะถ่ายทอดความเข้าใจของตนให้แก่เพื่อนปานกลางและอ่อน เพื่อหวังให้กลุ่มตนทำงานได้ผลดีและเสร็จสิ้นภารกิจได้รวดเร็ว นักเรียนจึงมีระดับความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

2.3.4 มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจความรู้ด้านทัศนศิลป์

ได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.43$) เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบมัลติมีเดียให้มีภาพประกอบที่แตกต่างไปจากภาพประกอบในประมวลสาระ อีกทั้งรูปแบบการนำเสนอไม่น่าเบื่อ มีเสียงบรรยายประกอบนักเรียนไม่ต้องอ่านเอง ช่วยลดระยะเวลาของนักเรียนในการศึกษาหาความรู้ และสามารถจดจำเนื้อหาและภาพประกอบได้ง่าย นักเรียนจึงมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมาก

ส่วนค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน

แบบอิงประสบการณ์มีความคิดเห็นระดับมาก ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.13$) ใน เรื่อง ภารกิจและงานเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบภารกิจและงานในชุดการสอน

แบบอิงประสบการณ์ในบางหน่วยประสบการณ์มีภารกิจที่ต้องใช้เวลา เช่น ในหน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ การดำเนินการสร้างชิ้นงานมีขั้นตอนการสร้างที่ต้องอาศัยเวลา ทักษะ และความเพียรพยายาม เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน นักเรียนจึงสนใจในภารกิจและงานนั้น ๆ โดยไม่คำนึงถึงเวลา จึงเป็นเหตุให้รีบเร่งทำงาน ส่งผลให้งานไม่สวยงามดังที่นักเรียนต้องการ นักเรียนจึงมีความคิดเห็นระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 จากการวิจัยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ผู้วิจัยได้ทดสอบประสิทธิภาพทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/75 และนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์อีก 11 แห่งทั่วประเทศ

3.1.2 จากการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเวลาการเรียน 1 หน่วยประสบการณ์ใช้เวลา 3 ชั่วโมง พบว่านักเรียนส่วนมากปฏิบัติตามภารกิจและงานตามเวลาที่กำหนด

3.1.3 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนนักเรียนในกลุ่มและนักเรียนต้องมีผลการเรียน ผลการเรียน 3 ระดับ ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง จำนวน 2 คน ปานกลางจำนวน 1 คน และ อ่อน จำนวน 2 คน โดยให้เลือกเข้ากลุ่มตามความสมัครใจ จำนวนกลุ่มละ 5 คน พบว่านักเรียนมีความตั้งใจในการทำงาน ช่วยเหลือกันในการทำงานเป็นอย่างดี ปฏิบัติภารกิจและงานได้ทันตามกำหนด และแสดงออกทางความคิดเห็นมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการวิจัยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ครั้งนี้ ประมวลสาระเป็นสื่อหลักที่ใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาสาระจากการสังเกต นักเรียนเปิดดูภาพประกอบในประมวลสาระเป็นส่วนใหญ่ มักไม่ชอบอ่านเนื้อหาในประมวลสาระ ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ ซึ่งเรียนทางสายวิชาชีพมากกว่าสายสามัญ จึงทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น ระดับมากมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.60$) กว่าข้อคำถามอื่น ๆ ดังนั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปคือพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์อื่น น่าจะใช้ซีดีรอมนำเสนอในรูปแบบ

มัลติมีเดียประกอบด้วยข้อความ ภาพ และเสียง ให้นักเรียนได้ศึกษาแทนประมวลสาระ ช่วยทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทัศนศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น น่าจะผลิตประมวลสาระในรูปแบบมัลติมีเดีย เป็นสื่อหลักที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ จะทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นหรือไม่ และที่สำคัญนักเรียนมีความคิดเห็นว่าประมวลสาระในรูปแบบมัลติมีเดีย เป็นสื่อหลักช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น

3.2.2 จากการศึกษาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

ครั้งนี้ พบว่ารูปแบบการเรียนจากครูที่ให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ และทราบผลความก้าวหน้าในผลงานที่ทำ นักเรียนมักไม่ขอคำแนะนำจากครู เนื่องจากมัลติมีเดียประกอบประมวลสาระทำให้นักเรียนได้เห็นภาพของทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ เห็นตัวอย่าง เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานทัศนศิลป์ ในประเด็นนี้ตรงกับแบบสอบถามที่สอบถามนักเรียนให้ความเห็นในระดับมากที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$) ว่ามัลติมีเดียประกอบประมวลสาระช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทัศนศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น นักเรียนจึงเห็นว่าการเรียนจากครูช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ และทราบผลความก้าวหน้าในผลงานที่ทำน้อย ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์อื่น ๆ ควรเพิ่มบทบาทของครูในการให้คำแนะนำมากขึ้น ในประเด็นนี้ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นได้หรือไม่ และที่สำคัญนักเรียนมีความคิดเห็นว่าครูมีส่วนช่วยในการให้คำแนะนำนักเรียนมากขึ้น

3.2.3 จากการศึกษาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

ครั้งนี้ พบว่าแหล่งความรู้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ คือ มุมวิชาการที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ มุมห้อง ได้แก่ ประมวลสาระที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารตำรา และคู่มือเผชิญประสบการณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาเนื้อหาสาระ พบว่านักเรียนไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร มีการใช้ประโยชน์จากมุมวิชาการน้อย จึงทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า มุมวิชาการช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.43$) ดังนั้น หากมีการวิจัยครั้งต่อไปโดยพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ในหน่วยประสบการณ์อื่น ๆ ควรทำการวิจัยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยนำแหล่งความรู้ ได้แก่ เอกสารและตำรางานทัศนศิลป์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ ให้อยู่ในรูปแบบซีดีรอมจัดไว้ที่มุมวิชาการ น่าจะช่วยให้นักเรียนสนใจมุมวิชาการและมีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้น ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะความชำนาญในการสร้างงานทัศนศิลป์ และมีพื้นฐานความรู้ในงานทัศนศิลป์อย่างดี ส่งผลทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนมีความคิดเห็นว่ามุมวิชาการช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้หรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2544) *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา*
กรุงเทพมหานคร สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ
- กระทรวงศึกษาธิการ (2544) *ความรู้เกี่ยวกับสื่อมัลติมีเดียเพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
ศูนย์พัฒนาหนังสือ
- _____ . (2548) *Course B การเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการศึกษา (Information Delivering for Education)* โครงการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา (IDFE) ด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย- ญี่ปุ่น (พ.ศ. 2542-2545) กรุงเทพมหานคร ศุภสภา
- กิดานันท์ มลิทอง (2540) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กรุงเทพมหานคร
- จ่านงค์ เทียงเจริญ (2547) “การสร้างสื่อมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้” ใน เอกสารประกอบการอบรม
กลุ่มงานพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ฉะเชิงเทรา เขต 1 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
- จักรพงษ์ แพทย์หลักฟ้า (2540) “ศิลปศึกษากับการถ่ายโยงความรู้” *วารสารศิลปกรรมศาสตร์*
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- _____ . (2537) “การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องจิตรกรรมคิวบิสม์
ยุควิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ระหว่างวิธีการสอนของเจอโรม บรูเนอร์
กับวิธีการสอนแบบปกติ” *ปริญญานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย*
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- เจมิกา อัครเศรษฐนนท์ (2548) “การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์ เรื่อง กระบวนการดำรงชีวิตของพืช สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1” *วิทยานิพนธ์ปริญญา*
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2538) “นวัตกรรมทางการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและ*
สื่อสารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 15 หน้า 114 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- _____. (2538) “แนวคิดด้านปรัชญาการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรม การสอนประถมศึกษาการศึกษา* หน่วยที่ 4 หน้า 181-183 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2540) “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์” ใน *ประมวลสาระวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษากับพัฒนาการทรัพยากรมนุษย์* หน่วยที่ 1 หน้า 51-53 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2540) “คู่มือการปฏิบัติการการประชุมเชิงปฏิบัติการผลิตชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์” โรงเรียนเกษมพิทยา (อัคราเนา)
- _____. (2542) “การสอนในฐานะวิทยาการ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาวิทยาการการสอน* หน่วยที่ 1 หน้า 6-7 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2544) “การผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์” ใน *เอกสารประกอบการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2545) *มิติที่ 3 ทางการศึกษา : สานฝันสู่ความเป็นจริง* กรุงเทพมหานคร เอส.อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2544) “การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา* หน่วยที่ 6 หน้า 5-6 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และสุดา สิ้นสกุล (2520) *ระบบสื่อการสอน* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยสิทธิ์ มังคะวัฒน์ (2548) “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง หลักการเขียนภาพ สาระ ทักษะศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ณัฐา เชิงสะอาด (2548) “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ เรื่อง ทักษะศิลป์กับประวัติศาสตร์และ วัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ทวีศักดิ์ กาญจนสุวรรณ (2546) *Multimedia ฉบับพื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร เคทีพี คอมพ์ แอน คอนซัลท์

- ชนพัต ธรรมเจริญพงศ์ (2548) งานวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาของการจัดการเรียนการสอนของครู
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
- นวลจิตต์ เขาวงกตพิงษ์ (2544) “การเรียนการสอนอาชีวศึกษา” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการ
จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา หน้าที่ 1-7 หน้า 208-212 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด (2537) การพัฒนาการสอน กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์
- ปริญญา พลอาสา (2548) “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
เรื่อง องค์ประกอบทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเรียนรู้เป็น
กลุ่มแบบ TAI” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2548) หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
แฮส ออฟ เคอร์มิสท์
- ยีน ภู่วรรณ (2542) การพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีมัลติมีเดีย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
เทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ
- ยุทธพงษ์ ไกรวรรณ (2541) เทคนิคและวิธีการสอน กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2541) “การปฏิบัติการผลิตชุดการสอน” ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน้าที่ 7 หน้า 224-226
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วิรุณ ตั้งเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ สกนค ภู่งามดี เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อ 18 กันยายน 2541; 11 มกราคม 2542
และ 9 กุมภาพันธ์ 2542
- วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี (2547) คู่มือนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี จันทบุรี
วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี
- วีระ ไทยพานิช (2529) หนังสือสำหรับผู้สอน 57 วิธีสอน กรุงเทพมหานคร ภาควิชาเทคโนโลยี
การศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
- สมเชาว์ เนตรประเสริฐ (2537) “การออกแบบสื่อโสตทัศน์เพื่อการสอน” ใน เอกสารการสอน
ชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการสอน หน้าที่ 9 หน้า 30-31 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- สมาคมศิษย์เก่าศิลปศึกษา-ช่างศิลป์ (2542) นิทรรศการศิลปกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542
- สันติ เล็กสุขุม (2546) *ประวัติศาสตร์ศิลปะไทย [ฉบับย่อ]* การเริ่มต้นและการสืบเนื่องงานช่างในศาสนา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร เมืองโบราณ
- สุชาติ เถาทองและคณะ (2547) *หนังสือเรียน สารการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ทักษะศิลป์ มัธยมศึกษาปีที่ 1* กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์
- โสภณพรณ สุวรรณแสง และเกื้อกูล คุปรัตน์ (2520) *การผลิตวัสดุกราฟิก Production of Graphic Materials AV 325* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) *หลักการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- อิทธิพล ราสีเกรียงไกร (2535) เอกสารหมายเลข 1 เอกสารคำสอนวิชา ทศ. 169421 การออกแบบและการสร้างสื่อการสอน กรุงเทพมหานคร ภาควิชาการศึกษา (หน่วยงาน โรงเรียนสาธิต) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Best, John W. and Kahn, Jame V. (1986) *Research in Education* 5th ed. New Jersey Prentice – Hill.
- Glass, Gene V. and Hopkins, Kenneth D. (1984) *Statistical Methods in Education and Psychology* 2nd ed. New Jersey Prentice-Hall.
- Lafferty, Peter and Rowe, Julain (1995) *The Hutchison Dictionary of Science* 2nd ed. Oxford Great Britain.
- Nitko, Anthony J. (1996) *Educational Assessment of Students.* 2nd ed. New Jersey Prentice – Hill.
- Power, Turner, Jonathan H. (1997) *The Emergence of Sociological Theory* Belmont Canada Walworth Publishing.
- Stanley, C. Julian (1971) “Test Reliability” *The Encyclopedia of Education* Vol. 9: 143 - 153 The McMillan Company & The Free Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกษร บุญอำไพ
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา
ปัจจุบันเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของแขนงวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ศีลรัตนนา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา
ปัจจุบันเป็นอาจารย์ระดับ 8
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3. อาจารย์วาณี บุญยะไวโรจน์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลทาง
การศึกษา ปัจจุบันเป็นนักวิชาการชำนาญ
ระดับ 8 ฝ่ายจัดระบบและวิจัยสื่อการศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ข

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
- หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
- หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน
โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมิน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1	แผนในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 1.1 แผนการสอนแบบอิงประสบการณ์ 1.2 แผนเผชิญประสบการณ์ 1.3 แผนกำกับประสบการณ์ 1.4 แผนผลัดสื่อ					
2	สื่อในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 2.1 ประมวลสาระ 2.2 มัลติมีเดีย 2.3 ตัวอย่างภาพ 2.4 คู่มือการเผชิญประสบการณ์ 2.5 แบบฝึกปฏิบัติ					

โดยภาพรวม การประเมินคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ อยู่ในเกณฑ์ใด

- ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ปรับปรุง

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอ่ำไพ)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
- หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
- หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน
โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมิน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1	ประมวลสาระ 1.1 เนื้อหา 1) เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง 2) เนื้อหาสาระมีความทันสมัย 3) เนื้อหาสาระเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 4) เนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยนักเรียน 5) คำอธิบายในเนื้อหาสาระอ่านแล้วเข้าใจง่าย					
	1.2 ภาพประกอบในเนื้อหา 1) ความชัดเจนของภาพประกอบ 2) คำอธิบายภาพประกอบชัดเจน 3) ความสอดคล้องของภาพประกอบกับเนื้อหา					
2	มัลติมีเดีย 2.1 เนื้อหา 1) เนื้อหาสาระมีความถูกต้อง 2) เนื้อหาสาระมีความทันสมัย 3) เนื้อหาสาระเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 4) คำบรรยายเข้าใจง่าย					
	2.2 ภาพประกอบ 1) ความชัดเจนของภาพ 2) ภาพสอดคล้องของภาพกับการบรรยาย					

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
2	2.3 ด้านเสียง 1) ความชัดเจนของเสียง 2) ลีลาหน้าเสียงที่บรรยาย 3) ความถูกต้องในการออกเสียงของผู้บรรยาย					
	2.4 รูปแบบและเทคนิคการนำเสนอ 1) รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมกับเนื้อหาสาระ 2) รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมกับวัยของนักเรียน 3) รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ					

โดยภาพรวมการประเมินคุณภาพของเนื้อหาสาระอยู่ในเกณฑ์ใด

ดีมาก

ดี

ปานกลาง

ปรับปรุง

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ศิลาวัฒนา)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบประเมินคุณภาพชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องความรู้ด้านทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

- หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์
- หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย
- หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

คำชี้แจง โปรดประเมินคุณภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของท่าน โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมิน

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
		ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	
1	<p>แบบทดสอบภาคทฤษฎี</p> <p>1.1 แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม</p> <p>1.2 แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม</p> <p>1.3 แบบทดสอบเป็นคู่ขนาน</p> <p>1.4 ข้อคำถามอ่านแล้วเข้าใจ</p> <p>1.5 ความสอดคล้องของคำถามกับเนื้อหา</p> <p>1.6 ความสอดคล้องของตัวเลือกกับคำถาม</p> <p>1.7 ตัวเลือกไม่แนะคำตอบกันระหว่างข้อ</p>					
2	<p>แบบทดสอบภาคปฏิบัติ</p> <p>2.1 คำชี้แจงในแบบทดสอบภาคปฏิบัติชัดเจน</p> <p>2.2 แบบทดสอบภาคปฏิบัติสอดคล้องกับเนื้อหา</p> <p>2.3 แบบทดสอบภาคปฏิบัติสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม</p>					

โดยภาพรวม การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ อยู่ในเกณฑ์ใด

- ดีมาก   ดี   ปานกลาง   ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(อาจารย์วาณี นุชชะไวโรจน์)

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผลทางการศึกษา

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ค

**ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
ของแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์**

ตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัด
นิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์	พฤติกรรม						ทักษะพิสัย
		ความรู้/ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
1	อธิบายความหมายของศิลปะได้ถูกต้อง	1	-	-	-	-	-	-
2	อธิบายความหมายของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	1	-	-	-	-	-	-
3	บอกลักษณะงานจิตรกรรมได้ถูกต้อง	-	1	-	1	-	-	-
4	บอกลักษณะงานประติมากรรมได้ถูกต้อง	-	1	-	1	-	-	-
5	บอกลักษณะงานสถาปัตยกรรมได้ถูกต้อง	1	-	-	1	-	-	-
6	บอกลักษณะงานภาพพิมพ์ได้ถูกต้อง	1	1	-	-	-	-	-
รวม = 10		4	3	-	3	-	-	-

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจทางทัศนศิลป์ในประเทศไทย

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย						ทักษะพิสัย
		ความรู้/ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า	
1	ระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างทัศนศิลป์ในสมัยทวาราวดีได้ถูกต้อง	1	-	-	-	-	-	-
2	ระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างทัศนศิลป์ในสมัยศรีวิชัยได้ถูกต้อง	1	-	-	-	-	-	-
3	ระบุแหล่งที่ตั้งและยกตัวอย่างทัศนศิลป์ในสมัยลพบุรีได้ถูกต้อง	-	1	-	-	-	-	-
4	บอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยเชียงแสนได้ถูกต้อง	-	1	-	-	-	-	-
5	บอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยสุโขทัยได้ถูกต้อง	1	1	-	-	-	-	-
6	บอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยอยุธยาได้ถูกต้อง	2	-	-	-	-	-	-
7	บอกลักษณะงานทัศนศิลป์ในสมัยรัตนโกสินทร์ได้ถูกต้อง	2	-	-	-	-	-	-
รวม = 10		7	3	-	-	-	-	-

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัด
องค์ประกอบศิลป์ในงานทัศนศิลป์

ลำดับ ที่	วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย					ทักษะพิสัย	
		ความรู้/ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์		การประเมินค่า
1	บอกองค์ประกอบของทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	4	-	-	-	-	-	-
2	บอกหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ได้ถูกต้อง	2	-	-	-	-	-	-
3	อธิบายการดำเนินการจัดองค์ประกอบใน งานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	-	-	2	-	-	-	-
4	จัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ได้ถูกต้อง	-	-	2	-	-	-	1
รวม = 10		6	-	4	-	-	-	1

ภาคผนวก ง

ตารางค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของ
แบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญประสบการณ์

การวิเคราะห์คุณภาพและแปลความหมายของแบบทดสอบก่อนและหลังเผชิญ
 ประสบการณ์โดยผู้วิจัยได้หาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ดังนี้ (Nitko, Anthony J.,
 1996 : 310 - 313)

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ

1. ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ (P) ทั้งตัวถูกและตัวหลงใช้สูตร

$$P = \frac{P_H + P_L}{N_H + N_L}$$

2. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) สำหรับตัวถูกใช้สูตร

$$r = \frac{H - L}{N_H \text{ หรือ } N_L}$$

เมื่อ P	คือ	ดัชนีความยากง่ายของข้อทดสอบรายข้อ
r	คือ	ดัชนีอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ
P_H	คือ	จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนสูงที่ตอบข้อสอบถูกต้อง
P_L	คือ	จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนต่ำที่ตอบข้อสอบถูกต้อง
N_H	คือ	จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนสูง
N_L	คือ	จำนวนนักเรียนกลุ่มคะแนนต่ำ

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช้	ไม่ใช้	
1	0.64	0.55	✓		
*2	0.35	0.46	✓		ความรู้
*3	0.67	0.27	✓		ความรู้
4	0.10	0.20		✓	
*5	0.35	0.23	✓		ความรู้
6	0.27	0.18		✓	
*7	0.35	0.72	✓		ความรู้
*8	0.36	0.64	✓		ความรู้
9	0.42	0.69	✓		
10	0.32	0.42	✓		
11	0.50	0.64	✓		
*12	0.32	0.28	✓		ความรู้
*13	0.40	0.34	✓		ความรู้
*14	0.41	0.64	✓		ความเข้าใจ
15	0.32	0.64	✓		
16	0.32	0.09		✓	
17	0.70	0.42	✓		
*18	0.42	0.55	✓		ความรู้
19	0.41	0.27	✓		
*20	0.60	0.36	✓		ความรู้

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.67

r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.72

เครื่องหมาย * หมายถึง ข้อสอบที่เลือก

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช้	ไม่ใช้	
1	0.54	0.28	✓		
*2	0.67	0.27	✓		ความรู้
*3	0.63	0.47	✓		ความรู้
4	0.04	0.12		✓	
*5	0.77	0.32	✓		ความรู้
6	0.50	0.14		✓	
*7	0.77	0.47	✓		ความรู้
*8	0.70	0.32	✓		ความรู้
9	0.43	0.23	✓		
10	0.36	0.73	✓		
11	0.77	0.45	✓		
*12	0.73	0.44	✓		ความรู้
*13	0.41	0.45	✓		ความรู้
*14	0.67	0.27	✓		ความเข้าใจ
15	0.60	0.32	✓		
16	0.27	0.28		✓	
17	0.77	0.27	✓		
*18	0.80	0.32	✓		ความรู้
19	0.23	0.43	✓		
*20	0.67	0.27	✓		ความรู้

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.23 - 0.80

r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.73

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเรียนประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช่	ไม่ใช่	
*1	0.35	0.55	✓		ความรู้
2	0.64	0.27	✓		
*3	0.45	0.32	✓		ความรู้
4	0.55	0.42	✓		
5	0.32	0.45	✓		
*6	0.35	0.72	✓		ความรู้
*7	0.60	0.39	✓		ความรู้
8	0.21	0.20		✓	
*9	0.55	0.37	✓		ความรู้
10	0.64	0.68		✓	
*11	0.55	0.45	✓		ความรู้
*12	0.68	0.45	✓		การนำไปใช้
13	0.45	0.35	✓		
*14	0.41	0.64	✓		การนำไปใช้
15	0.55	0.05		✓	
*16	0.55	0.23	✓		การนำไปใช้
17	0.64	0.68		✓	
*18	0.77	0.45	✓		การนำไปใช้
19	0.05	0.25		✓	
*20	0.60	0.40	✓		ความรู้

แบบทดสอบก่อนเรียนประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.77

r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.72

เครื่องหมาย * หมายถึง ข้อสอบที่เลือก

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช่	ไม่ใช่	
*1	0.70	0.42	✓		ความรู้
2	0.68	0.64	✓		
*3	0.64	0.32	✓		ความรู้
4	0.44	0.63	✓		
5	0.72	0.23	✓		
*6	0.80	0.36	✓		ความรู้
*7	0.67	0.39	✓		ความรู้
8	0.09	0.45		✓	
*9	0.32	0.744	✓		ความรู้
10	0.55	0.02		✓	
*11	0.77	0.45	✓		ความรู้
*12	0.50	0.44	✓		การนำไปใช้
13	0.55	0.45	✓		
*14	0.82	0.42	✓		การนำไปใช้
15	0.32	0.17		✓	
*16	0.36	0.64	✓		การนำไปใช้
17	0.50	0.08		✓	
*18	0.50	0.47	✓		การนำไปใช้
19	0.05	0.12		✓	
*20	0.73	0.28	✓		ความรู้

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.32 - 0.80

r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.73

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r)

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช่	ไม่ใช่	
*1	0.40	0.23	✓		ความรู้
2	0.37	0.40	✓		
*3	0.37	0.40	✓		ความรู้
4	0.52	0.05		✓	
*5	0.35	0.40	✓		ความเข้าใจ
6	0.40	0.02		✓	
*7	0.52	0.24	✓		การวิเคราะห์
8	0.15	0.26		✓	
9	0.65	0.18		✓	
*10	0.55	0.27	✓		ความเข้าใจ
*11	0.40	0.33	✓		การวิเคราะห์
12	0.23	0.08		✓	
13	0.60	0.52	✓		
*14	0.42	0.27	✓		ความรู้
15	0.41	0.23	✓		
*16	0.67	0.27	✓		การวิเคราะห์
17	0.42	0.55	✓		
*18	0.59	0.72	✓		ความรู้
*19	0.65	0.33	✓		ความเข้าใจ
*20	0.55	0.27	✓		ความเข้าใจ

แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.35 - 0.67

r อยู่ระหว่าง 0.23 - 0.72

เครื่องหมาย * หมายถึง ข้อสอบที่เลือก

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์					วัดด้านพุทธิพิสัย
ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ		
			ใช่	ไม่ใช่	
*1	0.50	0.23	✓		ความรู้
2	0.63	0.36	✓		
*3	0.64	0.32	✓		ความรู้
4	0.77	0.17		✓	
*5	0.73	0.28	✓		ความเข้าใจ
6	0.64	0.00		✓	
*7	0.40	0.33	✓		การวิเคราะห์
8	0.45	0.15		✓	
9	0.05	0.36		✓	
*10	0.73	0.27	✓		ความเข้าใจ
*11	0.67	0.32	✓		การวิเคราะห์
12	0.25	0.10		✓	
13	0.39	0.61	✓		
*14	0.60	0.27	✓		ความรู้
15	0.61	0.40	✓		
*16	0.80	0.32	✓		การวิเคราะห์
17	0.77	0.45	✓		
*18	0.65	0.33	✓		ความรู้
*19	0.36	0.80	✓		ความเข้าใจ
*20	0.67	0.27	✓		ความเข้าใจ

แบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์

ข้อที่นำมาใช้มีค่า P อยู่ระหว่าง 0.36 - 0.77

r อยู่ระหว่าง 0.27 - 0.80

3. ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Formula 20/ KR20) ดังนี้ (Frederic Kuder และ M.W. Richardson (1973) อ้างถึงใน Sax,Gilbert และ Newton, James W., 1997 : 278-280 และ Stanley, Julian C., 1971 : 148)

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	คือ	ค่าความเที่ยง
	K	คือ	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
	p	คือ	สัดส่วนของนักเรียนตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	คือ	สัดส่วนของนักเรียนตอบผิดในแต่ละข้อ
	S^2	คือ	ค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

คนที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	X	$\bar{X}$
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9	81
2	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9	81
3	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	9	81
4	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	8	64
5	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	7	49
6	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	7	49
7	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	7	49
8	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	7	49
9	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	7	49
10	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	6	36
11	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	5	25
12	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	5	25
13	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	5	25
14	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	4	16
15	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	4	16
16	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	4	16
17	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	3	9
18	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	3	9
19	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	3	9
20	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	3	9
21	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2	4
22	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Σ	12	14	16	10	13	10	9	13	11	12	120	784

ต่อ ตารางที่ 7

คนท.	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
P	0.50	0.60	0.70	0.50	0.60	0.50	0.40	0.60	0.50	0.50		
q	0.50	0.40	0.30	0.50	0.40	0.50	0.60	0.40	0.50	0.50		
pq	0.25	0.23	0.20	0.24	0.25	0.24	0.24	0.24	0.25	0.25	2.40	

$$\sum pq = 2.40$$

$$S^2 = 5.93$$

$$r_{tt} = 0.66$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{784}{22} - \left[\frac{120}{22} \right]^2$$

$$= 35.63 - 39.70$$

$$S^2 = 5.93$$

$$\text{แทนค่า } r_{tt} = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.40}{5.93} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.60\}$$

$$= 1.11 \times 0.60$$

$$r_{tt} = 0.66$$

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
5	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	9	81
6	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	9	81
7	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	9	81
8	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	8	64
9	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	8	64
10	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	8	64
11	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	6	36
12	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	6	36
13	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	6	36
14	1	1	1	0	1	0	0	0	1	0	5	25
15	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	5	25
16	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	5	25
17	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	5	25
18	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1	5	25
19	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	4	16
20	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	3	9
21	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	9
22	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	2	4
Σ	17	17	13	16	14	16	9	13	14	14	146	1106

ต่อตารางที่ 8

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
P	0.80	0.80	0.60	0.70	0.60	0.70	0.40	0.60	0.60	0.60		
Q	0.20	0.20	0.40	0.30	0.40	0.30	0.50	0.40	0.40	0.40		
Pq	0.18	0.18	0.24	0.20	0.23	0.20	0.25	0.24	0.23	0.23	2.17	

$$\sum pq = 2.17$$

$$S^2 = 6.32$$

$$r_{pq} = 0.73$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_{pq}) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{1106}{22} - \left[\frac{146}{22} \right]^2$$

$$= 50.27 - 43.95$$

$$S^2 = 6.32$$

$$\text{แทนค่า } r_{pq} = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.17}{6.32} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.34\}$$

$$= 1.11 \times 0.66$$

$$r_{pq} = 0.73$$

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
3	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9	81
4	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	9	81
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9	81
6	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	81
7	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	8	64
8	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	8	64
9	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	8	64
10	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	8	64
11	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	7	49
12	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	7	49
13	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	6	36
14	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	5	25
15	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	5	25
16	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	5	25
17	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	4	16
18	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	4	16
19	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	4	16
20	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	3	9
21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	4
22	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	2	4
Σ	14	14	16	12	13	16	13	16	14	14	142	1054

ต่อ ตารางที่ 9

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
P	0.60	0.60	0.70	0.50	0.60	0.70	0.60	0.70	0.60	0.60		
Q	0.40	0.40	0.30	0.50	0.40	0.30	0.40	0.30	0.40	0.40		
pq	0.23	0.23	0.20	0.25	0.24	0.20	0.24	0.20	0.23	0.23	2.25	

$$\sum pq = 2.25$$

$$S^2 = 6.02$$

$$r_{tt} = 0.67$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{1054}{22} - \left[\frac{142}{22} \right]^2$$

$$= 39.31 - 33.29$$

$$S^2 = 6.02$$

$$\text{แทนค่า } r_{tt} = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.25}{6.02} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.39\}$$

$$= 1.11 \times 0.61$$

$$r_{tt} = 0.67$$

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{ij}) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

คนที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	ข้อที่	X	$\bar{X}$
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
3	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9	81
4	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	9	81
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	9	81
6	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	81
7	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	8	64
8	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	8	64
9	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	8	64
10	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	8	64
11	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	7	49
12	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	7	49
13	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	6	36
14	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	5	25
15	1	1	0	0	1	0	0	1	1	0	5	25
16	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	4	16
17	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	4	16
18	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	4	16
19	0	0	1	0	0	1	0	1	1	0	4	16
20	0	0	0	1	0	0	1	0	0	1	3	9
21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	4
22	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2	4
Σ	14	14	16	12	13	16	13	16	14	14	142	1054
P	0.60	0.60	0.70	0.50	0.60	0.70	0.60	0.70	0.60	0.60		

ต่อ ตารางที่ 10

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อ ที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
Q	0.40	0.40	0.30	0.50	0.40	0.30	0.40	0.30	0.40	0.40		
pq	0.23	0.23	0.20	0.25	0.24	0.20	0.24	0.20	0.23	0.23	2.25	

$$\sum pq = 2.25$$

$$S^2 = 6.30$$

$$r_u = 0.72$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_u) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{1054}{22} - \left[\frac{142}{22} \right]^2$$

$$= 47.90 - 41.60$$

$$S^2 = 6.30$$

$$\text{แทนค่า } r_u = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.25}{6.30} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.35\}$$

$$= 1.11 \times 0.65$$

$$r_u = 0.72$$

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{ii}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
3	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	9	81
4	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	9	81
5	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	9	81
6	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	9	81
7	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	8	64
8	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	8	64
9	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	8	64
10	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	8	64
11	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	7	49
12	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	7	49
13	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	6	36
14	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	5	25
15	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	5	25
16	0	1	0	1	1	0	0	1	0	1	4	16
17	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	4	16
18	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	4	16
19	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	4	16
20	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	3	9
21	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2	4
22	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	4
Σ	16	15	11	15	12	12	17	16	15	13	142	1038

ต่อ ตารางที่ 11

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
P	0.30	0.30	0.50	0.70	0.50	0.50	0.80	0.70	0.70	0.60		
q	0.30	0.30	0.50	0.30	0.50	0.50	0.20	0.30	0.30	0.40		
pq	0.20	0.22	0.25	0.22	0.25	0.25	0.18	0.20	0.22	0.24	2.21	

$$\sum pq = 2.21$$

$$S^2 = 5.58$$

$$r_{tt} = 0.67$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_{tt}) ของแบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{1038}{22} - \left[\frac{142}{22} \right]^2$$

$$= 47.18 - 41.60$$

$$S^2 = 5.58$$

$$\text{แทนค่า } r_{tt} = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.21}{5.58} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.39\}$$

$$= 1.11 \times 0.61$$

$$r_{tt} = 0.67$$

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (r_{ii}) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
3	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	9	81
4	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	81
5	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	9	81
6	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	8	64
7	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	8	64
8	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	8	64
9	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	8	64
10	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	7	49
11	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	7	49
12	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	6	36
13	0	1	1	0	0	1	1	1	1	0	6	36
14	1	0	0	1	1	0	1	0	1	1	6	36
15	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	5	25
16	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	5	25
17	0	1	1	0	0	0	1	0	0	1	4	16
18	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	4	16
19	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	3	9
20	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	2	4
21	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	4
22	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	4
Σ	13	15	16	14	12	14	14	10	16	14	138	1008

ต่อ ตารางที่ 12

คนที่	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	ข้อที่ 9	ข้อที่ 10	X	$\bar{X}$
P	0.60	0.70	0.70	0.60	0.50	0.60	0.60	0.50	0.70	0.60		
q	0.40	0.30	0.30	0.40	0.50	0.40	0.40	0.50	0.30	0.40		
pq	0.24	0.22	0.20	0.23	0.25	0.23	0.23	0.25	0.20	0.23	2.28	

$$\sum pq = 2.28$$

$$S^2 = 6.27$$

$$r_u = 0.72$$

แทนค่าสูตร การหาค่าความเที่ยง (r_u) ของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์ หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{1008}{22} - \left[\frac{138}{22} \right]^2$$

$$= 45.81 - 39.31$$

$$S^2 = 6.50$$

$$\text{แทนค่า } r_u = \frac{10}{10-1} \times \left\{ 1 - \frac{2.28}{6.50} \right\}$$

$$= 1.11 \times \{1 - 0.35\}$$

$$= 1.11 \times 0.65$$

$$r_u = 0.72$$

ภาคผนวก จ

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
การทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม

การหาประสิทธิภาพของกระบวนการใช้สูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์
เนตรประเสริฐ และ สุคา สีนสกุล 2520: 136)

จากสูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัดระหว่างเรียน
 A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
 N คือ จำนวนนักเรียน

การหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ใช้สูตรดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ สมเชาว์
เนตรประเสริฐ และ สุคา สีนสกุล 2520: 136)

จากสูตร

$$E_2 = \frac{\sum F}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
 B คือ คะแนนเต็มรวมของแบบทดสอบหลังเผชิญประสบการณ์
 N คือ จำนวนนักเรียน

ตารางที่ 13 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ (แบบเดี่ยว)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	4	15	19	5	5	20	30	6	19	25
2	2	5	18	23	7	6	20	33	7	24	31
3	3	6	20	26	6	7	25	38	7	31	38
รวม		15	53	68	18	18	65	101	20	74	94
$\bar{X}$		5.00	17.66	22.66	6.00	6.00	21.66	33.66	6.66	24.66	31.33
SD		1.00	2.51	3.51	1.00	1.00	2.88	4.041	0.57	6.02	6.50
ค่าประสิทธิภาพ							$E_1 = 67.33$		$E_2 = 62.66$		

แทนค่า

$$E_1 = \frac{101}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{33.66}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 67.33$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{94}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{31.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 62.66$$

$$E_1/E_2 = 67.33/62.66$$

ตารางที่ 14 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (แบบเดี่ยว)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	10	23	26	5	6	23	34	10	40	50
2	2	3	18	22	6	7	15	28	7	24	31
3	3	4	25	31	8	9	28	45	8	23	31
รวม		6	66	79	19	22	66	107	23	80	103
$\bar{X}$		4.33	22.00	26.33	6.33	7.33	22.00	35.66	7.66	26.66	34.33
SD		1.52	3.60	4.50	1.52	1.52	6.55	8.62	0.57	5.50	5.77
ค่าประสิทธิภาพ					$E_1 = 71.33$				$E_2 = 68.66$		

แทนค่า

$$E_1 = \frac{107}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{35.66}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 71.33$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{103}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{34.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 68.66$$

$$E_1 / E_2 = 71.33 / 68.66$$

ตารางที่ 15 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (แบบเดี่ยว)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	4	19	23	7	6	18	31	7	25	32
2	2	5	19	24	9	5	20	34	7	28	35
3	3	4	22	26	8	8	21	37	8	29	37
รวม		13	60	73	24	19	59	102	22	82	104
$\bar{X}$		4.33	20.00	24.33	8.00	6.33	19.66	34.00	7.33	27.33	34.66
SD		0.57	1.73	1.52	1.00	1.52	1.52	3.00	0.57	2.08	2.51
ค่าประสิทธิภาพ						$E_1 = 68.00$			$E_2 = 69.79$		

แทนค่า

$$E_1 = \frac{102}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{34}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 68.00$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{104}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{34.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 69.79$$

$$E_1/E_2 = 68.00/69.79$$

ตารางที่ 16 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่องความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ (แบบกลุ่ม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	5	16	21	7	7	20	34	8	24	32
	2	3	13	16	6	5	19	30	6	26	32
2	3	2	13	15	7	4	20	31	6	25	31
	4	7	20	27	8	7	25	40	10	31	41
3	5	6	17	23	9	8	25	42	8	31	39
	6	7	18	25	8	7	24	39	9	28	37
รวม		30	97	127	45	38	133	216	47	165	212
$\bar{X}$		5.00	16.16	21.16	7.50	6.33	22.16	36.00	7.83	27.50	35.33
SD		2.09	2.78	4.83	1.04	1.50	2.78	5.01	1.60	3.01	4.22
ค่าประสิทธิภาพ						$E_1 = 72.00$			$E_2 = 70.66$		

แทนค่า

$$E_1 = \frac{216}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{36}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 72.00$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{212}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{35.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 70.66$$

$$E_1/E_2 = 72.00/70.66$$

ตารางที่ 17 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (แบบกลุ่ม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	6	17	23	7	6	19	32	7	26	33
	2	4	22	26	8	5	17	30	7	28	35
2	3	3	20	23	7	4	23	34	6	21	27
	4	6	21	27	9	5	21	35	7	28	35
3	5	6	28	34	9	7	28	44	8	35	43
	6	7	28	35	9	8	26	43	8	34	42
รวม		32	136	168	49	35	134	218	43	172	215
$\bar{X}$		5.33	22.66	28.00	8.16	5.83	22.33	36.33	7.16	28.66	35.83
SD		1.50	4.45	5.29	0.98	1.47	4.17	5.81	0.75	5.20	5.94
ค่าประสิทธิภาพ					$E_1 = 72.00$				$E_2 = 70.66$		

แทนค่า

$$E_1 = \frac{216}{\frac{6}{50}} \times 100$$

$$E_1 = \frac{36}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 72.00$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{212}{\frac{6}{50}} \times 100$$

$$E_2 = \frac{35.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 70.66$$

$$E_1/E_2 = 72.00/70.66$$

ตารางที่ 18 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (แบบกลุ่ม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญ ประสบการณ์			ระหว่างเผชิญ ประสบการณ์				หลังเผชิญ ประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	4	18	22	8	6	19	33	9	27	36
	2	2	11	13	6	4	20	30	7	25	32
2	3	4	15	19	6	4	22	32	6	28	34
	4	8	25	33	9	9	23	41	9	30	39
3	5	6	20	26	8	7	26	41	8	32	40
	6	8	23	31	10	8	25	43	9	30	39
รวม		32	112	144	47	38	135	220	48	172	220
$\bar{X}$		5.33	18.66	24.00	7.83	6.33	22.50	36.66	8.00	28.66	36.66
SD		2.42	5.16	7.53	1.60	2.061	2.73	5.60	1.26	2.50	3.20

แทนค่า

$$E_1 = \frac{220}{\frac{6}{50}} \times 100$$

$$E_1 = \frac{36.66}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 73.33$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{220}{\frac{6}{50}} \times 100$$

$$E_2 = \frac{36.66}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 73.33$$

$$E_1/E_2 = 73.33/73.33$$

ตารางที่ 19 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์

(แบบภาคสนาม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	4	21	25	9	6	23	38	7	29	36
	2	5	22	27	9	5	20	34	7	28	35
	3	4	17	21	7	4	18	29	6	25	31
	4	4	21	25	9	5	21	35	7	28	35
	5	6	28	34	10	7	28	45	8	35	43
2	6	4	28	32	10	6	26	42	8	34	42
	7	1	18	19	7	4	18	29	5	25	30
	8	3	20	23	8	5	26	39	7	26	33
	9	4	25	29	9	5	22	36	8	29	37
	10	5	20	25	9	7	24	40	7	28	35
3	11	4	21	25	8	5	25	38	7	27	34
	12	1	24	25	10	4	25	39	8	33	41
	13	6	26	32	10	8	26	44	8	34	42
	14	4	17	21	7	5	17	29	6	24	30
	15	2	24	26	10	4	23	37	9	32	41
4	16	5	20	25	8	7	23	38	7	27	34
	17	3	25	28	10	6	27	43	8	31	39
	18	2	23	25	10	5	23	38	9	32	41
	19	6	24	30	10	6	24	40	8	32	40
	20	2	23	25	9	8	16	33	7	30	37

ต่อ ตารางที่ 19

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
5	21	2	20	22	9	6	19	34	7	28	35
	22	6	29	35	10	9	28	47	9	36	45
	23	2	17	19	7	4	18	29	6	25	31
	24	5	25	30	10	6	26	42	8	33	41
	25	2	18	20	7	4	18	29	6	25	31
6	26	2	17	19	7	7	18	32	5	26	31
	27	5	20	25	9	5	20	34	7	28	35
	28	3	26	29	10	8	24	42	8	32	40
	29	6	28	34	10	7	28	45	9	35	44
	30	4	25	29	10	8	24	42	8	31	39
รวม		112	672	784	268	176	678	1122	220	888	1108
$\bar{X}$		3.73	22.40	26.13	8.93	5.86	22.60	37.40	7.33	29.60	36.93
S.D		1.57	3.63	4.59	1.17	1.45	3.63	5.35	1.09	3.51	4.495

แทนค่า

$$E_1 = \frac{1122}{\frac{30}{50}} \times 100$$

$$E_1 = \frac{37.40}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 74.80$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{1108}{\frac{30}{50}} \times 100$$

$$E_2 = \frac{36.93}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 73.86$$

$$E_1/E_2 = 74.80/73.86$$

ตารางที่ 20 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (แบบภาคสนาม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	6	18	24	8	7	24	39	7	31	38
	2	5	18	23	8	6	23	37	7	30	37
	3	3	17	20	9	4	20	33	8	29	37
	4	5	22	27	10	5	24	39	9	33	42
	5	5	25	30	10	7	27	44	9	33	42
2	6	4	21	25	10	6	25	41	9	32	41
	7	1	15	16	7	3	15	25	5	20	25
	8	3	20	23	10	7	26	43	9	32	41
	9	4	19	23	9	5	23	37	8	28	36
	10	4	18	22	8	6	23	37	7	28	35
3	11	2	15	17	8	4	20	32	7	27	34
	12	5	15	20	9	7	22	38	8	26	34
	13	2	14	16	7	4	15	26	6	22	28
	14	2	15	17	8	4	22	34	7	28	35
	15	4	23	27	10	7	26	43	9	33	42
4	16	4	18	22	9	5	25	36	8	30	38
	17	3	15	18	8	6	23	37	5	29	34
	18	6	25	31	10	7	28	45	9	34	43
	19	4	18	22	9	6	23	38	8	30	38
	20	3	15	18	8	5	22	35	7	28	35
5	21	3	16	19	8	6	23	37	7	29	36
	22	3	20	23	10	5	25	40	9	33	42
	23	4	21	25	6	6	20	32	6	24	30
	24	5	18	23	9	6	24	39	8	31	39
	25	2	15	17	8	4	23	35	7	27	34

ต่อ ตารางที่ 20

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
6	26	3	20	23	10	7	26	43	9	32	41
	27	4	2	24	9	5	25	39	8	30	38
	28	5	24	29	10	7	28	45	9	35	44
	29	4	20	24	10	6	25	41	9	33	42
	30	3	18	21	9	4	26	39	8	31	39
รวม		111	540	669	264	167	701	1129	232	888	1120
$\bar{X}$		3.7	18	22.3	8.8	5.56	23.36	37.63	7.73	29.6	37.33
S.D		1.23	4.35	4.04	1.09	1.19	3.10	4.85	1.20	3.47	4.51

แทนค่า

$$E_1 = \frac{1129}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{37.63}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 75.26$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{1120}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{37.33}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 74.67$$

$$E_1/E_2 = 75.26/74.67$$

ตารางที่ 21 การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (แบบภาคสนาม)

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบ ฝึก	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
1	1	3	15	18	8	7	23	38	7	30	37
	2	6	16	22	9	8	24	41	8	32	40
	3	7	13	20	9	8	20	37	8	31	39
	4	6	12	18	9	8	25	42	8	33	41
	5	4	14	18	7	5	17	29	5	26	31
2	6	1	13	14	7	6	25	38	6	28	34
	7	5	18	23	10	9	25	44	9	33	42
	8	5	15	20	10	8	24	42	9	34	43
	9	5	14	19	10	5	22	37	9	33	42
	10	4	10	14	7	4	17	28	6	30	36
3	11	2	11	13	7	6	24	37	7	32	39
	12	5	12	17	8	8	20	36	7	31	38
	13	6	10	16	8	6	19	33	7	29	36
	14	6	17	23	10	6	24	40	10	33	43
	15	6	15	21	10	7	23	40	9	34	43
4	16	4	14	18	9	8	26	43	7	35	42
	17	3	10	13	7	6	18	31	7	30	37
	18	6	12	18	9	6	20	35	8	34	42
	19	4	10	14	9	7	19	35	7	35	42
	20	3	9	12	6	8	25	39	6	27	33
5	21	5	10	15	7	6	17	30	7	28	35
	22	5	15	20	10	6	25	41	9	30	39
	23	4	14	18	10	8	22	40	8	28	36
	24	5	15	20	10	8	26	44	9	37	46
	25	5	15	20	10	5	23	38	9	32	41

ต่อ ตารางที่ 21

กลุ่ม ที่	ลำดับ ที่	ก่อนเผชิญประสบการณ์			ระหว่างเผชิญประสบการณ์				หลังเผชิญประสบการณ์		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม	บันทึก	แบบฝึก ปฏิบัติ	ชิ้นงาน	รวม	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		10	40	50	10	10	30	50	10	40	50
6	26	6	13	19	7	7	18	32	7	33	40
	27	4	10	14	6	4	20	30	6	28	34
	28	2	10	12	6	6	28	40	7	32	39
	29	6	18	24	10	7	24	41	6	24	30
	30	4	9	13	9	8	27	44	8	30	38
รวม		137	389	526	254	201	670	1125	226	932	1158
$\bar{X}$		4.56	12.97	17.53	8.46	6.70	22.33	37.5	7.533	31.07	38.6
S.D		1.43	2.65	3.48	1.43	1.31	3.20	4.71	1.22	2.95	3.85

แทนค่า

$$E_1 = \frac{1125}{50} \times 100$$

$$E_1 = \frac{37.50}{50} \times 100$$

$$\therefore E_1 = 75.00$$

แทนค่า

$$E_2 = \frac{1158}{50} \times 100$$

$$E_2 = \frac{38.60}{50} \times 100$$

$$\therefore E_2 = 77.20$$

$$E_1/E_2 = 75.00/77.20$$

ภาคผนวก ฉ

**ตารางวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนด้วย
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์**

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนและหลัง
 เภชิญประสภการณ์ใช้สูตร ดังนี้ (William Sealy Gosset และ David Wechsler อ้างใน Glass,
 Gene V. และ Hopkins, Kenneth D., 1984 : 217-220 และ 240-242)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N-1)}}$$

t คือ อัตราส่วนวิกฤต

$\sum D$ คือ ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D^2$ คือ ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N คือ จำนวนนักเรียน

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 1 การจัดนิทรรศการ เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับทัศนศิลป์ (N=30)

ลำดับที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบ หลังเผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
1	36	25	11	121
2	35	27	8	64
3	31	21	10	100
4	35	25	10	100
5	43	34	9	81
6	42	32	10	100
7	30	19	11	121
8	33	23	10	100
9	37	29	8	64
10	35	25	10	100
11	34	25	9	81
12	41	25	16	256
13	42	32	10	100
14	30	21	9	81
15	41	26	15	225
16	34	25	9	81
17	39	28	11	121
18	41	25	16	256
19	40	30	10	100
20	37	25	12	144
21	35	22	13	169
22	45	35	10	100
23	31	19	12	144

ต่อ ตารางที่ 22

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
24	30	41	11	121
25	20	31	11	121
26	19	31	12	144
27	25	35	10	100
28	29	40	11	121
29	34	44	10	100
30	29	39	10	100
คะแนนรวม	784	1108	324	3616
คะแนนค่าเฉลี่ย	26.13	36.93		
S.D.	4.49	4.59		

แทนค่า t =

$$\frac{324}{\sqrt{\frac{30(3616) - (324)^2}{(30-1)}}}$$

$$t = \frac{324}{\sqrt{\frac{108480 - 104976}{29}}}$$

$$t = \frac{324}{\sqrt{\frac{3504}{29}}}$$

$$t = \frac{324}{10.99}$$

$$t = 29.48$$

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 2 การสำรวจงานทัศนศิลป์ในประเทศไทย (N=30)

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
1	24	38	14	196
2	23	37	14	196
3	20	37	17	289
4	27	42	15	225
5	30	42	12	144
6	25	41	16	256
7	16	25	9	81
8	23	41	18	324
9	23	36	13	169
10	22	35	13	169
11	17	34	17	289
12	20	34	14	196
13	16	28	12	144
14	17	35	18	324
15	27	42	15	225
16	22	38	16	256
17	18	34	16	256
18	31	43	12	144
19	22	38	16	256
20	18	35	17	289
21	19	36	17	289
22	23	42	19	361
23	25	30	5	25

ต่อ ตารางที่ 23

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
24	23	39	16	256
25	17	34	17	289
26	23	41	18	324
27	24	38	14	196
28	29	44	15	225
29	24	42	18	324
30	21	39	18	324
คะแนนรวม	669	1120	451	7041
คะแนนค่าเฉลี่ย	22.30	37.33		
S.D.	4.04	4.51		

$$\text{แทนค่า } t = \frac{451}{\sqrt{\frac{30(7041) - (451)^2}{(30-1)}}$$

$$t = \frac{451}{\sqrt{\frac{211230 - 203401}{29}}}$$

$$t = \frac{451}{\sqrt{\frac{7829}{29}}}$$

$$t = \frac{451}{16.43}$$

$$t = 27.44$$

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความก้าวหน้าทางการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
หน่วยประสบการณ์ที่ 5 การจัดองค์ประกอบในงานทัศนศิลป์ (N=30)

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
1	18	37	19	361
2	22	40	18	324
3	20	39	19	361
4	18	41	23	529
5	18	31	13	169
6	14	34	20	400
7	23	42	19	361
8	20	43	23	529
9	19	42	23	529
10	14	36	22	484
11	13	39	26	676
12	17	38	21	441
13	16	36	20	400
14	23	43	20	400
15	21	43	22	484
16	18	42	24	576
17	13	37	24	576
18	18	42	24	576
19	14	42	28	784
20	12	33	21	441
21	15	35	20	400
22	20	39	19	361
23	18	36	18	324

ต่อ ตารางที่ 24

ลำดับที่	คะแนนทดสอบก่อน เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนนทดสอบหลัง เผชิญประสบการณ์ คะแนนเต็ม (50)	คะแนน ความก้าวหน้า (D)	D ²
24	20	46	26	676
25	20	41	21	441
26	19	40	21	441
27	14	34	20	400
28	12	39	27	729
29	24	30	6	36
30	13	38	25	625
คะแนนรวม	526	1158	632	13834
คะแนนค่าเฉลี่ย	17.53	38.60		
S.D.	3.48	3.85		

$$\text{แทนค่า } t = \frac{632}{\sqrt{\frac{30(13834) - (632)^2}{(30-1)}}$$

$$t = \frac{632}{\sqrt{\frac{415020 - 399424}{29}}}$$

$$t = \frac{632}{\sqrt{\frac{15596}{29}}}$$

$$t = \frac{632}{23.20}$$

$$t = 27.24$$

ภาคผนวก ช

**ตารางแสดงความถี่คะแนนแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ
ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์**

ตารางที่ 25 ค่าความถี่แสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์ (N=30)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
		5	4	3	2	1		
1	สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์							
1.1	ประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระ ได้ดียิ่งขึ้น	1	17	-	1	-	3.60	0.62
1.2	มัลติมีเดียปฐมนิเทศช่วยให้นักเรียนเข้าใจ กระบวนการเผชิญประสบการณ์ดียิ่งขึ้น	9	14	6	1	-	4.03	0.66
1.3	มัลติมีเดีย/ประกอบประมวลสาระ ช่วย ให้นักเรียนเข้าใจความรู้ด้านทัศนศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น	13	17	-	-	-	4.43	0.57
1.4	คู่มือเผชิญประสบการณ์ช่วยให้นักเรียน ฝึกปฏิบัติตามภารกิจและงานที่กำหนดไว้ ครบถ้วน	3	13	14	-	-	3.63	0.56
1.5	ตัวอย่างภาพช่วยให้นักเรียนได้ทบทวน ความจำเพื่อฝึกการวิเคราะห์และแยกแยะ	9	16	4	-	-	4.13	0.63
2	ภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์							
2.1	เผชิญประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนทำงานได้	6	4	20	-	-	3.53	0.51
2.2	ภารกิจและงานเหมาะสมกับระยะเวลาที่ กำหนดให้	1	5	21	3	-	3.13	0.57
3	รูปแบบของการเรียนจากชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์							
3.1	การเรียนจากครูช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำ ทราบผลความก้าวหน้าในผลงานที่ทำ	6	19	5	-	-	4.03	0.56
3.2	การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน	14	13	3	-	-	4.40	0.50

ต่อ ตารางที่ 25

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
		5	4	3	2	1		
3.3	การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนมี การแก้ปัญหาในการเผชิญประสบการณ์	21	8	1	-	-	4.67	0.48
3.4	การเรียนด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนได้รับความ รู้อย่างต่อเนื่อง	10	19	1	-	-	4.30	0.67
4	แหล่งความรู้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์							
4.1	มุมวิชาการช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้ เพิ่มเติม	2	9	10	-	-	3.43	0.57
4.2	มุมผลงานช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสนำชิ้นงาน มาจัดแสดงทำให้เกิดความภาคภูมิใจนำมาสู่ ความเชื่อมั่นมากขึ้น	10	17	3	-	-	4.23	0.68
4.3	มุมวัสดุอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกให้ นักเรียนสร้างชิ้นงานได้ทันตามกำหนด	11	15	4	-	-	4.23	0.57
5	วิธีการเผชิญประสบการณ์ในชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์							
5.1	วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยกิจกรรมกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือกันและกัน	20	10	-	-	-	4.67	0.48
5.2	วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติ ช่วยให้นักเรียนสามารถทำได้	23	7	-	-	-	4.77	0.43
6	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์							
6.1	นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียน แบบอิงประสบการณ์	18	12	-	-	-	4.60	0.50
6.2	การเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ตาม ความสามารถของนักเรียน	17	13	-	-	-	4.57	0.50

ต่อ ตารางที่ 25

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.
		5	4	3	2	1		
6.3	การเรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	8	21	-	-	-	4.23	0.63

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

---

1. ประมวลสาระ

1.1 เนื้อหาสาระ

.....
 .....

1.2 ภาพประกอบในประมวลสาระ

.....
 .....

2. มัลติมีเดียประเภท

2.1 ภาพ

.....
 .....

2.2 ข้อความ / ตัวอักษร

.....
 .....

2.3 เสียงผู้บรรยาย

.....
 .....

3. มัลติมีเดียประกอบประมวลสาระ

3.1 ภาพ / ข้อความ / ตัวอักษร

.....
 .....

3.2 เสียงที่บรรยาย

.....
 .....

3.3 รูปแบบการนำเสนอ

.....
.....

4. ตัวอย่างภาพชิ้นงาน

4.1 ภาพ

.....
.....

4.2 คำอธิบายภาพ

.....
.....

5. แบบฝึกปฏิบัติ

5.1 ภารกิจและงานที่กำหนดไว้ในแบบฝึกปฏิบัติ

.....
.....

5.2 ที่ว่างสำหรับบันทึกสาระสำคัญ

.....
.....

6. แบบทดสอบก่อนเผชิญประสบการณ์และหลังเผชิญประสบการณ์

6.1 คำถามอ่านแล้วเข้าใจ

.....
.....

6.2 ตัวเลือก

.....
.....

7. แบบสอบถามความคิดเห็น

7.1 คำถามอ่านแล้วเข้าใจ

.....
.....

7.2 จำนวนข้อคำถาม

.....

.....

ภาคผนวก ฅ

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

แบบสอบถามความคิดเห็นนักเรียนที่มีต่อชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง ความรู้ด้านทัศนศิลป์

คำชี้แจง นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์
โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ในระดับความคิดเห็นดังนี้

5	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมากที่สุด
4	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมาก
3	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยปานกลาง
2	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยน้อย
1	ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	สื่อที่ใช้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 1.1 ประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระได้ดียิ่งขึ้น 1.2 มัลติมีเดีย/ปรุมนิทรรศการช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการ เสนอประสบการณ์ดีขึ้น 1.3 มัลติมีเดีย/ประกอบประมวลสาระช่วยให้นักเรียนเข้าใจ ความรู้ด้านทัศนศิลป์ได้ดียิ่งขึ้น 1.4 คู่มือเสนอประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตาม ภารกิจและงานที่กำหนดไว้ครบถ้วน 1.5 ตัวอย่างภาพช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความจำ เพื่อฝึกการวิเคราะห์และแยกแยะ					
2	ภารกิจและงานที่ต้องทำในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 2.1 แผนเสนอประสบการณ์ช่วยให้นักเรียนทำงานได้ 2.2 ภารกิจและงานเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้					
3	รูปแบบของการเรียนจากชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 3.1 การเรียนจากครูช่วยให้นักเรียนได้รับคำแนะนำทราบผล ความก้าวหน้าในผลงานที่ทำ					

ที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	3.2 การเรียนจากเพื่อนช่วยให้นักเรียนมีการแก้ปัญหาในการเผชิญประสบการณ์ 3.3 การเรียนด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างต่อเนื่อง					
4	แหล่งความรู้ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 4.1 มุมวิชาการช่วยให้นักเรียนได้ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม 4.2 มุมผลงานช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสนำชิ้นงานมาจัดแสดงทำให้เกิดความภาคภูมิใจนำมาสู่ความเชื่อมั่นมากขึ้น 4.3 มุมวัสดุอุปกรณ์ช่วยอำนวยความสะดวกให้นักเรียนสร้างชิ้นงานได้ทันตามกำหนด					
5	วิธีการเผชิญประสบการณ์ในชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 5.1 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยกิจกรรมกลุ่มช่วยให้นักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือกันและกัน 5.2 วิธีการเผชิญประสบการณ์ด้วยการฝึกปฏิบัติช่วยให้นักเรียนสามารถทำได้ 5.3 วิธีการเรียนด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนฝึกควบคุมตนเองให้เดินตามแบบแผนเส้นทางการเรียนใด					
6	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ 6.1 นักเรียนชอบเรียนด้วยชุดการเรียนแบบอิงประสบการณ์ 6.2 การเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนได้ตามความสามารถของนักเรียน 6.4 การเรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกแล้ว คืนครูผู้สอน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวชนพัต ธรรมเจริญพงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	2 กันยายน 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดสระแก้ว
ประวัติการศึกษา	ศศบ. (ศิลปศาสตร์บัณฑิต) สถาบันราชภัฏยะเชิงเทรา
ปีการศึกษา	2539
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี 22000
ตำแหน่ง	ครู คศ.1